

卷之三

卷之三

Quirinus Ansgarii Thessalonensis

DV 14

Einband und
Pergament
19.120 Jg.

Augustus

V 13

OV 14

Lumen apothecariorum.

**Libellus intitulatus Lumen apothecariorū
editus a subtilissimo artiuꝝ t medicinae
doctore domino magistro
Quirico de Augustis
de Terthona.**

Dv 14 (40)

Theory about causation

Exclusion of the public from the election
of the members of the legislature
of the colonies.

Distinctio. i.

Cincipit libellus intitulatus Lumen apothecariorum editus a subtilissimo artium et medicinae doctore domino magistro Quirico de Augusto de terthona.

Ihi ipsi cogitati gaudium mea hac inuenili etate commemorarez venit in mentem hoc p̄is institutum ne ociose vita h̄ nostrā secat. Comperi fere materiam omnem occupatam eē ab illustribus doctoribus tam antiquis q̄ modernis. Et mitue petitiones. Ioannes Fracisce mi optime frater meā incidissent in mete profecto tenera h̄ etas sine labore decurrebat: et sine honore et fama plumebat. quare gloria tibi erit qui me sōp̄itum excitasti et inertē tuis arduis petitionibus accelerasti. **A**udias igitur quid Quirico Augusto fratrituo scribere coegisti. Hoc enī meo in opusculo positiones omnes describam que a matrīs necessarie sunt: quę communiter sūnt declarando obscura vocabulatam greca q̄ arabica et latina q̄ ab antiquis doctoribus obscuro sermone tradita sunt. Materia enim utilis et necessaria. heu summam ignauiam. Infiniti quidem errorē et mortiferis solent sepe accidere apothecariorum quo rūdam imperitia et vocabulorum obscuritate. Quantayē infamia dominis medicis et virtus egregie doctis inde eneniat et cogitari vir potest qui credentes instrumenta sanitatis rite composita esse. egro salutem promittunt. sperates huius artis artifices dispensas suas fīn mentem Mesue dispensare. Et ipsi a su temerario quid pro quo addunt: et tunc medicine virtus diversificatur. ut princeps medicorum scribit Aut. quinto canonis capi. de tyriaca. Et consequenter vulgi infamia apothecarioruz ignania medici incurrit. Tu enim hoc meo opusculo non indiges. Cum huius artis tandem et doctrina et experientia cōprobatus fueris. Sed volui tibi tāquam cariori dignioriq̄ ad corrigendum destinare. Quare illum exutias: abhincq; si quid in eo superfluum compieries: demum illum in lucem adire permittas: ut tuo ingenio libellicq̄ doctrina rudes te imitari contentur. Qui soles tua prudentia non soluz apothecarios: sed et nouos medicos in ordinando dirigere. Usque diu felix.

Opus quod aggredior in quinq̄ et decem distinctiōnes erit diuīsum.

Prima erit de confectionibus aromaticis. Et continet descriptiones. 22.

Lectuarium de gēmis Mesue cuius iuuamētuz est magnū ad erititudines cerebri cordis stomachi epatis et matricis frigidas: et nos sumus expti inq̄ Mesue bonitatem eius ad tremore cordis: et sincopim et debilitatē stomachi: et q̄n aliq̄ tristat et nescit radice: et ei q̄ diligit solitudinem: et sunt eo vī regae et magnates. trahit enim eos in p̄ficiā bonoz morz et nobilium et dilatat aiam et facit corporis odore et colorē bonū. **T**he. albarz margaritaz. 3. q̄ frag- mentorum zaphiri iacinthi sardinis granatorum seruzegi. i. smeraldī. afi. 3. i. 5. zedoarie doronigī corticuz citri mactis: semi. alphelensemisc. i. oziimi gariofilati. ana. 3. q̄. cozzolozum rubezuz karabe limature eboris. ana. 3. q̄. behē albi et rubet: sumi q̄daz radices q̄ de armenia dese- runt gariofilorum zinziberis piperis longi croci spicē

De p̄fec. arōaticis

Solj. hei. i. cardamomū maius. afi. 3. i. Trociscorum dia rodon. Ligni aloes. afi. 3. v. cinamomi galāge zurumbet et radix aromaticā. afi. 3. i. 5. foliorum auri et argenti. afi. aur. 5. i. 3. q̄. et grana. v. Musciboniz. 5. Ambre. 3. q̄. Plu veriscentur et referuentur in vase vitreato et obturet os vas. **T**hi hac compositione multa sunt vidēda p̄clariori ipsius doctrina. Pr̄ quid sit sarcis. est. h. lapis ruber spissus cuī suba pūia seu transparente. et dī q̄ eius virtus est q̄ accendit aūm ad gauditi et acuit ingenii: ideo merito in electuario positus est. Sz q̄ cognitio huius lapidio nō est apud apothecarios. Jō loco ipsius ponuntur rubini. Et h̄ psonū est cuidam recepte inuete in vno antiquissimo Allesie. q̄ dicebat qnq̄ generz fragmētoz cōmunitū p̄ciosoz. et sic erit lra bona. q̄ si scriptū reperires qnq̄ generz fragmētoz cōmunitū p̄ciosoz de qnq̄ supra dictis deberes intelligere. I. de zaphiri Jacinthi Rubini smeraldī granata fragmēto: et nō s̄ aliquibus alijs. **D**e al. scias q̄ al p̄ se nihil sigi nisi articulū. s̄ hoc. Nam vbi nos dicimus hoc Arabes dīt Al. et ideo q̄ al misce cū In pāde aliq̄ dictiones s̄iḡ articulū in illa dictione. vt albase. i. lo tis scripthmo. r̄c. **F**elenitemusc. differentia est de eo inter do- bis alfe- etores: quidam dīt q̄ est ozimum gariofilatu: et illud ē legem. semen citrimum odorifer q̄ colligis a basilicē h̄site fo. 3. i. 03/ ita minuta. et h̄ opiova est. alij vō dīt q̄ est semen melisse mū gari. Alij q̄ est cinamomū: que due opiniones a doctoribus oīt et ir reprobadis et prima tener. **P**recioſa fragmēta et mine mesue al ralia cū in aliq̄ cōpōne intrat sunt ultimata p̄terenda vī seleicē. q̄quo possint p̄ sati spissam telā transire: ac ēt oēs lapi- des vī coralli lapis iudacicus. et ita ea administrare ut do- cet nosq̄ monet Aut. cū lapidē iudacē in calculo iubet vari illū sup cotē vel lapidē mollarē ducere iubet ut ma- gis subtilis sit. igis nūq̄ in irriturando eos fessus sis. q̄ q̄to subtiliores tanto p̄fectiores erisunt. **Z**urumbet nō est zedoaria r̄v. Mattheus s̄il. expōit cū Aut. 2. cas. diversa de eis faciat cap. sed zurumbet est qdā radix filis cipo grossior zedoaria intus subcutinī odoze aromaticā et sapore acuto: minus tñ zedoa: sed si caretus ea loco ipsius: zedoariam ponimus. **D**e aureo p̄dere dīa ē inter doctores de eo et magna. qdam dīt ut gētūlis q̄ est p̄dūs. 3. i. 5. et hoc affirmat simon Januei. Alij dīt q̄ ē septima pars vncie. Sz cōis et vā decisio est q̄ si inuenia tur aurei. i. vt in h̄ loco et in oīb̄ alijs medicinis nō solu- tūs idē est qd. 3. i. 5. in medicinis vō solutiū si repititur idē est q̄ 7 ps vncie et nō pl. **I**n sup q̄ p̄fectio h̄ et se- quentes pp̄ lasciuia hoium fieri solēt in morsellis q̄stitas speciez ad zuchaz declarāda ē. Jō ad oēs librā. i. 3. zucha. appōi dz. 3. i. spēz cribellataz. cribellataz dico pp̄ sim- plicia q̄ cribellarī non p̄sūt omigdale dactili semina oīs q̄. Ad oēm vō li. i. mellis spērum cribellataz. vt. s. 5. iij. Ethoc modo faciendo h̄st dñi medici et egrī virtutē me- dicinarum a doctoribus līmitatā. Secus autē faciūt apo- thecarū nostri temporis avaritia ducti: et ignoscat illis deus r̄c. **N**ota i. super q̄ Mesue dicit. Ofice cū melle emblicoruz et collatura geleniabin. Jō si forte illa facere vis: scias quod mel emblicorum hoc modo fit. R. mirabolorum emblicorum. 3. q̄. aque cōmuni. lib. ii. T. e- rantur subtili dicti mirabolani et infundant p̄ dies. vii. in dīa q̄ postea bulliat ysc̄ ad p̄sumptionē medietatis deinde colēt cū parvo lineo bñ manib̄ exp̄mendo: et in dicta colatura addat mellis boni. lib. i. et bulliant s̄il vsc̄ ad p̄sumptionē aq̄ et coctionem mell et refuet. B. n. dī mel emblico. Accipe ḡ mel. emblico. geleniabin. i. mel ro- satum. afi. lib. 5. sup̄scriptarū spērum. 3. iij. et s̄il misce: et hēbis elium de gēmis in forma liquida ut scribit mesue et dosis ē ab aureo medio vsc̄ ad aureum vnum. **D**e geleniabin inter doctores est dīa. nā Aut. 5. cas. ca. de aa ij

De confectionibus

conditio dicit. qd geneliabin idem est quod rosa condita
sive cum melle siue cui zucharo. Et sic tam zuchari rof.
qz mel rosatum fm eum appellari pot geleniabin: et hoc
idem tenet haliabas. Ros vero y alman. dicit geleniabin
est mel rosatum. Quas opiniones reprobant Matheus
sil. dices qd geleniabin idem est quod mel rosatum. Sed
seleniabin. i. zucharum rosatum; geleniabin. i. sirupus rosa-
tus: et h opini ab alijs omnibus doctorib tenetur. Igitur
geleniabin. s. mel rosatum ic. Et hoc de electuario de
gemmis.

Descriptio. 2.

Diamuscū dulce Melue faciens ad pulsum cor-
dis et eritudines melancholicas et
ad eum qui tristatur sine causa et consert ad eritudines
cerebri sicut est vertigo et epilepsia et tortura et paralisis et
ad eritudines plenioris et difficultati anhelitus. Et cro-
ci doronigi zedoarie ligni alo. macis. afi. 3. iiij. albarti mar-
garita. sete crude aduste karabe corallae. tub. afi. 3. iiij. gal-
lie mul. ozimi citrarie. i. melisse. afi. 3. iiij. been albi et tub.
folij spice. gariofilorum afi. 3. i. zinziber. cubebe piperis
lon. afi. 3. i. 5. musciboni. 3. iiij. Pulnerizentur et conficiantur
cum melle crudo qd sit quadruplum ponderis omni-
num. hoc est qd dicit Melue in hac compositione: et do-
sis eius est a. 3. i. vsp ad. ii. Et circa hanc descriptionem.
Nota de seta cruda adusta. Accipe de folliculis syrici no-
ni qui nondum pertransirent annum et apicem et extrahe v-
mes quos intus reperies mortuos: et mida per optimam
deinde pone in olla noua dictis soliculos: qd cooperatio
lapideo bene tegat: deinde in furno ponatur: et tantum p-
mittatur qd possint puluerizari: deinde extrahant et vslu-
reseruentur. hec enim combustio fit ut desiccat: ac ut co-
teri possit. In una alta cōfectione infra reperies subtiliter
incidatur. est etiam ut bene teratur. igit per h intelligas.
qd vterq modus laudatur. Tamen ego no solo h in ele-
ctuario nec in alijs confectionibus cordialibus seta co-
bureret sed subtiliter incidere. Sed si comburere vis vrb-
ba Melsonant. Caveas qd illa adustio no sit incinerans
immo prudenter fieri dz: et taliter qd sericum solu sit pul-
uerizabile et remaneat seta sibi formam suam: diem etiaz
crude: qd ver coctione virtus eius etrabit ic. Et De ozi
mo. Quādo enim in cōponib reperies scriptū ozimi
gariofilati. tunc idem est qd semen basiliconis citrinum.
Si vero ozimi simpliciter idem est qd semen basiliconis
nigrum: et b colligitur a planta basiliconis habent folia
lata. Citrinum vero a planta faciente pna folia: et h est ip-
sorum differentia. Citrinum enim magis aromaticus est et
cordiale mag. scz calidum. Et claria reperi littera de ci-
traria. Una enim dicit ut prescripti tib bona est et id est
quod melissa. Alia. n. dicit citrati et alia ciriaci et abe cor-
rupte. Hic bene aduertendū est de behen. Behen. n.
scriptum duplīce et cibū. Idem est qd radix alba et rubra
que ambe portantur de partibus armenie. Sed ben scri-
ptum solum cum uno et sine h. idem est quod semē ca-
taputie: qd h nota lras ipsas cu in composito reperiis.
Et Spica: aliqui. n. repis scriptum spicenardi vel spice in-
de. et ambo idem sunt: aliquando spice romane vel spice
celtica: et h duo idē sunt. qd no est. Et Mel crudū qd no est
coctū. Igitur si mō scripto a Melue facere via. Accipe mel
la puri. lib. i. suprascriptarum specierum. 3. iiij. et permi-
scet: sic habeo mentem auctoris. s. mel crudum quod ē
quadruplum ponderis oium. Si vno no habeo mel puz-
potes h mō facere. Accipias vnam quantitatē mell quāz
volueris et pone ad ignē ad bullienti et semper illud di-
spumabis qd usq mūdum sit: deinde ab ignē amouef: et
post frigidationē suprascripta speciez qd titas apponaf:
et h mō habeo mel crudū et a superfinitatibus depuratū.
Alj vno dicū qd mel crudū est illud qd manibus absqz

igne exprimēdo a sauo mellis hētur et exhibitur: et h oplo
no oino siue rōne est fundata: vel illud vel prescriptum
accipias qd conueniunt. S3 qd confectione hec cōterit in
forma solida accipias zuchari cocti. lib. i. suprascriptaz
specieruz. 3. i. et facias in mōsellis.

Descriptio. 4.

Diamuscū amaz valens ad oia ea qd dicta sunt d
diamusco dulci: et ad ericandiu3 bu-
miditates stōi et putrefactiones eius. Et suprascripta-
rum spērum diamusco dulcis qd titare oēm suprascrit-
ptam: et bis addas absinthiū rosaz. s. rubaz. afi. 3. iiij. alo-
eo optimi. i. succotriini abluti. 3. 5. mēf. dīc. 3. iiij. castorei
keisim. i. leuisticī. afi. 3. i. cinamomi. 3. iiij. Et officie cti mel-
le crudo qd sit quadruplum ponderis oium. s. qd sit qua-
druplum ad summā speciez: et facias: vt. 3. tibi mōstra-
ui vel in forma solida vel molli ic. et dosis est dcā supr.
C Aloe succotriini dicif aloe optimi. qd inter oēs alias
spēs aloe ē melius. Et lauaf b mō teraf qd titas aloe tū-
bi necessaria et rorabis illū aqua pluiali el endi. hec. n.
lotio fit vt ipsius actitas amouef et confortatio augera-
donec tm ab aq sit madefactū. deinde soli exponaf ad de-
siccandum et pmittat vscq possit denovo puluerizari. de-
inde itez cōtere et cti predicta aq irrota et soli exponas.
Et illud idē 3 facias: demū post exicationez reserua et
vtere illo. Et aloe itez est notandū. qd sunt g illū cō-
burunt quē ponere volunt in hac pfectōe: et no lauāt di-
cētes qd p abustionē amouef sua gummositas p quam-
larabat et stōm debilitabat. et b magia ei appropriatur
alia vltus et alia opatio qd est pfortare. et id tuni meliusco
sortat. Et ob h notadū est qd si aloe das ad layadū non
oburis nec lauaf. Sed si ad pfortandū vel abluis vel cō-
buris: qd cōbustio ipsius de raro fiat. Modus combi-
rendi est. ponaf in olla mīda et super prunas pmittat do-
nec aduraf. Semen leuisticī et pōmbus apponēdū est.
No aut plāta neqz radix neqz folia.

Descriptio. 4.

Diagalāga Melue valēz̄ mōbos ventosita-
tē: et est medicina erga ad malitia3 digōnis et bonificat
operationes stōi: et epatis frīde: immo emēdat defectōes
ipsoz. Et galāgeligni aloe. afi. 3. vi. gariofiloz: ma-
cias. keisim. i. leuisticī. afi. 3. ii. zinziberis. macropiperis:
id est piperis longi: cinamomi: piperis albi. afi. 3. i. 5. cala-
mēti siccamenti: s. domestice sicce. afi. 3. i. heil. i. carda-
mōi maioris: spicēse. apū: fenicili: anisi: carui. afi. 3. i. cala-
mī aro. 3. i. 5. puluerizens omnia suprascripta debito mo-
do. zuchari tabaret. i. albi vel illius. puincie. 3. x. mellis
colati et dispumati. 3. x. Et fiat pfectio decoquēdo mel et
zuchaz debito mō. Sed qd cōterit sit in mōsellis: accipe
lib. i. zuchari: et post coctionē et aliquāte frigidationē
adde suprascripta spēz. 3. i. et sic facias in sequētib: et
dosis est a. 3. ii. vsp ad aureos. ii. Et intelligendū qd in
obib pfectōibus et pōmbus cordialibus stomaticis
epaticis et breuiter exceptis in medicinis vomitiis: sem
p apponēdū ē cinaomū subtile. In yomitiis vō gros-
sum apponēdū ē: eo qd illud vomitū pucat partiq su-
stinet de decoctio: et p̄titiō: et min⁹ subtile itez sustinet.
Qd qd simpli pip descriptū in pōmb⁹ repis de pipe vſua-
li seu nigro intelligendū ē. Et calamētum et mentha sic-
ca in hac cōpositione ponunt. qd siccioris sunt pōlonis.
Et de mentha domestica et calamētō mōtano est intelli-
gēdū: no de aquatico. Et Nōnūq̄ ptinget apothecario
repire in qbusdāz pōmb⁹. et tabaret. Jo declarabo
quid illud sit. Et dico qd est mel album de celo cades ad
modū roris. Et est albius qd sit mel apū: et qd rendit ad
nām zuchari. S3 qd illo caremus loco eius ponim⁹ mel
albius vel zuchaz. secunde cocte. Et hoc mel tabaret po-
nitur a Melue in confectione de zinzibere. distinctione

In pād.
dicif ozi
mti. i. ba-
silicō: s. z
fallō. be-
renge
misch
arab. ozi
mti gre-
celatīne
basilicō
gariofi.
no g scr̄
bat. p. c.

adef. di
cit zuca-
ritabar-
ser vnc.
x. mellis
dispūari
ptū sus-
icit.

quarta circa finem.

Aromaticum rosatum descriptione Gabrieles. valet contra stomachi defectio nem. et omnia nutricionis membra confortat. et est contra stomachi humiditatem et mollificationem medicamentum expertum et omnem putrefactionem in eo corrigit: cerebrum. et confortat appetitum excitat: digestionem procurat: convalescentibus et debilibus mire subuenit. Et rotarum rubearum. 3. xv. liquiritie rase et mitude. 3. viii. ligni aloes boni sandalorum macociri. i. citrino. afi. 3. iiij. cinamomi electri. 3. v. macis gariofilorum. afi. 3. iiij. 3. gummi arabici. dragant. afi. 3. iiij. et partes duas alterius dragme. i. 3. ii. nunc muscate cardamomi. s. maioris et minoris galange. afi. 3. i. spice. 3. ii. musci. 3. ii. ambre. 3. 5. siripi rosati et de corticibus citri. afi. lib. i. et fiat electuarium puluerizatum prius puluerizandis. Si in forma solida facias ut in suprascriptis tibi ostendi. Accipiendo libri. i. zuchari. 3. 3. i. specierum et. et dosis est a. 3. iiij. usq; ad. v. Duplex sollet littera reperi in hac recepta de sandaliis una enim dicit sandali maſchari. Alia sandali masurne. Et una et alia per stare: quod id est: quod sandali citrum: sed sunt qui exponuntur et dicunt quod id est quod sandali rubei: et expositorum hec falsa est: et prima vera. Quod autem intelligatur per duas partes alterius dragme ut aucto. s. ponit. Dico quod due partes viiius dragme sint. 3. ii. cuilibet dragma ex tribus scropulis constet. Aduertendum est adhuc ppcem apothecariorum errorum. Quod in quibusdam compositionibus in quibus scriptu reperit. Cardamomi tunc et minus et minus apponenda sunt: et de eis intelligendum est. si vero de maioris solum intelligas. Et hec fuit et est opinio Sennili super hoc. Et de hoc multi errores occurserunt imperitia apothecariorum.

Descriptio. 5.

peris longi. afi. 3. iiij. ambre. 3. i. 5. musci. 3. 5. puluerizetur puluerizanda. Et confice cum sirupo rosato facto cum aqua rosa. id est cuzilep rosato: et sit eius quantitas lib. i. 7. 3. iiiij. 5. s. communiter sit in forma solida ut supra et. et dosis eius est. 3. iiij. vel. viii. Circumscripta et sequentia unum generale est notandum quod species huius confectionis et omnes species medicinarum confortantius membrorum et aperientium opilatides debent subtiliter puluerizari: et eo maxime si ad longinquam membrorum confortanda debent transire. Non tam evltimate. Ultima. ii. tertio perdit virtutem aromaticam: sed media sit inter ultimam et subtilem. Et si nostro tempore he confectiones sicut in morsellis: maior opatio tñ et efficacia et plurimum sit ab electuario quod a selectione preparata: ut superiores. Et s. multis rationibus. Prima propter meliorem fermentatio ne quod sit aromaticum in electuaris quod fieri potest in selectionibus. Secunda quod de aromaticis plus ponit in electuario constitudo quod in confectione. Tertia quod melius et facilius euaporat et transit virtus electuaris ad membrorum remota quod virtus confectionis assumptae ut in passionibus pectoris et cerebri. Et hoc verificari potest in omnibus confectionibus et electuaris.

Descriptio. 6.

Diacoralli magistralis Mirabiliter valens ad confortationem cordis et stomachi et maxime cum ex longa eruditidine et calida sunt debilitata. Et specierum diarodon abbatis. 3. iiiij. corallorum virtus: fragmetorum preciosorum: margaritarum. afi. 3. 5. puluerizantur subtiliter: et additis. 3. viij. 3. zuchari distillati in aqua rosi. fiat confectione in morsellis. Intelligendum quod scribit fragmetorum preciosorum absolute de quinque descriptionibus supra in electuario de gemmis est intelligendum: et non de aliquibus alijs. Secundo etiam est intelligendum quod quod dicit specierum diarodon abbatis vel specierum triasandalarum: vel alias speras de ipsis copule intelligendum est. et de ipsis sum integrâ descriptione positana a doctoribus: non ut quidam fatui dicerebant: quod cum scriptum inveniuntur diarodon abbatis illas sine musco ponebant dicentes quod illa erat doctoris intentio et fatue.

Descriptio. 7.

Triasandali Nicolai taliter dicti a tribus generationem ingredientis. Nam propriez calorem epatis et stomachi phthisicis et ictericis. Sandalorum alborum ruborum citrinorum zuchari albi. afi. solidos duos. i. afi. 3. iiij. reubarbari. spodij. s. de canna. succi liquiritie. semi. portulace. s. domestica. afi. solidum. i. 5. i. 3. q. gra. tv. amidi. gumi arabici dragant. semi. melonum. semi. cucumeris. se. citrulli. se. cucurbita. se. scariole. ana solidum. i. id est. 3. i. 5. camphore. 3. i. 5. Rosarum rubearum. 3. i. 5. puluerizatur subtiliter siripi ro. lib. q. et fiat electuarium. Id est in fozay supra. s. solidum. Solidus. n. id est quod. 3. i. 5. et oes. doctores affirmant: et erigit id est: et non differt a solidi nisi solum nomine. Omnia simplicia ex quibus confectiones electuaria et compositiones omnes compunctione non sunt simul terenda. sed quilibet simplex medicina per se conterenda est puluerizanda. Et ratio est quod omnia non sunt eiusdem complexionis et substantiae. Immo quedam sustinent multum de contritione. et quedam minus. Cinamomum enim et macis sunt rare substantiae: gariofili vero et gumme sunt densioris substantiae. Quapropter ut ex contritione virtus ipsorum non desperatur omnia et per se debent puluerizari. quod secus faciunt apothecari nostri temporis et male. Ideo nimis si composta non habent virtutem a doctoribus limitatas. Et hoc idem in decoctionibus est aduentum ut in tractatu siruporum te scire faciam.

Descriptio. 8.

In mes. antiquis brz. z. abre. krop. q.

In cōfēctiōe de cīnamōto hoc mēliō de clare vī

Diaciminum Mescue et stomachi et viscerae vestitatem: digestionem procurat: stomachi et viscerae calescit. Et cimini per diem in aceto in fusi et tericcati. 3. x. z. zinziheris cinamomi. afi. 3. 5. gariofilorum: ligni aloes macis. afi. 3. iiij. 5. galage piperis longi cardamomi. s. maioris et minoris. afi. 3. iiij. musci. 3. 5. puluerizantur puluerizanda mellis cocti et dispununtur. lib. i. 3. iiiij. confectione in forma liquida: sed quia communiter sit in forma solida facias ut supra omnium in alijs est et. et dosis est a. 3. iiiij. usq; ad. iiiij. Clari. n. reperiunt recepto de hac apone: hinc est melior et invito. Reperi quod magnus error in hac compositione apud apothecarios et medicos. Aliqui enim habent in suis receptis. Cimini carmeni et apothecarij dictum quod carmeni nihil aliud est quod prouinciat in qua dictum cimini nascitur. ut ibi gra opus thebae et. et. Sed multrum errant ut videri potest a Mattheo fil. cap. de cimino. vbi dicit quod cimini carmenti idem est quod sisceos: et sisceos. i. siler montani. Læcum que in fundo cimini in aceto per diem est. quod acetum addit sibi in vertute profundationis et incisionis: et temperat eius calor et aliqualiter. Non insuper quod contritio medicorum huius sectio nis non dicitur subtilis sed grossa. Læcum intatio ipsius medicinae non sit nisi sit fortis in resoluendo et evanuendo vestitatem. quod si ultimata perteret vestitatem non resolueret sed per virinam educeret et. hoc declarat Aui. 5. canon. capitulo de diacimino et.

Descriptio. 7.

Diambra Mescue est medicina sublimis: cerebrum et confortans: et stomachum: et oia membrorum: digestionem procurat. et ventrem eo letificat. et membrorum nutricionis calescit. sensibus quoque suenit et frigidis natura et mulieribus et eruditinibus matris. et. Et cinamomi doronigi gariofilorum: macis: nucis muscate: folij galange afi. 3. iiiij. spice cardamomi maioris et minoris. afi. 3. i. 3. iiiib; 3. i. 5. sandali citrini: ligni aloes pi-

Distinctio.j.

Electuarium de aromatisbus Mesue qd scripsit Halienus expertorum iuuentorun ad causas stomachi et epatis et egritudines in eis factas et flegmate grosso et ventositate: digestionem confortat inflationem remouet: et morbos ex ea factos curat. Retardat canos. colorum efficit bonus et oris et suorum odorem. Renes quoq; calefacit et coitum excitat. Acidos ructus curat: et fastidium et abominationes remouet. **Ex ligni aloes crudii.** i. non croci rosarum. aii. aureos. iij. 1. 3. xvij. gallie muscate doronigi piperis longi. nucis mucate methe sicce. spicce. cassie lignae. macis. gariofilorum. macis cinamomi. assari. aii. aureos. iij. 1. 3. viij. 5. Calami aromatici aureos. iij. 1. 3. vij. croci cardamomis. maioris. cardamomi minoris idest meligete. triu. sandalorum: reubarbari: cubebae: costi: zinziberis: semi. seniculi. semi. anisi keisini. i. leuistic. ana. aureum. iij. 1. 3. viij. 3. q. gra. v. zuchari. 3. vij. Divine aromaticae. i. miue citoniorum cum speciebus lib. i. mellis cocti et dispumati lib. i. 1. 3. q. Et fiat electuarium puluerizatio prius puluerizadis. Sed si in morsellis facere vis facias ut supra. dosis eius est a. 3. q. vscq; ad aureos. iij. **Lignum aloes crudum** est illud quod non est coctum. Arabes enim solent ipsum decoquere antequam illud ad nos venire permittant: decoquendo illud in aqua per quam decoctionem quedam humiditas que in illo erat seu gummifera amonetur que natans est super aquam: illam reseruant: deinde mittunt ad nos illud coctus: quod est sine anima et nullam habet virtutem vel bene patcam: et ob hoc auctor dicit crudii. Cognoscitur qd sit crudum hoc modo. Nam si in igne ponitur emittit quandam humiditatem aromaticas que illud a combustione prohibet. Secundo si in aqua proiectari subito fundum petit propter ipsius gravitatem. et talis est eius cognitio.

Descriptio.

Diarodon abbatis Nicolai a rosis qd ibi intrat plusquam de aliis speciebus. nomine accepit abbatis ab abbatte de curia compositum: datur. prie ictericis epaticis phthisicis ethicis et cardiacis qd patientur ex calore: et ad calefactionem stomachi pulmonis et totius corporis et convalescentibus ex longis et acutis egritudinibus mirabiliter auxiliatur. **Ex sandaloru** alboru. sandaloru ruborum. aii. 3. q. 5. dragagan. gumi arabici spodij. aii. 3. q. assari spicce masticis cardamomi. s. maioris et minoris. et ralo. idest ligni aloes gario filori gallie musca. anisi. s. lemnis maratti. idest seminis seniculi cinamomi succi liquiritie reubarbari: seminis basiliconis berberis sepiole. s. lemnis. seminis portulae. s. domestice. seminis papaveris al. seminis citrulli: seminis melonum: seminis cucumeris: seminis cucurbitae. aii. 3. i. ossis de corde cerui margaritarum. aii. 3. 5. zuchari candi rosaz. s. rubearum. aii. 3. i. 3. viij. camphore tertiaz partemvnius. 3. i. gra. viij. musci. gra. iij. 5. puluerizentur puluerizanda subtis. Et cum lib. i. 5. siripi facti cum aqua rosa. i. cum tulep rosato fiat confectio. Et si in forma solida facere vis modum habes supra descriptum: et dosis est a 3. q. vscq; ad. iij. **Nicolaus** dicit: qd hec confectio debet vari cu rodostomate vel cui frigidia: vt igit omnis paraclaras sit scias qd cum rodostomate. i. cum decoctione rosa rum: vel cum frigida idest vel cum decoctione facta cui frigidis. Sed decoctione hec hoc tempore non est in vsu: sed loco ipsius datur cum sirupo ros. **De spodio inter doctores** magna est controversia. Quidam enim dicit qd est radix canne ultramarine aduste: quidam vero qd est spica cuiusdam arbusculi in Alexandria crescentis. Alii qd est fuligo que in domibus innenitur in quibus funduntur metallasque postquam cecidit a tecto dicitur spo-

dium: que vero remanet dicitur punfugo. Nonnulli vero dicunt qd est cinis qui inuenitur super formaces argent. Si spatioz qui lauaf ut serugo. Que oes optiones abscedere diu eres sunt tanqua frimole. et dom qd spodi est os elephantis cuius oris cibustu. Elephas ossa hz solidia ut sunt dentes: et illa non go nos comburuntur sed ad diversa accidentia seruantur. Sed laterres illa que medullah sit ciburuntur: et cibusta spodi de tñ adu- canna dñ. et hec vera est opinio.

Descriptio.12.

sta. vide

Confectio de storace magalis. Illa Mes. et Ni tur Au. colai no est in vsl. ppter opiu. **Ex** dicit ra passialz electaz et ultime cõtritaz. 3. i. liquiritie rase dices ca et mude. 3. vj. ligni aloes: nucis mus. cinamomi electi. aii. narum 3. i. 5. storacis. s. calamite. 3. v. boli armeni loti. et prepara ti. 3. iii. puluerizentur subtiliter omnia et cu. 3. xv. zucha ri dissoluti in aqua betonica et foliorum violaruz fiat co sectio in morsellis faciendo omnem morsellum de. 3. q.

Confectio. n. nihil aliud est qd cōpositio diversorum.

Modus lauadi et preparandi bolu armenuz talis est. Accipe de eo qd statim quam volueris et tere subtiliter: postea infundas sup eu quātias aq rose qd irroref: deinde in umbra pmittas exccari. et itep post exccationem con teras. et aq ro. irroref: et ter ut primo hoc fiat postea refraua. Illud enim dicitur lotum et preparatum.

Storax simpli si scriptum reperiat de storace calamite intelligendum est tanq; de perfectio.

Descrip.13

Confectio de cinamomo Mes. lana et expta ad humorositatem stol et putrefactionem in eo flegma digerit et digone. pctrat. **Ex** cinamomi subtilis. et electi. i. canelle sine. 3. xv. darseni. i. cinamomi gros si. cimini enyle. s. radicio. aii. 3. iii. dicit Mes. 3. 5. galage. 3. vij. gariofilorum: piperis longi: cardamomi. s. maioris. zinziberis heil. i. cardamomi minoris. et est meligeta macis nucis musca. ligni aloes. aii. 3. iiij. croci. 3. i. zuchari tabarzet. i. albi. 3. v. musci. 3. i. partes dyao. i. 3. q. pulueri zetur subtilis ois. mellis collati. li. i. 1. 3. iii. fiat psec. et sit in forma solida yr. 3. tibi ois est. dosis e a. 3. i. vscq; ad. v.

Confectio hec hz in vsl no sit: tñ qd in ea apothecarijs solent dubitare. igitur qd in vna cōpone scriptum reperit darseni per se sp debes apponere cinamomum electum. si vo darseni et cinamomi vt in superiori vidisti vtricq. s. et subtile et grossum est ponendu: nec ascultes illos dicentes qd p darseni intelligit macis. b. n. opinio reprobata est a xpof. de honestis super mesue. **Scđo** est intelligendum 311 aros. qd cum reperit in vna recepta hsel. per se de cardamomo tico ras. maior: et semper est intelligendu. Si vero cardamomu p se dixitybi reperiat et de maior: est intelligendu. Si vo ambo repe riant ut in superiori. Et maior: et minor: debes apponere. daomu. No aut gariofilos vr qd satui dicunt. **Descriptio.14.** stellige,

Rosata nouella Nicolai dñ rosata a rosis. nouella du ee de respectu veteris que recipiebat sulphur vi. maior: et viij. vomiti et subversione stol aufer debilitate et sitz minori: reprimit. defectis et longa infirmitate mire subuenit: et rosata suores diaforeticos cōpescit. **Ex** rosaz. liquiritie: zu chari. s. albi. ana. 3. i. 3. i. 7. 3. q. 5. cinamomi. 3. i. 3. ii. gra. 3. q. gariofilorum: spicce nardi: galange zinziberis nucis muscate: zedoarte storacis. s. calamite. Cardamomi. sellis: maioris et minoris: apq. s. fe. aii. 3. i. gra. viij. puluerizentur puluerizanda. mellis cocti et dispumati. lib. i. 1. 3. viij. et sit in formaliquida. Si vo in forma solida facias vt supra te assuefci. **Nardi** si reperiatur scriptu in aliqua compositione ut in hac coiter repit de spica nardi intelligendu est. No aut de compone cuiusdam vnguenti pcciosi ut qd dam demetes aut sunt dicere.

Descriptio.15.

Biadragagantū frigidum Nicolai a dra ganto nomen accepit: sat omne vitrum pectoris et pulmonis: qd sit a calore et

De confec, aromaticis

3

siccitate, & cōsider maxie phtisicis ethicis pleureticis ple, tripleumonicier, & ad omnem tussim que sit ex caliditate vel siccitate. Ad q̄m lingue & gutturi asperitatem: cum vero sumitur tandem in ore teneatur donec ibi dissoluatur. Et dragaganti albi. 3.ij. gummi arabici. 3.i. 2.ij. amidi. 3.ij. liquiritie. 3.ij. semi. melonis. semi. cucumeris. semi. citrulli. semi. cucurbitae. 3.ij. penicillaz. 3.ij. capphore. 3.ij. Sirupi violati. i. iulep violati lib. ij. contundentur suūtūlēt omnia deinde permiscantur bene in mortario paulatim miscendo & reseruent. Sed h̄ cōst̄ sit in forma solida hoc modo. De cōpositione ista est intelligendum q̄ cū sit in forma solida nō debet fieri et de superioribus tibi diri. I. accipiendo specierum. 3.ij. chari lib. i. co q̄ pauce species cribellate in ea intrat. S̄ de eis supra descriptis debes accipere. 3.ij. zucharilib. i. & facere in morsellis. Tantum enim zuccharum q̄ predite species possunt simul teneri debet appōi & non plus. Igit̄ p̄scripta regula ab apothecariis tenenda est. Et ego oppositi vidi semper facere ab eis q̄q̄: sepe ac sepius a memorini essent. Omnes docto, puenium & gume debent dissolui in confectionibus: in quibus intrant & nō cōteri: eo q̄ puluerizari non p̄nt: & pistando virtus illorum deperditur, quare cū in aliqua confectione intrat dissolvi debent in aqua appropriata: in ista enim dissoluantur cum pazz aque violarum: in alijs vero cum alijs aquis. sīm diuersas intentiones.

Descriptio. 16.

Diarodon descriptione cōi Mefue p̄ferens ad dolorem stomachi & epatis: & p̄tūram in eis a caliditate & acuitate cholere citrine faciens digerere cibum: & est ex conferentibus stomacho & epati debilibus. Et rosaz rub. 3.iii. trociscorum diarodon. & trocisco: um de sp. liquiritie. afi. 3.ij. gariosiflorum. gallie musc. afi. 3.iiij. spodij. croci. masticio. berberis. ligni aloes. afi. 3.ij. sandalorum alborum. sandalorum rubecorum sandalorum citrinoz. afi. 3.iiij. assari. spice inde. macis cardamomi. s. maiozis & minoris. semi. portulace. se. lactuce. se. scarole. se. citrulli. semi. mellontum. se. cucumeris. semi. cucurbitae margaritarum alba. alselenge. misc. i. osimi rasure eboris dragaganti gummi arabici. afi. 3.ij. capphore. 3.ij. musci. 3.ij. puluerizentur subtiliter puluerizanda. Conifice cum lib. iiij. 2.ij. iiiij. iulep facti ex ro. & q̄c̄ rosata. dosis est. a. 3.ij. v. sc̄p ad aureos. ij. Sed in forma solida fieri solet ut supra. Et Sirup⁹ factus ex ro. & aqua rosa. cum quo debet. P̄fici hec confectione si forza liquida facere voluimus. b. mō sit. Et rosaz viridiū lib. ij. ponantur in vase vitreato stricti orifici: & super eas in fundantur seruentia aquerosa lib. v. & p̄stringatur orificium vasio: & pm̄itōt in fridari deinde dicte ro. b. mānib⁹ exprimantur: & que alie libre rosaz viridiū accipientur & predicta aqua ro. sc̄lehat bene & iterum supra eas ponat: deinde colef & exprimaf. deinde itez & 3.ij. b. fiat inno uando rosaz & aquā calefaciōd: deinde coletur. Accipe dictam colaturam, addē lib. iiiij. zucharri clarificati fiat sirup⁹ q̄de quo sit supra scripta confectione. De musco & opio in medicinis parum ponitur: muscus. n. in modi ca q̄ttitate est magne q̄litatis & opatiōis op̄iū sit. Et iō sufficit pazz apponere ne in magna q̄ttitate noceat: aut operationes aliarum medicinaz corruptum: aut occulet. Et sicut de opio & musco exēplifico ita & de alijs medicinis forribus est intelligēdū. Nō h̄ de contritione sp̄z electuarior̄ & confectioni. Nas sp̄s q̄ ponunt in electuarior̄ p̄sortātib⁹ ap̄iētib⁹ vel alterantib⁹: vel alterātib⁹ & p̄sortantib⁹ subtiliter debent cōteri. Cā est q̄ nō alterant nec confortant nisi attrahantur: & ideo adhoyt alterāt membrum: vel confortant indigent ut attracta a membris possint penetrare, facilis aut penetratio sit q̄ con-

Mefue
dic. 3. iij

tritionē multam. Secus autem est de medicina soluta, Nam ipsa manens quieta in stomacho sūm communem opinionem evaporat ad membra: q̄ si attrahentur a membris esset malum. Et ideo grosso modo debet conteri: & hoc respectu subtilis. Ne citius debito transerat a stomacho: & hoc notato habes perfectam doctrinaz conterendorum.

Descriptio. 17.

Aromaticum rosatū Mefue stōm & cor confortat humiditatē viscēz ericat appetiti excitat: & digōnēm p̄forat. Vomitiū & nauseam sedat. Et rosaz rosaz rubearum. 3.ij. 5. ligni aloes. macis gariosiflorz. trociscorum diarodon. gallie muscate. Mefue afi. 3.ij. 5. liquiritie mundi. 3.ij. cinamomi subtilis & electi dicit. 3.ij. galange zingiberis nucis minscate. ana. 3.ij. 5. bell. i. viii. cardamomi majoris spice. afi. 3.ij. puluerizentur subtiliter: & cum sirupo rof. & de corticibus citri. afi. 3.ij. viii. fiat confection. aromatizando illam cuz. 3.ij. optimi musci. Sed in forma solida fieri solet. ut supra dosis est a. 3.ij. v. sc̄p ad v. Et si rosaz in aliqua cōpōne scriptū rep̄o sine determinatione tūc derubēs intelligēdū est tāc̄ de pfectōribus & melioribus. Hic & p̄ hac p̄pone & p̄ antescritptio: & infra scribendis est notādū q̄ descriptiones trocī sc̄p in ipsis ingrediētes infra describenf in summa. 4. que de trocīscis tm̄ erit.

Descriptio. 18.

Aromaticum rosatū min⁹ Mefue. stōm & cor p̄forat & coz. inflātiōes sedat. Et rosaz rub. 3.ij. ligni aloes sandal. macoziri. citrini. afi. 3.ij. cinamomi electi. 3.ij. masticio. 3.ij. 7. 3.ij. am. Mef. di bre. 3.ij. musci. 3.ij. puluerizentur subtiliter & cum. 3.ij. cit. 3.iiij. sc̄p. ro. fiat in formaliquida. In forma solida sit vt supra de ceteris diri. Invenitur in hac cōpositione magna diversitas littere. aliq. n. dicit ut in superiori īnotau. 7. bñ littera stat. In aliquo Mefue scriptum reperiſt masticio exagiū vnu: & hec littera corrupta est: q̄ superior tenenda est. Insuper intelligēdū q̄ si aliq. in cōpōne scriptū rep̄o sandali de sandalo citrinoz est intelligēdū: eus meliores sunt: eo q̄ participat de vtracq̄ nō: & q̄daz medium sunt inter albos & rubeos. Si vero rep̄ias sandalorum de oībus sandalis intelligas.

Descriptio. 19.

Aromaticum muscati Mefue: p̄fert syncopi rebū: & coz: cōsider epilepsie: & p̄sicationi matricis: & facit oris odore boni. Et ligni aloes. 3.ij. darseni idest cinamomi fini vel subtilis. 3.ij. ambre. 3.iiij. musci boni. 3.ij. puluerizentur subtiliter: & cum lib. i. sirupi rosatiū at confection. Si in forma solida. ut supra ostendi facias. De musco nō q̄ vim sua & odorē amittit si cū sp̄bus aromaticis p̄seruat seu ponit: & virt⁹ sua amissa recuperatur si in cloacha ponit: & odorē recuperat quem amiserat experimitone aromaticoz. Lōserat aut si in suo solūculo tenet vel in ampula vitrea: & cum eo pm̄sefi plumbum in parva frusta incisum: sed ab aromaticis elōget.

Descriptio. 20.

Aromaticum gariosiflati Mefue stōm & coz confortat: & valet p̄ putrefactiones in partibus stōi membra vero nutritionis calcifacit: & ventositates dissoluit & carminat. Et gariosiflorum. 3.vij. masticio. zedoarie. galange sandali macoziri. i. citrini trocīscorum diarodon. cinamo. Mef. di mī ligni aloes spice inde piperis longi heil. i. cardamom. mī maiozis. afi. 3.ij. rosaz. i. rubearum. 3.ij. liquiritie galie muscate. afi. 3.ij. folij. cubeba ana. partes tres. 3. viii. i. 3.ij. 4. gra. v. ambre. 3.ij. musci. 3.ij. puluerizentur subtiliter omnia: & cuz lib. i. 7. 3.ij. iulep rosatiū

ca illi

Distinctio.ii.

at confectione: sed in forma solida ut supra faciendum est.
T De folio inter doctores magna est differentia: et con-
troversia. Quidam enim dicunt quod est quedam herbaria
scens in aqua dulcis ibi absque radice: et super eas natat:
quemadmodum lentigo aquae. Alij quod est arbusculum
nascens in india: et folia ipsius est folium. Alij vero dicit:
et hec opinio tenet. Quod sunt folia gariosiflorum. et sic res
est. **T** Partes tres unius dragme sunt duo scropnii et
grana quinque. Nam dividendo dragman per quatuor
omnis pars erit gra. xv. et sic iter multiplicando. xv. erit.
g. 3. et gra. v. Cum scropulus modernorum resulset sine
sunt gra. xx. quare tecum.

Descriptio.21.

Aromaticum nardinius Mels. stomachi et epa-
tis viscerum portat: et renes: et ves-
tis. et addit desiderium coquendis: et sudoris odorem bo-
num facit et portat hanelitum: et facit digestionem ciborum: et re-
solvit vetustates. **T** Re. spiculae inde. 3. iij. rosas. s. rubearum
5. 5. liquoritiae. 3. ii. 5. galicis sebelineri: et quedam portio que
fir in tricisca cubebe lignis aloes macis gariosiflorum: et fo-
lii indi cinamomi anise: cornicu citri. tricischorum: diaro-
dom: afi. 3. i. 2. 3. i. pinearum purgatarum amigdalorum
purgatorum: et corticatae. afi. 3. v. dragaganti. gumi ari.
afi. 3. ii. musci. 3. ii. puluerizentur subtiliter et physiciani cum
lib. i. 7. 5. q. stupi rof. et fit in mozzell et supra. **T** Purge-
tur pinee et amigdale hoc modo. Accipit bacilonus sub q
sit ignis carbonum et in eponuntur amigdale et pinee
excorciare seu mude a subtili cortice: et mansibus ducitur
hinc et inde usque sint bini calide et illa caliditate con-
sumit illud humidum corruptum. Alio est modo fieri poterit cu[m]
amigdale et pinea ponantur. M. iii. vel. iiij. f. m. ipsoz
quantitatez surfuris: et bina supra dicti ignis oia sit volue
quisque binis calcante sint: et ab illo surfuris amouetur illarum
ceitas: et pure. s. sine malo sapore redduntur. et h[oc] modus
medior est. **T** Sebelie est quedam compositione: quod describitur
infra in tractatu tricischorum que aliud sebelie gallia sebelie ap-
pellat: et idem. **T** Ita nonendum est quod in prescriptis propontib[us]
in quibus Melius scribitur: et confice cum sirupo ro. vult et
componatur cum iulep rosato: quod perfectior est et magis
confortativum. agitur erponas confice cu[m] sirupo ro. s.
facto ex aqua rof. vel idem cum iulep rosa. et hec est au-
toris intentio.

Descriptio.22.

Electuarium de citro Melius confortans stomachum: et
peccato digone: et odorē oris facit
bonum. grossas vetustates expellit et portat cor. **T** Re.
corticu citri aureos. xx. i. 3. xxx. gariosiflorum ligni alo.
cinamomi macis galange. afi. 3. ii. musci. 3. 5. cardamomi
scilicet majoris et minoris. 3. iii. lib. afi. 3. i. puluerizentur h[oc]
non multū subtiliter. mellis cocti dispergantur. 3. viii. et fiat cōf-
ficio. Sed fieri solet in forma solida ut supra dosis e. 3. 5.
T Uellem etiam postquam provinciam hanc accepit Joannes
franciscus mi partem omnem apothecariis necias declarare
tene illi sua ignorantia ad tenebras exteriorum ducere-
tur. Contingit nonnullis ad eos accedere viros et homi-
nes afflicti stomachi dolore petentes ab eis suffragiū.
Ipsi pietate moti exhibent vel aromaticum vel diaciminiū
vel diaminiū non ultra considerantes de hora exhibito-
rio: que res quandoque dicitur egrum ad non parua peri-
cula. Ea propter inducti me audiant notentque distinctionem
hanc. **T** Confectiones que dantur aut dantur ad
digerendū mām faciente erudititudinem et deoppilanduz
ac ad confortandum membrum ut triasandali: et tunc da-
ti debent ante cibum saltem per horas quattuor ut pos-
sint anima p̄pari. et ad loca necessaria transmitti. Si vero pp
stom aut pp. portationem appetitus dantur. tunc p̄parat
cibū unde sunt. Si vero pp. virtutē digestivā exhibentur
immediate post prādiū exhibende sunt. Si vero dant ad

portationē cerebri et virtutis analis post prādiū et post
cenā plōgū ipsi salte p̄ duas horas dante sunt. Si vero
ad cordis portationē debent dari circa medium noctem.
et tenente sunt multuz in ore vi patulatiū resolvantur. Si
vero ad resolutionem ventositas stō vacuo a cibo et si
superfluitatis mundato exhibeantur. **T** Et in hoc ad-
vertendū est quod nullo modo exhibeantur neque tyriaca: neque eo
sectides appetitive seu digretice cibo exire in stomacho
vel in ipso repleto malo humoribus. Igis portationē
cellentur quod accipere tyriaca cu[m] aqua ardenti pp. naufragia
viverat. Ac corruptela italicorum quod ea cuius maluatico assu-
munt. Et ratio est quod cibus indigestus ac superfluitates
malorum humorum ducunt subtilitate maluatico: vel aq[ue]
dentis ad epat et opilationem faciunt ad prauas eruditio-
nes homines precipitant. quare tecum. **T** Huic electuarium
specie sunt satis grosse terete cū sua virtus sit in portan-
do stō et nō transit ipm. sed vetustates resolvit. et pp
cas assignatas in recepta diacimini. **T** Modus accipit
et cortices citri: et aliorum pomorum suauem et aroma-
ticu h[ab]itum odore: h[ab]itum facias. igitur qui vult uti corti
cibus pomorum citri in propria eligat poma que habeant
acetositatem maiorem intrinsecus: eto quod cortices eoz sunt
magis odoriferi: et idem quod ercoientur illa die quod collecta sunt
ab arbore: terantur ergo primo bsi cum mantili aspero et
mundo: et ercoientur cum cultello acute acutel p[er]ulatis
et leviter ne accipiatur ex carne cum cortice: et simili modo
opus fieri de citronis et alijs p[er]ois: deinde in umbra exiecet.
T Nota quod ista oia electuaria dulcia supra descripta pan-
num integrum seruantur et ultra oia alia preter electuarium
quod utunt reges et prelati: quod nō poterit diu seruari: eo quod rā
cessit: sed solū per dies. xv. vel per mensim ad plus suauet.
T Et ex his habetur descriptio portationē delectabilitū
cum sua declaratione: et finis p[er]me distinctionis.

T Incipit secunda disto. que est de electuaris amari et con-
sumet. 26. descriptiones. **T** Quartum primus est.

Vriaca andronici que est sublimior me-
lior earum propter multitudinem sui inven-
imenti et proprie in venientis que sunt. et pun-
cturis: sicut serpentum et scorpionis: et canis
rabidi: et veneno ebibitis interficiuntibus. Et ad eruditio-
nes flaticas et melancholicas: et ad febres earum: et ad
ventositates malignas: et paralysiam: et apoplexiā: et ad
epilepsiam: et torturam: et tremorem: et ad eum secum lo-
quitur: et maniam: et ad lepram: proprie et albaras. Et co-
fortat cor et acutus sensus: et confortat stomachum et a-
menit anhelitum: et delet pulsuum cordis: et retinet sputum
sanguineum. Et confortat plures dolores renum et vesicae:
et ex quaunque causa sunt: et frangit lapidem proprietas
vesica: et confortat vleras intestinorum et durities inter-
trinsecas ne epate et splene: et maior descriptionum hu-
bris medicina est: descriptio radicalis andromedae: et est illa
que fieri deberet: quamvis aliqui apothecarii nostri te-
poris illam Galieni faciant. hanc autem descriptionem
repperi in quodam libello Gentilis de venenis quem ut
ipse testatus habuit: et extraxit a quodam libello andro-
nici propria manu scripto et cetera. **T** Re. tricischorum
squille lib. i. tricischorum vypere. tricischorum alinda-
racaron. idem andronici piperis nigri: opij thebaici.
ana. 3. vi. cinamomi: seminis napi scilicet silvestris scor-
deon. idem alliorum silvestrium rosarium rubearum yreos
idem lithocelstis. s. radicis agaraci: succiliqritie: balsami. i.
liquoris emanantis a stipite et myrrae: croci: zinziberis reu-
barbari: p[er]afilonio: idem quinque folij. calameti mon-
toni: p[er]ash. idem marubij: doronici: et aliqui pomunt. se-
minis macedonicis: aliqui petrosellini: sticachos: arabici:

costi:piperis longi:piperis albi:pulegisi:olibanii:sequinantur:terbentine:casie ligne:spice nardi:polii:montani nasturci ana.3.i.5. storacis liquide seminis apij siseleos. id est sileris montani semen accipientum est ameos et medreos camepitheos hypoquistidos spicce celtice schae montane soli. Gentiane radix sumitur. seminis seniculis terre sigillatae colcotar adusti. id est vitrioli emomi acri. scilicet radicis. carpopalsami id est semen. scs balsami hypericon. id est perforata vel herbe sancti Joannis rubee tinctorum valeriane. scilicet radicis ari. 3.9. gummi arabici cardumeni anisi achatiae dauci. id est pastinace silvestris: semen accipitur ana. 3.9. bdellii subalbidi bede. guar albezard aspalti oppponacis centauree minoris Aristologie. s. rotunde ari. 3.5. castorei serapini. ari. 3.1. dis soluantur gume predicte in vino albo odorifero quantitate sufficit Mellis cocti et dispumati. rubi. i. 7 li. xxiij. qd est pro omni libra una mellis. 3.iiij. specieruz predictaz: et hoc volvit bonus andronicus: et apponi debent si tyriaca debet habere virtutem descriptam a doctoribus. do sis autem exhibenda de tyriaca in unaquaq; egritudine diversa est fin diversitates egritudinu.

CIn hac descriptione multa sunt intelligenda. Et primo de opio thebaico. dicitur. n. opium thebaicum. quia factum et collectum thebis. qd illud est melius et perfectius quociq; alio opio ybicum collecto. et est minoris periculi et tumoris usus eius.

CDe calameto dicitur montanus: et ponitur hoc. qd habet maiorem caliditatem et succitatem qd calamenum fluuiale quod nascitur iuxta aquas.

CSticados arabici. dicitur arabici quia i arabia oritur: et illud melius est: et in illis partibus multum colligitur. Sed nos utimur sticados: quod quidem colligitur in provincia Romana. et est perfectum.

CLoco camepitheos si non haberetur: accipi potest ita muscata: quod a Mesue in capitulo de egritudinib; meritorum appellatur zinzen.

CHypoquistidos succus est barbe hircine: et illud ponitur: non herba non solum in hac compositione: sed in oibus medicinis in quibus simpliciter reperies scriptum hypoquistidos. et qui herbam ponunt male: immo pessime faciunt.

CCentauraea de minori intelligendum est. et illa in medicinis administratur. qd si simpliciter reperitur de ea est intelligendum. Et radix accipi debet non herba vt qui dam rudes faciunt.

CVitriolus seu colcotar hoc modo aduritur. Accipe de eo quantitatē quam volueris et pone in patella ad ignes et continuo sub ea insuffletur: donec ignatur et continuo vitriolum volvatur: et tantum hoc fiat qd eius naturalis color mutetur. et tunc moueat qd adustū est.

CSpecies iste tyriaca debet subtiliter teri seu puluerizare: et bene cribellari per subtile et spissum setatū ut melius et citius res simul fermentari possint ut Mesue et Aliice scripsit capitulo de tyriaca.

CPuluerizabile enim est quod cōminibile vel diuisibile in partes parvas: et est aliud qd strangibile.

CUtilitas autē puluerizationis est: qd facit penetrare virtutes medicinaq; ad partes: ad quas non penetrarent.

CEstates enim tyriaca sunt quattuor. prima dicitur isania: et incipit a die compositionis usq; ad sex menses. secunda pubertas: que incipit post illud tempus et durat usq; ad. x. annos. tertia adolescentia: et incipit post illud et durat usq; ad. xx. annos. quarta senectus. et incipit post illud et durat usq; ad. xx. annos. post illud exfoliatur a virtute tyriaca.

CIn vase plumbi tyriaca debet ponit vel conservari vel ar-

genti. in alio enim vase posita facit quandam seruginem: que appellatur zinzer: et consumitur humiditas eius naturalis et necessaria in tyriaca: quare in plumbo bene conservat. Et vase in quo ponitur non debet repleri: sed saltē pars vase dī esse vacua ut medicina possint respirare et exalare ne secessent.

CDescriptio. 2.

Tyriaca Gal. qd coster sit. licet non sit tante perfectio qd est prescripta Andro. **C**troci. de squilla lib. iiij. pipis loji. lib. ij. 7. 3. iiij. troci. tyria. lib. i. 5. troc. diazorali. lib. i. 5. tilob. i. ligni balsa. 3. iiij. 7. 5. opij thebaici. i. illius provincie. agarici rosarum hyreos id est radicis lith celestis. levisticis scordeo. id est alei siluestris seminis rape silvestris cinamomi oppobalsami ari. 3. viij. 5. reubarbari spicce nardi costi squinati croci zinziberis casselignei storacis calamite **D**yrrhe terbentine calamenti montani turis diptamis sticados arabici polii montani petrophilon piperis. ari. 3. vij. soli petrosili gumi arab. calcanti vsti. i. vitrioli serapini terre sigillatae rubee hypoquistidos. i. suc. barbe hircine spicce celtice acri. i. radicum came medreos gentiane. i. radicis sitre. i. valeiane carpopalsami. id est seminis balsami. ana. 3. iiij. 5. seminis apij ameos amomi semis senicli carui sileris montani: semen accipit nasturci anisi hypericon. ari. 3. viij. 5. mumie castorei oppponaci aspalti galbani centauree minoris. scilicet radicis aristologie. s. longe. dauci. ari. 3. iiij. 5. vij. est pastinaca silvestris. i. seminis mellis cocti et dispumati. Rubrica. v. 7 li. v. qd est pro omni lib. i. mel lis. 3. iiij. specierti. Sed apothecarii quaritia ducti hoc tempore solum ponunt lib. iiiij. specierti pro Rubrica. i. mel lis et male faciunt: et ob hoc tyriaca non habet virtutes a doctoribus descriptas: quare semper ponas. 3. iiij. spērum pro oī lib. i. mellis. Et prescripti mel sic coctum bona coctione. **C**roca vero et hypoquistidos per se puluerizatur ac vitriolum: gummam vero in optimo vino albo dissoluantur: alia vero ola simul. Abel vero infrigidatu terbentina et hypoquistidos intus ponatur: deinde oes alie spēs. Crocus vero infundatur in uno bocali optimi vini nigri: et dividatur per tres dies deinde cum dicto vino in tyriaca ponatur: simul miscentur. Sunt qui addunt galleti subtiliter puluerizati. 3.5. ut tyriaca maiorem nigredinem habeat. Sed hoc ego non laudo et extra mente Salieni et omniū doctorū fuerit: et nūc prelentiū sit.

CHoc nomē tyriaca est nomē ipsius ab effectu: idem. n. est dicere tyriaca qd p̄serens venenosū et aliarū medicinarū venenosarū. Et ideo hoc nomē h̄z duas p̄tes. s. tyri et significat serpēz: et aca qd significat medicinas venenosas: cū compōnūt. Iḡz tyriaca est nomē qd significat rē qd iūiat in venenū serpentū et medicinarū venenosarū: et est vocata tyriaca a carne tyri.

CAlgaricus hyreos et radix acori ponuntur in hoc recepto: et in alijs quia habet in se virtutē conseruandi alias medicinas ne cito corrumpanter: et augent eattū virtutes. et sic piper p̄seruat et zinziber a corruptione.

CAnacardi corruptū virtutē trociscorum tyri. Dictiōs trocisci debet esse parui et bñi compresi si conseruari debet: et non debet exsiccati in sole. Sol enim h̄z virtutē dissoluedi et destruendi virtutē carni tyri et viperarū.

CTyriaca non debet nisi sit fermentata: et fermentatio sit in tepeze. vij. mēsiū. Quid aut̄ sit fermentatio nota. Nam cōpositū h̄s vna formā et virtutē resultatē ex simpli cōpositō significat hoc vocabulū fermentata.

CUlmū in tyriaca ponit primo ut per ipsum fiat medicina conseruatio et cōmīcio. 2. ut per ipsū p̄sortet coru est cōtra venenum. **C**In exhibitione tyriaca iste conditio nes sunt seruande. primo qd sit fermentata. 2. qd detur

sanis in parva quantitate et raro. tertio quod non detur in tempore calido: sed in temperato, vel frigido. 4° . qd non detur pueris usq; ad. viii. annos. 5° . qd non exhibetur in complexione calida nec in homine parato insomniari. 6° . qd non detur stomacho repleto cibo. Et he sunt conditiones attendende in exhibitione tyriace.

TDue prescripte descriptiones tyriace per annos. 30. ac etiam usq; ad. 40. annos scruantur. dummodo sunt convenientes debite facere.

Descriptio.

Mitridatum Nicolai. i. mater omnium antidotorum. sive a mitridate rege dictum qui ipsum compositum: faciens ad omnes passiones capitio virorum vel mulierum si fuerunt ex infirmitatibus et maxime melancholicis et limidis epilepticis et emigranctis et dolorem cili patientibus. et lachrymantibus oculis et ad omnia capitio vicia vel aurum subuenit dentum doloribus et palato: et omnibus vicias oris et maxillarum medetur si super locum dolentem ponatur: et iterum ad modum emplastri ponatur in temporibus, unde sit discursio. Squiniantias solvit apoplecticas tussientibus. Asmaticis emptoicis peripleumonias et omnibus doloribus qui intra corpus humanum sunt. Succurrat illiacis, dysentericis et lientericis optimi si detur cum decoctione balsamie. extensione humerorum iherthanos sive spasmos patientes et paralyticos sine mora curat. diafragmati et hypocundris subuenit renibus et vesice opitulatur. calculos strangit. menstrua provocat. omniaq; vicia matricis excludit. sciriosq; patientibus et podagrictis singulis presidius est. precipue datur contra venena omnia. Reprimit venenosos mortuos sive rabidi canis seu cuiuscunq; reptilis impositus sine bibitum cum magna admiratione emendat. Quotidianarijs et quartanarijs etiam ante horas accessionis datum mirifice prodest etc. **R**. gariosiforum storacis calamite spicis nardi xilobalsami: id est ligni balsami. orobi lentisci id est lacce. alia littera haber. leustici. braga. ganti masticis galbani gummi cedri: et quia non habens loco eius ponimus gummi iuniperi et alpalti castorei offici id est gummi hedere bdelij terre sigillate melliloti laudani oppoponacio armoniaci opij liquiritie sulfuris yilli nitri: id est salnitri hypoquisticos acatiae roseum camedreos hypericon abrotani: peonie elenij: id est enyle orjani hylopi ramis cedri: quia non reperiuntur loco ipsorum ponitur flos et folia sanie. quidam vero ramulos iuniperi: sed sanien melius est dapnidem: id est laurus aristologie longe epithimi peucedani centauree. scilicet minoris rosmarinii radicis iringorum balsistarum squille cimarrum myrti hyosquami corticis granatorum anisi raphani carpobalsami. scilicet seminis balsami cimini cardamomi scilicet maioris: seminis seneculifoliae id est sileris montani semen accipitur: seminis apij ameos petrosilii scilicet herbe ruthe. et herbe seminis papaveris nigri. alia littera habet albi. dauci nafeos: id est seminis git. id est lape: seminis rape sinapis alba. alia littera habet sinapis vitalis. macropiperis: id est piperis longi. ozimi amomi. ana. 3. iij. acori: id est radicis flaseos: id est berbene panis porcini: id est cyclamis phialis: id est capparis zuchozarie. id est floris agni casti. cornu cerui. ana. 3. iij. balsami. id est liquoris emanatis ab arbore balsami cinnamomi croci zinziberis costi quinianti terebentine myrrae: olis balsami cassie lignee agarici spicis celtice yreos reuontici assari prassii diptam coloquintide silsei: id est consolide minoris sticados arthe misse calamenni. scilicet montani scordeon: id est allii sive stris: leucopiperis: id est piperis albi. campiteos me-

lanopiperis: id est piperis nigri: pentaphilon: petroelli: ni. id est scilicet petrosili: semis anagodae. id est sumach: malabatri. id est soli indi. cardamomi. scilicet minoris. id est meligete. ana. 3. iij. baccarum lauri. 3. j. grad. viij. vii ni vetustissimi. 3. q. puluerizentur subtiliter omnia. 5° gumme dissolvantur in optimo vino albo. quemadmodum dictum est in tyriaca. mellis cocti et dispumati. lib. viij. 2. 3. q. et fiat in bona forma.

Laudanum non est teribile. immo si laboretur in eius trituratione prius corruptetur quam fiat malabarile. ideo debet dissolu: et liquefieri in vino: quemadmodum gumme. laudanum res est ea. et sic. in primo gradu.

Insuper scias qd omnes gumme parum sustinent de conititione: et omnes medicine subtilis substantie et acute et rare: sicut scamonea. aloes. et omnes medicine inflammabiles: sicut gumme ut bdelius et serapinum. Et ratio est: quia per triturationem acquiritur inflammatio. que inflammatio fit per motum: qui motus calefacit. Et hoc quia iste medicinae sunt apte inflammations ratione substantie et subtilitatis: et ex hac inflammatio. ne et motu duo sunt. Unum quia partes subtilem euolunt. Aliud quia ipsa intensa contritio corruptit substantiam earum.

Aristologie omnes species et de trituratione: et decoctione rem plenam sustinent. **A**na enim est dictio arabica: et tantum importat in lingua latina. quantitasque liter. **R**adir preos debet in umbra exiccari tuncidem parva frusta. Et in filo infilar: et partes seu frusta separata esse debent: ita qd una pars non tangat aliam: et reseruetur. **P**aucedani colligi debent de mense novembrio. Spica vero celtica colligi debet de mense Julij.

Cum ynguiale in omnibus compositis est intelligendum de ethimologia vocabuli. Medicinis enim compotis imponuntur nomina varia. Quandoq; enim a medicina que est basis denominatur. Sicut diacitonitem. a carnibus citoniorum. Aliquando a quantitateli cet non sit basis: sicut diafinicon a senichijs dactilis. Aliquando a componente sicut philonius a philone medico. et metridatum a metridato et a mitridate rege. Ali quando ab effectu communi: sicut benedicta: quis ab omnibus sumentibus benedicitur. Aliquando a propriis effectibus. Sicut blancor: quia blancos. scilicet albos purgant humores. Aliquando a similitudine: ut diacircuma: quia similatur radici cucurme. Aliquando a loco ut sirupus de bisantia. bisantium quidem est locus in confinibus macedonie. aliquando a quantitate medicine et auctore componente: sicut dicitur diarodon abbatii. diarodon dicitur a rosis: abbas: quia abbas quidam composuit. Aliquando ex effectu: et auctore: ut ygia greca ygia. id est saluatrix: greca: quia greci eam innenerunt. Aliquando ex medicina et similitudine. sicut opopyra. i. succus similis igni. Aliquando a numero medicinarum: ut tyriaca diateseron. id est de quatuor rebus. Aliquando a loco in quo aliqua suarum medicinarum fuerit collecta: sicut medicina asuledatio scripta in cap. de lepxata asuledati est mons quidam super cuius lapides inungunt hirci montani. et ibi colligitur. Et quia tantum duodecim modi sunt hic positum: tamen plurimum sunt alijs modi impositionis. qui apud nos sunt noti. et qui ignoti. et qui procedunt a voluntate hominis. ideo omnes describi non possunt.

Ciste species sunt subtiliter puluerizade. et cribellade. Nam cribellatio et puluerizatio subtilio duo snt. p. quia transiret ad loca remotissima. secundo a calore nostro alterans et preparans. **C**onsistit mitridatum si canonice et secundum factum est durat usq; ad annos quadraginta in sua

De electuarijs amaris

5

Aurea alexandrina Nicolai: aurea dicta ab auro qd igitur eius descripto: vel ab auro: propter eius excellentiā, sicut n. aurū p̄cēlēt cibis metallo. sic hec medicina alio in multis passionib⁹. Alexandria ab Alexandro peritissimo pho inētōre: val⁹ p̄prie ad oē capitū ex frigiditate: et ad omnē reumaticas passionē que a capite ad oculos aures et gignitas decen- dir: et ad gratiēdīcōt oīum mēbrorū que fit de eodem hu- more. **R.** assari hyusquia. carpobalsam. i. seminis plāte balsami. a. 3. q. 5. gariofil. op̄ij myrrhe ciperi. a. 3. q. balsami. i. liquoris emanantis ab arbore balsami. cinnamo. folij zedoarie. sinziber. costi. corallorum rubeorū cassie lig. euforbij. dragant. thuris. flora. calamine. spicē cel- tice. quam p̄ salinica ponimus. meū. i. semi. aneti fil- uestrī. vel fustre. cardamomi. i. maioris et minoris. si selei si napo sarifragie. seminis aenei. semi. anisi. a. 3. l. ligni alo- renbarba. aliptē muscate. castorei. spicē nar. galange. op̄. popona. anacardi. masti. sulfuris viui peonie iringorū solarum. s. rubearum thimi acoi. s. radicis pulegij. aris- tologie rotun. alia littera habet longe. gentiane cortici mandragoze canedreos valeriane. s. radicis baccarum. lauri ameos dauci macropiper. i. piperis long. leucopi- per. i. pipis al. xilobalsami. i. ligni balsami carui amomi petrosili. i. seminis petrosili ruthe. s. seminis leuisticī. se- minis sinoni. i. petrosili agrestis. a. 3. q. auri cocti argenti meri albarum margaritarum blacie bisantie ossis d cor de cer. a. 3. q. grad. xiiij. limature eboris calami aromati. piretri. a. 3. gra. viij. puluerizentur puluerizanda. additis libris. q. mellis cocti et dispumati. fiat confectio in bona forma: def in modū auellane euniti dormitū cū vino ca- lido nō febricitatibus. febricitantib⁹ dō cū aqua calida. **O**p̄i qd sit in nostris partib⁹ ex capitibus papaveris nigri fieri debet in mēs Maij vel Ap̄ilis; et ita op̄i the baicum illo in tpe fieri d̄. **D**e meū magna inter do- ctores est dīa: qdā dicunt q̄ est paucendantū: et hec op̄i- nio ob oībo rep̄obat. Aliq̄ q̄ est radix cuiusdam herbe nascētis in india: et falsa etiā est. Sed meū idem est qd se mē aneti filuestris: et si nō habet loco eius ponit. semen aneti domestici. hoc voluit ch̄osor⁹ de honest. **P**ro balsamo ponit terbētina subtilis: vel oleu laurini vel oleu balsamini: vel gūni hedere: vel quedā compositio olei: que describetur istra in recepta diacurcum. **D**e aristologia absolute scripta appetit magna controvē- sia inter doctores: quidā dicunt q̄ de rotunda est intelligē dī: quidā vō de longa: dicentes q̄ vna est pfectior. aliq̄ vō a. 3. Qui vō longā dicunt esse pfectiore. intelligent in calefaciendo: magisq̄ terrestris est querotuda. Qui vō retundā pfectiore dicunt est: quis subtilior aptiorq̄ ad apericēdū q̄ longa. Cum iſiḡ absolute scripta inuenit de rotunda intelligatur. Quia illa promptior est ad oēs operationes et melior. ic. **R**adices oēs in autumnō sunt colligēde: et ciperi mēs Octobris. **E**t nota q̄ si radices aliquis herbe vel arboris colligantur. tūc de- bēt colligi quando flores habēt. **D**escriptio. 5.

Justinum Nicolai: taliter d. m. q. a. iustino ip- ratore p̄ fuit inventū: p̄cipue daf calcu- los et patiētib⁹ dolorē illi: valet strangurie et disturbie: et his q̄ mingūt mucos. **R.** cinamomi costi. solij spicē nardi cassie lig. aristologie lon. aristologie rotū. emule. s. radicis ylopi pulegij artemisie pentaphilonis leucopi- peris. i. pipis lōgi albi. ozobi. i. arbile. Nota q̄ frequē- usus eius facit mingere sanguinē. petrosili. s. semis leu- stici macedonici: seminis vrtice milij solis. i. anisi filue- stris sarifrag. iunipi. i. semis: semis aspagi fileris monta- ni apij. i. seminis aneti. i. seminis ruta agrestis. i. semis lo-

co eius ponit pōt domestice: semis citri: semis seniciu. ani- si baccaz lauri. a. 3. q. 5. puluerizent omnia subtilissime. Mellis cocti et dispūta. libras dujas: et fiat elium. **D**e costō qn̄ in rece- ptis scriptū rep̄is absoluter de costō amaro intellēdū est. Nec oscultes dicētes dulce costū rep̄iri. Nālllos oīno vituperat simō Janueh. hoc mō dices: iūemē autē multis locis costū dulce scriptū in pfectiōnib⁹: sed nec vidi: nec audiū ab aliq̄ dici. Sz qdā empici dicūt costū dul- ce ēē radicē enule artificiose paratā. Igit̄ et si in receptis iūenias scriptū costū dulce amaru ponat: cū illud dulce in rētū nā nō sit. Due si reperiunt diversitatis costi. vñ- eni est indus et est russus seu subniger: et alter arabicus q̄ alb̄ est et tēpator: et illo vtimur. q̄re nota: et hoc oēs cla- mant doctores. A nullo. n. rep̄ies dulce costū scribi de doctoribus medicis. q̄re acq̄escat tātis auctori⁹ viri hi- ignari dicentes costum dulce rep̄iri. **D**e sarifragia est p̄troversia inter apothecarios. multi. n. ignorantes pea ponit quandā herbā h̄tē folia silia sere celidonie s. ue pimpinele: min⁹ tñ lata: et h̄tē radicē grassam et errant. Nam illa est pastinaca filuestris. Sed vera sarifragia est qdā herba nascētis in mōtib⁹ adherēs satis: que herba s̄ sit plātā multis solis subtilissimis. subtilitatio sere capi- lorū. longitudinis digiti: et b̄ vere sarifragia est: et illa in medicinis debet apponi et non alia. et ex hoc appetat corruptela apothecariorum. quare nō habetur virtus medicine a doctoribus limitata. **D**escriptio. 6.

Electuarium de baccis lauri. Rasis. Alma. cap̄ de colica: et appellat pfectio nē nō electuarium. mirabilis valēs in dolorib⁹ stōaci et in- testinorū a ventositate factis: daf precipue in dolore colico a vētositate facto et per os et in clysteribus apponit. **R.** folioz ruthe siccō. 3. x. ameos cimini nigel. chei- sim. i. leis leuistis. origani carui amigdalaz amaraz. pip. nigra. macropipis. i. pipis lon. metastrī dauci acoi bac- carū lauri castorei. a. 3. q. 5. oppoponacis. 3. iiij. puluerizent puluerizanda nō multū subtilis. et dc̄m̄ est de diacimino. Mellis cocti et dispūta. ad pōdus oīum: et est. 3. v. 4. 3. v. gūme vō dissoluant i aq̄ ruthe: et facias in boha forma. Et nō q̄ rasis dicit q̄ nō h̄z parē resolute vētositatē. **R**uta q̄ in hac copōne itrat: ac in oīb⁹ alijs d̄ ericcati cu mēsura. et hoc id: qm̄ si ericcas vehe- meter est calidissime complexionis: et eius calefactio est v̄tra mensurā. Et si non ericcas debito modo remanet in ea humiditas supflua: q̄ phibet eā digeri et ventositaē facit. q̄re in ipsius ericcatō diligētia habēda est. Et d̄z in vmbra ericcati. nō autē sole vt qdā empici faciūt. **D**e nigella multi sunt qerrat pollentes in receptis se- men qdā cinerulētū odoriferū satia triāgulare p̄ ipsa nigella: et errat. Sz nigella est qdā semen nigri clarū aromatici multū: faciēs folia sere silia sumiterre: et id in medicis. apponēdū est. **O**riganū colligēdū est in mē- se Julij postq̄ sol tēdit ad occasum. s. in vespis. Nō autē in mane s. solis ortū vt qdā satui faciūt. **M**el et oēs medicinē triplici cā coquunt. pmo vt mundificantur et mel: q̄ cogtur vt sua ipuritas remoueat. scđo vt expel- lamus alijs substātā nō p̄posito repugnātem. vt mul- ta decoctio caulinū: que illos scripticos facit. 3. vt virtus ipsius in oleo vel aq̄ trāseat et c. **D**escriptio. 7.

Biacalamētum Nicolai a calamento di- cūtum: valet precipue ad omne vicium pectoris ex frigiditate: et marime his qui sunt in semili etate: valet tūscentibus ex frigida causa. **R**ecipe calamenti filuestris pulegij ylopi melanopi quas vi- peris. i. piperis nigri. siseleos fileris montani. i. semino- de a ni- seminis petrosili. ana. 3. iiiij. 7. 3. q. leuisti. 3. j. 3. j. se- colao.

Distinctio.ii.

minis apij.3.i.ameos thimi aneti.s.seminis cinamomi
zinziberis.an.3.ii.puluerizentur omnia subtiliter.Mel
lis cocti & dispumati.lib.3.i.3.vij.7 fiat electuarium:
et detur post prandium & cenaz.Calamentum quod in hac
compositione ingreditur debet esse silvestre:eo q; magi
confortatium & abstessuum est quam domesticum.
In mense Julij & Augusti ista semina colligenda sunt
scilicet semen petrosilij laureole cataputie,ruthe,fenicu
li,caulis milii solis,lactuce pastinace,rape & similium.
Anetum si simpliciter scriptus reperiatur semper de
semine est intelligendum.non de herba, ut est communis
corruptela.

Descriptio. 8.

Biacalamentum Mesue de mente Sa
lieni.conferens ad egritudines frigidas membrum nutritionis: et ad malitias
digestio: et facit penetrare cibus qui non posset pene
trare ad epa t ad corpus reliquum: et hoc est eius pro
prietas: et confert rigori febrium & emplastratum et immu
cium in spina est ex maxime subtili antibus humidita
tes grossas & viscosas: et ex resoluentibus ventositates:
et confert singultui vehementi frigido & ventoso: cuius
difficilis est resolutio: et prouocat vixnam & menstrua.
Recipe calamenti montani & fluvialis siseleos.i.sile
ris montani:seminis petrosilij.an.3.vj.zinziberis.3.vij.
seminis apij extremitatum alasce.i.thimi.an.3.vj.kel
sim.i.leuisticj.3.vj.piperis.sc5 nigri.3.j.5.puluerizentur
omnia subtiliter.mellis cocti & dispumati.lib.3.ii.7 fiat ele
ctuarium.dosis eius est.3.j.
**Calamentum tam mon
tanum** qd fluuale colligendum est in mense Julij: et exic
andum est in umbra.exicatio enim facta in sole ope
rationem eius debilitat: et eo tempore colligitur pulegi
um.
Quinq; de causis medicine miscentur simul.
Primo vt virtus earum fortificetur: et haec de causa sca
monea miscetur cum medicinis aloeticis: et zinziber cu
turbat. Secundo vt cito faciat alias medicinas transi
re ad locum debitum: sic crocus admiscetur auro & ar
gento.aurum enim & argentum suapoderitate ad in
testina descendunt: nec ad venas possunt penetrare: et cro
cus facit eas ad eoz penetrare.Tertio miscemus vt ci
to medicina non traseat ad venas: vt cum volumen epa
deopilare per diuretica:quia illa sunt cito penetrantia ad
venas permisimus aliam medicinam vt raphanum.
Raphanis enim habet proprietatem attrahendi humo
res ad stomachum.Quarto vt via per aliam debilitat:
et sic miscemus cum violis: vel cum cassia fistula mirabo
lanos.Quinto vt malitiam alterius remoueat vel im
pediat:vt zinziber cum scamonea inunctu:scamonea emi
debilitat stomachum: et zinziber confortat.

Descriptio. 9.

Bianisum Mesue:valet grosse ventositati sto
maci & frigiditati & abundantie fleg
matis crudi in ipso.Recipe anisi.3.xx.liquiritie ma
sticis.an.3.j.carui macis galange zinziberis:seminis fe
meuli cinnamomi.an.3.v.trium piperum.s.piperis al
bi nigri & longi:calamenti.s.montani piretri cassie lignee
ana.3.vj.bell.i.cardamomi maioris gariosiforum cube
barum croci spice.3.j.5.zuccari.3.vj.puluerizentur ista
satis subtiliter.Mellis.lib.3.vj.7 fiat electuarium in bona
forma.
Notandum qd in electuaris de melle ac de zuc
charo.semper in eis species aromaticae ponende sunt post
ezum aliqualem infrigidatione:quia si ponenter mel
le vel zuccharo eristete adhuc ad ignem vt quidam me
recapti faciunt virtus aromatum perderetur itc.
Feniculi & anisi cum simpliciter scripti reperiuntur in con
fectionibus vel electuaris:de ipsorum seminibus est in
telligendum cum ea magis ad ysum medicine conve

Mef.di
cit.xij.

niant.
Biatriton pipereon & felue quod calescat sto
machu & ventre.remouet dolorem
eoz ex humiditatibus flegmaticis multis & crudis: et
mundificat stomachu ab ipsis: et valet contra acidos ru
ctos: et digestione procurat.
Recipe triu piperu.s.al
bili longi & nigri.an.3.v.zinziberis halce.i.thimi anisi.an
3.vj.spice ameos amoni cinamomi.an.3.j.cassie lignee se
minis apij siseleos.i.sileris montant:seminis ossari emule
sicce.i.radicis.an.3.v.puluerizentur omnia satis subtili
ter.Mellis colati cocti & dispumati.3.viii.fiat electuarium
dosis est a.3.j.vsq ad.3.vj.
Piper album non est
illud quod est paruum contractum & quod habet corti
ce grossum.Sed est illud qd est magni grauis ponde
ris sine contractione subtilissimi corticis.Et illud plus
confortat stomachu qd due aliae species.
Enula debet
esse sicca:eo quia maioris est delicationis qd quado est
recens.
Lassia quando in libris auctorum reperitur
absolute scripta consideranduz est.si compositio illa in
qua intrat est solutina vel lenitua: et tunc debemus po
nere cassiam fistulam.Si autem non est solutina nec leni
tua.Sed calesactiva confortativa vel aperitiua opilatio
num.tunc debemus ponere cassia lignea: et hoc sit de ge
nerali regula & documeto.

Descriptio. 11.

Biacurcumma magna Mesue:coferens ad egr
itudines antiquas & cacesiam &
hydropisim iuuentum manifestum: et eradicit egr
itudines epatis & splenis cronicas que iam indurate sunt:
et confert ad seditatem coloris & corruptionem stomachi
& humiditatibus frigidas & ventositates grossas in eis: et do
lozi renum & vesice & vixnam prouocat.
Recipe cro
ciastri:seminis petrosilij dauci anisi:seminis apij. an.3.
5.razed semi.i.reubarbari Meu.i.seminis aneti filiuestris.
aliqui dicunt q; radix est efficacior.spice nardi.an.3.vj.
costimyrrhe cassie lignee squinanti.carpobalsani.i.se
minis balsami rubree tinctoru: succi absinthij:succi eu
patorij:olei balsa.i.liquo: emanantib; ab arbore balsa
mi.an.3.vj.calami aromatici cinnamomi.an.3.j.5.scor
deon.i.lali filiuestris scolopendrie:succi liquiritie.an.3.
v.5.dragaganti.3.j.puluerizetur subtiliter omnia.Mel
lis dispumati & cocti.lib.3.vj.7 fiat electuarium in bona for
ma:dosis eius est a.3.j.vsq ad.3.vj.
Dicitur diacurcu
ma: quia color assimilatur curcumae:vel dicitur a croco
qui crocus apud grecos dicitur crocon:qui in ea ingre
ditur in bona quantitate.Et quia vocabulum est corru
ptum dicitur diacurcumma.Sed debet dicere diacrocon.
Insuper nota q; omnes medicine confortates epatis:
& valentes epati debent bene teri & subtiliter cribellari.
Balsamus est liquor emanans a stipite illius arbu
sculi: et dicitur opobalsamum: et oleum balsami:vel bal
samum absolute.Et qd perfectum & verum non nisi cum diffi
cultate haberi potest.igitur loco eius ponit istud oleu:z
hoc mo factu qd describitur a Gylielmo placetino:dece
te qd habet virutem balsami: et ponit in omni copione
in qua balsamu:trat loco ipsius.
Sodus faciendo oleu:z
illud talis est.
Re.terebentine.lib.3.j.olei communis.lib.
3.vj.olei laurini.3.vj.cinnamo.3.vj.euforbi: j.gariosi.bac
carulauri.gumi hedere.fapini.galba.aromati.oppopo
nacis.an.3.j.thuris mast.an.3.vj.terans terada & distille
tur ad alcibi:li:te igne: & reserua.

Descrip. 12.
Bialaca magna Mesue conferens ad debilitates
stomaci & epatis & egritudines factas ill
eis:opilationes epatis aperit: & omnem duritatem resol
uit:lapidem renum & vesice frangit:vixnam prouocat: &
est ad hydropisim & cacesiaz medicina sublimis.
Re.lace ablute rased semi.i.reubarbari.an.3.vj.spice nardi.

Mef.di
cit.3.vij.

De electuarijs amaris

6

masticio. seminis apq;: cimarii squinati. i. extremitati spnati: ab sinthg; succi eupatorij: ameos: sainne: amigdalazz amararum: costi amari: myrrherubee tinctoru: lemi: feniculi anisif: assar: aristof. s. rotu: gentiane. s. radicis: croct: cinnamomi: ylopi sicce: cassielig. bdelq; afi. 3. i. 5. pipis. s. nigri. zizib. an. 3. i. In funde myrrha: bdelium in vino: et cetera tere subtiliter: et confice cum lib. i. 7. 3. viii. mellis colati cocti: et disputati: dosis eius est ab ari. s. vscq ad q;. ¶ Modus lauadi lacam. ponitur a pandecto. capitulo proprio de laca in hunc modum. Tere gummam lace et laua illam in mortario postq; bni pistata fuerit lauatio nibus pluribus ex aqua fontis in qua bulerint aristolo gie lon. et squinati. afi partes equeales: et tadiu lauef cum hac aq; clarescat semper cum pistello agitatudo: deinde dimittat residere postea colef aqua: et in umbra primita desiccari: que desiccata reservetur: et h est modus. Et ex ista lotone laca acquirit subtilitate et apertione maiore. ¶ Medicinarii ablutio fit qnq; de causis. p^o vt acuitas que in medicina est auferatur: hoc modo ablui calx: 2. vt sordes remoueant et abhiciant: et hoc mō abluit oleum et cera: 3. vt possit meli pteri: et hoc mō abluit tuta. 4. vt ei malitia auferat: et hoc mō lauaf lapis lazuli: vt remoueat qdā vt nauseatiua et compressiua sola remaneat. 5. vt ac grat maiore subtilitate: et hoc mō lauaf laca q efficit subtilior: ad apicēdū. ¶ Descrip. ii.

Lófectio anacardina Mel. et est pfectio sapientiæ et corpore q[uod] considerat scit. Acuit. II. intellectus et subtilitas sensum et memoriam repeat: et perfert doloris stōi et vētris a friditate scđo: et clarificat sanguinem et colores bonū facit. **C**re. pipis macropip. i. pipis lđ. mirabolano. kebuloz emblicoꝝ belliricoꝝ indoroz videbedisti. i. castorei. an. 3. q[uod] costi: anacardi: zuccari tabazet. i. zuccari al. burungi. i. nigelle: baccap. lauri. an. 3. vi. cipi. 3. 5. **T**e re anacardos p[ro] se: deinde medicinas alias et officia cum butyro vaccino et melle. an. lib. p[ro]cīdo p[ro]mo butyrp[ro]. postea mel: deinde alias medicinas subtilis puluerizatas: daf post sex mēses: et dosis ei[us] c. 3. q[uod] cu[m] aq[ua] senicu[m]: et ap[er]tū: et caueat assumens a labore ira coitu et ebrietate. **C**ōes mirabolani ponitur in hac pfectiōe ad frāgēdū malitiā anacardorū. Nisi. nulli ponerenſ ipoꝝ malitia oēs alias medicinas corrūperēt. igit[ur] in hoc bñ aduertant apothecarij. **A**nacardi sunt fructi: cuiusdā arboris: q[uod] h[ab]et siliſtudi nē cu[m] corde auiu[m] puazz h[ab]itets irinsec[us] rubedinē q[uod] dam ad silithidū sū guiaꝝ: et nascumf i sīcilia i mōtibus igneis q[uod] tñneburūt: et ab ipsis denoiaſ pfectio anacardia. **E**t nō q[uod] isti fructi dū sunt recētes adiunq[ue] cu[m] melle hoc mō. liq[ue]facto melle in eo ponunt: et diu morant i eo: et il[le] lud tale mel vocat mel anacardini: et h[ab]etur in vīsi abscep[ta] dictis anacardia. **E**t aliqui igredit[ur] in elarijs ut iferiꝝ ap[arebit]. **E**t illud tale mel h[ab]itensioꝝ gradū caloris et sic citatis q[uod] mel puazz: q[uod] anacardi sūt calidi et seci in q[ua]rto gradu. Nec sunt pediculi elephantis: vt q[ua]dam falle dñt. **B**urungi d[icitu]r eo est magna iter doctores dīria. t[em]poris de honestis sup illū paſiuz erponit q[uod] est nigella: et q[uod] nigella ē semē nigrp[ro] odorifex. Sc̄tilis vero erponēs illā pfectioꝝ igt burungi sunt ḡna ſilia pipi q[uod] nō h[ab]em[us] h[ab] illoꝝ loco ſim q[uod] dā pōſit cataputia. alijs vo dicunt q[uod] ē q[uod] dā herba h[ab]is ſolia ſilia rute faciēs semē in vagis ſilez nasturci q[uod] mordēt lingua. Sed prima opio est melior: magis q[uod] ad mentē auctoris: cu[m] nigella cerebruz pfectet humilitatēq[uod] ipsius desiccat quēadmodū pfectioꝝ virtus est. q[uod] nigella ponenda est ic. **D**escriptio. 14.

Lófectio de scoria ferri. Refis 9°. almálo. cap. de
hemorroydib: q̄ dicit mirabiliter va-
lere pro constringēdo fluru imoderato hemorroydaz:
retinēs etiā flurū exuberatē mēstruozū in mīlerib: asse

res et suuamētū in flurib⁹ vētris cronicis: ⁊ dāt inquit ipse oī māe ad q̄titatē castanee. &c. mirabolanozum emblicoū nigroru. i. idoz belliricoz. afi. 3. 5. Spice squināti cipi zinzib⁹. pipis. nigri ameos oliba. afi. 3. 1. scoria ferri p̄pate. 3. 1. 5. puluerizentur oia s̄tillissime: ⁊ pficiant cū melle dispuma. qđ sit coctū cū apozimate emblico. 3. x. ⁊ fiat in bona forma. C Preparat scoria fer. b mō. Accipe scoria fer. q̄titatē qđ volueris: ⁊ eā fritide in aceto fortissimo p̄ hebdam: oī die acetū mutādo. postea p̄ficiatur super laminam ignitā ⁊ torrefiat: deinde s̄tillissime puluerizeſ ⁊ refua. b. n. est ipsius p̄patio. qđ re. C Mel cū apozimate emblicoz. b mō fit. &c. mirabolanozum kebuloz ⁊ embl. afi. 3. xx. terantur ⁊ in tribus libris aq. coquanti donec ad vna remaneat: ⁊ postea colet: in colatura vno ponat mellis boni. lib. j. deinde buliat donec aqua a melle p̄sumpta sit. Et hoc sc̄o hēs mel cū apozimate emblicoū qđ in hac sectione iagredif. C Descrip. 15.

Electuarium de cineribus. Alii. Fen. 18. tertij. C^o 19.
qd diē eē medicamē sorte: et ab ipo
eruptū cōminuēdo lapidē renū: et poniēs ēt lapidi ve-
sice ex hēs ipm. Re. cineris vtrii. cineris scorpioum. cine-
ris radicū cauliū. nabati sunt caules nō trāsplātati. cine-
ris leporis lapidis spōgīe sanguis bīt. ericcati et ppāti.
cineris corticū ouī. a q pullus egressus fuerit: lapidis ita
daici gūmī. nūcī. s. vītualis acozī. s. radicī. afī. 3. i. se. pe-
trosilī. dauci. i. se. pastinacē silvestris pulegū gūmī arab.
se. althea pipī. s. nigri. afī. 3. i. 5. puluerizēn̄ ola sūtilisū
me. mellis cocti et dispuma. 3. x. et fiat elius: qd bñ obtu-
ref: ac sepe cū spatula cōmisceat: et dosis eius est vscq ad
air. q. cum aqua tribulorū decoctorū cū cicerib^o nigris.
CU trūm comburūt hoc mō. Teraf bene: deinde repo-
natur in crucibulo vel captia ferri: et pone super prunas
semp influssātē donec rubeū fiat: deinde ab igne remo-
teat. Si erit cineris bene est. Allū iterū ponat sup pītū
nas influsif: et nō desinat sic faceret: donec incineret: et
de eo vtter. **S**corpionis hoc modo comburunt. Ac
cipe scorpiones viuos: q̄stitatē q̄; volueris et pone in ol-
la no. clade eam lutādo illā cū pasta vel cū terra: et po-
ne illā in furno calo: et dimitte illā per diē et noctē: deinde
exhe: et cinerē ipsorum hēbīs. **C**aules nabati. i. cauleo
nō trāsplātati. hoc mō comburunt exhe radices a terra:
mundent ab oī similitudinē: deinde in frusta incident et po-
nānt in olla: et cooptas olla cooptorio pforato: ita vt su-
mus possit exire et ponant in furno et dimittant p totū
diē: in sero remoueant et reperies in dca olla tāq; carbo-
nes: postea dictos carbōes terebñ: et in alta olla puarepo-
ne: et coopti luto cā: et reponat in furno et dimitte p dies et
noctē: et tñ ac tā sepe h̄ facias q̄ carbōes i cinere albū et
quersum reperies: et de illo vtē. **M**odus incinerādile
porē. Accipe leporē viuuū: et decolla illū: et repone in olla
noua cū toto sanguine et pelle bñ obturando olla: deinde
ponat in furno: et tñ dimittat q̄ incineret: et de dca cīne-
re vtē in elio supscripto. **L**orticēs ouoz b mō incine-
rent. Accipe cortices ouī a q pullus egressus fuit: et bñ
pistens: deinde ponant in olla no. q̄ bñ obturata sit pona-
tur in furno et dimittatur p noctē in manē. si sūt inciner-
te bñ est. sinas bñ in furno dimittant vscq q̄sum inciner-
te: et nō q̄ q̄to amplius coquunt tanto magis albiores
reddunt et incinerant: et de eis vtē. **S**erap. auctor: pat-
detaz volvit q̄ dīa sit iter dauci et baucie: et dicunt q̄ dauci
est pastinaca silvestris. baucie vō pastinaca domesticā.
Alii. vō et me. iter eas nullā dīa faciūt: tñ in vslu est et te-
net opio pādetaz: et Sera. **S**anguis hēcī in hoc elio
igrediēs b mō p̄paradiū est. Accipe hēcī 4° anop. in
dieb^o canicularib^o. q̄ sum dies cāculares ifra describenb
srob nūcū et nutrīat satrīfrag. senīcu. apio petro. vuleg.

Bistinctio.ii.

hedera.ignato.genestra.capillis ve.politrico v'l lupul.
Poter v'o optio vino: t si ad aliqualē acetositatē tēderet
melius eēt: semper in sole tenes: t hoc mō nutriat salti
per dies q̄tadragita: deinde cū uicipit v̄ma ei° denigra
ti: sumat olla noua t fundat in ea q̄t seruat donec au
serat ab ea terreitas que in ea est. Deinde decolle hircus:
t accipiat ex medio sanguine q̄ currat ex eo in olla t nō
accipiat p̄m sanguis neq̄z postrem: t non amoueat do
nec coaguleat: deinde incidat in p̄tes duas coerante in p̄ca
nitate olle: t coopif cū rete stricto: aut cū pāno s̄tili ra
ro. Et dimittat sub celo donec recipiat radios solis t lu
ne: t dimittat ip̄m donec exiccat bñ: t caue ne adueniat
ei h̄uetat ex rore. Nec decollatus est nisi san° sit hyr
cus: t er dō sanguine vtē in oī medicina: t in oī loco in q̄
scriptū reperi sanguis hyrci. C In collectiōe mieralita
tres p̄ditiones considerāde sit. p̄ eligant a mieris notis t fa
mosis. 2° q̄ nō sit admixtū qđ ip̄ediat eius cognitionē.
3° q̄ nō h̄eat subam trāmittata. C Descrip. 16.

Biasatyrión Mes. seu confectio testiculorū
vulpis: t est scđa descriptio: que
est melior: t in vsu faciēs ad erectionē virge: t multipli
cans sperma: t desiderium coeundi. C Re. secacul albi t
mun. elirati. i. cocti in aq̄ cicez. quoru electa sit aqua p̄
ma lib. j. satirionū. i. testiculorū vulpis qui absindunt a
patre suo. i. a stipite suo: etiā elitorum in aq̄ dā. 3. viij.
radicum rasa. f. silvestris. 3. iiij. lus plani. i. serpentarie vel
dragontee. 3. iiij. teraf h̄ oia: t infundat super eis lactis
vaccini vel ouini q̄stitas que supemineat radicib⁹ duob⁹
digiti. olei salaminibutyrī vacci: recētis. an. 3. iiij. coquā
tur h̄ oia cum facilitate vscz ad spissitudinē: t si adhuc
radices nō bñ cocte sint fundant iterū sup eas et lacte t
oleo t butyro. an partes euales vscz dum perfecte co
quātur. post hoc si funde sup hoc totū mellis boni t di
spuati. lib. vij. succi cepe humide. i. recētis. lib. j. s. decoq
omnia simul vscz ad p̄fectā coctionē: t post b̄ remoneā
tur ab igne: t p̄ce sup ea puluerē h̄c: cui? h̄ est p̄mit
tio. Re. caudaz stincicuz remib⁹ t sumine. i. ab vmbilico
infra. 3. j. semi. eruce. 3in3i. albi t mū. bee albi t ru. lique
auis. i. se. fraxini. se. nastur. cīnamo. pipis lō. baucie. i. se
minis pastiae domestice sinapis. f. se. napi. se. aspagi. an.
3. s. officianf cum eis his p̄ s̄tilis puluerizatis. vltimo vō
ponatur h̄ alia in medicina p̄dicta pinearū mund. lib. j. s.
histicorū mūdato. 3. x. cerebellorū passeruz. 3. iiij. p̄istentur
tria h̄ s̄tilissime oia p̄ se deinde bñ cōmisseant simul: t
in fine aromatizent cū. 3. j. mulci bñ: t dosis ei⁹ est ab. 3.
5. vscz ad. 3. j. cū bono vino puro t paucō t sumif in le
ro cū itur dormitū. C Desecaculiter doctores est dīver
sitas. auctor pādetaz: mesue dñt q̄ secacul. idēz est qđ
tring: t iring: idēz qđ secacul. simo vō Januēsis. Sera.
in lib. de simplici medicina in 7' lib. sui breuiarij. t Alii.
dñt q̄ secacul est radix sic 3in3ib⁹ q̄ apportat ab idia. ve
rtū in vsu est t accipit irigus p̄ secacul: qz eo carem⁹. Ali
qui dñt q̄ secacul est sigilluz scē marte. C Quare p̄ aq̄
cicerio abūcif t in 2' latuantur satiriones: t secacul: q̄ p̄
est obsterua. plibēs iſlationē t ventositatē ḡnari. scđa
vō est multū vētosa t iſlatia: t cū hoc portuūtū aliarū
medicinarū ad genitalia mēbra. C Sticlus est qđdā aial
file lacerte deges in ripis aquarū fm flumen nūl. C In
hac p̄fectiōe poi lib. j. mellis cocti t dispuati ponēde
sūt. 3. iiij. spērū cribellataz. si h̄ere dñ v̄tūtē a mesue scri
ptā. C Iringus t tarus barbassus colligēdi sunt in me
se octobris. C Incidēter h̄ nōm⁹ c. Q̄ h̄ eliuz dupli rō
ne solet dari hoib⁹. p̄mo exhibet corporibus exiccati
ad h̄uetādū: tūc debem⁹ exhibere de eo. 3. s. in mane
phoras q̄tuo vel duas ad min⁹ afi prandium. dñt t 2°
ad augmentū coit⁹ t virilis mēbra erectionē: t tūc ipsum

exhibere debemus vespere ante cenā p̄ duas horas cum
modicō vini s̄tilis t odoriferi. oplo dci elari est tēpata
ster calm t fridiū. h̄uida tū ad 2° ḡdū. C Descrip. 17.
Biairis Nicolai. sic dī a radice illa que ireos voca
tur. prodest disniacis ortonicis: t tūsiētū
bus ex flegmate grossio: t vocē deperditā restaurat si sue
rit ex friditate r̄c. C Re. radiciū ireos. 3. j. pulegij isopi li
quirti. an. 3. vij. amigdalariū. f. amarariū dragagati pinearū
cīnamomi 3in3i. pipis. an. 3. iiij. caricaz. carnū dactylopz:
passiflariū enucleatū. an. 3. iiij. storacis rub. 3. iiij. t. 3. iiij.
puluerizenf s̄tilis oia. mellis cocti t dispuati. lib. j. s.
t fiat electuarii. C Ysopi si simplici scriptū reperiāt: de
herba sicca est itelligēdū: t in vmbra exiccādū est t non
solū ip̄m: s̄z oēs herbe aromaticae. sol. n. aromaticitatē il
lā resolue faceret. t v̄tūtē destruit. C Pinee t amigdale
nisi sint recētes anq̄ in p̄fectiōb⁹ t elari pectoralibus
ponant semp debet purgari vt supra osfum est: alī ran
ceitas sua nocet pectori t tūsūm prouocat: q̄re bñ notēt
apothecarii in hoc t aduertant. C Descrip. 18.

Biapenidion Nicolai. Sic dicit a penidō
speciebus. valet ad omne viciū pulmōis t tūsū: ad rau
cedinē vocis factā ex siccitate t phisicis s̄buenit. C Re.
penidiarum. 3. xv. 5. pinearū amigdalā. p̄paratariū: hoc
est tūndatarum. se. papaueris al. an. 3. iiij. t. 3. j. gariofilo
rum cīnamomi 3in3ib⁹. succi liquiri. dragagan. gumī arā.
amidi. seminis citrulli. semi. melonum. se. cucumeris. se.
cucurbitē mundatorū. an. 3. j. 5. camphore tertii partem
vnius. 3. j. gra. viij. Syrupi violati q̄stum sufficit pulue
rizontur subtiliter puluerizanda: t cōteratur cōterenda:
deinde p̄ficestic. In lib. j. aque florū violarū. 3. iiij. buliat.
donec aqua aliquātūli inſciatur: postea coletur t colo
ture addat lib. j. succhari: t buliat donec scipiāt ip̄issa
ri. Tunc addant pinee: amigdale t suprascripta semis.
valūq̄z per se bñ p̄tulū. cu3 spatula semp mouendo:
deinde addatūr penidō subtiliter puluerizati: t cū liq̄sa
cti fuerint illud grossum qđ supnatat cū cacia dispume
tur: t iterū in mortario p̄cūciatur t bñ terēdo t cōmīcē
do: deinde cōphora admīscēatur. Ad vltimū puluis su
prascriptū spērū cū sup̄dicto sirupo in mortario sem
per agitādo moueatur. donec icopozetur. demū reſer
uetur in vase vitreato. C H̄ume ingredientes in hac com
pōne dissoluti p̄t in aq̄ floraz: vel in decoctiōe pre
scripta a nicolao. t pinee ēt t amigdale: cū altero p̄dicto
rū h̄uetari p̄t ad hoc vt bñ p̄teratur. C Descrip. 19.

Biadragagantū calidū Nicolai. Tali dī
ctū a dragagāto qđ recū
pit: t dñ calidū ad dñiam biadragagāti fridi alterius de
scriptiōe. dñt aut in strictura pectoris facta a mā frigi
da grossa t viscosa. C Re. dragaganti triduo in aq̄ tēpe
rati. lib. j. ysopi pinearū amigdalaz mūdataz t excorti
catū: semi. lini asti. an. 3. iiij. senugreci. f. semi. cīnamo.
an. 3. iiij. 3in3iberis liquiritie. f. radir: succi liquiritie. an. 3.
j. puluerizenf subtiliter puluerizanda t p̄terant p̄teren
da: t p̄fice sic. dragagāti in fusum in aq̄ p̄ litoctū extor
que: t cū li. j. t. 3. viij. mellis cocti vscz ad spissitudinē lē
to igne semper cu3 spatula agitando misceat: deinde ad
ditis pineis amigdalā. semi. lini t semig. ab igne depo
nuntur: t puluis suprascriptarum spērū addatur: t v̄lin
seruetur. C Modus assandi semina lini in eo intrātia
talis est. Accipe patellā vel bernaciū: t sup̄igne multus
calefacias posq; bñ fuerit calefactuz remoue ab igne: t
intus ponas lini semina semp mouēdo vsczq; sint assa
ta: t si tūc bñ assata nō sunt. iterū vas calefiat amotis se
mib⁹: deinde ab igne reōto itez semia sup̄ponant. semp
mouēdo vsczq; sint bñ assata: deinde reserua: t fm bñ do

et in omnia omnia alia semina debent assari. Lini semen affatur ut amouetur humiditas superflua et viscositas: et plus assari debet quam alia semina. Ideo nota quod omnia semina per se assanda sunt: eo quod aliquid semen multum assandum est propter eius viscositatem multam ut lini semina: et psili: quoddam minus propter eius paucam humiditate ut semina amisi: et cimini et huiusmodi. quare bene notent apothecary.

Confectio esse amare per duos annos conservat oes: tyriaca vero magna longior tempore seruatur: ut in ipsa scripta.

Descriptio. 20.

Trifera magna Nicolai. cui opio et sine opio quanta liter deca est: quod magnam utilitatem et fructus mulieribus confirmat. Nam dolor est stomaci virorum et mulierum cui acq in qua cocta sunt semina seminuli anisi et mastis dae et viciu masticis ex friditate si distinguebis bibas cum vino in quo cocta sit artemisia: pulocat et menstrua si ex ea cum artemisia brachytrita et cum oleo muscelino commixta fiat pessarum ex hunc ex istis imunctu in vulva mulieris immittat: et pulocat et mestrua mulieri non coqui piem et def cu vino in quo cocta sit madragora vel sambucus. miro modo pdest: pueris qui non possunt dormire: et nocte nimis garnitur distinguebis cum lacte mulieris in modis ciceris et bibita pdest. **R**e. cinnamoni galage gariosorum spicce iardi zedoarie zinziberis coeli storacis calamine calami aromatici et reos. et radici paeoniae et coriacei madragore spicce celtice acori rosarii. et rubearum piperas. et nigri anisi. semi. apii. semi. petrosili. semi. seneci. macedonici. et apii montani dauci osmiani iusquiam cimini diptami. afi. 3. j. puluerizent subtiliter osa. mellis cocti et dispumati lib. 1. 2. 3. q. et hoc modo faciendo nihil addenda vel minuendo erit trifera sine opio. Si vero cu opio facere voleas addas pdcis oib. opio thebaici. 3. q. et cu opio trise ratur. Sed in hac pma mulieres volent illa in zuccharo. Accipias igitur subscriptarum spissam sine opio. 3. j. sucbari lib. 3. et facias: et das in modum castaneae. **C**onfectio huius danda est stochi vacuo: et differenda est confectione. usque quando ea scelis digeris: et dicte spissae subtilissime sunt terete ac puluerizatae. **D**icitur. copo huius trifera. i. huius iuuenientia. **E**n quod quis in multis perfectioribus repieo scriptum mellis cocti: et illud habens minus de spissitudine: et magis de penetratate. Igitur ab auctoribus lepe iuuenies scriptum mellis cocti: et quod mellis crudus: ut per hoc intelligas quod virtus potes ponere: et quenam sit.

Descriptio. 21.

Biaolibanum Nicolai dictum ab olivano ingredienti descriptiones: valet ad oes capitis passiones: lachrymas porreter stringit. dolorem emigrantem et superciliorum sanat: et equinam curat et. **R**e. castorei opio thebaici iusquiam. afi. 3. q. castorei ligni. 3. j. 7. 3. j. folij. croci. thurie. ana. 3. 5. reuontici amomi. ana. 3. q. 5. peonie. l. radicio macropiperis. i. pipper longum storacis calamite. ana. 3. 5. myrrhe. 3. q. gra. v. spicce piretri euforbi et eucopiperis. i. pipers al. afi. 3. j. gra. 2. v. puluerizent subtiliter omnia. Mellis cocti et dispumati. 3. vii. et fiat electuarum in bona forma.

Deu iusquiamo cum scriptum reperitur semper semine et non de herba est intelligendum. herba enim maioris est venenositatis. quia sit semina. **C**onfectio si similes scribatur veradice intelligendum est: cui illa magis vlii medicina coueniat. quam folia vel semina.

Descriptio. 22.

Requires Nicolai. Sic dicta est requies patientibus prester et somnum et maxime typice febriferibus quotidianis tertianaribus quartanis acutis et percutitis et. **R**e. rosarii. l. rubeazz. violarum. afi. 3. iii. opio iusquiam. l. seminis papaveris albi coriacei madragore scariole. seminis lactuce. seminis por-

tulacei psili. l. seminis nucis myscate cinnamomi zucchari. afi. 3. j. 5. sandalorum alborum sandalorum ruborum sandalorum citrinorum spodij. l. de cana. Dragantii. afi. 3. q. gra. v. puluerizent subtiliter puluerizanda. Mellis cocti et dispumati lib. 1. 2. 3. iii. et fiat electuarum.

Confectio a multis corrupte et male componitur. multis enim addunt et in suis receptione reperiunt ultra prescripta. Miconis: et exponunt quod est papaver nigrum et false. nam idem est quod papaver album ut vult Sententia super quintum canonis. Sed littera debet stare ut prescripti. **C**onservato istorum opiatorum non de essent si transactis sex mensibus. Et in certata ultra sex annos non vigorose electuaria hec operantur. Immo declinante ab eius virtute. matime stupesfactua seu opiate.

Descriptio. 23.

Sazenea Melius experita ad dolores stomachia fert greditate factum: et ad omnes dolores factos a simili causa et a vetustate grossa: et ad dolores colles: et difficultatem venter: et dolores dentium: et ad ventosities matricum: et consert iuuentum marium ad sterilitatem bibita. et supposita cum lana et oleo de lilio. **R**e. castorei myrrhe opis piperis macropiperis. i. piperis longi. galbanii costi cinnamomi sui. i. valeriane meui. i. seminis aneri silvestris. aliqui dicunt quod radix est ponenda et non semen dauci assari croci. afi. 3. j. puluerizent subtiliter omnina. et bellis cocti et dispumati lib. 1. et fiat electuarum in bona forma. dosis eius est auf. i. **C**onfectio ponitur in ista medicina: et non soli in ista: sed in omnibus alijs triplici ratione. Primo ut placet horribilitatem medicinarum. Secundo ut midificet et resoluat. Tertio ut conservet species sua viscositate. **C**onfectio est dispositio inducta in membro a frigiditate. per quas membrum non sentit aut obtuse sentit.

Descriptio. 24.

Atanaria Melius sic dicta: quod hominem a morte preferuat: consert ad dolorem epatis et splenii: et opilationem in eo: et ad dolorem stomachi: et ad astma: et ad tussim antiquam: et midificat pectus: et ad fluxum ventris antiquum: et ad disinteriorum: et ad flum sanguinis: et est in sedatione doloris: sicut philonium: et perficit ad dolore rem et hemorrhoidarum: et Galienus quidem precepit misceri in cofectione hac epar adib. valet enim sua proprietate ad morbos epatis. **R**e. croci opio myrrhe castorei iusquiam costi carui: seminis papaveris. nigri spiccei et piperis epatis adib. i. lupi cornu deritum capre vel cervi. afi. 3. j. puluerizent subtiliter omnibus. et bellis cocti et dispumati lib. 1. et fiat elius in bona forma. **C**onfectio adib. i. lupi piperis hoc modo et peruerat. p. d. optimi lauari cu vino albo optimo: et bsi midificari ad oib. imunditios: deinde salvia seu aspergaf sandalio citrini bsi et subtiliter puluerizatae deinde permittat exiccati: demum iuoluaf absinthio: et ponaf in vna scatula in loco sicco: cu dicto absinthio: omni hebda absinthium mutando. **L**upi vero intestini hoc modo preparaf et peruerat. Lauef opio vino albo: deinde tumefiat: et ponaf ad exiccatum: sed canicatur a fumo et puluerizate deinde et in absinthio iuoluaf: et reuerat. valet enim in colica mirabiliter.

Descriptio. 25.

Philonium pisticum. Melius in sua practica capituli: quod dicit esse vehementer utiles ad emanationes sanguinis vindicticas: et cretum ei cum tussi et sine tussi: et ad sufficitatem menstruarum dolorosarum: et hemorrhoidarum: et ad egestationem sanguineam: et ad mulieres pregnantes: quibus erumpuntur mestrua: et conservat fetum in matribus earum. **R**e. papaveris albi. l. seminis iusquiam. l. seminis ana. 3. xx. terre sigillate opio. ana. 3. x. sehedengi. l. seminis canapio croci. afi. 3. v. castorei spicce euforbi piper

Distinctio.iiij.

trī margitarum non per foratārū karabe zedoarie do-
ronici ramieb. est quedā compositio infra descripta. afi.
3.i. cōsor. 3.i. puluerizentur subtiliter omnia. M. ellis ro-
fati colati lib. q. i fiat electuarium in bona forma. dosis
els. 3.i. vloq ad. 3.i. cum hicco arnoglose; aut cum aqua
rotata; et modico vint puri. C. Differentia enim. est inter
scedenegi. et scchedengi. scedenegi enī idem est quod la-
pī emathitis. scchedengi. i. semen canapis. quare bene
considerande sunt littere in omni compositione et vo-
bulō. C. Lastorētum enim in hac compositione ponitur
ut prohibeat congelationem ab opio. C. Margarite ve-
to ad confortationem membrorum principalium pro-
pter lestonem opq. Margarite a natura perforate melio-
res sunt q̄ non perforate. Et ratio est: quia per illud for-
amen superfluitates ipsarum sunt consumpte et purga-
te. C. Philonium enim dicitur a compositore: q̄ philon-
medicus illud compositus. C. Descriptio. 2.

Philonium. Desue descriptione pma que in
vsi est: quod est expertor. iuu-
mentoz in sedatione doloroz ex separatione a cib⁹ mor-
ris: et p̄prie dolori stōi a frigiditate facto: aut huore cru-
do aut a ventositate grossa extende: et sedat dolorem
colice et visceri: et dolorē remū et matrici: et dolorē late-
rū: et prelocationē anhelit⁹: et difficultatē vniuersi singul-
tū vebemētē. C. piperis albi iusquiam. l. seminis. afi.
3. x. opij. 3. x. croci. 3. v. spice piretri castorei. afi. 3. i. pulue-
rizentur omnia subtilissime. Mellis cocti colati et dispu-
mati lib. q. i. 3. x. i. fiat confectio in bona forma. C. Ade-
dicione autem omnes opiate quomodo stupefaciunt. No-
ta. omne enim membrum sentiēt h̄z quādā mensurā;
frigoris terminati cuiusq̄ calo in q̄ frigore si fiat additio
in certa mensura: membrum stupefit: et hoc modo medi-
cine omnes opiate stupefaciunt. C. Contritio enim me-
dicinarum omnium stupefacientium debet esse subtilis-
sima: ad hoc q̄ possit per partus venas penetrare ad ar-
dua loca: ali etiū membrum ab eis non posset stupefe-
rit̄ nec sensus ipsius obrundi. C. In actu pratico notēt
imenes medici et non solum de hac compositione: sed
omnibus narcoticis et stupefactiis tam simplicibus q̄
cōpositis. Q̄ si intentio medici est somnum p̄uocare. il-
lqdāda sunt post cenā in sero: transacta hora. Lū autē
intendimus sedare dolores: seu flurum sanguinjpha
berenon nisi vacuo stomacho a cibo et superfluitatib⁹ sūt
exhibēda. Neq̄ post p̄ q̄ horas est cib⁹ assumēdus
et sic de tyriaca non intelligi. Et i his imponit finis di-
stinctio secunda: que sūt de medicinis amari. ic.

C. Incipit tertia distinctio que est de medicinis solutiis:
recontineat descriptio. 3.

Quarum prima est.

Terapigra. Desue de mēte Salie
ni. hiera. i. sacra. pica. i. amara. habet enim nomen amaritudini⁹: et
est medicina sublimior: in qua aggregantur
virtutes et operatioē nobiles. est enim sub-
tilitatiua et resolutiua materierum malarum grossarum,
et vlsolarum: et ericatiua eartī que imbibit̄ sunt: in po-
ris et angustationibus: sicut imbibitur in spongia: et per-
ficitur ab ea solutio bona: et conuenies et est calefactiua et
operitiua opilationum et absteriua: et virtus huius me-
dicinae assert iumenta multa experta ad egritudines
capitie stomachi epatis iuncturarum renū et matrici et
membrorum frigidas. C. cinamomi masti assari spice
carpobalsami croci rilobalsami. i. ligni balsami cassie lig.
afi. 3. i. Aloes sucotri. 3. q. Mellis colati et dispumati.
3. viij. fiat electuaris in bona forma. C. Quantitas mellis
in hac cōpositioē dū esse paucā. l. specieruz et mellis. afi
partes equeales. So q̄ mel frangit virtutē aloes. Et non

soltū de hac cōpositione est intelligendum: sed et de ob-
bus alōes in quibus aloes est basis. C. Basis in medicina
dicitur illa medicina simpler: cuius operatio principalis
ter queritur in medicina composita. Et per consequētia
operationē: cuius alie medicine intendunt sicut finē: et ipa
est efficiens principale. Et sic ratio essendi basim est ratio
finis intenti. Uel illud dicitur basis in medicina. per q̄d
laudes medicina ei conueniūt. quare bene nota. C. His
ea non exhibenda est illico cum est facta: et hoc contrā in-
dictos medicos et ignaros apothecarios. Albucasio. n.
vult et postq̄ est facta sepelia per sex mēles in ordeo ut
fermentetur: et debet confici in mēte Julij vel Junij: et nō
in frumento: q̄ calorē estatis et frumenti corrumperetur.
Lūtū contrarium faciunt apothecarii nostri temporis
C. De aloes succotri et epatico. differentia est inter do-
ctores. Alixēna Melis: et quidam alij laudant succotri
num. Alixēna epaticum. Igitur nota q̄ aloes epaticum
magis est solutuum: et hoc est q̄ alixēna dicere voluit.
Sed in alijs succotriū epaticū in bonitate supat. Et
ideo cū aloes simpt̄ scriptū reperi. de succotri est in-
telligendum: tanq̄ de perfectiori. C. Descriptio. 2.

Hiera. simpler: Salie. 7° tarapēti. que est illa que in
vsi est. Et de qua intelligunt doctores. cultā-
tas laudes attribuunt. Sicut in ante positib⁹ hiera dicitur
sunt: et dicunt q̄ dosis est. 3. i. q̄ non intelligat de prescri-
pta satis patet: et quia de ea exhibuti et exhibere vidi a fa-
mosis doctoribus. 3. i. et aliquando. 3. x. et parum opera-
batur. C. et ciamomi masticis assari spice nardi croci xi.
lobalsami idest ligni balsami. afi. 3. i. aloes. sucotri. 3. c.
Mellis collati et dispumati. 3. centum et sex. Ita q̄ est q̄
lis quantitas cū speciebus: et est hec descrip̄tio hierae que
hierod nō alia. C. Si reperias scriptū hierae simpler: vel
hierapigra Salieni vel hiera ex octo reb⁹ vel hierapigra
vel hiera: semp de nūc p̄scripta est intelligendū. Non de
alia. C. Hierae oēs servari possunt a sex mensibus vloq ad
quatuor annos in sua bonitate. Lū bo dcmi t̄p̄ translat⁹
a bonitate et p̄fectione declinat. C. Descriptio. 3.

Hiera et p̄rest etiā per os exhiberi: et est descrip̄tio
Nicolai. Que facit ad diuerias capitie p̄assib⁹: et ad au-
rium et oculum distemperantias. stōm quoq̄ optime
purgat. causas epatis emēdat. splenie duricito remouet
et extenuat. renibus et vesice proficit: et matricis distēpe-
rantiam emendat et. C. et cinamomo. spice cro. squinanti
assari cassie lig. rilobalsami. i. lig. balsami carpobalsa. i. se-
minis balsami. C. ololaz. absinthij epithimi agari et ros-
rum turbith coloquin. masti. afi. 3. q. aloes electi. 3. viij. pl̄
uerizen subtilis oia. Mellis colati et dispumati. 3. viij. qd̄
est ad pondus sp̄p: et sp̄ce. C. Squinanti p̄ se terendū
est et puluerizandū: eo q̄ multū sustinet de coctione: et si
permisceret cum alijs medicinis ad puluerizandū. afi ip-
sum puluerizationem euasceret virtus aliarū medicin-
arū: et bonitas depderet: p̄ se atē endū est. C. Diere sp̄s
sunt omnes subtilissime terēde. vt sua subtilitate virtus
aloes trāseat per angustas v. as: et hoc voluit albucasio.
particula 5. caplo hieare antīq̄ cū dicit: tūnaque p̄ te-
raf: et cū panno sericō tricōmīzat: et puluis in aliquo vase
vitro reponat. C. Mel in electuaris solutiis p̄z v̄
mobil decoquēdū ē. mel. n. q̄sto magis coctū rāto magis
restrictiūtacē et q̄ p̄ coctiones magis viscosum reddit.
Mel. n. coctū magis nutrit et min⁹ laxat. C. Descrip. 4.

Benedicta. Nicolai: sic dicit. quoniam ab oībus
a q̄bus sumitur benedictur: si def-
habentibus iusfirmitate et contra quas iniūcta fuit. valet
ad guttam artetichā: et podagrā ex frigiditate. Et tenet et
velut purgat. C. et cule turbith zuohari. afi. x. 3. dia-
gridg

De electuaris amaris

8

gridū hermodactyloꝝ rosarū.afi.3.v.garioſloruz ſpice
nardi croci ap̄i ſaxifragie piper.longi cardamomi amo
mi ſaliſgēme ſinčiberi galāge mac) carui ſenici.ſ. ſemi
niſ agarici ſeminis alpagi polypodij milī ſol bruci.afi.
3.i.pulueriſenſ ſubtiliſ oia.mellis colati ſ dispuſati. li.
iij. et ſiat electuarū in bona forma.Aliq additū huic de
ſcriptioni.malitiae ameos.lapidioſ lincis.afi.3.i.

Condicta dī ab effectu: et ab eo de noiaſ: qz bonū effectū
inducit.vñ ab oibꝝ ſumentibus beneficet. **C**fenicul. ſi ſimpliſ ſcriptū inueniſ de ſemine ipſius intelligū ē: nō
aut̄ de radice: neqz de herba vt ſolio.9.8. et ſcripsi.

Sextaria multiplicita ſunt et diuerſificantur fīm diuerſi
tate rerū. Si.n.ō aque ſextariū vnum.tunc idē eſt qz
lib.9.5. Si aut̄ viii ſextariū vnum.idē eſt qz lib.9.3.viij.
Si vñ ſextariū vnuſ olei: et idē eſt. qz lib.1.vlīmo ſepe iue
nitur ſextariū vnuſ mellis: et idē eſt qz lib.9.8. qz nota
has dīas: qz ſepe vidi errores ptingere in pōne medici
natū: et nō a vulgaribꝝ apothecarīs.

Electuarium indū. Mefue mat̄ reducens fo
lute ſupfluuitates hūoꝝ: et ppe
flegmaticoꝝ: et putridoꝝ a ſtomacho: et a mēbris nutri
tionis. ventositatē grossam in eis reſolut: et morbos fa
ctos ab eoꝝ erubergentia curat: ſicut eſt dolor ſtōi: et vi
ſerū: et colica et dolores renū et educit materias que ſit
in iuncturis. **R**e.cinnamomi garioſlorū ſpice rosarū
cassie macis ciperi.afi.3.5.sandalozuſ citrino.3.9.5. ligni
aloes.nucis muſca.ana.3.9.turbith albi et boni.3.1.zuc
carī albi peni.afi.3.xx.galāge heil.i.cardamomi maioris
cardamomi.ſ. minoris.i.melegete ſſari maſti.afi.3.1.5.
diagridi.3.xv.omnia hec ſracentur manibus cum oleo
amigdalarum dulcium: deinde accipe ſuccī citoniuſ.
ſuccī granatorum. ſuccī ap̄i. ſuccī ſenici.ana.lib.5.pul
ueriſenſ pulueriſandā ſatis groſſo modo. Mellis co
lati et dispuſati.lib.9.5.mifce: et ſiat electuarū in bona
forma. **C**De caſi.hoc eſt notandum: qz ſeundū doctrinā
ſupra tibi dataz in diatribo pipereon. caſſia ſiſtula ponē
da eſt: cum ſit electuarū ſolutiū. Neſ caſſia lig. hoc in
electuario eſt ponēda: quod tū ſecus eſſe qdā tenet. Ego
enim apponi facio caſſia ſiſtula. Lū nullū ſolutiū ſine
lenitudo eſſe debeat: vt volunt doctores. **C**Nota qz do
ctores nō ponunt in electuarī ſa remotis attrahentibꝝ
penidios in ſuis receptiō: ſed dūtata in illis. quoꝝ intē
tio eſt a ſtō: et intestinis: et venis magnis attrahere: et in
diaſuſiſone: et hoc elio. **C**Aſſarū cū ſimpliſ ſcriptū regi
tur radix ipſius ponēda eſt: qz radix melior ppe eſt plāre.
Chicet Mefue in Ira ponat qz doſis huius elarū eſt vſ
qz ad aurores tres.hoc ſtēndū eſt: qz ad lib.1. mellis po
nuntur.3.9. et apothecarī. nři tpiſ ſaciunt: et malue ma
tor qz titas dari potest.

Electuarium indū min⁹. Mefue. hñs inten
tionez maioris. **R**e. Turbith
albi et gūmoſi.3.c.zucchari.3.c.macis garioſlorū pipis
zinžiberis cinnamōi heil.i. cardamomi maioris nucis
muſca.afi.3.vij. ſcamonee.3.xv.pulueriſenſ oia ſatis groſſo
mo mellis colati et dispuſati.lib.9.7.5.9.mifce: et ſiat
elliſ ſuſ liquefaciēdo zuccharū cū melle. **C**Nota hic vnuſ
gnale intelligū in oī ſpōto qd cū ſcamonea acutis. Me
dicina.n. qñqz ſit in pñ. veris: et acutis. vt p totū anni
poſſit feruari et dari qñi volumus. Et tūc cū ſcamonea nō
cocta acuenda eſt ne ſua vñtis lōga mora debilitate ſatia
aufer. Aliqñ aut̄ acutis medicina: nō que dī ſuſ diu con
ſernari: hñqz in ſtra tres vel qz tuor dies dī exhiberi. Et tūc
cū ſcamonea cocta dī acutis: vt ſua malitia coctura remo
ueatur. Et idem intelligas. taž in electuarī ſpōtū ſpillulis
et coſectiōibꝝ. **C**Si ſimpliſ ſcriptū regiſtatur electuarū

indū de minori eſt intelligū tanqz de meliori et plectio
ri: et ſi non de plectio ſaltem de eo qd magis eſt in vſu.
CIn ſup nota qz Mefue acutis hoc electuarū cum ſca
monea: et nō cū diagridio: eo qz intentio eſt qz lōgo tēpo
te conſeruetur. Si vñ dare illū intēdimus omni die acu
tis cum diagridio: et non cum ſcamonea propter caſā
ſupra affiſnatam.

CDeſcriptio.7.

Conſectio amech Mefue. pma: que in vſu eſt:
valet omni paſſiōi que ſit er flegma
te ſalſo et colera: et pprie que eſt ſicut impetigo: et ſcabies
lepra: et cancer corrodens: et ſimilia. **R**e. mirabolano.
citrino.3.vij.kebuloz nigro.i.indoz.reubarbari boni.
ana.3.9.agarici coloquintide.polypodi.ana.3.viij.ab
ſintibꝝ hæſe.i.thimi.lene.ana.3.1. et in alio ana.3.vi.vio
larum.3.xv.epithimi.3.9.anisi.ſ. ſeminis. ſenici.ſ. ſemi
niſ rosarum.afi.3.vi. ſucci ſumiferre.lib.1.prunorū. nu
mero.1x. paſſularum enucleatū.3.vi.infundantur hec
omnia in aqua caſei qz titate ſufficienti pūtū ſi omnia ſi
mul cōtūſa. Et ponant in vitreato vase. ſtricti orificiū: et
obturet ſo eius. Et dimittat per dies quinqz: deinde
buliſt ebulliſtē vna: et ſracentur manibꝝ: postmodū
coletur: et tali colature in ſraipta addantur. caſſie ſi
ſtule munde.3.vij.tamarindoz.3.v.tereniabin.3.9.nō
inueniſt apud nos: ſed loco eius ponit ſāna. Fricē
tur manibꝝ: et diſſoluantur cum decoctione predicta: de
inde coletur. Et pīciantur ſuper ipſum zucchari albi
lib.1.5. ſcamonee.3.1.5.conſrigaf ſeu pulueriſetur ſatis
groſſo modo. Et hec omnia ſumul coquantur donec ha
beant ſpīſitudinez mellis. Deinde pulueriſetur ſuper
iſtud mirabolanoꝝ citrinoꝝ kebuloz indoz.afi.3.5.
belliricoꝝ emblicoꝝ reubarbari ſumifer.ana.3.9.vel
herba: vñ ſuccus ponit dī ſeminis anisi ſpice.ſ. nardi.afi.
3.9. Et in vase vitreo ponant et reſeruentur. **C**Tereni
bin eſt ſpē m. ſne. que apud nos nō repit. ſi loco ipſius
accipimilemannā. Eſt.n.tereniabin ſo qui denoche ca
dit in quibusdā partibꝝ egypci ſuper frondes aliquarū
arboꝝ: et ſic colligif. **C**In iſta ſectio intelligēdū eſt:
Qz auctor coquit ſcamonea et amoueat malitiā eius: eo
qz ſi preparata eſſet non deberet decoqui ſed reſeruari:
deinde pulueriſare eam debito mō: et cū alio rebus pul
ueriſenſ apponi: qz ſi coquereſ virtus ſolutiū ipſius
deperderetur. **C**Incidenter de aqua lactis hic intelli
gendum. Qz ponit ad ferenum: vt eius acuitas remo
ueatur. frigida enim aſſumenda eſt. Et que in vſu eſt: eſt
aqua lactis capre.

CDeſcriptio.8.

Electuarium eleſcot. Mefue. Qd educti ſu
perfliuitates a toto corpore: et ex
pellit ventositatē: et valet ad iuncturariū dolore et laterū
et colicam: et mundificat renes: et veficaz et addit in coitu.
Re. ſcamonee antiochie turbith albi.ana.3.vi.garioſ
loꝝ cinnamomi zinžiberis mirabolanoꝝ emblicorum.
nucis muſca.polypodi.ana.3.9.5.zucchari albi.3.vi.pul
ueriſenſ oia groſſo ſatis mō. mellis diſpiciati.lib.1.mi
ſce: et ſiat electuarium in bona forma. **C**Scamonea di
citur antiochia.illius. pūncie: eo qz melior et pfectior
eſt. **C**In ſup nota qz ſi in medicinis ſolutiū ſeſi
ptū ſcamonee intelligendū eſt de preparata niſi in duo
bus ſequentiibꝝ caſibus. primo ſi in diato elario coquaf:
vt in ſectione amech. et electuario roſa: et tūc ſcamonea
ponat nō cocta: qz coquēdo preparaf. ſeſo ſi illud com
poſiti longo tēpo reſeruari debeat: et hoc mō non pre
parata ponit propter caſas ſupra allegatam. In alio
vero ſi reperitur littera Mefue ſuppleatur et dicatur ſca
monee.ſ. cocte.

CDeſcriptio.9.

Biacatolicon Nicolai. Qd datur i acutis et
pacutis: qz mollificat digerit
bb

Bistin.iiij.

et confortat: et valet epaticis et spleneticis. **C** Re. soliorum sene cassie fistu. tamarindo. ana. 3. q. reubarbari viola- rum polipodijs amisi seminis. ahi. 3. q. liquiritie semini co- munis frigidorū pendiariū. ahi. 3. q. puluerizent pulue- rizanda. candi dissoluantur tamarindi et cassia fistula cu aqua decoctionis infra scriptarū rerū polipodijs liquiri tie prunoz. seminis amisi feniculi. s. seminis. ahi parum. zucchari albi. lib. q. et fiat ellis in bona forma. **C** Spes electuariorū solutiōrum sunt grossō modo cōterēde: et p satis ratiōnibz cribrū transire debet. Et nō solum electuaria solutiōna: sed et cōfectiones solutiōne. et diarob et dia carta mū. Et grossa hec puluerizatio dupli cā fit. p vt diu in stō maneāt: et ibidē diu operenf. scđo vt virtus eoz cito nō evanescat: et ne sua subtilitate ad membra trāsiāt: qz maximū nocturnū inducerēt. vt. s. declarauit.

C Medicina solutiōne dñr: eo qz hñt corruptos humores soluere. i. educere et cuare. **C** Descriptio. 10.

Electuarium rosatum Messe. Solone edu- cens colerā sine molestia. et val- ad egritudines ex ea factas: et ad egritudines iuncturaz casas: et ad sodā calidā: et vertigine. Ad oculoꝝ dolores et ad ictericā citrinā: et est sanū et exp̄tiū. **C** Re. succi rosa- riube. ppletarū. s. in maturitate. lib. iiij. zucchari tabar- zet. illius regiōis. lib. i. 5. tereniabin puri et recētis: loco ipsius ponit māna. 3. vi. scamonee anthiochiae. 3. i. 5. cōte raf grossō satis mō. coquantur oia sup prunoz vloqz duz mellis hēat spissitudinē. deinde p̄ce sup illud. trocisco rum de spodio. 3. i. Gallie musca. croci. ahi. 3. q. trociscoꝝ de berberis. 3. 3. et repone in vase vitreo: et referua.

C Succi rosarū ppletarū: eo qz rose seu succus earū ma- gis est solutiōnus qz succus cōpletarū. et ideo explicauit de ppletis: nulli sunt apothecariū ad hoc aduertētes.

C Nota insup qz de hoc elario. reformari debent pillule aggregatiue Messe ex inuentō nra: et pille de hermo- dactilis minores: et pille de hermodactilis inuentō no- stra ipsius Messe. Nō cu elario de succo rosarū. vt qui- dam bestiales faciunt.

C Descriptio. 11.
Electuarium de succo rosarū. Nicolai. Ab eo dem succo dcni. expertū p̄ gut- tā calidā. colerā rubēa purgat: et cōualescētibꝝ et egritu- dine. tertianarjꝝ et quidianarjꝝ mīrifice prodest purgan- do eos sine molestia: et reliquias maloz hūoꝝ potētē edu- cit. **C** Re. zucchari al. succi rosa. ahi. i. 1. 3. iiij. sandalorū albo. citri. rubeo. ahi. 3. vi. spodij. s. de cāna. 3. iiij. diagridij. 3. i. 5. camphore. 3. i. misce et fiat ellis in bona forma: pul- uerizando p̄s puluerizāda. **C** Succi rosarū h̄ mō fit. Accipiatur role cōplete: et post earū collectionē p̄mittā- tur p̄ die: deinde in marmoreo vase cū pistello ligneo bñ- terant: deinde in pecia immoluantur: et in torculari ad ex- primendū ponit: postea coleſ: et in vitreato vase repo- naſ: et soli per aliquos dies p̄mitat: deinde a residentia seu sece facta amoueat: ponēdo in alio vase: et sup eū po- naſ partū olei olimarii: et referua. **C** Descriptio. 11. in sua bo- nitate p̄ annos duos et c. **C** Elīu. n. idē est qd electuz er- varūs: qz ex multis et varijs rebꝝ elia p̄ficiunt. Et elīu dī oīs p̄pō nō reducta ad soliditatē: siue cu zucchari siue cum melle fiat. **C** Confectio vero dicitur quādo durescit: et in dura forma fit.

C Descriptio. 12.
Biasene Nicolai. Sic dī: qz plus de sene ingredi- tur descriptionē qz de alijs spēbus. Valet p̄prie melanolicis: maniacis: cardiacis: et tristibꝝ: q̄ta- narjꝝ et spleneticis. **C** Re. folliculoz sene. iiij. auellanariū assatarū numero. 50. serici cōbusti. 3. q. lapidis arme. 3. i. lapidis laçuli loti. 3. iiij. zucchari. 3. vi. cū amōdi. 3. i. gario- filoz galange pip. spice ozimi. i. lemīs basiliconis 3iñz. beris folij cardamomi. s. maioris et mino. croci zedoarie

floris oris marini macropipis. i. pipis lō. ahi. 3. q. pulueri- zentur subtiliſ ōia. Mellis colati et displati. libz. q. et fiat ellū in bona forma. hoc mō. Auellanæ subtili pterantur deī ad balliēdū cu melle ponant: semp spumā a melle amouēdo. post vō aliquale coctionē mellis remoueantur ab igne. Et spes ponant. **C** Lapis lazuli et lapis ar- menuſ hoc mō lauantur. terant ambo p̄ se subtilissime: deinde accipe mortariū lapideū: et p̄ce ipsoꝝ alteruſ: et aquā clarā in eo: et cu pistello agitādo sil mīcēant: et hoc facto p̄ aliqd ips p̄mitte residentiā facere: et p̄mā aquas abyctias: et sic tec facias: semp aquā innouādo. Postea lo- co aq̄ clare accipias aquā rosa: et sic facias vt de cōi aqua diri. Et tñ cu dicta aqua laueſ qz aq̄ remaneat clara. Et tūc ipsoꝝ pfecta erit lotio: s̄ p̄ se cōteri debet et lauri.

C De serico nota et sericū qd apponit in medicis cordia- libꝝ p̄ cōfōrtatiōe cordis nullo mō dōz aburi: s̄ minutū- simē incidi et teri. Qd vō ponit in medicis ad māe cōfi- ptionē vt in b̄ elio ponit. tūc cōburedū ē. Medus abu- stōis posit̄ ē supra fo. 2. ibi recursas. **C** Descrip. 13.

Confectio de māna. Messe de mente. **H** S. So- litionē facile efficiēt et educens cole- ram citrinam sine molestia: et valer ad egritudines ex ea factas: et est medicina delectabilis laporis: cuius permix- tio remanet pure et recentis lib. i. scamonee anthiochiae. 3. i. succi rosa. lib. i. Dissoluit māna cum succo rosa. et coquantur simul debito modo vloqz ad spissitudinem mellis: deinde remoueantur ab igne: et ponatur sup illud. Masticis puluerizati. 3. iiij. et referuerit. Inquit **H**. ostē dī cōpositio huius medicine nobilitatē ei⁹. est. n. p̄pō- ta ex p̄tibꝝ cōuenientibꝝ cōplone et p̄prietate.

C Tereniabin siracost et māna inter se dīnt: nec sūt spēs vt qdā dīct. Immo dīnt et fm patriā et fm locū in quē cadūt: et fm vītate et cōplone. siracost. n. et tereniabin cali- diores et hūdiores sunt māna: s̄ qz ad nos nō portant. tō ipsoꝝ loco ponimus mānā. **C** Quidā doctores vo- lunt qz diagridū et nō scamonea hoc in loco ponat. S̄ sua semp̄ pace salua. si ponere et decoq̄re. virtus soluti- ua fere in totū degderet. **C** Octio. n. est p̄paratio dicte sca- monee. q̄re illa. nō diagridū est ponēda. **C** Descrip. 14.

Electuarium de p̄silio. **S** Solone educens colerā citrinā: et cōferens ad se- bres difficiles: et ad sodā et vītine que siuit a sumis cole- rīcīs. **C** Re. succi buglo. domestice et silvestris succi endi. succi ap̄i oīum coctoz et displatoꝝ. ana. 3. 5. capilloꝝ vene. **C** i. succi sumi terre. 3. iiij. assari. 3. iiij. spice. 3. q. in fundā tur b̄ oīa in dictis succis p̄ die ac noctē: deide būliāt bu- litioe vna et post dictā ebūlitionē p̄cīat sup ea. violazz. 3. iiij. epithi. 3. q. et iterū alia būliāt ebūlitionē: deide oīa co- lenf: et bñ ex p̄manit: et in dcā colatura ponat semīs p̄sili. 3. iiij. et p̄mitat p̄ die et noctē oī hora tñ agitādo illud. cu spatula: deide ex p̄manit viscositas ei⁹ tota deinde accipiā- tur hūi⁹ viscositas. li. iiij. et p̄cīat sup ea. zucchari al. lib. q. 5. scamonee cocte in pomō. 3. iiij. 5. coquantur oīa ha- cu facilitate. post vō coctionē addantur. trociscoꝝ dia- don trociscoꝝ de spodio. reubar. ahi. 3. i. trocī. de berbe- ris. 3. 5. puluerizentur hec satie subtiliſ et mīcēantur et re- seruentur in vitreato vase: et dosis est a. 3. iiij. vloqz ad aure- os. iiij. **C** Vhole si simpliciter scripte aliquo in cōposito reperiant de ipsius succis intellēdū est: q̄ colligende sunt in mēs martij. exccādegz in ymbra: et referuāde in loco sicco. hūditas. n. in eis putrefaciōez idūt.

C Sūt aliq̄ text⁹ q̄ dīcti scamonee nō cocte: et b̄ līra ma- gis cōsona est: qz ponēdo scamonea cocta et illa iterū de- coquēdo vītus solutiōna degdēt. S̄ nota qz q̄ p̄parata coquīt. intētio ēt illud ellū sit lenitū et nō solutiūz.

De medicinis solutiis

9

Potes igiſ cui in his electuaris repies hæc l̄ra. 3. diagra
dijſ inbet illud iterat p decoqre loco ipsius scamonea po
nere. et coqre vel diagridiu puluerizare grossu mō: et cuſ
alj̄a sp̄bus in fine in elio ponere sine coctione. et altero
duo modis facias ič.

C Descriptio. 15.

D Sichlera Nicolai. i. expta: et valz ppe ad hemor
hienteris et dysenterie. et optia eſ ſoloni yēr]. **R.** Mi
rabolani orz citrinorꝫ idorꝫ kebulorꝫ: mudatorꝫ et affato
ru. aii. 3. q. 5. cimini anisum: maratri. i. ſemē ſeni. aii. 3. i. 5. be
lericorꝫ: emblemicoꝫ affatoꝫ. aii. 3. q. naſtury. 3. q. 5. ameoſ
carui. aii. 3. i. 5. infundat hec oia in fortissimo aceto p dīe
et nocte: deide exhanſ: et ericari pmittanſ: deide pulue
risen ſpodiſ balauſtariū: maſticioſ ſumach: gumi arabi
aui. 3. i. et gr̄. xv. fricen̄ hec alia manibꝫ cuſ oſo roſ. Et po
ſte puluerizenſ ſubtiliſ: et cuſ lib. i. 7. 3. q. ſiripi mirinſ
ſiat eliti in bona forma. **T** Mirabolani oes aſſat b̄ mō.
Inſundan̄ mirabolani gaſſari debet i ſuc. citoniorꝫ ve
gnatorꝫ. deide hinc ericca eos. poſte maſdeſiat in oleo
roſ. vel maſticio: deinde eos aſſa ſup patella ferrea bſi ca
lefacta. ſemp oncedo et mouēdo. Et anq; incipiat nigre
ſieri ab igne ſiue a patella calida amoueanſ ne cōburau
tur. et ſic ſunt aſſati. et hoc modo in vſu admittantur.
C Sex ſunt modi preparationis medicinarii. primus eſt
coctio. ſecundus cōtritio. tertius aduſtio. quartus ablu
tio. quintus p gelatio. ſextus cōmixtio. et cām oium iſtoꝫ
hoc in libello repies descripti.

C Descriptio. 16.

B Iaſinicon Mef. et pfectio. d dactili quā ſcri
pti fili⁹ zeſar: pferēs ad ſebres ppo
ſitas: et cronicas et ē medicia ſecuritat]. et pſert ad colicā.
et dolore vētris et hōrē crudū: et frigora. **R.** dactylo
rū hevroniſuorꝫ in aceto trib⁹ dieb⁹ et noctib⁹. 3. c. peni
diari ſibari. i. facti ex 3. i. zuccharo albo inuſo in aqua ſco
ctiois ordei. 3. i. amigdalariū mūdarariū. 3. xxx. turbith. 3.
xxxv. ſcamonee. 3. xii. 3. pparate ſinſiberia pipis lōgi ſo
lioꝫ rute ſiccoꝫ: cinnamōi: macioſ: ligni atoſ: ſeis amif
ſenſiuli. ſeis dauci: galange. aii. 3. q. 5. conterans. ſubtiliſ
dactili penidiſ: et amigdale. Cetera vō puluerizeſ nō mul
ti ſubtiliſ. Mellito colati et diſpiati. li. i. 7. 3. i. b. ſiat eliſ.

C Dactili hevron dicuntur hevron ab illa regiō in qua
dactili multum abundat. et qui in ea nascuntur ſunt me
liores omnibus alj̄s aliarum regionuſ. Alj̄ vero dicut
qđ eſt vna manieris dactilorum. que melior eſt: quem
admodum ſunt pruna damas. que meliora ſunt alj̄s pru
nis: et vna et altera opinio bona eſt.

C Penidiſ et dactili hac in cōpōne ponunt: v̄t inviſcent et
ingroſſent medicinas ſolutiuaſ: ne ad lōgiq; penetrēt.
et hac de cā ponunt in hac cōpōne a Mefue et in omnibꝫ
alj̄s medicinis ſolutiuis in quibus ponuntur.

C De hac cōpōne variare reperis ſra: et paucissimi ſunt apo
thecarii qui vſq; adeo cōpōne hanc rite cōpoſuerint ob
littere varietate. reperio enim in aliq; bſiſ ſcriptiſ ſtari. in alj̄ ſtant: in alio ſtati. in quibꝫ ſabiri: in alj̄ ſi
chari. et in alj̄ ſybari et ſybari: que oes corrupte ſit p
ter illā qđ penidiſ ſybari dicit. et mltipliſ exponit. Qui
dam enim dicunt qđ penidiſ ſybari ſunt penidiſ facti ex
zuccharo illius. puncerit: et ſybari eſt puncia. et hec ſal
ſa eſt. Alj̄ dicunt qđ ſunt penidiſ qſiūt ex zuccharo pūs
inuſo in aq; ordei: cuſ ſier idem ſu qđ ordeum: et tñc illo
modo facti ſic appellandi ſunt. magis lenitiui ſunt et ab
ſterſui minuſci viſcoſi et opiliatiui. Alia expo ē qſi ſybari
idē eſt qđ ſolidi albi et leues: et hi ſiūt ex bono zuccharo:
et due he opiones bone ſunt. ſed pma magis ad mētem
doctoris. et ſuit et eſt mea opio. Igif cum cōpōne hæc fa
cere vio. Accipe zuccharuſ albi et inſude in aq; decoctio
niſ ordei per horas ſex. deinde zuccharuſ coque illa i aq;

et penidiſ ſac. et habebe perfectam et veraz descriptio
nem diaſiniconis: pmi anctiori mentem.

C Penidiſ ſiunt ex solo zuccharo vltimate ducio. et lo
ga et continua ductione et manibus pertractione deal
bantur. et de bono zuccharo faciendi ſunt: nō de pulue
re zucchari ut quidam faciunt apothecarii.

C Diaſinicon dicitur a fenicis. i. dactiliſ: de quibꝫ plus
intrat qđ de alj̄s medicinis. baſis tame non ſunt in hac
medicina. Sed turbith. et ſcamonea ſunt baſis.

C Descriptio. 17.

B Iaſprunis nō ſolutiui Nicolai. Daf acutas et
peracutas patiētibꝫ: et maxime cau
ſoni et ſinocei in principio i augmēto et ſtatu egritudiſ: et
ſine diagridio pō exhiberi in oī hora diei: cuſ diagridio
vero in hora matutinali. et cuſ cautela: qm̄ eſ ſolutiui ſor
te. **R.** prunoꝫ damascoꝫ q̄titatem quā volueris.
aque clare in q̄titate cōueniēt quā dicta pruna coope
ravit. Ponant duo hec in vase ad igne. et tñ diu bulliāt
vſq; quo diſſolui videantur: et diſſoluti ab igne deponā
tur: deinde in cribro pſorato ponant. et tñ diu manibus
fricen̄ qđ pulpa dictoꝫ prunoꝫ tranſeat et ſoluſ ſolla et
cortice remaneant. deinde de dicta pasta accipe lib. i.
zucchari lib. q. aque in qua cocta ſit pruna lib. vi. viola
rum. 3. 3. bulliant leui ebullitione in dicta aq. deide coleſ.
et ea colatura ponat zucchari. et pasta prunoꝫ pſcripta
vſq; quo ad ſpiffitudinem oia veniat ſil bulliant ſp agi
tando. et tñc addant caſſile ſiſtule tamarindorꝫ. ana. 3. i.
duo hec diſſolui debent cuſ aqua prunoꝫ in q; viole bul
lierint. Poſtea tam diu ſil bulliant vſq; quo reducantur
ad pſcā ſu coctoꝫ. et alj̄ hēant formā et ab igne rēota iſri
gidaſ pmittat. bmu iſriſcripte ſpē ſup. pſectant. **R.**
ſandaloz. al. ſādaloꝫ ru. ſpodiſ: regbarbari: cīnamōi. aii.
3. q. viola. 3. 3. ſeis portulace: ſcartole: berberoz: ſucca
liqritie: dragagāti. aii. 3. q. ſeis cistrul: melonū. ſ. ſeis
cucurbita mūdatorꝫ. aii. 3. i. puluerizenſ ois ſatig ſubtiliſ
et bſi pmiſeant. et habes diaſpruniſ. **C** Descriptio. 18.

B Iaſprunis ſolutiui. **R.** diaſprunis nō ſolutiui
compositi in oib⁹. vt. 3. lib. q. diagra
dī. 3. q. miſcer: et ſic hēo diaſprunis ſolutiui. aliq ſext⁹ hñſt:
et ſi latituſ ſacerē volueris ponat in vnaq; lib. 3. vq.
diagridiſ qđ ab igne deponit. **C** Pruna et oes ſtructua
colligēdi ſunt qđ iā maturitatē accepert: et anq; cadat
ab arbore. et ſic debet ſeruari. **C** Pruna ex qbus ſupra
ſcripta pō ſit debet et ē mediocris maturitatis. nō mlti
matura vel muza. Muza aut p̄priedi. Lui ſapoz eſt cō
poſitus ex dulci et aceto. **C** Descriptio. 19.

B Iaſcassia inuētio mea: qđ eſt lenitiua vētris et le
uis: et eſt medicina p delicatis: careno
acuitate et mordacitate et ſi excessu ledente. **R.** cassie mū
de et electe. lib. q. tamarindorꝫ. 3. i. prunoꝫ numero. r̄. q.
violaruz ordei: anisi: polipodiſ: cartami: liqritie capil. ve
thimi: epithimi. ana. 3. 5. paſſulariū. 3. i. ſeis ſeni. 3. q. ſe.
portulace: ſe. maluariū. aii. 3. i. cīnamōi. 3. 3. miſeant: et
pſrigant oia grossu mō. et bulliant in lib. xii. aq ſim artez,
deinde colet manibꝫ exprimēdo. de qua colatura caſſe:
et tamarindi extrahanſ: et diſſoluantur. Et addatur
lib. i. zucchari. deinde coquant: et vſq; ad formā alj̄ redu
cant lento igne cuſ ſpatula ſemper agitando.

C Dragma nomē ē pōderis. et pōderat nonā pte vncie. et
ſic accipiebat antiquas. et illa eſt vā dragma. **R.** ſo
octaua pte vncie p dragma accipit: qđ eſt ſcropulitres.
Et dragma grece idē ē qđ māpul⁹ vel ſafſicul⁹ moder.
C Grana ex qb⁹ medicie pōderis debet eē gna vſ ordei
vel ſrumeti. Si. i. ſiūt ſrumeti illō gnu ē a ſupiori cor
tice mūdatuſ. Si vō ordei illud grantu eē d̄ cuſ cortice. et
ſic habebis debituſ ordinē pondatuſ. **C** Descriptio. 20.

bb q

Quo g
in oib⁹
ſcriptiōi
b⁹ mēf.
et nico
lai vbi
dicūt. 3.
iū. iſte
pōt. vñ.
5. 7 vbi
dicūt. 3.
viū. pōt
vñc. i. et
iōi mſ
tis locis
i margie
reperiſt
doſeo
mēf. et
nicolai
et vene
tq; ſit
more an
tiquo.

Cassia fistula p clisteribus magralis. **X.** florū mercurialis: bletarum paritarie. ana. **M.** i. absinthij romani. **M.** 5. oum viridium fiat omniꝝ decoctio in sufficienꝝ quātūtate aque fīm artem postea colentur manibꝫ exprimendo. de qua colatura cassia extrahatur. que extracta. pro oī lib. i. dicte cassie addatur mellis electi li. **S.** coquatur usq; ad spissitudinem: et reseruat.

Therbe omnes prescripte ex quibus decoctio hec fieri debet virides esse debent: eo quia sunt magis lenitiae. Si vero haberi non possunt. sicce ponantur.

De absinthio nota. q; ipsum diversificatur fīm diversitatē loci. et patrie in quibus oritur. Ideo quando dicitur et reperitur in receptis absinthij romani. hoc ē. quia illud est melius alijs: vna tamen et eadem est ipsē. Sed quia illud haberi non potest. eligatur illud quod in mēribus et locis sarofis oritur. quia melius est: quia quod nascitur in locis humidis et umbrosis: et colligi debet in Julij mense. et in umbra excari.

Apud omnes docto. medicie tū dicri but me dicame repis de scriptio clisteris et clistere boꝫ et. s; dicer q; abu luntur.

Cinter enema et clystere. dīa est. Nos clystere est instru quo decoctio in intestinis spellit. Enema autē est ipsa decoctio et medicina que im̄hicetur. **D**escriptio. 21.

Biarob cum turbith et reubarbaro magralis: q; ē cōfēctio delectabilis et forma solida: et ea euat colera et flegma: et hūores viscosos putridos a stomacho: et a partibꝫ remotis: et iuncturis. **E**c. ziniberis. 3. 5. galange piperis longi: cardamomi. f. maioris: et minoris. ana. 3. i. croci. 3. i. macis. 3. 5. turbith albi et gumi mōsi. 3. x. reubar. boni. 3. xvi. et fiat cōfēctio in mōrēllis faciendo oēm mōrēlli. de. 3. vi. et hec est eius dosis.

Condera cōia ex qbus medicine cōmensurant et ponderantur sunt sex. primo libre: cuius talis est figura. li. 2. vnicie et talis est figura. 3. 3. dragma et talis est. 3. 4. scropulus: et talis est. 3. 5. granuz: et talis est gra. 6. manipulus: et talis est. **M.** i his set ponderibꝫ cōter oēs mēlū re mensurant medicinaram. **D**escriptio. 22.

Biarob sine reubarbaro magralis. Lūz virtute superioris: plus tñ euacuās flegma q; cole rā. **E**c. turbith albi gūmosi. 3. i. ziniberis. 3. 5. cinamomi: gatioloz. an. 3. q. galange piperis longi: macis. an. 3. i. diagridj. 3. 5. zuc. albi lib. i. fiat cōfēctio in mōrēlli dissoluēdo zuccharūtū vio citoniorū: et aq; simplici. et sit oē mōrēllum. de. 3. 5. puluerizando hec solutuorū more et.

Cinter antiquos modernos de ponderibus est differētia. Jo intelligenduz q; libra modernorū constat et resul tat. ex. xij. 3. vnicie cōstat ex. viij. 3. dragma ex. iiij. 3. scropulus ex. gra. xx. et sic medicina a medicis et apothecariis cōmensurantur hoc tempore. **D**escriptio. 23.

Biacartamū magistrale valēs in euacuatione colere flegmatis. **E**c. medulle carthami. 3. i. 7. 3. i. spērū diadragantī frigidī. 3. ij. car niū citoniorū. 3. q. 5. ziniberis albi. 3. i. turbith electi. 3. q. diagridj. 3. q. 7. 3. i. māne granate. mellis rof. an. 3. i. zuc chari albi. 3. vi. et fiat cōfēctio in mōrēlli vel in forma manus et pi. de. 3. 5. p singulo. Cuius est dosis.

Cosis. ii. est lūmitata mensura vel q;titas simplicis vel cōposite medicie solutie vel nō solutie q;de se apta nata est sacere sufficiētē opōnē nō diminutā nec superflua. **C**arnes citoniorū. i. pulpa citoniorū debent subtiliter conteri cū carthamo a quo amotus sit cortex exterior: et hoc modo dicitur medulla. deinde ambo debet dissolui cuz melle rosato et māna. et zuccharo fere cocto bene miscere. in fine vero species prescripte misceri debet: et cōfēctio fieri. **T**Medicine oēs solutie p̄seruant per duos annos in sua bonitate et solutione. elapsō vero dicto tpe

amittunt virtutem suam solutinam. **D**escriptio. 24.

Pillule alesagine Mēsue q; osir pillule d aroma rib: et valēt ad dolorē stōi ppter flegmatibꝫ: et sunt vehemētis iuyamēti in mēdificādo stom: et cetera brum: et instrumenta sensuum abhūtoribꝫ grossis et puris. **E**c. cinnamoni: cubebe: ligni aloes: calami arōaz: tici: mācio: nūcis muscari: cardamomi: maioris et minoris gariofiloz assari: masticis: squinātū spicer carpobalsamī. ana. 3. i. absinthij siccii: rosari. ana. 3. vi. terans hec oī ysg; ad cōsumptionē quartū partitū deinde fricent manū bus: et colens exprimēdo aquositatē eius: postea accipe aloes succotri. li. i. lauef in scutella lapidea vitreatā lauatioibus pluribus cū aqua pluiali. Postea remota aq; p̄pjcas sup eiū de p̄dicta decoctiō lib. ii. et reponat in sole: et p̄mittat desiccari oī die cū spatula agitando. deinde post ipsius exactionē cōterat subtiliter puluerizent mirre aloes: masticis. an. 3. v. croci. 3. ij. Et ea p̄misce cum aloes loti: et tere p̄tritō de bōa. Et postea residuū decoctio mis ex p̄fisiōis addē: et soli expone oī die om̄isēdo cū spūtula: et tantū p̄mittant stare q; exiccate sint: et serua.

Ciste pillule nō possunt confici nisi semel in anno. s. pil lule ale fangine. iii. estate. s. in mense Junij vel Julij: et sic tantum ista species pillularum per annum conservantur in sua virtute: et non plus.

Con agna diversitao repis in Mēs. de dosi rosārum et absinthij. qdā ponunt. an. 3. v. qdā vō an. 3. i. et ista sīa verior et melior est. Nam rose ponunt ut expellat malitia caliditatis aloes a stomaco et capite. Absinthiū vero ut aggredit sua stipticitatē partes lassatas ab aloe. quare. 3. v. est dosis que in dicta recepta apponi debet.

Caloes lauāt hoc mō. Accipe de aloe succotriño mūdo qdō cito strangaf et boni sit odoris q̄titatē quā volueris bene terat et criblef. deinde p̄ojcas in scutella lapidea vitreatā. et rozetur aloe ex aqua pluiali: donec imbibatur ab ea p̄totuz. deinde soli expona: et exiccati p̄mitatatur ab illa aqua. Et cum desiccatum fuerit. iterum testatur et secundo: et iterum imbibatur ex aqua pluiali: et dimittit siccari sicut prius.

Pillule masticis Petri de apono super additio nib; factis Mēsue. cop. de medicinis: appetitus corrupti in fine capituli. Que preseruat stomacū: cū ab omni lesiōe intrinseca: nec permittit humores pati in eo: et multas alias laudes eis attribuit. **E**c. masticis boni. 3. 5. aloes electi. 3. x. agarici boni. 3. ij. consice cum succo altile. i. cuz vino cocto vel sapai vel rob q; idem sunt. prius puluerizatis omnibus.

Cdifferentia enim est inter rob robub et siropū. Nā rob idem est qdō vīnū ultimata decoctū. Robub. idem est qdō succus inspissatus vel caliditate solis vel ab igne. Syrupus vero est decoctio inspissata ab igne cū qua ponuntur zuccharūtū vel mel vel sapā.

Pillule auree Nicolai: sic dicte ppter earuz ex cellentiam: ppriepurgant caput. Iumē oculorum acyunt: ventositatem stomaci et intestinorum expellant et sine molestia purgant. **E**c. aloes electi diagridj. ana. 3. v. rosārum: seminis ap̄j. ana. 3. q. 5. seminis anisi: semini feniculi. an. 3. i. 5. croci interioris colloquinti: de: masticis. an. 3. i. puluerizent non multi subtiliter: et formentur pillule cū aqua infusionis dragantī.

Cdicunt pille auree p̄ metaphorā: q; sicut aurū preciosus est ceteris metallis: ita iste pille ad complendos esse

et us ad quos facēdos dant sunt p̄ciosiores alij sp̄a-
tis ad suos effectus cōpīēdos: et multi in v̄lo habent.
C De colloquintida inter doctores est differēta: multi po-
nunt q̄ si repūtūt interiora colloquintide et semia et pulpa. et
vult circa instans et male facit. Alij v̄o ponūt pulpa si-
ne semine. vt alij oēs scribunt doctores: et isti melius fa-
ciunt. et sic cōter ab oībus ponit ut seruit de modo
p̄paratiōis ponit. sic Mēsue in descriptōe trociscoz alā
dal iubet illā a granis mundari. **C** Descriptio. 27.

Pillule turbithate et dhr auree Mēsue. que coleraz
et flegma sine molestia purgat. stomachū et
epar fortant. et digestionē p̄curat: turbithate a turbith:
et sunt prime q̄ sūt in v̄lo. **R** Turbith boni. 3. vi. aloes
3. i. 5. masticis rosartū. an. 3. vii. mirabolanoz citrinorū
3. x. croci. 3. ii. puluerizent: et p̄fice cū succo absinthiū.

C In istis pillis nō ponit zinziber: et hoc est vt debiliores
sint et a lōge nō trahāt. qd̄ secus facerēt si in eis ponere
zinziber eni p̄mixtū cū turbith fortificat ipsius solonē: et
facit q̄ a longinquo attrahat. **C** Descriptio. 28.

Pillule aggregatiue ex inuentione Mēsue descri-
ptioe nostra vt ipse ingt. Expertoz iuu-
mentoz ad febreas antiquas: et ad febres diuersitatis: et
ad egritudines capitie: stomachi: et epatis: et educunt pu-
trefactiones vitriusq̄ colere: et flegmati: et mundificant
instrumenta sensuum. **R** mirabolanoz citrinorū ra-
ued seni. ana. 3. 5. succi eupatorū: succi absinthiū. ana. 3. ii.
diagridū. 3. vi. chebulorū in dorum: agarici colloquintide
polispodū. ana. 3. ii. turbith boni aloes. ana. 3. vi. masticis
rosartū saligēme: epithimi: anisi: ziziberis. ana. 3. i. misce:
et resormēt cū elio rosato: oībus p̄iūs puluerizatis.

C Nota q̄ succi intrantes in istis et alij pillulis seu p̄se-
ctionibz hoc modo fiunt. accipiatur absinthiu et bene cō-
teratur: deinde in pecia rara inuoluatur. postea cu3 tor-
culari exprimatur. et absq̄z alia colatura in vesica ponat:
et soli ad ericandum permittatur. si enim a parte grossa
colaretur in vesicabil remaneret eo quia para aqua a
sole cōsumeref: et vt de absinthio dico: ita et de alij om-
nibus herbis intelligatur et per annū cōseruat.

C Nota q̄ iste pille. et pille de hermodactilis descriptōe
nra Mēsue. et de hermodactilis minores reformant cū elio
rosato q̄d̄ gda ignari apothecarū resormēt cū elio de
succo rosariū. et valde errant et hoc auaritia ducti.

C Nota et insuper q̄ si simpli scriptū reperi p̄llularum
aggregatiuarū de istis supra descriptis est intelligēdū: q̄
sunt plectiores alij magisq̄ correcte. **C** Descriptio. 29.

Pillule de sumoterre Aut. lib. 4. sen 7. capi. 5
scabiei cura. Valentes ad pruritum et sca-
biem: et ad egritudines de materia adusta. **R** mirabo-
lanorū citrinorū: kebulorū nigrorū in dorū. ana. 3. v. alo-
es succotrii. 3. vii. scamonee. 3. v. puluerizent omnia nō
multi subtiliter. Et confice cū aqua sumoterre irrozan-
do ea et dimittantur donec exiccent. et imbibantur vice al-
tera: et dimittantur donec exiccent: et fiat trib⁹ vīcibus sic.
et in oī vīcī fiat sicut sorbitio. deinde dimittantur donec in
spissentur: et cōpactū fiat: et fiant inde pillule.

C hic intelligēdū est. et in oībus alij locis in quib⁹ scri-
buntur mirabolani q̄ solum cortices amotis ossib⁹ ac-
cipi debent mirabolanoz.

C Modus faciēdi suprascriptariū p̄llarū sere vide ob-
scurus: sed hoc mō fieri debēt: terant p̄scripta in eis: de-
de irrozenq̄ aqua sumoterre. in tantū q̄ oēs p̄tes ipsarū pe-
netret. deinde in sole ad ericādū ponant. et an perfectas
exiccationē. sed post aliq̄ē suctionē iterū aqua sumoterre
irrozenq̄ et soli exponant: et ter fiat. ultimo in sole expo-
nant: et tñ p̄mittant dōc̄ p̄llarū formā accipe possint.
deinde remouant et cōseruent. **C** Descriptio. 30.

Pillule de mezereō Mēsue. q̄ sūt mirabiles ad h̄y
dropisiz educūt aquā citrinā et sūt exp̄e.
R foliorū mezereon p̄paratoz. 3. v. mirabolanoz ci-
trinorū. 3. iiij. kebulorū. 3. iiij. misce et puluerizent ola non
multū subtiler. Et cōfice cū aq̄ endi. in qua dissoluti sint
tamarindi. et terenabin. i. māna. an. 3. i. et fiat massa.

C Mezereō p̄parat h̄ mō. Infundat in fortissimo aceto et
p̄ diē dimittat: et exiccat p̄mittat: deinde conterat: et ad-
ministratur. Hoc. n. mō ppatur ut serositas: et iflāatio
q̄ in eo ē amoueat. part. n. sustinet de dōctōe: et laborio,
sa p̄tritio vītē ei⁹ destruit et resolut. **C** Descriptio. 31.

Pillule de hīra simplici Galie. 7. terapē. cap. xij.
Que sunt sublimes: et laudes earū sunt
dicte superius in ca. de hīra. **R** sp̄erūm hīre simplici
Galieni. 3. i. Et confiantur cum melle rosato. et fiat
massa. Nec aliud est addenduz nec diminuendū. et hoc
modo Galienus describit loco allegato supra.

C Necessitas cōponis p̄llarū sūt. qr medici volētes da-
re subaz medicine in forma in q̄ diū moretur in stō opor-
tuit eas aptare in forma p̄llularū. cū solidum magis in
stomaco stet q̄ queq̄ alio forma. **C** Descriptio. 32

Pillule de hīra cōposita sūe de hīra cū agarico
magrāles. q̄ sūt maximi iuuamēti solone
educentes vtrāq̄ coleram: et flegma: et hīsores viscosos et
putridos: et earū p̄prietas est mūdificās cerebri et men-
bra sensu. **R** sp̄erūm hīre simplicis galieni agarici
trociscati an. 3. i. aloes boni subtiliter puluerizatis: seu cō-
triti. 3. i. misce cū melle rosa. et fiant p̄llule seu massa.

C hoc meo libello notādū ē. q̄ aliqb⁹ i descriptib⁹ et cō-
pōnb⁹ rep̄if. terant. et aliqb⁹ terant. Illa dīa ē iter te-
ro et p̄tero. Terere. n. idē est: qd̄ rē aliquā dimidere p̄ par-
tes grossas. Lontere v̄o idē est qd̄ rē liquidare per p̄tes
subtilissimas. Jo q̄ intēdo sp̄es subtilissime teri debere
scribo cōterant. Qd̄ v̄o volo q̄ grosso mō puluerizetur
vīco et scribo terant. q̄re et in suprascriptis et ifrascriptis
cōponib⁹ ad h̄ bene aduertat. **C** Descriptio. 33.

Pillule fetide Mēsue maiores: q̄ expellunt hīo-
res grossos: et cōserunt ad dolorē iūctura-
rum: et podagre: et ad oēm dolores ex hīore crudor: et ad
dolorē stōaci et colicā: et ad albaras: morphē: et lepram.

R serapini armaci: opponaci: bdelij: colloquintide
de harmel. i. seis cicute aloes epithimi. ana. 3. v. alsebraz
i. esule. colligēda ē in mēse octobris. hermodactiloz. an.
3. ii. scamonee. i. p̄parate. 3. ii. cinnamōi: sp̄ice: croci: casto-
ri. an. 3. i. turbith. 3. 5. zinziber. 3. i. euforbū. 3. ii. teratur
oīa: et gūme dissoluunt in aq̄ porri: et fiat p̄llule. s. massa.

C Nota de mente auctoris p̄detariū q̄ harmel scriptum
cū h̄ idē significat qd̄ semen cicute. qd̄ v̄o scribūt cum a.
idē est qd̄ semen ruta. Ex hoc igit intelligas q̄ diuersus
modus scribendi diuersificat nomē vocabuli. q̄re semp
respiciēt sunt littere et syllabe vocabulum cōponētēt
in medicina scriptū: eo q̄ variat h̄m varietatē cōpositionis
litterarum. quare bene nota. **C** Descriptio. 34.

Pillule fetide minores Mēsue. sunt eiusdē vir-
tutis cu3 maioribus. **R** serapini armaci:
opponaci: bdelij: myrrhe. ana. 3. v. turbith. 3. i.
colloquintide. 3. vi. dissoluunt gūme in aqua porri. et
cetera terantur. et cum ea confiantur.

C Unum generale hic nota. et incidētēt q̄ illud quod de
natura sua est aromaticus quāto est aromaticius tanto
melius. et qd̄ est fetidū quāto fetidius tanto melius excep-
to aloē. Sist etiam omne qd̄ debet habere aliquē sapo-
rē quāto in suo sapore est intensius tanto meli⁹. excepto
oleo. nam cū sit de natura rētū amaritudinē habentium
quanto minus amarum tanto laudabilius et.

C Gūme dissoluunt in aqua porri vel in aceto vel in ali-
bb. iiij

quo alio liquore hoc mō. infunditur in aqua vel aceto per noctē. et debet acetum vel aqua esse in tanta copia q̄ eas tegat: in manū si gūme totā biberunt aquam vel acetum et dure sūt adiungat ipsoꝝ alterꝝ: et postea accipias eas et fricabis manibꝫ super setaceum. qua fricatione bona transibit substantia palee vero et immūditie remanebunt. et tunc vtere. C Descriptio. 35.

Pillule de sarcocolla Mesue in cap. de sarcocolla la et in antidotario: solone eduentes flegma: et cōserunt ad eritidines flegmáticas. C Re. sarcocolle p̄parate. 3. iij. turbith. 3. s. interioris colloquintide: zinzibero. a. 3. i. 3. salis gēme. 3. i. dissolute sarcocollaꝫ in aqua rosata: cetera terant: et cum ea fiat massa.

Sarcocolla hoc mō p̄parat. infundat in lacte asine per dies ḡnq; semp̄ et oī die lac immouādo. et p̄mū abūcēdo. demū dissoluāt in aqua rosata: vt in superioribus pillulis tibi monstravi. C Descriptio. 36.

Pillule de bdelio maiores Mesue: expte ad flūxum hemoroidarum et vlcriti in eis: et ad fluxum menstrorum. C Re. bdelij. 3. i. 5. ameos. 3. iij. chebulorum indorum: bellericorum: emblicorum: venerium adustarū. i. radicis acori charabe. a. 3. i. 5. Infundatur bdelius in succo porti: cetera terant: et cum eo fiat massa. Et dentur pillule in modum ciceris et ceteris.

C De porro nota quoddā est porri capitū. i. transplattatum et esui illud cōpetit. Aliud est sectile. i. nō transplattatum: et illud usū medicine cōpetit. Igitur de isto fit succus de quo iste pillule reformant: et ex his etiam fit aqua vel per sublimationē vel per decoctionē et iste ultimus modus magis mibi placet de qua reformant et dissoluunt gumme intrantea in pillulis secidis: quare nota.

C Diversitas magna reperit in receptis harū pillarū. Mesue. sere oēs dicunt venariū adustarū. Et hanc litteram reprobavit Matthēus silua. in synonymia ponit sub capitulo. ccccclxxix. dicens qđ est error scriptoris. et qđ debeat dicere auellanariū adustarū. Sed salua semp̄ eius pace in errore est. Sed dū dicere veneriarū adustarū: vt in quodā antiquissimo adesue scriptum repperi. Et qđ sic dicere obeat patet: eo qđ venezie. i. acorus. i. radix: que radix supra aliquē portata illū conservata fluit sanguinis: vt ipse ponit. cap. cclxxix. quare sc̄p̄m corrigat.

C Radix acori hoc modo aduritur: post ipsius exiccationem per grossa frusta incidatur: deinde super lamina ferream ignitam incessanter reuolhatur. donec et quousq; color eius de toto mutetur. et tunc remouetur: quia adusta est. C Descriptio. 37.

Pillule lucis Mesue maiores. qđ addunt in viu et corroborat eū: et abstergit inſtrā sensuꝫ: Terpellunt supfluitateꝫ: et custodiunt sanitatē corporis. C Re. rosariū violarii absinthij: colloquintide: turbith: cudebe. calami aromatici: nucis mus. spice. epithimi: carpos balsami: xilobalsami. i. ligni balsami: sileris mōram: seis rute: equinātū: assari: masticis: gariofiloꝫ: cinnamōi: anisi: seniculi. i. seis ap̄y. i. seis cassie lignee: croci: macis. ana. 3. i. 5. mirabolanoꝫ: citrinoꝫ: kebuloz: indoz: bellerico: riuz: emblicoꝫ: raudē seni. i. reubarbari. a. 3. 5. agarici se: ne. a. 3. v. enfragie. 3. vi. aloes succotrii ad pōdus oīuz. Terant oia cōfianſ cū succo seniculi: et fiat massa.

C De colloquintida pauci sunt qđ in receptis ponant colloquintidā: fundantes se sup dictū Mesue in descriptiōe trociscoꝫ alandal qđ dicit. Trociscia alandal qđ ponunt in hiera hermetis et in alijs cōfectionibꝫ loco colloquintide: ac etiam ppter suā venenositatē dicit non esse aut in receptis ponere. Alij vō ponunt colloquintidā et nō trociscos alandal: dicentes qđ magis solutiua est: et qđ a doctoribus ponit in cōpōm̄ tanq; calcar: vt etiā faciūt diagridiuꝫ:

et sic his rōnibꝫ varijs cōpones faciūnt. Ego vō leo hoc fieri sacere: si in receptis auctorū repio cōsidero si in eis ipsius malitia frangētia sunt posita vel nō: si sic andacter illā apponi facio: vt in ista recepta. si non: loco ipsi⁹ pono trociscos alandal. Et hoc ē qđ dicit bon⁹ Meſue. Et propter hoc in hiera hermetis posuit: in qua multe sunt medicinae venenosae: et paucē eartū venēositate corrigeſ: et tu hoc cōsidera. C Descriptio. 38

Pillule de hermodactilis maiores Mesue: experieſ ad dolorē iuncturaruꝫ: et podagre frigidiꝫ. Re. hermodactiloꝫ aloes mirabola. citrinoꝫ: turbith: colloquintide: bdelij. serapini. ana. 3. vi. castorei: arccolles: euſorbiꝫ: opponaci: harmel. i. se. cicute: se. ap̄y. a. 3. iij. croci. 3. i. 5. Lōterant oia: et cū succo cauliū fiat massa et cetera. C Colloquintida anq; in cōposito ponat dū ultimā cōteſti et iubet Mesue in cap. de rectificatiōe medicinarum per triturationē. Lū dicit op̄z qđ colloquintida ultime puluerizeſ: nec sit cōtentus alijs in trituratione eius.

C De cōtritio iterū nota. qđ duplex est: qđā. n. est multa. qđā pauca. Multa cōtritio fit duab⁹ de causis. p̄mo vt pilla cōtritionē remoqueā malitia medicine quā saceret si grossa esset: et ob hoc bene cōterit pulpa colloquintide. secunda est: qđ mēbris qđ curare volum⁹ est situatiū in re motis partibꝫ: et ideo bene pterēde sunt medicine remū et epatis. Grossi vō pteritio fit duab⁹ de causis. vna est vt ultimata pteritio v̄tus medicine et opatio ei⁹ p̄pria corrupta vt scamonea si in ultimo pterit depedit virtutes solutiuꝫ. secunda est vt multo tpe remaneat in stōacho. et iuuet digestiōne: vel magis attrahat: et sic medicine stōaticē et solutiua grosso mō cōterunt. C Descriptio. 39.

Pillule de reubarbaro Mesue: cōferētes ad febres antiq; ex diuersis ḡnatas hūoribꝫ viscoſis et putridis multariū putrediniū: et ad dolores epatis: et prīm⁹ hydropisis. Re. raued seni. i. reubar. 3. iij. succi ligri tie: succi absinthij: masticis. a. 3. i. mirabolanoꝫ citrino rum. 3. iij. 5. seis ap̄y. seis seniculi. a. 3. 5. trociscoꝫ diarodon. 3. iij. 5. sp̄erū hiere pigre. i. hiere simplicis. 3. i. Terātur terēda: et p̄ficiant in magdaleone cū aq; seniculi.

C Pro reformatiōe pillarū. Nota qđ nisi pillule reformati cū aliq; re viscosa non possunt sū teneri vt faciūnt iste pillule. et pillule cochie qđ reformant cū vino albo. Ideo si iste reformarent cū sirupo acetoso vel cū orimelle simplici non esset inconueniēt et pillule cochie cū mel reosato. Igitur vt dico de istis: et de alijs etiā intelligas qđ cū aqua vel vino reformant et cetera. C Descriptio. 40.

Pillule de hermodactilis minores ades. experte ad dolorē iuncturaruꝫ: et podagre calcē. Re. hermodactiloꝫ. 3. v. scamonee. 3. iij. 5. s. p̄parate. mirab. citri. 3. iij. rosariū. 3. iij. aloes. 3. r. Conſice cū catartico. i. cū elio rosato. terēdo prius terēda. C Catarticū. i. purgatiū: vt doctores exponunt: igitur catarticum rosariū idem est quod purgatiū factū cū succo rosarium. Et sic electuarium de succo rosariū et electuarū rosatus dici potest catarticū rosatiū. Clerum ego magis laudo reformati debere cum elio rosa. quia illud magis benignum est. et minori venenositatē p̄cipiat. C Descriptio. 41.

Pillule inde Mesue: quarū iunctū est ultimū ad eritidines melacolicae: et ad cancriū: leprā: et morpha nigra difficultē: et sunt bone melanicolie: et timori: et ad dolorē splenitis: et icteritiā splenalem: et ad quartanā. C Re. mirabolanoꝫ nigroꝫ. i. idoz. ellebo ni grī: polipodi. a. 3. v. pitibimi: sticados. ana. 3. vi. lapidis lazuli loti. Modis laudā supra ostēsus est. colloquintide salis indi. a. 3. 5. succi eupatori: spice. ana. 3. i. gariosifiloꝫ. 3. i. specieris hiere pigre. i. simplicis. 3. i. 5. terantur: et fiat massa cum succo ap̄y.

CNota q̄ pillule oēs cōseruant cū bona earum v̄tute & opatiōe v̄lq̄ ad sex mēses. Et debet teneri in magdaleonib⁹ & nō in puluere: q̄ non cōseruant imo nullā vel remissam faciunt opōne. Et nō debet cōseruari in loco ex cessu calido: nec p̄p̄ ignē: nec ad sole: q̄ in excessuaz duritiā & lapideitate puerterent. & tunc nullo mō debet apothecari eas exhibere. eo q̄ si darēt torq̄ret corpus: & nullā penitus opatiōe facerent. **D**escriptio. 42.

Pillule sine q̄bus esse nolo. Nico. taliter dicte pp̄ sumā efficaciam: mirabiliter a colera flegmatice: & melancolia purgat: & valēt p̄prie ad cataractas: & obscuritates oculorū: visum custodiētes: & auritū dole rē sanat. & iliosis mirabiliter conseruit. **R**e. aloes electi abluti. s. cū aq̄ cōi. 3. iiij. mirabolanoz. cirti. kebulo. belleticoz. emblemicoz. in doru reubarbari rosariuz. masticis: absinthiā violaruz sene. s. folliculi agarici: cufscute. afi. 3. i. terant hec oia. deinde accipe scamonee. s. p̄parate subtiliter puluerizate. 3. vi. 5. liget in p̄cia dicta scamonea. deinde infundat in succo feniculi q̄titate q̄ pillule possunt reformari. deinde exp̄ma dicta scamonea: manib⁹ pus tñ ununctis oleo violato vel cōi. Et tm̄ dā scamonea exp̄maf & manib⁹ p̄tractet q̄ in lacte silitudinez a panno creat tota eius būditas. & de illa exp̄siōe p̄ile forment: abūcēdo q̄d intrapēciā de scamonea remanebit. Succus feniculi cū exp̄siōe sc̄a de scamonea accipēto: & pillulas formando. **R**aloes q̄d simpli ponit p̄ succotriño & de succotriño intelligit: vt ponit Matth. sil. ca. pp̄io &c. **P**illule apla dñr. q̄ sic ut pila est rotunda. ita pilule debent esse rotūde. **P**illule quare dāne in forma rotunda. Est quia figura sperica nō tangit planuz nūli in pūnto. Sed concavū ipsum tangit vndiq̄z. quād ergo pilula ponitur in stō q̄d est cōcavū ipsa. equaliter tangitur a qualibet parte stōi. & iō vndiq̄z & in omni sui pte ad a. cū reduci p̄p̄ calorē stōachi. & iō ipsa in q̄bz sui pte reducta ad actū attrahit vndiq̄z eq̄liter a mēbris oīb⁹. iō dā & dari dā in forma rotunda. **D**escriptio. 43.

Pillule cochie Nicolai p̄bate ad emigraneuz do lorem: & ad dolorēm stomaci: & iliorum. **R**e. aloes scamonee. s. preparate absinthiā pulpe collo. quintide. afi. masticis dimidium vnius predictoruz. cōficiant cū succo absinthiā vel fenicili vel solatri. **C**Quare enīb̄e pillule dicunt cochie. Cochie. i. capitales a cochos q̄d est caput. **P**illule quare dāne in impari nūero: iō est pythagoras. n. posuit in impari nūero virtutē m̄tam. & dicit nūerū sp̄are masculūt. iiḡ p̄fectiōrem. Et ob hoc vulgares sequētes et̄ credūt q̄ dādo eas in numero impari sit maior p̄fectio: multi errat. Nūc̄ enī nō est p̄ncipiū actiōis & passiōis. vt s̄. metaph. cōmē. 2°. Et idco facta dosi cōuenienti medicina p̄t formari numerus pillularū par & impar &c. **D**escriptio. 44.

Pillule cochie Almansoris. i. capitales. cochos enī grece idē est q̄d caput latine. caput. n. mirabiliter mūdificat: & maxime ab huoribus grossis & frigidis. cōserunt cephalē: & emigrane. **R**e. sp̄erūm biere simplicis. 3. x. colloquintide. 3. iiij. 7. 3. i. scamonee p̄parate 3. iiij. 5. turbith: sticados. afi. 3. v. terant hec: & cōficiāt cū vino albo. **P**illule fuerūt inuente. primo ppter eānū minorē displicentiā in gustu: cum vniuersalē cōponant ex rebus amaris. scđo vt magis a remotis attrahat: q̄to enīz medicina longiori tēpore stat in stomacho: tanto magis a longinquierib⁹ attrahit. **D**escriptio. 45.

Pillule arabice Nicolai: 2. oēs dolorē capitū purgantes mirabiliter oēs humores: genera teſt letitas: & mentē acuentes. visum auditum: & memoria restaurates sc̄otomia vertiginē oculos dentes: gin giuas: stomachū: splenē purgant omnib⁹ his conservētes.

Re. aloes electi. 3. iiij. brionie. i. radicis cucurbitae salutative qnq̄ generuz mirabolanoz masticis: diagridj: assari: rosarium. ana. 3. i. croci. 3. i. castorei. 3. iiij. Terantur omnia: & cōficiant cū succo feniculi vel absinthiā.

CSi in pillularū descriptiōe regiē scriptum scamonea suppleat. i. p̄parata. Nec villo mō nō p̄parata ponat: quia longa moza nō p̄t p̄parari. vt in electuarū supra declarauit: eo q̄ earū virtus nō transit sex mēses. Sed semper diagridiū est ponendum. **D**escriptio. 46.

Pillule assaieret zāui. in prima sen tertij. in cap. de canonib⁹ vniuersalibus curationis capitis. & exponit a gentili in hunc modū: q̄ faciliter sine molestia caput purgant & mundificant. **R**e. pulueris hīere. i. sp̄erūz hīere simplicis. 3. iiij. mirabolanoz. citri. masticis. afi. 3. i. aloes boni. 3. 5. Terant. & cū vino optio fiant pilles sen massa. **D**e mirabolani nota q̄d aliquā reperiſ scriputa in receptis mirabolaniōtis absolute: & tunc de omnibus mirabolaniōtis est intelligendū. s. de quinq̄ generibus mirabolanoz. Si vero scriptū reperiſ mirabolani absolute. de citrinis est intelligendum tanq̄ de melioribus & p̄fectoriōibus. **D**escriptio. 47.

Pillule stomatice Mēsue descriptiōe sua: q̄ inq̄t dari & accipi possunt oītpe. & sunt ille que sunt in v̄lu: que caput & stōm mīro mō mundificant. **R**e. turbith. 3. x. masticis. 3. 5. rosarium. 3. iiij. aloes. optimi. 3. xvij. q̄d est ad pōdus oīuz. Terant & p̄ficiantur cū succo absinthiā: & reserua. **T**res alias descriptiones pillularū stomatice p̄nit Mēsue quas vide si placet.

Chic nota. q̄ si zinziber cum turbith ponere fortificaret opōne eius. Nā turbith sui v̄tute. & de se flegma subtile trahit. h̄ si cū eo zinziber admisceat fortificādo ipsum facit q̄ attrahit & flegma grossum. **D**escriptio. 48.

Pillule iperiales magrāles: & sunt ille que sunt in v̄stu: & bone ad digestionē. & virtutē digestiā cōsortādā: mundificant stōm ab oīb⁹ putridis & prauis humorib⁹: & dicunt imperiale: vel q̄t sicutunt a quodā iperatore inuēte. vel quia sunt multū i. v̄su apō reges & p̄ncipes. **R**e. nucis mus. sp̄ice croci ligni aloes cardamoi. s. maioris & minoris gariofiloz amomi: cinnamomi: zinziberto: galago: zedoarie: cubebarū: macis: anisi: masticis: feniculi. s. leis carpoballami quinq̄ genrum mirabolanoz: turbith electi: māne: agarici: sene. s. folliculi. afi. 3. 5. reubarbari ad pondus oīum. s. 3. xxvij. 5. aloes ad pōdus oīum. s. 3. xxvij. Terant oia & aloes de per se deinde cōficiant cū cōpto vino albo. & inueniunt manib⁹ cum oleo laurino reforment: & reseruentur.

CSene cū simpliciter scriptū reperiſ in cōpositis solutius vel lenitius de folliculis semp est intelligēdū. Lū magis solutius & meliores sunt. **D**escriptio. 49.

Pillule cōmunes Auncēne prima sen q̄rti. tracta tu q̄rto. cap. qnto. & sunt de illis ex quib⁹ fit p̄fervatio & euasio a pestilentia. & cōsimilē descriptio. nē posuit rasis in quarto Almansoris in capitulo de pestilentia & eius cautela. **R**e. aloes electi. 3. q̄. myrrhe croci. afi. 3. i. Terant: & cum vino optimo fiant pillule.

Pillule oēs prescripte & infra scribende exhibēde non sunt immediate post ipsarū cōpositionē. sed saltim standū est per q̄ndecim dies: vt possint simul cōmiseri. Et tunc agent opatiōe suā rōne cōpositionis. Secus autē faciunt si ante dictū tempus exhibeant. vtrū autē in illo tpe fermentent. & nūqd dici possit v̄a fermentatio. Satis in q̄stionula mea de narcoticis per lōgi p̄csum declaraui: q̄ videre vult ad illā recurrat. **D**escriptio. 50.

Pillule de agarico Mēsue. mūdificantes pectus ab humoribus grossis & putridis: & cōfenteo asmati: & tussi antique. **R**e. agarici electi masti bb. iiij

Bistin.iii.

cis.ana.3.ij. radicis lili celestis.1. ireos prass. ana.3.1. turbith.3.v. specierum biere pigre.1. simplicis.3.iiij. colloquintide sarcocolle.ana.3.ij. myrr.3.1. teratur omnia: et confiantur cum vino cocto id est cu3 sapo vel rob vel tila. quod idem significat.

Con ultiis pilulis soleo apponi loco agarici facere agaricum trociscatum: eo quia in eis sunt multe medicinae yenoste. et sere nulle sunt medicine earum venenositates refrangentes. ideo refracte esse debent medicine apponende. vt sunt trocisci alandal: et agaricus trociscatus. et tu nota.

CDescriptio.5.

Pillule bichisticie Melue in sua de appropria-
ca. de cura tussis sicce: que sunt siendi su-
cūt lupini: et tenēde sub lingua: cōserentes raucedini vo-
cis: et asperitatis: et tussi calide et sicce. **C**Et succi liquiritie
zucchari albi. a.3.ij. amidi dragaganti: amigdalariū dul-
cium exorticatarum. ana.3.ij.5. terantur omnia et cum
mucillagine: seminis citomorum fiat massa.

Species omnium pillularum grosso modo sunt con-
terende. et per rāram staminiam transiri debent. et sic me-
litio est sua operatio: et a lōginquinoribus partibus attra-
hant. ratio supra est assignata in electuarō solutiū.
Et ex his finio sit tertie distinctioni. que fuit de medici-
nis solutiū. Cum igitur non minor iactura Joannes
francisce mi pillule ab apothecarū exhibeantur q̄ con-
fectiones. Si tempore debito non exhibentur. ideo mo-
dum exhibitionis inscribam ne suaimperitia ac temeri-
tate viri ad aliquas grates eruditines incurrit. **Pil-**
lule que dantur q̄tū non nostro proposito spectat aut
dantur ad euacuandū aliqualē materiā in stomacho exi-
stente. et tunc dari debet ante cenā immediate. Aut ad
euachandraliquā hūditatē cerebri. et tunc post cenam
per duas horas saltes exhibeuntur. et hoc intelligatur
de pillulis non scamoneatis et leibus. vt masticine ele-
phangine de hīera. s.7.c. Aut dant ad pūrgandū humo-
rem loco medicine. et tunc dari debet facta digestiōe ci-
bi in stomacho: et post eas tardius est cibus saltē per
horas sex. et hoc modo doctores exhibentibꝫ.

Cincipit quarta distinctio. Que est de trociscis. et conti-
net. xxxi. descriptiones. **C**Quarum prima est.

Trocisci Diarodon Melue: quoꝫ in
uamētu est magnū ad febres
antiquas et febres pmixtū: et febres fleg-
maticas: et febres in quibus corrūptis forma.
CEt foliorū rosariū rubeartū aureos. vi.1.3.
ix. spice aureos. q.1.3.ij. liquiritie aureos. ij.1.3.iiij.5. ligni
aloës aureos. q.1.3.ij. spodij de cana aureum. i.1.3.1.5. cro-
ci aurei. 3.1.3.ij.7 gra. v. masticis. 3.ij. conterantur om-
nia: et confiantur cum vino albo optimo in forma pil-
lula sed in medio deprimantur. **C**Quid sit trociscus
nota. Est trociscus compositio quedam ex diuersis pul-
ueribus et speciebus mediante aliquo liquore aggrega-
tioe. et dicitur trociscus a trocos quod est rota. qui tro-
ciscus est similis rote currus.

CDescriptio.2.

Trocisci derosis minores Melue solutiū: q̄ sto-
machum et par confortant: et conterunt
febri flegmatice enauando et abstergendo humorosita-
tem stomachi. **C**Et foliorū rosarium. 3.x. liquiritie. 3.
v. Spice. 3.ij.5. scamonee preparate. 3.ij. conterantur hec:
et confiantur cum vino albo optimo. **C**Quare autes
trocisci fiant. est ut medicina possint melius conseruari:
acquirunt etiam ista per mixtione aliquam virtutem: co-
sortandi. quam prius per naturam non habebant.

CDescriptio.3.

Trocisci derosis maiores Melue plurimorum
iumentorum. quoꝫ maius est ad dolo-

rem stomachi: et malitiam digestionis: et eis pprie quid
corruptur forma et principia hydrodropis: et ad febres
antiquas. **C**Et foliorum rosarium. 3.5. ligni aloës. 3.ij.
masticis. 3.5. absinthij: spice: cinnamomi: cassie lignee:
florum squinanti. ana.3.1. conterantur: et fiant trocisci cu
vino albo optimo. **C**De floribus squinanti note. Non
enim ad nos portantur. sed ipsorum loco ponimus ra-
mi partem.

CDescriptio.4.

Trocisci de eupatorio et rosario Melue: expertorū
iumentorum ad febres antiquas: et
positas: et ad dolorem epatis: et opilationem: et icteriti-
am. **C**Et foliorum rosarium. 3.1. spice. 3.ij. raued seni. i.
reubarbari. 3.5. spodij. 3.1.5. liquiritie. 3.ij.5. succi eupa-
torij. 3.x. terenabun: et accipitur eius loco manna disso-
lute in succo prescripto. 3.ij. et fiant trocisci. Conterendo
prius omnia. **C**Liquiritia si simpliciter scripta reperi-
tur de radice sicca semper intelligitur. de qua due tan-
ta partes ylii medicine conueniunt scilicet radix et
succus.

CDescriptio.5.

Trocisci de reubarbaro Melue: conferentes ad
dolorem epatis: et opilationem ipsius. et
ad apostemata eius: et antiquas eritudines in ipso: et hy-
dropis: et corruptionem forme: et icteritiam. **C**Et ra-
ued boni. i. reubarbari. 3.x. succi eupatorij. 3.5. rosarii. 3.
ij. spice anisi. i. seminis rubetinctorum: leminis apij: ab-
sinthij: asfari. ana.3.1. amigdalorum amararum. 3.5. con-
terantur: et fiant trocisci de aureo uno pro singulo.

CNota q̄ isti trocisci. quia non posunt reformari cu si
præscriptis humiditatibus i ipsius ingredientibus. ideo
addatur de succo eupatorij in tantum q̄ reformari pos-
sint: et quemadmodum dixi de istis. ita de ceteris intelli-
gatur sequentibus.

CDescriptio.6.

Trocisci de camphora Melue: valentes ad fe-
bres multe inflammationis: et fistim vehe-
mentem. et incensionem colere rubet: ebullitiones san-
guinis: et supercalefactionem stomachi et epatis: et icteriti-
am. et conferunt ethicis: et ptisicis. **C**Et foliorum ro-
sarium. 3.5. spodij de cana. 3.ij. sandalorum citrinoi. 3.
ij.5. croci. 3.1. seminis citrulli: seminis cucumeris: sem-
inis melonis: seminis cucurbitae: dragaganti: gummi. s.
arabici: spice. a.3.1. ligni aloës: cardamomi. s. maioriz: s.
minoriz. amidi camphore a.3.ij. zucchari albi: terenabun:
loco eius accipitur manna ana.3.ij. conterantur: et
confiantur cum mucillagine psili facti in aq̄ rosata.

CAd faciendum mucillaginem psili accipiēdū est. 3.1.
seminis. 1.3.ij. aquile: et non solum de hoc semine intel-
ligas: sed de omni re de qua mucillaginem facere inten-
dis. Nota et insuper q̄ sunt quidam ignari apothecarij
qui frangunt dictum semen ad faciendum mucillagi-
nem: et male: eo quia interior: et medullaris pars est ca-
lida. superior vero est frigidissima. hoc in loco querim⁹
in frigidationem. et haberemus intellissimam calefactio-
nem et non solum confrangendū non est. sed nec diu in
aqua deber dimitti propter causam supra allegatam de
constractione.

CDescriptio.7.

Trocisci de spodio Melue: qui sunt ultimi ad fe-
bre acutas: et inflammationes stomachi
et epatis: fistim vehementem. **C**Et spodij. 3.5. rosarium
rubearum. 3.vij. seminis portulace: succi liquiritie. ana.
3.ij. quatuor semini cōmuniti frigidorum maioriz: gū-
mirabici: dragaganti: croci. ana.3.1.5. conterantur oīa:
et fac trociscos: cum mucillagine psili.

CQuatuor semina cōmunita frigida maiora sunt ista:
semen melonum: cucumeris: cucurbitae: et citrulli: qua-
re si quatuor semina cōmunita maiora scripta reperi-
tur suprascripta ponantur.

TCONFICE CUM MUCILLAGINE PSILORI: VEL CITONIORUM: VEL ALTERIUS CUIUSVIS. ET EST INTELLIGENDUM QD FIERI DEBET IN AQUA COMMUNI: ET HOC INTELLIGAS IN OMNIBUS IN QIBUS NO SPESIFICATUR LIQUO: IN QUO FIERI DEBET IC.

SUNT QUI IN ISTIS TROCISCIS NON PONUNT NISI QUATTUOR RES A SUCCO LIQUIRITIE SUPRA. SED NON SUNT TANTE VIRTUTIS QUARE PONENDA SUNT ALIA QUATTUOR: ET FIANT UT SUPRA ET ERUNT EFFICACISSIMI.

DESCRIPATIO. 8.

TROCISCI de spodio cum semine acetoso Mesue: co-
serentes ad febres colericas cum quibus
est solutio ventris: et sedant inflammationem stomachi:
et epatis: et sitem continuam. **R**ECEPTE ROSARUM RUBE-
RUM. 3. i. 5. spodij. 3. x. seminis acetoso. 3. vi. seminis por-
tulace: seminum coriandrorum preparatorum et torre-
factorum sumach. ana. 3. ii. 5. amidi assi: berberorum ba-
laustiarum. ana. 3. ii. gummi arabici assi. 3. i. 5. conteran-
tur omnia: et conficiantur cum succo agresti. id est cum
succo vue acerbe.

MODUS ASSANDI GUMMAM ARABICAM ET OMNES GUMMAS:
GUMMIME FRANGUNTUR IN FRUSTA AD MAGNITUDINEM CICE-
RIOS: DEINDE ACCIPE PATELLAM VEL BERNACIUM ET CALEFAC FORTI
CALEFACTIONE. DEINDE AB IGNE REMOTA PONAT SUPRA GUM-
MAM: ET SINE INTERMISSIONE MISCEANTUR. ET SUPER DICTEM LAMI-
NAM CALIDAM SEMPER MISCEO PERMITTANTUR DONEC AL-
BESCANT. ET SIILLA CALIDITAS NON SUFFICIT CALEFIAT DENUO RE-
MOTIS TAMEN GUMMIS: DEINDE RECALEFIAT SUPRA GUM-
MAM PONANTUR: ET MISCEANTUR DONEC ALBESCANT ET ALBEFACTE
REMOUEANTUR: QUIA ASSATE SUNT. ET HOC MODO FACIAS DE OM-
NIBUS GUMMIOS.

CORIANDRORUM SEMINA HOC MODO PREPARATUR: BENECU
AQUA COMMUNI LAUENTUR VT AB EIS PULVIS AMOUEANTUR. DE-
INDE AB AQUA EXTRABANTUR. ET SUPRA EA INFUNDATUR ACETUS
FORTISSIMUM: ET IN EO DIMITTANTUR PER DIES NOVEM. COM-
MI DIE EA MOUENDO: ET ELAPSIIS NOVEM DIES BUBAB ACETO RE-
MOUEANTUR. SOLI AD ERICCIANDUM APPONANTUR: ET SIC PREPA-
RATI DICUNT. SED VNUM NOTA QD BENE ERICCIAT AB ACETO
PERMITTANTUR: ALITER ACQUIERERE NALUM SAPOREM.

SEMINA CORIANDRORUM HOC MODO TORREFIANT. CALEFIAT
BERNACIUM VEL PATELLA AD IGNE MEDIOCRI CALIDITATEM. DEIN-
DE SUPRA SEMINA PONANTUR QUE TORREFIERI DEBENT. ET SIC SU-
PRA PONANTUR ET DUCANTUR HINC: ET INDE DONEC CALORES VN-
DICI SENTIANT: SCILICET PER OMNES EIUS SUBSTANTIAM: DEINDE
REMOUEANTUR. ET HOC MODO OMNIA SEMINA TORREFIANT.

PREPARANTUR ANTEM CORIANDRORUM SEMINA: ET QUEDA-
Z VENENOSITAS QUE IN EIS EST AMOUEATUR. TORREFIANT VEL
MAGIS STIPTI REDDANTUR. TORREFACTIO ENIM IDEM EST
QUOD SEMICOCTIO.

AMIDUM ASSIATUR VEL FIUNT GUMME DUCENDO SUPER LAMI-
NAM BENE CALIDAM. ET CUM INCIPIT EIUS NATURALIS COLOR:
ALTERARI RESTOUER: ET ASSUM EST.

DESCRIPATIO. 9.

TROCISCI de berberis Mesue pmi: qui sunt in vni-
boni ad febres inflammativas. extinguit enim eas: et sitem angustiosam. **R**ECEPTE BERBERORUM:
AUT SUCCI EIUS. SPODIJ. SUCCI LIQUIRITIE: SEMINIS PORTULACE.
AN. 3. ii. 5. ROSARUM. 3. vi. SPICE: CROCI: AMIDI: DRAGAGANTI. AN.
3. i. SEMINIS CITRULLI. 3. ii. 5. CAMPBORE. 3. 5. CONTERANT OM-
NIAS CONFICIANTUR CUM. 3. ii. MANE DISSOLUTE IN SUCCO BER-
BERORUM. ET SI SUCCUS NON REPERITUR DISSOLVANTUR. CUM
DECOCITIONE IPSORUM: ET REFORMENTUR.

GUMMI SI SIMPLICITER SCRIPTUM REPERTIATUR DE GUMMA
ARABICA EST SEMPER INTELLIGENDUM.

TROCISCI A PILLULIS IN TRIBUS DIVERSIFICANTUR. S. QUANTI-
TATE: OPERATIONE: ET EXHIBITIONE. IN QUANTITATE DIVERSIFI-
CANTUR: EO QUA IN MAIORI QUANTITATE FORMANTUR. UNDE
TROCISCI SEMPER DEBENT FORMARI AD QUANTITATEM. 3. i. ET DI-

CTUS EST DE TROCISCIS DE TYRO. ET PILLULE ENIM A REMOTIS TRA-
HUNT TROCISCI VERO NON ATTRAHUNT. TERTIO DIVERSIFICANTUR
IN EXHIBITIONE: QUA TROCISCI SEMPER DEBENT EXHIBERI CUS
ALIQUO LIQUORE VEL SUCCO HABENTE RESPECTUM AD PROPI-
TATEM TROCISCORUM NON AUREM PILLULE.

DESCRIPATIO. 10.

TROCISCI de absinthio Mesue: qui conferunt febres
antiquas: et aperient opilationes epatis:
et stomachi: et confortant stomachi: et conferunt do-
lor membrorum nutracionis: et confortant appetitum.
RECEPTE ABSINTHII SICCI ROSARUM ANIS. AN. 3. ii. RUELLI.
REUBARBARI: SUCCI EUPATORI: ASSARI. AMIGDALARUM AMARA-
RUM: SPICE: MASTICIS: SOLI. AN. 3. i. CONTERANTUR: ET FIANT TRO-
CISCI CUM SUCCO ENDI.

NECCESSITAS ET CAUSA COMPOSITIONIS TROCISCOV EST CONSE-
TUATIO ALICUIVS REI LONGO TEMPORE: ET COMODITAS PORTAN-
DI. ALIA EST: QD MEDICI ALIQUANDO VOLEBANT DARE ALIAS
RES CUM TOTA SUBSTANTIA ET PURAS. ET HOC MODO PREPARARI
INFERUNT. ALIUS VERO DICUNT QD TROCISCI SUNT VEL MEDICINE
POSSUNT MELIUS CONSERVARI. ACQUIRUNT ETIAM ALIQUAM VIR-
TUTEM CONFORTATIVAM PER ARTEM QUAM PRIUS PER NATU-
RAM NON POTUERUNT HABERE.

DESCRIPATIO. 11.

TROCISCI de alchachengi Mesue: mirabiliter con-
ferentes ad vlcera in renibus: et vesica: et
dolorum quando mingitur. **R**E. GRANOZUM ALCHECHEN-
GI. 3. ii. SEMINIS CITRULLORUM: SEMINIS ALBATHEC: SEMINIS
CUCURBITAE. AN. 3. ii. 5. BOLI ARMENI: GUMMI ARABICI: THURIS:
SANGUINIS DRACONIS. SEMI. PAPAYERIS ALBI: AMIGDALARUM
AMARARUM: SUCCI LIQUIRITIE: DRAGAGANTI: AMIDI: GRANOZUM
PINI. AN. 3. vi. SEMINIS APQ: CHARABE BOLI. IDEM TERRE SIGILLAR-
TEI: SQUAMIS: OPQ. AN. 3. ii. CONTERANTUR OMNIA: ET CONFU-
CIANTUR CUM AQUA MELLIS: VEL IN LEP. VIOLATO.

THATECE SEMEN EST SEMEN CUIUSDAM MELONIS INDI VIRIDIS
AD SITUATIONES CUCUMERIS BENE MATURI: QD ANGURIA ALI-
NOIE APPELLAT. SED SI SEMEN ILLORUM NON REPERIT APUD NOS
IPSORUM LOCO ACCEPTE POSSUMUS SEMINA MELONI NOSTRORUM.

AMIGDALE AMARE ET QUATTUOR SEMINA PONUNTUR IN HAC
DESCRIPTIONE TROCISCOV HAC RATIONE. BOLUS ENIM ARME-
NIUS ET SANGUIS DRACONIS HABENT STATIONEM ET MORAM IN
PRIMIS VENIS ET SUA VIRTUTEILLAS NON TRANSCENDUNT: SED QD
IN HOC CASTI INDIGEM: QD AD SOLIDANDUM CUM SUA STIP-
TITATE AD VESICAM VADANT: ET PER SE NON POSSUNT. IDEO PO-
SSUNT ALIQUOT AMIGDALAS ET SEMINA FRIGIDA ET PENETRATIONE
FACIANT. ET AD LOCUM DUCANT. **T**DE BOLO NOTA: QD BOLUS
IDEM EST QD TERRA SIGILLATA QUE IN MULTIIS PROPRIETATIB: EST
SIMILIS BOLO ARMENO. ET ADHUC HABET EXCELLENTOREM VIR-
TUTEM ET OPERATIONEM.

DESCRIPATIO. 12.

TROCISCI de capparibus Mesue: refoluentes duri-
tiem splenis: et ventositatem. **R**E. CO-
TIDI RADICUM CAPPARORUM: SEMINIS AGNI CASTI. AN. 3. vi. ANGEL-
IC: CALAMETI: SICCI EUPATORI: ACORI: RADICIS AMIGDALARUM
AMARARUM: NASTURTI SOLIORUM: RUTHE: ARISTOLOGIE ROTIDE. AN.
3. ii. CIPERI: SCOLOPEDRIE. AN. 3. i. ARMONIACI. 3. 5. DISSOLUATUR
ARMONIACUM CUM ACETO FORTI: ET CUM DICTO ACETO TROC-
ISCI REFORMENTUR CONVENTENDO OMNIA ALIA.

CAPPARORUM RADIX ET GENESTRE FLORES COLLIGENDI SUNT
IN MENSE DECEMBRIS.

TROCISCI CONSERVANTUR VSCP AD SEX MENSES: ET DEBET SO-
MARI IN FORMA ROTUNDA: ET DEPRIMI IN MEDIOR: ET HABET BO-
NAM VIRTUTEM. ET CUM TRANSIENT DICTUM TEMPUS AMIT-
TUNT VIRTUTEM. ET HOC DE OMNIBUS TROCISCI EST INTELLIGE-
DUM. EXCEPTIS TROCISCI STELLE QUI CONSERVANTUR VSCP AD
DUOS ANNOS.

DESCRIPATIO. 13.

TROCISCI de eupatorio Mesue: conferentes ad
febres antiquas: et rigorem earum: opila-
tionem epatis et splenis aperiunt et sunt medicina bo-

Bistin.iii.

na apostematum in ipso: et iericis: et principio hydro-
pisie. Et teremabin si est. si non loco eius accipitur
manna: succi cupatorij. ana. 3. i. rosarum. 3. 5. spic. 3. ij.
raved. id est reubarbari: assari: anisi. ana. 3. q. 5. spodij. 3. ij.
3. conterantur omnia: et fiant trocisci cum succis herba-
rum: et reseruentur.

TSucci herbarum sunt succi ex quibus componitur si-
rupus de bisantib. Et sunt quatuor. scilicet succi endi-
acie. succi apij. succi lupulorum. succi boraginis vel bu-
glossae. et ex his succis dicti trocisci reformatur: quod si ha-
beri non possent ipsorum loco accipere possemus siru-
pum de bisantib.

Dekriptio. 14.

Trocisci de charabe Mesue: abscedentes sanguinem de omnibus loco emanationis eius.

Recipe charabe. 3. vij. cornu cerui adusti: gummi arabici adulti: corallorum adustorum: dragaganti: hypo: quistidos: balauistic: masticio: lace: papaueris nigri: assi. ana. 3. q. i. lthurio: croci: opij. an. 3. i. 5. conterantur omnia: et fiant trocisci cum mucillagine psilij. **M**odus com-
burendi omnes gummas et cornu cerui et corallos talis est. terantur et ponantur in olla terrea: et ponantur in furno: et dimittantur per totam noctem. si quod posuisti huic coralli vel cornu cerui vel gumme sit combuste ex-
trahe. aliter iterum in sequenti nocte in furno apponan-
tur: et tantum apponantur quod comburantur. et reserua: et habes combustionis modum. Et hoc modo concilia omnia comburantur: et ossa animalium se.

Operatio ignis in medicinis est triplex. quedam enim
correfunt: et cognoscuntur quando sunt torrefacte: quia
cum calor penetravit totam substantiam medicinae: tunc
operatio est perfecta. et per illam remouetur quæda pars
humiditas que in medicina erat. Secunda operatio
est assatio per quam remouetur pars humida: et viscosa
subtiliatur. ut in semine lini. ipsius assatio cognoscitur:
quia quando incipit in superficie color emutare. et ad
contrarium quod ante erat reducitur assata est. Tertia
operatio est combustio. et hoc sit transmutando virtute
vnam et fortificando aliam. ut in reubarbaro et mirabol-
nis. quando comburuntur pars subtilis solutiua debili-
tatur. et terrestria stipita augeatur. Et ipsius combustio
cognoscitur quando naturalem et proprium colorem
in tota ipsius substantia deperdit et aliud acquirit. tunc
combusta est. Et hoc notent bene apothecari.

Medicina ser de causis aduritur. prima ut eius acui-
tas amoueat: ut de vitriolo. secunda ut per adiunctionem
acuitas acquiratur. et sic lapides aduruntur. et in calcem
transmutantur. tercia quando ipsa est valde grossa: pro-
pter quod ipsa ad partes remotas non potest penetrare.
nisi subtilietur. et cornu cerui. quarta ut melius possit
conteri ut sericum. quinta ut malitia medicinae remouea-
tur. et sic scorpiones aduruntur. sexta causa ut humidi-
tas superflua columatur. et sic mirabolani et omnes me-
dicinae que dantur contra flum ventris aduruntur. ut
aferatur gemitus illa per quam laxabunt.

Ppapauer si simpliciter scriptum reperitur semper deal-
bo intelligatur. et de semine non de alia parte plate. Mo-
duus vero astionis eius est sicut cetera semina: supra in
viadragaganto calido. Clare modum reperies.

Dekriptio. 15.

Trocisci de myrrha. Rasis. ix. Almansoris capi-
tulo de prouocatione menstruorum: optimi et efficaces in prouocatione menstruorum. **R**ecipe myrrhe. 3. ij. lupinorum optime tritorum. 3. v. folio-
rum ruthe. menthastru. pulegij. cimini rubee tinctorum
asse. id est asse setide serapij. oppoponaci. ana. 3. q. conter-

rantur omnia: et conficiantur trocisci cum aqua in qua
bullierint et cocte fuerint. 3. q. seminis iuniperi.

CNotent apothecarii ut suis erroribus corrigatur. Nam
reperitur in receptis asa simplici. scilicet scriptum: et id
est quod asa fetida. Et asse duplice si: et idem est quod
thimus: quare hanc notate differentiam. Et ideo in co-
positione multi errant ponentes thimus pro asa fetida.

Si reperitur scriptum in receptis simpliciter rubee
vel rubea semper debes intelligere de rubea tinctorum
que est quedam radix cum qua tinctores in rubens tra-
gunt.

Dekriptio. 16.

Trocisci de terra sigillata Mesue: inuentione no-
stra qui sunt in usu: ultimi iuuenti ad-
sputum et ad egressionem sanguinis: et proprie sumptu-
cum aqua arnoglossae: et limi super frontem sedant flu-
xum sanguinis ex naribus: et limi super matricem se-
dant fluxum menstruum: et quandoq; in iucundum in
matricem: et in vesicam: et liniuntur partes pectinio: et
omne membrum emanationis sanguinis. **R**ecipe
sanguinis draconis: gummi arabici: assi: ramich: id est
equisdam compositione infra describende foliorum
rosarum: semen carum: scilicet rosarium: amidi: assis
spodij: achate: lapidis emathitis: eufistides: id est hypo:
quistidos: balauistic: boli armeni: seu luti armeni: quod
idem est. terre sigillate sebedengi: id est seminis canapis:
coralli. scilicet rubri charabe. ana. 3. q. margariterum:
dragaganti: papaueris nigri. ana. 3. i. 5. seminis portu-
lace: alle cornu cerui vst: i. lthurio: gallarum: croci. an. 3. q.
conterantur omnia: et fiant trocisci cum aqua arnoglos-
se. id est cum aqua plantagine: et hi sunt sine opio. Sed
si cum opio facere via addas suprascriptis opij. thebai-
ci. 3. q.

Differentia est inter sebedengi et sebedengi. sebedengi,
id est lapis emathitis. sebedengi vero idem est quod se-
men canapis. contrarie tamen opinionis fuerunt Hen-
tilis et Christophorus de honestis exponentes de men-
te aliquorum quod est sumusterre sebedengi non semen
canapis. Ego vero apponi facio dictum semen: cu3 ma-
gno hoc in casu conueniat. **C**laria est opinio inter ho-
mines de semine rose. quidam enim dicunt quod semina
rose sunt quedam grana que reperiuntur inclusa in il-
la parua grossitie que sustine folia rose: et sunt pilosa.
Quidam dicunt quod non illa. sed illa sunt que reperiun-
tur in medio rose habentia colorem glaucum: ista op-
nio est falsa. Nam illa a doctoribus appellatur antera.
Prima ergo opinio esse vera: eo quod semen aliquip dicti-
tur esse. illud quo seminato producit subi simile. sed hoc
facit illud semen pilosum grossitudine grossi muli non
rotundum. sed compresum quod repertus aperiendo
illam parvam grossitatem: ut supra dictum est. et vulgo
dicitur grattaculo. Et colligendum est de mense Mag-
vel Aprilis. **I**n receptis quando simpliciter scriptus
reperitur coralli rubei apponendi sunt: de eis intelligen-
do. et non de alijs. Si vero scriptum reperiatur corallo-
rum et de rubeo et albis est intelligendum. **H**ypoqui-
stidos. id est succus ipsius herbe in medicinis apponitur:
ut supra dixi: qui fieri debet in mense Aprilis et Mag: et
vsi reservari.

Dekriptio. 17.

Trocisci de amisi Mesue: qui auferunt febres an-
tiquas: et aperunt opilationes: et emen-
dant malitiæ epatis. **R**ecipe amisi scilicet seminis cu-
patorij. ana. 3. q. seminis aneti: spic: masticio: folij absin-
thij: assari: apij. scilicet seminis. amigdalorum. amara-
rum. ana. 3. 5. aloes. 3. q. conterantur omnia: et fiant tro-

cisci cum succo absinthij.

Tumigalarum si simpliciter scripte reperiantur: et ab solute: tunc de amaris est intelligendum: et non de alijs nisi exprimatur. So quia dulces competitunt eiui. Ama re vero usus medicina.

TMedicina que sumuntur a superfluitatibus anima lium debent sumi ab animalibus viventibus sanis et te pore veris: ut cornu cerui et ceteris.

TDescriptio.

18.

Trocisci de agarico extracti ex dictis Mesue capitulo de agarico: et sunt incolumes: et hoc modo agaricus communiter preparatur: et dicitur agaricus trociscatus: cuius magnificata est operatio. De quo Democrytus dixit quod est medicina familie: quia ad singulas partes corporis comeditatem assert. **R**e cipe agarici electi et mundi. 3.i.5. salis gemme. 3.5. fangi beris mundi. 3.i.3.i. conterantur omnia: et cum orimelle simplici siant trocisci: vel in pasta permittant. Aliqui sunt qui hanc compositionem faciunt: et relinquunt in pasta: et dicunt quod tunc appellari debet agaricus trociscatus. Si vero reformant ad formam trocisci qd tunc appellandi sunt trocisci de agarico. Sed ipsorum salua pace sub quacunqz forma appellari possunt et agaricus trociscatus et trocisci de agarico.

TDescriptio.

19.

Trocisci alandal Mesue: qui ponuntur in hermetio: et in alijs confectionibus loco coloquintide: et sic generaliter faciunt apothecari. **R**ecipe coloquintide albe et bone mundate a graminibus interioribus. 3.x. incidatur cum incisorio incisione minuta: et fricetur: manibus prius tamen inunctio cum oleo rosato: deinde accipe dragaganti. Summi arabici bdelij. an. 3.5. et gra. xv. aque rosato. 3.iii. infundant prescripte gumme in dicta aqua et dimittant per dies quartuor: et cum dictis mucillagibus siant trocisci de dicta coloquintida subtiliter incisa: et exiccent in umbra. Deinde iterum terantur contritione bona: et iterum confice cum glutine eorum: et facias trociscos: et iterum exice in umbra: et referua.

Tumime colligende sunt anteqz induren et minorentur: quia si non colliguntur illo tempore reducuntur in in puluerem: et virtus ipsarum deperditur.

Tquare autem medicina coagulans est ut virtus calidaque in eo est extingua vel in totum remoueat.

TDescriptio.

20.

Trocisci diazoralli Nicolai: qui ingrediuntur descriptionem tyriace de mete Salieni. **R**ecipe coralli rubei: canamomi: myrrhe: amomii: papaveris albi. ana. 3.5. squinanti: croci. an. 3.ii. calami aromatici xilobalsami: cassiae lignee: folij: masticis: polij su. idest valeriane: assari: pedis columbini. ana. 3.i. Conterant omnia: et cum vino optimo formen trocisci de solido uno pro singulo. **D**ic incidenter est notandum qd habes defectum appetitus nunqz debet vni croco: et hec est regulam generalis: quoniam malum fastidium generat: hoc Iannus de sancto amando in fine opusculi sui.

TDescriptio.

21.

Trocisci de tyro Nicolai: qui etiam in magnatya riaca Salieni ingrediuntur: et inde sortita est nomē tyriaca. **R**ecipe tyros longitudinis vnius palmi existentes: oculos habentes rubeos: et linguam mobilem: et cornua in modum grani frumenti. Caput et caudam tribus digitis mensuratis absconde: medium qd remauet excoria. Et intestinis protectis optime dulci

aqua latia: et in dicta aqua pura et mynda coquere donec spine a carnibus separentur: postea spinis projectis carnem in marmoreo mortario tere. Et comita eiusdem ponderis farina orobi vel panis frumenti assi cum iure suo tempore: et fac inde trociscos: et reserna.

TTrocisci isti non debent esse multe quantitatibus: et bene in medio sunt comprimendi: et in umbra exiccati. Et in sua bonitate et virtute per annuz seruant et non plus.

TDescriptio.

22.

Trocisci de squilla Nicolai qui etiam ingreditur compositionem tyriace. **R**ecipe squillam integrum et diuide: interiore et posteriore partem abiecto: medianam vero partem inuolue in pasta fermentata: et in furno coque: cocta abstrahaf de pasta: teratur in mortario bene: et tantudem farine orobi addit: et exinde trociscos reforma cum vino vel melle puro et mundo: et in umbra exiccentur. Et si deest orobum tantudem panis assi subtilissime triti pone.

TMel purum et electum hoc modo cognoscitur et habet sex conditiones prout infra scriptum. Primo debet esse vernalis: quia illud melius est hyemali. Secundo qd sit rubrum. Tertio qd sit graue: unde quod in fundo est melius est. Quarto qd sit dulce: quia quanto dulcior tanto melius. Quinto qd sit densum: qd quanto densius tanto perfectius. Item mel apum melius est qd mel canne.

TCommemorare et insuper qd infra tangetur: qd squilla cum cultello ferre non est incidenda: nec interior et exterior pars accipienda: causa autem infra assignabitur in tractatu syrporum et loch.

TDescriptio.

23.

Trocisci Alindaracaron: idest Andronici Auic. quinto canonio: et est tertia descriptio: qui ingreditur compositionem tyriace magne Andronici. **R**ecipe asselbet: idest arboris cornuta vel mespili. 3.vi. squinanti. 3.i. calami aromatici: myrrhe: xilobalsami: idest ligni balsami. ana. 3.vi. caniamomi: amomii. ana. 3.ii. cassiae lignee. 3.vi. amaracon: idest matozane. 3.xx. spice inde. 3.xv. polij. 3.vi. myrrhe. 3.ii. masticis. 3.vi. croci. 3.i.3.i. conterantur omnia per se: et sicut trocisci cum vino albo.

TSpecies trociscorum omnium subtilissime conterende sunt: et per spissum setatiu3 traheund: ut melius per oia membra transire possint et per parvas venas.

TAsselbet dicit Gentilis qd ignorat quid sit: sed eius loco dicitur xilocarates: xilocarates nota: idest arbor cornuta: que est arbor portans cornales vel mespilos loco summitatis alterius accipi potest: ut ab antiquis doctoribus colligere potuit et ceteris.

TDescriptio.

24.

Trocisci de vipera Auicen. quinto canonio: qui sunt trocisci de tyro: qui ingrediuntur tyriacam. Rasis tamē et Andronicus melius ostendunt de forma vipere qd faciat Auic. sc. vi. vias nouiter captas: et abiectas a parte capitis eius qd tuor digiti: et similiter a parte caude ipsius: medium vno qd remanet et seruet: et aperiatur: et extrahantur viscera eius: et proprie fel eius. Et bene abluantur cujz aqua salita ablutione exquisitissima: hoc facto decoquuntur in aqua bñ salita: et cujz eis addatur anetum: et coquantur leui coctione: donec leuis fiat collectio carnis ab osse ipsarum: et carnes earum in mortario lapideo bene pistent: deinde misceant cum quantitate equali tortellaz de sensi bene contritarum: et sicut trocisci cum iure earuz: et qui eos facere vult engat digitos suos oleo balsami: et sicut trocisciparui bñ cōpresū: qui

Excentur in umbra; per annum conseruantur; et admittuntur et cetera.

Clipera de qua suprascripti trocisci fieri debent debet habere has conditiones. Primo debet habere planum et latum: apud propinquitatem colli debet esse minuta et subtilis: valde lauda curta: strepitum faciens et sonum in incelsu: velor motu: et aspectus eius presumptuosus et audax et flava: et de flavio semina. Quis cognitio est: quod masculi habent unum dentem in omniliate et femine plures: et capi debent in loco sicco: humide enim sunt male: et sunt velocis motus: tenentes caput altum ac elevatum: et capiuntur illico incidentes pars capitis et caude fin quantitatam in trocisco dictam: quia ab eis currit sanguis plurimus: fuerit motus eius: in illa dispositione plurimus et mox ipsius tarda tunc scias quod est electa. Ex viperarum igitur suprascripta signa habentia trocisci fieri debent.

Trocisci sunt parvissimi minuti subtile exiccentur in umbra et reponantur. Custodiatis etiam a radibus solaribus ante et post exicationem. Sol enim destruit: et privat eos a virtute appropriata carnis viperarum et cetera.

Descriptio.

Galia muscosa Mesue: que cerebrum et cor confortat: et ingredit in descriptionibus medicinarum: et facit corporis etoris odorem bonum. **C**retilaloae et erindi. et ligni aloes crudii. 3. v. ambre. 3. iiij. musci boni. 3. i. gummi dragaganti liquefacti in aqua rosa: et quantum sufficit: et fiant trocisci: conterendo contenda: et sigillentur.

CMuscus enim et ambraterenda non sunt: nec pulueriganda: sed dissoluenda sunt cum aqua: eo quia puluerigando evaporat virtus sua: ut de gummis dixi in recepta diadragaganti.

Descriptio.

Galia sebelia Mesue: que stomachum et cor confortat et epar debilitia: et ingreditur in medicinis magnis. **C**retilororum rosarium recentium et humidarum: que iam incipiunt referare nodos. i. que quasi sunt complete dilatate. 3. i. 5. terantur contritione ultima in mortario lapideo: deinde accipe ligni aloes boni et electi: gariofilorum: gummi arabici: spice inde ana. 3. i. 5. sandalorum citrinorum. 3. iiij. ramich. i. cuiusdam compositionis. 3. iiij. Terantur omnia hec subtilissime: et misceantur cum suprascriptis rosis: et simul pistando bene misceantur humectando omnia cum paucis aqua rose infusionis gummi arabici: et iterum terantur: deinde iterum humectentur et terantur hoc facias per rotam unam diem: postea aromaticentur cum. 3. iiij. musci ambre et camphore. ana. aure. medium. i. 3. iiij. et gra. v. et fiant trocisci: et sigillentur.

CGalie omnes species sunt subtilissime terende: et per spissum cribrum traseunde: ut ipsorum confortatio ad longinqua membra penetrare possit.

CIsta compositio est illa que intrat in aromatico nardino abesue: et de ista intelligitur cu[m] scriptum reperitur galia sebelia et cetera.

Descriptio.

Galia lefangina abesue: de qua plurimi loquuntur: cerebrum: cor: stomachum et epar confortans et omnia membra nutritionis: et linitur super nervos debiles: et confortat eos: et ingredit in medicinis magnis. **C**Recepte mirabolorum emblicorum abietis ossibus. 3. iiij. conterantur contritione grossa: et ponantur in vase vitro stricti orifici: et super eos fundatur aqua

rose lib. 5. in qua primitus fuerit infusum per diem et noctem solarum siccatorum: et corticum citri ana. 3. iiij. et strigatur os vase et dimittatur per dies tres: deinde iterum insundatur. 3. iiij. aque rose preparata et supra super eos: et iterum per triduum dimittatur: postea et tertio iterum 3. iiij. de dicta aqua rosata preparata ut supra super eos ponatur: et per triduum dimittatur: obturando os vase ut supra: usquequo virtus in dicta aqua rosata: mirabolorum relicta sit: deinde coletur: et aque referuentur: postea accipias ligni aloes boni. 3. i. Ramich. id est illius compositionis. 3. i. 5. rosarium. 3. x. gariofilorum. 3. x. spice inde. 3. iiij. sandali citrini aromatici: id est odoriferi. 3. i. 5. gummi arabici. 3. vij. Terant omnia subtilissime: et fundatur paulatim super eos de suprascripta aqua rosata colata a mirabolaniis: et intantum conterantur dicta aqua tota pmisceatur cum dictis pulueribus: ultimo vero aromaticetur cum camphore. 3. i. Ambre. 3. iiij. Musci boni. 3. i. et fiat inde trocisci: et sigillentur.

CSi secundum doctrinam tibi supra datam non velles camphoram diluere: sed puluerigare tunc ne tota circa eum mortario degdas hoc modo facias. Primo sic in dicto mortario pistabis duas vel tres amigdalas: et quibus erit quedam virtus: que circuinoluta mortario non pmittit camphoram mortario adherere: pistatis amigdalas abhinc tantur: et camphora intra ponatur et pistetur: et sic nihil de ea deperdit. Hec annotare volui propter iuuenes: quod ego antiquos quandoque in hoc errare viderim: et non sinerisu et cetera.

Descriptio.

Galia magna: sive regal: seu cucabalis Mesue: que stomachum: cor: et epar: et omnia membra nutritiva confortat: appetitum excitat: et digestio nem procurat. **C**retilucci albelah. lib. i. bulliat ebullitione una: deinde coletur et projicitur super ipsum: galium recentium contritarum contritione ultima. 3. iiij. et simul bulliantur: donec fiant sic mel. Deinde accipe rosarium. 3. i. cardamomi scilicet maioris et minoris: lingue autem. i. seminis frarini: gariofilorum: nucis muscate: masticio: ligni aloes. ana. 3. viij. 5. darseni. i. cinamomi electi 3. iiij. sandalim achari. i. citrini. 3. v. croci. 3. 5. gummi arabici. 3. i. Terantur contritione subtilissima: et cribbellantur: deinde misce cum predicto suco: postea expandantur omnia hec mixta super marmor inunctum oleo amigdalaz: et dimittantur donec siccentur: deinde puluerigentur subtilissime: et aromaticentur cum aur. 5. musci dissoluti in aqua rosa: et circa dicta aqua fiant trocisci: qui exiccentur in umbra: et sigillentur et referuentur.

CInter doctores magna est diversitas de albelah: quidam enim dicunt quod est foli palme: ut Aulicen. quidam quod est species dactyliorum. Alij quod sunt dactili immaturi: et hec opinio vera est. Sed quia non probantur nostram in patriam ita virides: quod succus ab eis extrahebitur: ergo hoc modo faciendum est. Accipias dactilos immatuos quantitatem quam volueris: ut libras duas bene pistentur: vel minutissime incidentur: et post incisionem apponantur ad ignem cum lib. duabus aqua communis: et permittantur simul bullire: nec aqua remaneat in lib. 5. deinde dicti dactili expirantur bene in petia vel staminea: et succositas ab eis exiens reseruentur et viratur in hac confectione: et hoc facias si succum dactyliorum habere non potes: quod si haberi potest succus magis conueniens esset: quod enim ab ipsa decoctione virtus ipsorum extrahat: tamen per dictam decoctionem de virtute eius indubie resoluitur.

In mel
et anti
hi succ
granoz
mirti. 3.
iiij. sed
iste for
te care
bat mi
tillio: i
hoc mi
script

Confectio seu trocisciramicus Mesue; que est medicina composita: et recipitur in alijs medicinis: et confortat stomachus: co: et epat: et valet ad lubricitatem viscerum: et testinorum: et sedat acutatem: et sustinet fluxum colericum: et vomitum. **Ex. luceti** acetole vel citoniorum. 3. rvi. rosarum. 3. i. granorum mirti. 3. ii. bulliant simul ebullitione vna: postea caleantur: et colature miscantur: gallarum recentium: et humidorum contritarum contritione ultima. 3. iii. et heruz coquantur: deinde pulueriscentur super ea foliorum rosarum. 3. i. sandali magachari. i. citrini. 3. x. gommi arabici. 3. s. sumach: spodij cana. an. 3. viii. succi agresti. 3. viii. succi granatorum mirtorum tritorum ultima contritio. ne. an. 3. s. ligni aloes: gariofiloz: macis: nucis muscate. an. 3. s. miscantur omnia simul in scutella lapidea: et illuc permittantur donec exsiccent. Postea pulueriscentur subtilissime: et cum. 3. i. s. camphore dissolute in aqua rotata fiant trocisci ad pondus. 3. i. et reserua.

Chic multi hesitant propter falsitatem littere: vna enim littera dicit succi granorum mirtorum: et illa falsa est. Sed dicere debet ut prescripti. s. succi granatorum: mirtorum: tritorum: et sic bene stat: et in hac patria fieri potest.

Descriptio.

Tortelle de semini Mattheum silvaticum: que ingrediuntur descriptionem trociscorum de vipera: et in emplastro diaphaniconis: et in alijs descriptionibus. **Ex. farine tritici** bene purgate a tritico seu surture. lib. i. impastetur cum aqua infusionis masticis: ponendo pro omni. 3. i. aque communis. 3. i. masticis electis: et de dicta farina fiant placenti parne: que in furno decoquuntur: et cocte pulueriscentur: et cum predicta aqua iterum reformentur ad formam trociscorum: et decoquuntur: postea reseruentur.

Appellatur compositio hec tortella de semi. nam tortella. i. panis aqum bis coctus: de semi de terra hierusalem: quoniam ibi arabes impastant eos cum aqua masticis. Habes igitur ex his modum faciendo et ethymologiam vocabuli tortellarum de semi.

Descriptio.

Ododus sigillandi trociscos. **Ex. assides** duas planas longitudinis et latitudinis equales que sunt ex forti ligno et plano. Et dictas assides concavabiles ad formam vniuersitatis: et concavatio sit profunda sicut quod intendis quod trocisci remaneant grossissima. Et illa concavatio sit equalis in dictis duabus assidibus. Et postquam feceris pastam tuorum trociscorum inunguidictam concavationem: que in assidibus est oleo amigdalarii dulcium: deinde impleas pasta: et postea dictas assides equabilis: et ambas fortiter comprimes: et quod superfluum erit amouebis: et ita habebis trociscos factos. **Sed** sunt qui volunt aliquid signum vel figuram in trociscis imprimere. Igitur scribas quicquid tibi videatur in dictis concavitatibus: et istud idem in trociscis imprimetur. Et hic est modus sigillandi omnes trociscos. Et his prescriptis et intellectis finis est quartae distinctio in que est de trociscis.

Incipit quinta distinctio que est de pulueribus. Et continet. x. descriptiones.

Alius pro epithimate cordis magistralis. Et ego eam fieri facio. Ex. florum buglossae: flororum boraginis: florum melisse. ana. 3. s. sandalorum omnium: et rosarum rubearum. an. 3. ii. doronigri: been albi et rubri: karabe: ossis de corde cervi. ana. 3. iii. corti-

cum citri: seminis acetose: ligni aloes: gariofiloz: ana. 3. i. s. croc: 3. s. margaritarum. 3. s. musci gra. iii. capho: re gra. vi. fragmentorum preciosorum omnium. 3. i. ceratlorum vtriusque spodij. an. 3. s. conterantur omnia per se: deinde miscantur: et vlni reseruentur.

Flores omnes in umbra ericari debent. Nam si in sole ericarentur pars virtutis ipsorum perderetur: sol enim resoluit partes subtiles et vaporosas.

Apparet et quibusdam extraneum quod in hac compositione frigida et que ad infrigandum facta est crocus apponatur. Sed hoc factum est: ut dirigat virtutem aliarum medicinarum ad cor: et sic instruit Anticenna secunda primi. capitulo secundo et ceterum.

Descriptio.

Puluis cordialis magistralis. **Ex. corallorum** vtriusque terre sigillate. an. 3. s. rasura eboris: cornu cervi. ana. 3. ii. margaritarum. 3. i. seminum coriandrorum preparatorum: spodij rosarum. ana. 3. ii. seminis acetose: fragmentorum preciosorum omnium: ossis de corde cervi. ana. 3. s. succhari albi. 3. iii. foliorum auri et argenti numero. xxv. conterantur omnia per se subtilissime: et reseruentur.

In hac compositione succharum apponitur duplicita causa. primo ut sit magis gustu delectabilis. secundo ut citius a natura attrahatur.

Prescripta autem quomodo cor confortent vel ratione nutrimenti: vel qualitatis: vel occulte proprietatis in questione mea de remonstribus venenositatem et malitiam narcoticorum a membris principalibus: subtiliter excussi. Quantum vero ad locum istum pertinet: dico quod agunt et ratione qualitatis et ratione proprietatis occulte: et hoc magis et ceterum.

Descriptio.

Puluis contra vermes magistralis. **Ex. cornu cervi** viti: granelle preparate: dipam: seminis caulium: seminis acetose: seminum coriandrorum preparatorum: seminis portulace ossis de corde cervi. ana. 3. s. fragmentorum preciosorum omnium. 3. i. reubarbari electi. 3. i. s. foliorum auri numero. vii. seminis leuisticii. 3. iii. conterantur omnia subtilissime: et reseruentur.

Granella hoc modo preparatur. Mundetur ab omni immundicia: et super eam projectatur tantum acetum quod cooperatur: et omni die acetum permuteat: et hoc fiat per dies nouem: deinde extrahatur ab acetato: et super assides dilatetur: et permittatur in umbra ericari.

Descriptio.

Puluis pro bocio montagnane efficacissimum. **Ex. auellane**: spongie combustae: paleae marine. i. bale marine carthe combustae: ossis sepi: seminis plantaginis ana. 3. s. trium pipereon: scilicet albi longi et nigri: cinchesseries: salis gemme pumicis: lapis est perforatus: nucis muscate: galuz: aristologie longe: cina: helebori albi: helebori nigri. ana. 3. ii. limature acus preparate: cinchesseries: corticum ouorum. ana. 3. s. Conterantur subtilissime: et detur omni die. 3. i. cum aqua saluie per duas horas ante cibos: et videbis optimi effectum.

Spongia hoc modo comburitur: primo bene lauet: et purgetur a lapillis interioribus: deinde in furno temperato ericetur: deinde comburatur: et cognoscitur eius combustio quando omnis eius pars puluerisari potest: et modo comburatur cartha. Causa quare hec duo comburentur est ut sint magis corrosiva et penetrativa.

Modus incinerandi cortices ouorum positus est supra inductario de cineribus. **Limatura** vero acus preparat

eo modo quo scoria ferrari: ut in electuario de scoria ferrari ostenditur.

C Descriptio.

Puluis nucis magralis pro ito. 2. et namoi. lib. 5.
tilio et elect. 3. i. cin. cibaris: galage. afi. 3. i.
garofilo: nu. 10 muscate: cardamomi. l. maioris et mi-
noris: cubeba: pipis loqui. an. 3. i. cucchari albi. 3. vi.
mice et fiat puluis: pistacio phe spica deinde cucchari. Ad sa-
cieduz apone hac bona. p. o. 3. i. spex apponi d. 3. i. cuc-
chari si plecta et bona e. d. 3. **C** Descriptio.

Puluis sene motagnane in antidotario: educata
cui facilitate melacholiam et colera adustaz
mudificas cerebrum et membra sensu: et apit oppilatioes
viscer. 2. foliculorum sene. 3. i. cibaris: macis. afi. 3. ii. ci-
namomi: tartari. afi. 3. i. 5. terant oia satius grosso modo: et
dosis ei est. 3. i. 1. **C** Foliculi ponendi sunt in hac apone:
et meliores totius plantae magis solutum. In folio vero
virtus est debilis valde et. **C** Descriptio.

Puluis sene magis soluens magralis: hinc virtutes
superioris plus tñ solutum pp diagridium
d. 3. i. exhiberi in minori dosi. 2. foliculorum sene. 3. ix. tar-
tari. 3. ii. macis. 3. ii. cinamomi. 3. i. 5. salis indi. 3. 5. dia-
gridi. 3. 5. terant oia et fiat puluis: dosis est. 3. 5. **C** Tartari qd apponi debet in hac apone est tartarum vini
albi: eo qd magis solutum est et penetratuum qd tartarum
vini nigri. **C** Descriptio.

Puluis p. mingentib. in lecto motagnane efficax
multu. 2. Stomachorum gallinarum p. pato. 5.
5. 5. agrimoniae. 5. i. cinerariae abusus. 3. ii. 5. terant oia: et def-
paciens. 3. i. cu paucu vini vel brodi qd vadit dormitum.

C Stomaci gallinarum b. m. p. pan. Accipe aqua capitel-
li calida. i. luxurij q. titate ouenienter: i. fundas stomachos
gallinarum vel caponum ho. postea ablue duabus vel tri-
bus vicibus: deinde abiecto luxurio infunde in vino nigro
sicut dicti est de aq. Et iterum funde in aq. vt. s. et iterum
infunde in vino vt dicti est abluendo: postea ponant in
furno: a quo nouiter panis fuerit extractus: et p. mittant
exiccar: et referuerint vñ et. **C** Ericium cõburif eo mō
quo lepus cõburif. Modus cõbustionis positus est in
ello de cineribus. **C** Descriptio.

Puluis restrictiuus magralis. 2. bolti armenti li.
i. myrtlo. lib. 5. sanguinis draconis. 3.
ii. turio: masticio. afi. 3. i. rosaz. rubez: balanftazz. afi.
3. ii. conterant oia subtilissime: et vñ seruentur.

C Odes spes puluez in hac spuma supra descripta subti-
lissime sunt coterende: et per spissum setatum sunt tran-
seunde et. **C** Descriptio.

Puluis pro sacculo capitio magralis. Qui et p. o
sine sacculo apponi sup caput in loco co-
missure coronale: in pauca tñ q. titate: et alternatis visci-
bus: et p. o. et diversificari f. diversitate dispõnis capit. **C** floz camille: sticados maiora. afi. m. 5. macis: ma-
sticio: cubebaz: nucis muscate: corticu citri: rosaz. ana.
3. i. coralloz. rubez. 3. ii. salis vsti. 3. iii. conterant hec:
et in petia suanis: et capitio approximantur.

C Quantitas suprascriptaru et infra scriptarum specieru
in sacculis apponenda est. 3. i. pro singulo v. 3. i. 5. ad plus.
Forma sacculi capitio deber esse quadrata ad latitudinem
palme manus: sacculus vero pro corde debet habere for-
mam cordis et. **C** Descriptio.

Puluis p. sacculo cordio magralis: q. satius tepe-
tus est: p. o. fieri et magis casu et fridus
et f. erigentia et diversitate dispõnis cordis. 2. floz bo-
raginis: buglossie: melisse. afi. m. i. rosaz. rubez. m. i. flo-
ru camomille: anthos. afi. m. 5. sandaloz. oiu. been albi
et rubei: ossis de corde cerui. afi. 3. i. coralloz. rubez: se-

minis acetose: corticu citri. afi. 3. 5. ligni aloes: gariofilo.
ru. afi. 3. ii. miscet: et oia grosso mō puluericen: et vñ re-
seruentur. Due p. scripte apone sp. r. s. sunt terede grosso
mō: et p. cribru medicinaz traseude: ut cōmodi possint
in sacculis stare: ac ut virtus ipsa loq. l. g. o. r. t. p. d. uret.

C Et sic finis iponis q. t. distictioni q. s. fuit de puluerib.

C De puluerib. s. opio quo: uida: q. d. t. us e. a. p. duraret
vñq ad ser menes: sed huic opinioni ego non adhereo:
eo q. in spatio ser m. e. m. virtutes puluez resoluunt:
et efficiunt debiles. Igit dicas q. per duos menes con-
seruant in bonitate sua: et non plus.

C Incipit sexta distinctio que est de loch. p. t. n. e. 9. descri-
ptiones. **Quarum prima est.**

H **Och** depino Melue: p. seres ad tuissum
antiqua ad alima: et sputi vñscosita-
te: et stricto. 2. hanellit. 2. granoz pini mu-
datoz: et recettu. 3. xxx. amigdalaz dulciuz
excorticataz: auellanaz assataz: dragagatu
gumi arabici: ligritie. s. radicis: succi ligritie: amili: capi-
loz venieris: radicu liliq celestis. i. treos. afi. 3. 5. carniu da-
ctyloz heyr. i. illi. puincie. 3. xxv. amigdalaz amara-
tu et excorticataz. 3. ii. mellis pastillaz: cucchari taber-
get: butyri recettu. afi. 3. 5. mellis taberget: qd sit supra d.
claratu. 2. li. i. 7. 3. v. 5. et fiat loch: mel coquido et opurado
C Auellane assantur quæ ad modus semina igis facias vt
supra tibi ostedi. de seminibus et hoc mō habes doctrinam
assationis earuz: assant autem qm assate maturant ca-
tarum. Sed cortex iteror abjectur: et hoc mō assando
remouetur quedam supflua humiditas.

C Dragagatu qd ponit in oloch p. paf b. mō. Accipiat
mellis et q. afi. q. t. us sufficit: et in eis insundat dragagatu
tus: p. mittaz: deinde p. setatu fricado traseaf: et b. mō
vtaf. Et sic facias de olsbus gumiis in loch intratibus.

C Nucleus si simpr. scribis de nucleo pini itellir: qdaz vero
alq de nucleo olive intelligit. Autem vero scđ canonis de
nucleo dactyli itellit. S. p. opio vñor et melior est.

C Mel passillatu fit b. mō. Exprimant passile donec ex
eis exeat succus: et accipe de dicto succo pte yn: mellis
ptes duas. v. 3. succi passillaz. 3. i. mellis. 3. ii. miscet: et bul-
lant simul vñq ad p. sumptione succi: et tunc erit mel pas-
sillatum. Et hoc mō ostedit facere. Gas. mel myrtinum
qd fit ex duab. partibus mellis et una myrtloz. s. succi.
In suo antidotario minori in p. f. c. t. i. que incipit p. se-
ctio mellis myrtini. Quod si succus eaz haberi nō po-
test: hoc mō facias. passillaz. 3. ii. aque. 3. vi. bulliat sim-
ul vñq fere ad p. sumptionem aque: deinde exprime passi-
llatas et adde duplum mellis: et coque: et erit mel passilla-
tum. **C** Claria reperiſ littera in hac cōponit: quedas emis-
dicta vt supra annotatum est: et ista littera bona est. Alia
vero dicit mel cane quātum sufficit: et idem est qd puluis
cucchari: eo qd puluis ille extrahit ex canis: et condensa
ri non potest: et antiqui mel cane appellabant. Alia vero di-
cit cucchari taberget et idem significat qd cuccharum il-
lius regionis qd est albissimum purum et bene coctu:
verum quia non cognoscitur iplorum diversitas acci-
pitur cuccharum medere. **C** Descriptio.

L **Och** de papauere seu diapapauere abeline. Confe-
rens ad tuissum calida: et pectoris asperitate:
et cutis sputi est tenui indiges ingrossatione et matura-
tione: et fert ad sebz calida: et dolorē pectoris: et pleure-
sim. 2. leis papaueris al. 3. xxv. amigdalaz dulciuz excor-
ticataz granoz pini: gumi: arabici: dragagatu: succi lig-
ritie. afi. 3. x. amidi. 3. 5. seminis portulace: seminis lactu-
ce: seminis citri. afi. 3. 5. croci. 3. i. penidiarum alba-
tu. 3. ii. syrupi de papauere hoc modo facti lib. i. et fiat

loch in bona forma. **C**Syrupus iste hoc mō fieri. **se.** capita papaveris albi & nigri. **af.** m. 5. seminis lactucæ: vio-
lari. **af.** 3. i. bullat̄ hec in libris quattuor aque fin artē:
deinde colenf: & additis lib. q. cucchari fiat syrupus: de
quo fiat loch prescriptum. **C**Descriptio. 3.

Loch sanguin & eruptus Melue: seres ad tussiz & trau-
cedine vocis: que est pp frigiditatē: & flegma
grossuz qd in pectoro pīneat & pulmone. **C**z. cinamo-
mi hyslop sicce ligritie. **af.** 3. 5. i. iuypaz sebestē an. nume-
ro. xx. passulaꝝ enucleataꝝ: sicuꝝ siccaꝝ: dactylopz pun-
guis an. 3. q. senugre. hyreos. s. radicis calameti. s. mon-
tan: scis linia an. 3. i. hec oia coquant fin artē in lib. quat-
tuor aque vscz ad cōsūptionē medietatis. deinde colenf:
& in colatura addans penidiaꝝ lib. due: & coquant vscz
ad spissitudinē mellis. deinde pīcianf sup eis pinearuz
mitidatuz. 3. v. amigdalaz mitidatuz: ligritie: dragagā-
ti: gumi arabici pīpati vt. s. amidi. **af.** 3. q. hyreos. 3. i. mi-
scē oia sil: pīus in bñ stūsis pīterēdis & puluerizatis pul-
uericādis & reducanf ad formā loch: bñ oia cōmīscēdo.
CLoqui fin artez est plus & minus res bullire fm qd sui
natura plus & minus sustinent de decoctione. Que vo
sint illa que sustineat multum de decoctione: que vo mi-
nus in ultima distinctione declarabitur: pro nūchis
sis contentus. **C**Descriptio. 4.

Loch ad astma Melue: bonuz & ad pīstrictionē ha-
netit & ad tussim antiquā: & subtiliat humo-
re grossum. **C**z. sglle assate. 3. 5. hirios. s. radicis. 3. q. by-
sopī prasi. **af.** 3. i. myrrhe: croci. **af.** 3. 5. mellis cocti & bene
dispumati. 3. q. & fiat loch: pīus pīterēdo subtilr pīscripta.
Modus assandi sgllam talis est. Accipe cepe sgll me-
diocris magnitudinis: & amoue corrices exteriore &
teriores abgeicēdo ambas. Que vo in medio sunt inuolu-
nas in pasta ordei: & sit pasta grossa grossitudinis digi-
tū: deinde ponanf in furno: & tādiū dimittantur qd pasta
effecta sit rubea: deinde exrahe: & dimitte infrigidari: post
infrigidationē aperiat: si bñ assata est cōmittere subtilr
& vtere. Alter iterū inuoluas in alia pasta: & in furno po-
no: & tātuꝝ hoc facias qd bñ assata sit. Nam nisi bñ assen-
tur remanet in ea acuitas mala quare nocēt stomacho
& vētri valde: vomitiꝝ & nausea faciunt. **C**Mel nota
qd bñ dispumari debet in quauctū cōpōne ponat: & ma-
xime in loch & pīsectionibꝝ pīctoralibus: eo qd qnī spuma
ab eo nō est ablata facit tussim & larat vētre: quare no-
tent apothecari: qd qnī sunt causa magni detrimēti.
CDescriptio. 5.

Loch de squilla Melue: qd est medicamē iuuamē
tū magne eis qbus mā grossa & viscosa & diffi-
cili maturationis eruberat in mēbris hanellitus: red-
deno eam facile ad expellēdum: & pīert difficultati ha-
netitus: & dolori pectoris & laterū. **C**z. succi sgll: mel-
lis colati & bñ dispumati. **af.** 3. vi. Milce: & sil coque vscz
ad formā loch: & reseruef. Modus extrahēdi succum a
squilla talis est. Mundef squilla a superioribꝝ & interio-
ribꝝ corticibus: qd venenosae sunt & medie sumane. Et
bñ inuoluant in pasta facta cū farina ordei: vel siliginis:
vel frumenti: nō aut ex luto: vt qdam satui faciunt. Et no-
tanter dictuz est in pasta ordei siliginis vel frumenti: non
aut in luto. Lutū emz in fornicā: imo addūt in vētute ea-
rum: & subtiliat & mūdificat ipsas: & post inuolutionē in
dicta pasta ponanf in furno tēpate calido: & pmittantur
vscz ad cocturā pasta: in qua lamine squille sunt: deinde
extrahant: & abiecta pasta accipiant lamine sgll ita cali-
de: & pīcianf in mortario lapideo pīus calefacto: & pistel-
lo ligneo bñ pistent: nō aut cuꝝ pistello ferri. ferrū enim
facit eis rubiginem: que rubigo venenosa est: & post pī-
ctam pīstinationē pīlestim ante infrigidationē pīlarum in

subtili petia inuoluant: & exprimantur fortiter: & sic suc-
cum habebis. Nec infrigidari pmittant: eo qd infrigidida
te sucesu haber nō posset: ppter maximā viscositatem:
quā sacerēt ic. Quod si squilla careremus apponi pōt
loco eius raphanus. **C**Descriptio. 6.

Loch de pulmone vulpis magistralis. Et Belue
in ca. de phthisi ponit ipsum de mēte Salient.
Auicen. Et. xiiij. cap. de cura vlcertū pectoris: & est ex me-
dicinis mirabilis iuuamēti aggregatibus virtutē cōser-
tationis & mūdificationis pulmonis. **C**z. succi ligritie
pulmonis vulpis preparati: seminis feniculi: capilloz
veneris. **af.** 3. i. mellis lib. i. coquant: benegs dispument:
& cōmisceant & pīus bñ conterēdo. **C**Pulmo vulpis
hoc mō preparat & seruat: mūdef pōptime oībus suis
similitudinēs. deinde illum bñ laues cuꝝ aqua vite: & postea
illum aspergas cuccharo optimo bñ puluerizato: deinde
de permittas exccari in stupha vel furno leuiter calido.
Et post ipsius exccationē inuoluat in absinthio: cōser-
uat enim illū a corrosione vermitū. Alio mō cōseruari &
preparari pōt hoc mō. Accipe pulmone vulpis nume-
ro. vj. scindant per venas & cānas: postea abluant cuꝝ vi-
no albo dulci & calido & odorif. ro qttuor vel qnī vici-
bus per horā pro qualibet vice: postea exccent in absin-
thio: & modus iste melior est. **C**Descriptio. 7.

Loch de althea magistralis. Cōseruat mirabilis in ple-
nitidine pectoris & pulmonis facilitādo spu-
tum: abstergēdo & rescindēdo materias grossas: & phi-
bēdo ab apate. **C**z. radicū altee quātū placet: lauentur
optime: & ligno iterori mūdenf. Postea alcidant pī trā-
uersuz minutissime: & coquant in aq cōpleta decoctiōe:
postea optis pīstent: deinde stamignent cū sua decoctiōe:
si pī se no possent trāsire manibus sorriter cōprimendo.
De hac colatura accipe lib. iiij. mellis bñ dispumati li. q.
liquitatē mūde & bñ puluerizate. 3. vi. passularū bñ stūla-
rum. 3. iiij. pulmonis vulpis: seminis coti. ana. 3. iiij. Lō-
terā oīa subtilissime: & misceant: & bulliant vscque
habeat formā loch: & in fine post aliqualem infrigidationē
apponantur prescripte species &c.

CSpecies oīs in loch irātes debet subtilissime cōteri: &
pī plūmū setatiꝝ trāsiri: & nō tm spēs loch: sed oīs me-
dicine pīctorales. Loch oīs in sua bonitate pī duos an-
nos seruantur pīrie delectabiles: horribiles vo vscz ad
tres annos seruari possunt. **C**Descriptio. 8.

Dixtura pīctoralis per me cōposita. **se.** cuccha-
ri violatī: cucchari buglosati: cucchari
boraginati manus xpī violati. **af.** 3. iiij. diayris de cuc-
charo: penidiaꝝ: diadragāti. **af.** 3. vi. diacalamēti: loch
de althea. **af.** 3. q. misce: & cū syrupo violato mīrturaz
& reseruef. **C**In ista cōposita est notāduꝝ qd si debitā
formā hēre debet necesse est qd manus xpī: penidij: dia-
dragāti: & diayris subtilissime prius per se terantur: de-
inde cum alijs rebus misceantur: & cum syrupo predi-
cro humectentur. **C**Descriptio. 9.

Dixtura cordialis per me composita. **se.** diabora-
ginati: diabuglosati: cucchari violati.
ana. 3. iiij. cucchari rosati. 3. i. amare nate. 3. vi. cucchari
candidi. 3. ii. conterat subtilissime zuccharum candiduz
deinde omnia misceant: & cum syrupo de acetositate ci-
trifiat mīrturaz. **C**Landi si simplici scriptum reperiatur:
vel candi violati vel rosati. Illud est zuccharū rosatum
vel violatū indiratū qd reperit in fundo vasis vbi recō-
dit iulep rosati vel violatū: & de eo est intelligēdum.

CIsta cōponentia hanc mīrturam debent multum bene
comisceri in mortario semp: & paulatī syrupū addendo
donec ipsoꝝ debita fuerit facta pmīrtio. Et sic sit cōclu-
sum de sexta distinctione que fuit de loch &c.

Bistin.vij.

TIncipit septima distinctio que est de syrups: & conti-
net. 46. descriptiones. Quarum prima est.

Venusia acetosus simplex Messe

Vrumpus curiaz magnificata est vtrum
iherculetia in cōitate i postle ipsius in mās
calas & frigidas & subtileas & grossas & visco
sas sive adhæretētes. **E**ccl. gucchari lib. v. aq
lib. viii. & cum ea clarificet gucchazz: quo clarificato cum
igne lento semp̄ pumam ab̄yciendo. deinde p̄cias su
per illud aceti vini albi. lib. viii. in leui. & forti partes quat
tuor. s. li. viii. & in mediocr̄ partes tres. s. li. viii. & da ei post
illud p̄fctionem decoctionis. Sed visitatus modus est
ponet lib. viii. aceti & facere syrum. & hic in vsu est.

Cadulti dubitabat in hac recepta: et appetit et eis ambiguus
id quod mesum dicitur reseruit illorum forte: illorum debile: illorum
leue ad acetum. Et non viderunt reseruti ad acetum: sed ad vitrum syrum
pius: et sic clara est littera. **C**Descriptio. 2.

Syrupus de duab^o radicib^o magrali, efficiar: et co-
uenienti digerendo mas mirtas coleri-
cas et flegmaticas; virus tñ eist plo ad manū flegmaticā
apit et opilationes splenit et renū. **R.** radicū petrosilij
radicū semicycli ari. m. i. bñ latent: et a ligno iteriori mun-
dant et abridant. deinde bullia at in li. viii. aq vlsq ad 25
portionē medietat: decidē colent: et pdictē coiature addat
succchari clarificati. li. q. et bulliat vlsq ad pfectā dcoctio-
nē et formā syrapi. **I**n isto syrupo sunt q ponunt radi-
ce apij loco radicio petrosilij. Sz qz apij hz in se hæc p-
rietate q epilepsia mouet id mihi in spectu est. et loco
ipsius ponit facio petrosilium. **D**escriptio. 3.

Syrupus rosatus Mesue ex infusione: quemens
ad extinguendū sitis in febrib⁹ acutis: ⁊
ad remittēdū excessu⁹ calitatis in eis p̄sortās stōm rela-
xati: ⁊ par supcalesfactū: ⁊ cor: resistēs putredini: ⁊ p̄ve-
niēs tpe pestilētē: resistēs venenositatē. C. R. aq̄ iſuſiōis
rosaz li. iiiij. ſucchari clarificati lib. iiij. mifce: ⁊ nat syrup⁹
coquēdo debito mō. Modus iſuſionis rosaz talia est.
Accipe foliōz rosaz viridiu⁹ mūdataz lib. vi. ponant
in vase vitreato stricti orificij: ⁊ ſup eas iūdant aq̄ ferue-
tiſ li. xv. ⁊ ſtrigaf orificij vasis: ⁊ diuittaf phoras. viiiij.
deinde colef: ⁊ bñi roſe exprimant: ⁊ poſtea abſtianſ. Et
itez tantūdē foliōz rosaz recētū in dicto vase ponat.
⁊ ſupradicta aq̄ colata q̄ denuo fuerit calesfacta p̄p̄ciaſ: ⁊
obtureſ: ⁊ pinittaf vt. ē. ⁊ itez tertio bñ ſiat: deinde colef:
⁊ ſi reſeruare volueris apponat ad ſolem p̄ dies. xl. i. vase
vitreo stricti orificij: ⁊ diſtillef paꝝ olei oſiuaz in orifi-
cio eius: postmodi reſerua. de dicta iſuſione accipe qñ
volueris ponēdo equalem quātitatem ſucchari cuꝝ ea.

C De scriptio.

Syrupus rosar^o ex ifusione rosar^o siccay magra-
lis mirabilis p^ortas i^t stipticas. C^o.
ifusionis rosar^o siccay: cucchari clarificati. a. li. g. misce
et fiat syrup^o coquendo dbito mō. C^o Infusio rosar^o siccay
fit ut ifusio rosar^o viridiūb exceptio q^o loco viridiūb po-
nunt rose sicce. sⁱ fīm eādez c^otitatē tā de rosis q^o de aq.
C^o Dēs i^rupi restrigētes: vt i^rupus rosat^o: de granatis:
de myrtis: et ceteri p^ostrictiui debet bsi dcoqui. lenitiui vo-
ut viola p^oeculiaris. C^o Descriptio. 5.

Syrupus de endi. magistris qm vni est. valere p
cipue ad supcatesfactiones epatis cor
dis: et aliorum membrorum nutritiop: et ginali pferit cuius co-
plonis calid. Et se. foliop endi. epatico capillop. veneris
an. m. ij. diatatos. m. ij. radicem endi. qd endi. an. li. i. bu. liat
aut hec sim arte in lib. xviiij. qd vscq ad psluptione duarum
ptiij. deinde colent: et colature addant succhari clarissi-
cati. li. vi. et fiat syrupus coquendo debito modo.

Et nota hoc vnuyle q[uod] si vis facere syrupu[m] magis claru[m]:

tunc cum decoctione debes succharum clarificare: sed tunc syrpus non est tante virtutis: ideo semper succharum per se clarificari soleo facere: deinde decoctionem supra addo. E Descriptio.

Constituta reendi. Eriu' in' eto: fuit sc̄etilia d̄ suu'

Syrupus de cunctis. Lur' natio: ruit genitus s' i' qui
gineo: quē manu ppria e'⁹ descriptū
ego iaz vidi: efficacior ⁊ melior: p'scripto: valēs ad supra-
scripta. ⁊ ultra illud est aliq'ls apititū oppilatū: ⁊ cō-
fortatin⁹ mēbroz debilitatoz a mala op̄tione casida illā
notabilis remouēdo est ē digesti⁹ māez colericaz alia
taz. **C R E.** Succi endi. succi epaticē. añ. li. iii. clarificen⁹
seu purgēns p'dicti succi ad ignē vt expeditat rosaz: yio-
laz: lēticule aq' floz nenuſaris: politrici añ. 3. 5. capilloz
veneri: ordei mūdi: seu⁹ cōm⁹ fridoz maioz añ. 3. 5. bul-
liat oia h' fm arte in li. vi. aq' vscz ad p'scriptiōnē: p'li. de-
inde coles⁹ ⁊ colature addan⁹ succari clarificati li. iii.
⁊ fiat syrup⁹: q' aromatiçek cūifra scriptio: subtili mō pul-
verigatis: sādaloz alboz: sādaloz rubeoz berberoz: se-
minī citomioz: ligni aloes: ciamōi: corticū citri. añ. 3. i.
subtili puluerigens: ⁊ syrup⁹ aromatiçek: ē eni efficacior.
Aromatizatio dupl' fieri p'ot. Primo q' postq' syrupus
pfecte coctus est. p'ficiant ea ex qb'z⁹ aromatizati: ⁊ p'
mittant solū vna eblytione bullire. deide ab ignē remo-
ueant: ⁊ reseruen⁹. Alio mō. postq' syrup⁹ pfecte coctus
est ⁊ ab ignē remov⁹: p'nt aromata ex qb'z⁹ aromatizati d⁹z
sius apponi: ⁊ si l'ogo tpe p'cutiēdo miscere: ⁊ sic érutes
accipit earuz: ⁊ hoc mō aromatizatio fit. vterq' modus
est laudabilis. **C Descriptio.** 7.

Syrupus de succo acetoso ~~Abel.~~. perferes sebribus
colericis: et inflammationi stomi: et portat
cor caliduz: et stomachum: est amoenus sebribus pestilentiali-
bus. Cze succi acetoso purificatis lib. iij. zucchari clarifi-
cati lib. g. et fiat syrupus debito modo coquendo.

Syrum a vnū vñ nō. Syrupi n. aut cū zuccharo aut melle: aut sapa fiūt: syrup⁹ q̄ de zuccharo fit mel⁹ oꝝ dco qui q̄ ḡ cū melle cōponit: cū mel sit magis p̄ficiatū ⁊ minus corruptibile. Et iō syrup⁹ cū melle fact⁹ diuti⁹ cōseruat. Syrup⁹ fact⁹ de melle q̄to min⁹ decoqſt: tāto magis laxat. ⁊ q̄to plus cogſt tāto pl̄s restrigit. Syrupi in estate magis coquēdi sunt: q̄ in hyeme: ⁊ iō tpe syrupus q̄to magis coctur tāto melior est. **D**eſcriptio. 8.

Syrupus de agresta Mef. saceres vomituri: et foliū lutiōi colice et iſlamatoī ſtōi et ſiti labore ſtōi et febrē colericis: et ſoritat ſtōs pgnatiuū q. facile recipiunt ſupfligitationes: et valz̄ venena. Et ſuccuſ vue acerbe. li. xij. Decoqf lēto igne vſq; ad ſuſptionē 3 pti: deinde colef: et poſtea pmittat donec clarescat. Accipe igis d eoclaro. li. viij. ſucchari clarificati. li. v. Et ſil coqnf vſq; ad pfecti coctionē et refueſ. **T** Succus iſte exhi d3 ex vniſ citrinis declinatib; ad rubedinē: nō maturis: yltia hebdomada Julij: et poſt ipſas collectionē ſtem: q. tres dies: deinde ſuccus extrahaſ anteq; hebdomada illa trāseat: q; elapsa illa hebdomada: ſtelia canis abſcindit: et ſuccuſ nō eſt tāte pfectionis. In ſup incidenter hic eſt notādū q; illa q; danſ pfluſ vētris ad pſtrinędū debet exhibeſ ſtati, aſi cibū. Que vō pp vomitū danſ: immediate ſupto

Syrupus (cibo dāda sunt. **¶** Descriptio. 9.
d papauere Mef. pterēs catarro: r tul
si q̄ vigilare facit: r facies ad sonuz r ad situz extiguedā:
est ēr lenitiv⁹ p̄tū pectoris r pulmonis. **¶** Re. seio papa
teris nigri. an. 3. 50. capilloz venoris. 3. xv. ligritie. 3. x. iu
ubaz numero. xxx. seis lactyce. 3. ltr. seis citonioz. 3. vi.
Coquunt oia in li. viij. aq̄ pluialis vīḡ ad p̄stipationem
medietatis. dcide colet: r cui zuc. clarificati r penidiaz
hi. 3. viij. fiat syrupus: addēdo vini cot. seu sape. 3. vi.
Semia oia mucilagine faciētia nō sūt sic ad bullieduz
sen

seu decoquedū cū alijs reb^o ponēda. sed sunt in pecta liganda. demū ad bulliendū ponēda: et sic virtus eorum in syrupo transit et viscositas que syrups viscosum redere retinetur.

CSapa in hoc syrupo ponit ut dirigat virtutē aliarum medicinarū ad pectus. sapa enī multū pectori amicaf.

CDescriptio.

10.

Syrupus de succo endi. magistralis. Utalēs pncipalē ad oēs supercalesfactiones epatis: et aliorū membrorū nutritiōrum. **C**R. succi endi. purificati lib. iiiij. zucchari clarificati. lib. iiij. et. 3. viij. et fiat syrups debito modo omnia decoquendo.

CSuccio omnium herbarum conseruantur per annum. et non ultra si supra eos ponatur parum olei olivarum. et bene sunt clarificati in syrupo de balsamis ostendit. et apponēdi sunt in vase viti vel saltē vitreato. deinceps transacto anno sunt abiiciendi.

CDescriptio.

11.

Orizechara Nicolai sic dicta ab ori qd est acetum et zuccharo: valens tertiane acute: et qrtane nō vē purgā cholera i stō erisferē. **C**R. zucchari lib. i. succi maloz. granatorū. 3. viij. aceti. 3. iiiij. ponans oia ad ignē: et tadiū bulliat cū spatula semp agitando et spuma remouēdo dōec ad formā syrapi redeat.

CHoc in loco zuccharum non clarificatur. et si puer illud clarificare vis saltem tm bulliant et aqua consumatur anteq̄ aceto permisceatur: que postq̄ consumpta erit acetum et succus granatorum ponatur. et hoc sit ut aceti virtus non desperdatur.

CDescriptio.

12.

Syrupus de pomis simplex et desue: confortans cordibile: et sanans syncopim: et tre morem cordis. **C**R. succi pomorū dulciū succi pomorum acetosorū afi. lib. v. bulliat ambo simul vloz ad assumptionē medietatis: deinde in eis infundat leta tintain kermes. i. in grana. 3. 3. et dimittatur in eis per dies duos vloz dii clarescat. deinde colentur. Et colature addatur zucchari clarificati lib. iiij. et fiat syrups.

CSeta tincta in kermes: nota qd kermes scriptum cum idem est quod granū cum quo seta tingit: scriptū vero cum s. kermes idem est quod passile: hoc bene nota: quia diuersitas littere diuersificat rem.

Cdes syrups facti ex succis. semp zuccharaz. debet recipe clarificati: et coctū p se. postea vō succi. suraddendi. et rō est qd p lōgā ebullitionē succi virō depdīt. et hoc intelligas de succis fructuum et viniis aromaticis. qd hi paruz substituit de decoctione. **C**Succi vero radici quāto de coquunt tāto puriores reddunt. Herbarū vō succi medocē sustinet decoctionē et illa medocē purificantur.

CPomū simpli si scriptū repiaf. de malo est intelligēdū ut Matthe Silvaticus scribit.

CDescriptio.

13.

Syrupus de pomis cōpositi. Melue in sua pratica caplo de soda frigida ab humore melacholico: pserēs ad sodā dictā: et qrtane: et oppila: et splenis: et oī gritudini de melacholia: et est expertus. **C**R. capilloz veneris radicib⁹ buglose domestice radicib⁹ silvestris solioz abaru polypodij epithimi. afi. 3. i. solicili sene camepitheos camomille sticados. afi. 3. viij. camedreos sgnati eleborini nigri. afi. 3. viij. summittere. 3. i. eupatorij. 3. 5. succi pomorū dulciū. 3. viij. oia prescripta ppter epithimiū. succuz pomorum. et capilloz veneris bulliat in lib. iiiij. aque vloz ad assumptionē medietatis. deinde bulliat cū eis ebullitione vna. epithimuz et capilli veneris. postea colentur et cū succo pomorū et zucchari clarificati lib. iiij. fiat syrups debito modo decoquendo.

CZuccharaz qd in syrups igredit semp debet clarificari et purgari: et nō solū in syrups si oib⁹ cōpositis in quib⁹ zuccharaz intrat. Modus igitur clarificati talis est. qd p

oi lib. zucchari accipiēda sit dijō albuminā ouorū vñ vñ ad min⁹ a lib. i. aq: et simul aqua et albumina ouorū manib⁹ sunt pcutienda. Illa pcutiēde multa spuma resultabit. et qdto magis pcutiens tāto maior fiet. In illa igitur spuma et aqua pycnias tuuiz zuccharaz. et igni exponat. et diu bullire pmittat et vloz ad assumptionē medietatis deinde p staminā pāni bñ lotā illaz oia bene colabis. et sic erit zucchari clarificati seu purificatū. Sed si vis clarificari syrups et iulep sine albuminibus ouorū ita qd re maneat clarissimi et aurei coloris. diu coquunt ponat in vase succi granatorū acetosorū in fine decoctionis. 3. 4. 5. mirabilis. ii. clarificat. Et idem facit pax vini boni electi. qd vñ granatorū nō habet.

CDescriptio.

14.

Syrupus de myritis magistralis. Utalēs pcpue ptra oēm flurū vētris antiqui: et matrone excoeriatū: ptra oēm flurū sanguinis a renib⁹ vel a pectoro: vel a mīrice. **C**R. Granoz myrtilloz carni cylonioz sumach acate rosaz afi. 3. i. spodij hypogistidos. afi. 3. ii. masticio. 3. 5. bulliat hec oia in lib. iiij. aqua fm arte vloz ad assumptionē tertie ptis: deinde colentur: et colature addat zucchari clarificati lib. iiij. et fiat syrups.

CSyrups de myritis Melue nō fit. eo qd succus myrtilloz haberet non pō spud nos. qd si haberi possit melior et perfectior isto esset.

CDescriptio.

15.

Mel violatiū Nico. Quod valz tepide febricib⁹ cozpus humectat et relaxat: et valet ad siccitatē pectoris. **C**R. mellis electi et purificati lib. x. violaz lib. v. bulliat duo hec simul leui ebullitione: deinde colentur. coquantur postea ad debitam coctionem et referuentur.

CMel de quo fit mel rosatum et violatum anteq̄ viole vel rose in eo ponantur debet bene purgari ponendo in eo aquā et bulliendo cum ea: debet continue dispumari: denum cum aqua per decoctionem fere est consumptus viole vel rose sunt intus ponender: post pusillum colatur: et debet: deinde in integrum decoqui: et hoc modo mel purificatur.

CDescriptio.

16.

Mel rosatiū. Nicolai stomachum pfortā et mūdiū cās: et est digestiū māez fleumaticarum in stomacho et mesentericis pētētaz. **C**R. mellis purificati lib. x. succi rosaz recētiū lib. i. Ponant in chacabō ad ignē: et cū bullire iceperint viridiū rosaz cū sorbicib⁹ vel cum culettelō incisaſ. lib. iiiij. ad danū: et tādiū bulliat quo usq̄ ad succi deueniāt assumptionē: et diu bullierint spaguez cū spatula. et cū coctū fuerit recōdat. Et fm istū modū debet fieretiam mel violatum suprascriptum. sed apothecarij hodierni tpis auraria ducti nec hoc nec illud s modo faciunt sed accipiunt solum mel. et rosas vt supers de violato dicti est. Quidā sunt qui ad purificādū mel nō faciūt vt supra ostēsum est. Sed illud clarificat cū ouis quāadmodū dixi de zuccharo. et hic modus nō est inutilis. facias mō vt ibi placet.

CDescriptio.

17.

Syrupus de acetositate citri Melue. cui iuuemētū est magnū in extinguendo inflamationes cholericubee: et febres inflammatiūas vehementes: et consert ebrietati: vertiginis: suti vehementi. **C**R. succi acetositatē citri lib. x. Decoquatur in vase vitiatio super prunaz vloz ad assumptionē tertie partis. deinde coletur: et pmittat clarescat: postea accipe ex eo claro. lib. viij. zucchari albi clarificati lib. v. Misceatur simul: et coquantur ad ignem vloz ad perfectam coctionem. **C**Ego autem aliter soleo fieri facere. et pauci sunt apothecarij qui faciant illud sacere. immo sere omnes errant scientes hunc syrupum: oiu in formam syrupi non pōt stare. sed cogelatur tanq̄ gelu. et hoc aduenit imperitis facientiū. Sic igit̄ est faciendū. Accipiat acetositas citri ipsam in pecta subtili et spissa pone. leviterq̄ pecta exp

cc

Distinctio. vii.

Mas nō violenter. exēst̄ liquor̄ clarus nō mucilaginosus.
Accep̄e igit̄ de dicto liquore q̄titatē dictaz; zucchari al-
bi bene clarificati. ⁊ debito mō cocti q̄titatē. vt sup̄ i cū
eo pone acetositatē. Et soli exp̄as. Sol. n. p̄sumet p̄uo-
tpe hūnditātē sup̄flua acetositatē. Et remanebit claz ⁊ il-
lustrū tāq̄ aq̄. hoc n. mō cip̄ani faciūt; vt ab eis accepti.
Nota q̄ Melsue dicit accipe de iulep claro depurato.
Id est accipe de zuccharo clarificato ⁊ iulepizato. nō asse-
de iulep intelligi: vt quidā apothecarij statue credunt.

pus; sed latet pars pectoris. Ratio dicitur in syrupo
de liquoribus ubi ponitur aqua rof. quia eadem est ratio.
L Descriptio. 22.

22.

Julep rosatum Melue puericis ad extinguidus
fumum in febribz acutis: et ad remittendu exces-
sum caliditatis in eis: portatuum stomachi relaxati: et
epatis supcal: facti: et cordis: et resitatis putredini. C. &
aque rose lib. iiiij. zucchari albi clarificati et cocti lib. iiij. Et
fiat julep lento igne debito modo decoquendo et leviter.

CApothecarii rpiis nō faciunt hoc mō, sed clarificato
succinato cū acq comuni, cū ppinqui est coctio addit
pro omni lib. j. auchari aque rose. s. g. t iste non est mo
dus, t ideo nō habet utilitas a doctorib posita, t hoc p
pter auaritiam apothecariorū. **C**Quoties. ii. scriptum
repis, an lep. absolute de iulep rosato semp est intelligen
dū tanq; de pfectiori t meliori. **C**Descriptio. 23

audit

Julep violatiu*m* & suu*m*: cōuenienti acute febrēibus
et hntib^o ep̄ar calefactiū: et co²� consert asper-
tati cāne: et gutturis: et pleuresu*m*: et tussi sicce. **C**re. aq̄ flor-
tu*m* violariu*m*. lib. iij. 31ccchari albi clari & cocci. lib. viii. mīcē: et
flat ihle^p. **T**hulepoēs sunt parum decoquēdi. eo q̄ si
multū decoquuntur candescunt. Nec propter leue*m*
coctionem timetur eorum corruptio. eo q̄ aqua est aro-
matica et eos a corruptione conseruat. et nota dico q̄
non sunt multum decoquendi: coquendi tamen sunt.
Dissert syrupsu*m* iulep. primo q̄ syrupsus longe me-
luis decoquitur q̄ iulep. scđo q̄ iulep absq̄ alicuius rei
cōmiftione decoq*s*. sec^o aut syrups^o. **C** Descrip. 24.

1870

Syrupus violatus ex infusione **Melue**. conueniens: ut supra. **C** Re. aque infusionis violarum lib. v. zucchari clarificati lib. viij. **M**isce et coquatur cum facilitate et reserue. **C** Modus infusionis violae. hoc modo fit. Accipe violatum recentium lib. vi. ponatur in vase vitreato stricti orifici: et postea fundans super eas aquam pluvialis bullientis lib. xv. et strigas officiis vasibus deinde permittat per horas novem. His elapsis colentur aliquando exprimendo denudo in vase predicto. tunc de floribus violae recentium ponantur. et denudo eadem ac bene calefacta super eas mittantur. et strigas officiis vasibus. et sic per horas novem dimittantur. et iterum tercio hoc stat seruando modilibus per te seruantur: et dimittantur per horas novem. et postquam acq. in fragitate fuerit colet. a violis. et si illa persuare volueris ponatur in vase vitreato stricti officiis. et distillebatur parum olei in officio eius: et strigas caput erit: deinde soli erponantur per dies. xl. deinde remoueantur: et serueret. **C** Violes sunt colligende in maiestate arbitrii: et de eis syrupum facias: et oia alia necessaria. **C** Syrupus violae non similiter reperiat scriptus de syrupo isto ex infusione semper est intelligendum. et non de composito.

30

Syrupus de granatis ad delue: y^{al}: ns contra fe
bres cholericas: et flegmaticas multe
inflammatiois. **T**re. vini gra. dulcius: et acetosor. afi. lib.
v. coquant sumul vlgq ad assumptiones medietatis: et di-
mittat postea per duos dies dum clarescat. et resideant. po-
ste a remortis a residetia colent. et his addant succari car-
ificati. lib. iii. et coquant ad formā syrapi. et in medio ce-
ctōis addantur. **S**e et tincte in thermes. i. in gra. 3. q. et p-
mittatur vlgqquo facta sit perfecta decoctio. **T**anquam
granatorum sit. Accipiendo grana granati mandata
corticibus: iuoluunt pecia: et sub torculari ponunt: et e-
primunt: facta expressione colatura colat: et in ampu-
lis ponit: et soli exponit per aliquos dies. deinde a resid-
tia seu fece mundat: postmodū oleum olivarū sup illū
apponit: et reseruat bene. per annos tres conseruatur
bonitate. **C**hic notandum. q. zuccharum qd in gred-
imis isto syrupo debet esse ad aqua de toto purgatum. nro

10

Orimel simplex Melue: sferes in materiebus flagratis graissis & visciosis subtilia dico idem
do & absterendo aperiendo & dividendo & digerit mate-
riam sebzium longi temporis. **C Rx.** Mellis boni lib. ii.
aque fontium lib. iiiij. adiuvatur duo hec: & buliant lento
& claro igne vsq[ue] tere ad consumptionem aque deinde his
addatur aceti boni lib. i. decoquuntur usq[ue] ad perfectas
decoctionem: & reserueretur in vitreato vase.
C Secanabun. i. syrups factus ex melle. aceto & aqua.
C Sanguinibun est syrups factus ex aq[ue] aceto & zuccharo.
hydromabin id est q[ui]aq[ue] mellis. **C Descriptio.** 19.
Syrupus violatus compositus Melue: conse-
reno tussi calide & pleureti. digerit n.
materiam subtilem cholericam: & est alteratiu[m] male
plexionis calide & sicce. **C Rx.** violarum. 3. ii. seminis ci-
zoniorum. semenis malae. ari. 3. i. iugibaru Sebeste. ari.
numero. xx. Loquantur hec culib. vi. aque cucurbitae f3
arte usq[ue] ad plumptionem tertie partis: zucchari clarifica-
ti lib. i. 5. & fiat syrups debito modo decoquendo.
C Aqua cucurbitae fit incidendo cucurbitas in grossa fru-
sta. deinde ponantur in alambico. & aqua extrahatur.

Descriptie.

Syrupus de iuibus Mysue: conserēs ad ratice
dīmē vocis: et tūsum: et Jeuresis. C Re-
intubari nūero. ix. et ples tertius hāt lib. x. violari. 3. leis
maluazz. an. 3. v. capilloz veneris. 3. i. semis citomoz se-
minis papaveris albi feminis melonuz seminis lactuce
dragagati. an. 3. iii. liquiritie ordei mudi excopticati. an.
3. i. Decoqñk in lib. viii. aque fontis sūm arte yl aque plus
vialis vlos ad consumptionē medietatis. deinde colein-
tur: et colature addantur zucchari clarificati. lib. ii. et fiat
Syrupus debito modo decoquendo. C In hac compo-
sitione sere omnes textus sunt corrupti. lra. n. multorū
dicit iuubarū lib. x. q̄ hec lra falsa sit apparet cū dīc co-
quans in lib. iii. aque: nō enī pole est. cum maior sit quā-
titas iuubarū q̄ aque. C Dicit isup in aqua fontis cog-
ebere. eo quia post pluuiā subtilior est et penetratior
aptior q̄ fontis: lra de aqua pluiali multa dicentur.
C De ordeo nō q̄ anctor vult q̄ excoptice. amoto. n.
corice exteriori tollit virtus eius abstinentia. et remanet v-
tus lenitius cum aliquali siccitate. C Descrip. 21.

Syrupus de scabiosa magistralis, de qua scabiosa nota versus. Urbanus per se nescit precium scabiosae. Nam purgat pectus quod comprimit egrum senectus. Pulmonem lateris sive et regionem. Rupit aparat leuitate, pectora. Emplastrum fortis necat antracem tribus horis. Intus potas sic vulnera curas. Et Reg. ordine mida cortice superiori. M. q. radicis scabiosae. M. i. corallo rubeorum. 3. q. aque pluviatis lib. x. bulant ova simul usque ad crepaturam ordine et cocturam radicis: deinde coquuntur exprimendo. cui colature et expressione addatur succus scabiosae lib. i. Et iterum cum predictis bulliat lucca usque ad ipsius purificationem. deinde coletur. et his addatur zucchari clari. lib. ii. Puluis corallorum rubeorum. 3. q. coquamus usque ad perfectam coctionem: et referue. Et de aqua pluviali et decorallis in isto syrupo cum restringatur et syru-

In eo nulla vel bñ pauca sit qñ qñ vñd pñctu granato, rñ cù eo misce. eo qz si lóga coctione cù aqua coquere virtus eius desperderetur.

C Descriptio. 26.

Oximele squilliticuz Melsue virtuosum pñmaz sru gidas difficiles et submersas in locis diffi ciliis eradicationis; et eructatione acetosam. **C** Et mellis dispumati et purificati lib. iiij. aceri squalitici lib. iiij. coquan tur vsqz ad perfectam coctionem; et reserueret.

C Ad purificandu mel debet esse dupla cõtitas aque ad iæl. vt mellis lib. iiij. aque cõis lib. vij. et simul debet buli re vñz ad pñumptione medietatis; semper spuma abhincido. et hoc mō purificat. **C** Modus faciedi aceti squilliticu talis est. Accipe laminas squille que in medio sunt abhincido pñmas et vñtima; qz venenose et male; pñme sunt venenose; qz etiâ sunt multu calide. Interiores vñs sunt abhiscende; qz mortifere sunt nimia frigiditate. Medie vñs sunt temperate. Dividenda est igit squilla et tot tunice sunt ab exteriori parte abhiscende quot interiori. et medie reseruande. Accipe igit de mediocribu quâtitatem quaz volueris. Et sue eas in filo cu stilo ligneo. et sit distantia inter eas. Et dimittit siccare sic in vmbra per dies. xl. postea icide eas in frusta cum incisorio ligneo in frusta medicaria. Et pone ad oem librâ dictaz coricu squille. aceti albi boni lib. viii. et ambo pone in vase vitreato stricci orifici; et obturef os ei. et exponat soli p dies. xl. post illud cola; et reserua administrando ybi opz. **C** Incisio et perforatio squille cu instruo ligneo est ne insurgat et serro in ea rubigo. quâ excitat sui acuitate et ob hoc doctores dubitantes cum instrumento ligneo fieri faciunt et. Miuha sine speciebus durat in sua virtute per annu ñ forte per annos. ij.

C Descriptio. 27.

Oilia cytonioru sine spébus Melsue. cuius iuu menta inseritur in cap de miuha cytoniorum cu spébus dicens. **C** Et succi cytonioru acetosorum. lib. xx. vini boni lib. x. coquant oia cu facilitate simul vsqz consumpta sit; pars. semper suferendo spuma. deinde colent. et residere permittant. demu residetia amoyleat; deinde addatur mellis dispumati et purificati lib. vij. coquuntur vsqz ad pñctu coctione; et reseruent. succus seu vñtu cytonioru hoc modo sit. cytonia cu gratis raspani vsqz ad interiorē alam. deinde pecia inuoluunt. et cu torculari exprimant. et colatura pñparat vt vñtu granator. durat. n. in eius virtute per annos. ij. et c. **C** Nota hic qz in pñdido radice. faciendo syrupo cu succis apponenda est magna quâtitas mellis. qz eos pñseruat. Et sic in pñdido radice ponitur qdruplum mellis. **C Descriptio. 28.**

Syrupus ad febres oppilationu; et febres coleri cos et flegmaticas quarum difficilis est eradication. et ad scierteria. **C** Et succi endiuie. succi apñ afi. lib. iiij. succi luyplorum: succiboraginis vel succi bugloze afi. lib. iiij. bene depuren. deinde bulliant in eis. folioru rosaru. 3. q. liquiritie. 3. 3. spicce. 3. q. semis anisi feniculi: seminis apñ. an. 3. q. postea colent. accipe igitur predicta colatura. lib. iiiij. zucchari boni et clarificati. lib. iiij. et coquant cu facilitate omnia simul. donec ad formam syrupi coquant. et hinc erit syrupus de bisantio sine aceto. Si vero facie vñtra dictum syrupum cu aceto. addas ad omnē partē succorum depuratoru aceri albiboni et clari partem mediam. Cum igit in dicto syrupo apposueris. lib. iiiij. succorum: in quibꝫ fuerint bullite res pñcripte. ponas aceti. lib. iiij. Et erit syrupus de bisantio cum aceto. nihil vñtra erit addēdum vel minuendu. **C** Hic multi laborat apothecarj et diversimode ut succos pñseruare possint. et nō tmistos: sed omnes alios. Quidā vero post expressionē dictorū succorū bullire ad ignēos faciunt. deinceps

de reseruant. et hoc mō corrumpunt. Alij post expressio nē et colaturā factā cu stamignia ad sole ponunt: et facta residetia remouēt illos a residetia. deinde reseruat: et hoc mō etiā corrumpunt. Ego vñ post expressionē illos colari facio per staminā. deinde iterū colari facio pñ facculū factū ex tela spissa. ac si clarificare syrupū: intantum qz pars grossa supflua hoc mō purificat. Et qz qñ non trahit ppter partē spissam claudētē facculū. tñc vacuo sacculū et bñ lauo. deinde repono succum. et sic facio donec totū su colatu. deinde in ampulla pono: et supra pono pa rum olei olivariū. deinde soli erpono per dies. xv. et si residētia aliquā faciūt illa amoueo. et illos fit colatos rebuo nō solum per annū. sed per annos et menses. Et sic facio de vino gnator. et cytonioru semper ponendo oletū. illud. n. a putrefactiō pñseruat: et tu bñ nota. **C** Succi. n. isti et filii herbari in vase vitreatio vel vitri pñseruat debet. Liquores vñ oculorū debent reseruari in vase eneo. **C** Hic nota: qz succi et olum herbari solē pñanti pñser uant in suabitate si cu oleo vt sup aptēt et nō plus. qzrei capite ani debet succi de nouo fieri et antig alteri ani abis ci cu lā oēt vñtue suā amiserint. **C Descriptio. 29.**

Syrupus de mēta Melsue. iuētio nra: et est ille qz in vñtu est. valz ad pñsortādi stomachū relaxatū: et frigidū vomitū: flurū vñtris lubrificatiūz. et singulū sedat. **C** Succi citonioru muzorū et dulcium succi granator. acetosorum dulcū et muzop. afi. lib. i. 5. pñcias sup eos mētē siccē. lib. i. 5. foliorū rosaru. 3. q. Et si mul dimittant pñ die et nocte. deinde coquunt cu facilitate vsqz ad mediū. et mediocri decoctio. deinde colent: et his addant zucchari clarificati. lib. iiij. Et fiat syrupus debito mō coquēdo. **C** Syrupū nihil aliud est qz decoctio vel succus insipissatus cu aliquā redulci. s. vel cu melle vel zuccharo vel lapa. Succū autē est rob. Rob. n. est succus insipissatus pñ decoctiones ab igne vel sole sine aliquā redulci. et hec est ipsorū dñia. **C** Mužū. n. pñrie dñ: cuius saporē compositus ex dulci et acetoso. **C** In hoc syrupo sunt g loco zucchari ponut mel. Ego. n. zucchari magis laudo: cu ad maiores intētōes cu zucchari factū pñueniat: maiorez temperantia habeat. Ubi vñ intēderem calefactionē maiore cu melle fieri pot. **C Descriptio. 30.**

Syrupus de sumoterre Melsue maior: qz in vñtu est stōachū et epār pñsortās: opilationē aperit. et morbos cutis curat. et pñpē qñtū mā sunt huiores falsi: aut adusti: siēt scabies. petigo. et serpigo et lepra. **C** Mirabolanoz citri. kebuloz afi. 3. iiij. 5. florū bozginis vel bugloze violarū absinthij cuscute. afi. 3. i. liguriaceras. afi. 3. 5. epitimi polypodij. ana. 3. viij. prunorū numero. c. pastilaz lib. 5. tamarind. 3. cassifistule. afi. 3. iiij. Hec oia bulliant fm arte in lib. x. aq vsqz ad pñctaz coctione. i. vsqz quo veniat ad lib. iiiij. Cassia et tamaridis exceptis. deinde colent: cu qua colatura dissolvant cassia et tamarindi: deinde addat zucchari clarificati Succi sumiterre depurati. afi. lib. iiiij. et coquunt ad formam syrupi. **C** Lii dñ bulliant in aq: tuc de aq coi est intelligēdu. s. vel pluiali vel santis. et nō solū in hoc syrupo. sed in oībus alijs cōpositionibꝫ: in quibꝫ absolute reperiūt bulliant in aqua. **C** Fuit opio multorū qz in hac recepta rose nō es sent apponēde: et dñt qz fuit error scriptoris qz scribē debeat liquiritie rase. et scriptis rose. s. salua pace ipsorū dico qz rose apponēde sunt: et auctor illas appoluit: ut ipsarū vñtute reprimaf acutas multaz medicinaz in ista cōpōne intrantū. et c. **C Descriptio. 31.**

Syrupus de prasie Melsue. pñserē semibꝫ: et frividis nā. et egritudinibꝫ qz fiunt i pectoribꝫ cox: et iussi antiq: et asmati et flegmate grossō et putrido. **C** Prasij. 3. q. hysopi capilloz veneris ana. 3. vi. di

Distinctio. vii.

quiritie Calameti seminis anisi radicis apq seminuli. s. seminis an. 3. v. seminis maluca seniugreci yreos. an. 3. iiij. seminis lini seminis cytoriorum. an. 3. iiij. passularum. 3. q. sic^o sicce pingues numero. xv. bulliat hec oia fin arte in lib. x. aque vscq ad plumpionem medietatis. deinde colent. et his addant pendulari lib. q. mellis purificati lib. q. et fiat syrpus debito modo coquendo. ¶ De prasio nota. q. in hoc syrupo ponenda est herba prasii non succus. Et ceterum vero fieri dicitur succo non de herba. ¶ Maria repetit la in diversis Melue de hoc syrupo. In aliquib. n. basis buius syrpi est radix seminum et apq. In aliquis fucus. In aliq. hysopi. In aliquib. capilloz. ven. Et si sic non debet appellari syrpus de prasio. q. alia et alia est stentia quae ponit melue. Sed recepta dicitur ut super scripta est. et sic erit intentio syrpi de prasio sicut melue.

¶ Descriptio. 32.

Syrpus de absinthio Melue seres ad calum appetitus et debilitatem stomachi et molificationem viscerum et debilitatem epatis et dolorum. ¶ Re. absinthi romani. lib. 5. foliorum rosarii. 3. q. spic. 3. iii. insundans hec oia per die et noctem in vini albiorum antiquo odore. seruici citomori. an. lib. 5. ponendo in lapideo vase. deinde coquuntur cum facilitate. vscq ad plumpionem medietatis. deinde colentur et colature addant mellis bene purificati lib. q. et fiat syrpus debito modo coquendo. ¶ In una copione si inueniunt una rea: cuius plures sunt spes q. il larum rerum debemus intelligere. vbi gra. cum scribit spic vel rosarii ic. dico q. debemus intelligere spes preualete alio invirtute: ut de ipica hardi que melior est. et de rosa rubra. q. illa puerat albe in virtute. ¶ Descriptio. 33.

Syrpus de epithimo Melue. cholera migrans et humores adustos cui virtute expelluntur. et morbos ex eis factos curantur: et perfert proprie eius q. parati sunt ad lepram: et q. cacerum patiuntur. et ulceram fraudulenta: et scabies. ¶ Re. epithimi beni hordei. 3. xx. mirabola. citri. adororum an. 3. xv. cuscute sumiterre. an. x. thimi calamari. tubiglossa. s. herbe mirabolanae emblicorū belliricorū liquiritie polypodiū agaricū stictados. an. 3. vij. rosarii. seminis fenicū. li. seminis anisi. an. 3. iiij. 5. prunorum. numero. xx. passularum enucleatarum. 3. iiiij. tamarindorum. 3. iiij. 5. buliant hec oia tamarindis exceptis in lib. xv. aque fin arte vscq ad plumpionem medietatis. deinde colentur: et cum predicta colatura dissoluuntur tamarindis: deinde addantur zucchari clarificati. lib. q. rob. i. vini cocti seu sapo. li. iiij. et fiat syrpus debito modo coctus. ¶ Epithimi honestis. dicitur honestis eo q. honeste minus vigorosum est qd in montibus nascent: et postea minorer habent malitiā. Et hoc scribit Sauvagrola in sua practica. cap. de hydropisi acelite. de succo radicis yreos: et tu vide. et Aut. lib. 2. cap. 6. vbi dicit: q. res silvestres sunt omnibus domesticis fortiores: et de silvestrib. montane sunt fortiores. ¶ Passule in hoc syrupo ponuntur ut vigor et operatione epithimi: et remouent malitiā ipsius: que timeatur suam mortalitate: et ut portent operatione mirabolanae: et remouent ab eis malitiā haec que est ut non remaneant in villis stomachi et intestinorum. ¶ Folia colligenda sunt: qui habent qualitatem debitam: et non sunt parata ad casum: et non amiserunt color suum. ppriū. ¶ Descriptio. 34.

Syrpus de thimo: seres egritudib. pectoris: perfert frigoris que sunt in hyeme: et frigidis coplone. ¶ Re. extremitatis thimi. 3. iiij. calameti mère sicca. an. 3. v. anisi semeli. li. semini apq dauci. an. 3. 5. passularum enucleatarum id est ab oī inuiditiae purgatazz. 3. iiiij. bulliat hec oia p. arte in lib. x. q. vscq ad plumpionem medietatis. deinde colentur et colature addantur mellis purificati. lib. q. et fiat sy-

rupus. debito modo coquendo et aromatizet eis Galie. 3. iiij. Si in receptis reportur galia absolute scripta de galia magna est intelligendum tanq. de digno: et per se. et cetero. Passule in hoc syrupo ponuntur ut corrigat et vi gorem virtutem thimi. quemadmodum de epithimo supra dictum est.

¶ Descriptio. 35.

Syrpus de artemisia magralis: efficax et multum valens in prouocatione mestruorum. ¶ Re. artemisia capil. vene. savine: camedreos: cardie: betonica: scabiole: hypericon: ciceri: equinat: lupuli: polypodij: getiane: rubee: funcoz. an. 2. 5. j. spic. assar: thimi. epithimi. camomille. rosarii violarum. an. 3. j. san daloz: ruborii: semini cōiūz frigidoz: maioz. an. 3. 5. seis apij: seis senti. seis petrosilij: amicos corui. uniperi. milij solis ruthe. an. 3. iiij. li. seminus. buliant oia hec in aqua sufficiens q. titatis fin arte: et stent p. in ea infusa per horas decē. cinamomi. 3. j. 5. serapini armaci. atia. 3. 5. dicte gume ligentur in pecia. Et oia simul buliant vscq ad plumpionem medietatis. deinde colentur: et colature addant mellis purificati lib. vij. et fiat syrpus debito modo coquendo. ¶ Loqui fin arte hoc modo intelligit. Est enim aliqua medicina q. multū sustinet de decoctione: ut sunt radices. Alique minilla: ut sunt stipites platarum. Aliq. iterū min: et sunt solita. Aliqua adhuc minus: et fruct. Alique iterū minus et sunt semina. Alique min: et min: et sunt flores. Igit cura decoquere vis aliquē syrump vel aliquā decoctionē. pmo ponas ad bulliedii radices. scđo stipites plantaz: tertio solia. q. fructus. quanto se men. tertio flores. et hoc modo coques fin arte. Ita regula non generalis est. sed ab ea excipiunt qdā herbe et semina. ut inferū declarabis vbi numerabuntur et semina et herbe parum sustinēta de decoctione. sed hāc regula posuit: q. sic ut in plurib. evenit et fieri dicitur clarissim dicens: declarabitur q. sigillatum que medicina sustineat. et que non tē. ¶ Semina oia colligenda sunt q. sunt matura: q. tunc aquitas propria ab eis est separata.

¶ Descriptio. 36.

Biamoron Melue: cōueniens ad apostemata prōfectioni. ¶ Re. succi moroz dulciū. i. domesticarum i. 5. rob. i. vini cocti mellis purificati. an. lib. 5. coquatur omnia simul vscq ad mellis spissitudinez: et reseruentur. Rob id est qd sapo seu vīnū ultime decoctum. Rob aut p̄prie est quicq. succ. in spissat vel caliditate solis vel ignis. vñ i. rame melue in distinctione ferta. vbi loquitur de speciebus robub que dicitur. rob. est corrupta ex defectu translationis. dicitur enim dicer robub. igit q. Melue dicitur Rob. i. robub suppleatur.

¶ Descriptio. 37.

Biacaridion seu rob nucū Melue: cōserrens eis qbus a capite ad pecten catarus acutus et subtilis defluit ad canam pulmonis: et elata apatū et prōfectionū et mortis: et est ad hoc medicamentum sublimē. ¶ Re. succi exteriorū corticū nucū in dieb. canicularib. lib. iiiij. Decoque ipsum ebullitione vna. deinde additum mellis purificati lib. iiij. et coq vscq ad spissitudinez mellis: et refua. ¶ Nota q. rob durat p. duos annos in sua bonitate et pfectio ut voluerunt antiqui. moderni vō dicunt pannū foliū: sed durat et plus et minus fin ipso p. succorti purificationē. ¶ Nur simpli. plata vel scripta semp de nuce cōt intelligatur. ¶ Dies caniculares sunt dies in quib. appet quēdā stella meridionalis. Canis appellata ab astrologis in matutinis appet. et solis ortum afficit. et hoc est in medio estatis. Incipit autem canicula tempus. 10. die Julij. vel circa: et durat vscq ad. 20. Augusti. ta q. i. summa dicti dies sunt nuō. 34. seu. 40.

Illis igit diebus nunc colligende sunt per hac positione,
C^o dies quidam dicitur naturalis: quidam artificiales, naturales
dies sunt a prima hora usque ad. 24, artificiales vero ab
ortu solis usque ad occasum.

C^o Descriptio. 38.

Oliua cytoniorum cum syrups Melsue, stomachum: et epatis
et oia viscera confortans: et appetitum excitans: et digestionem
percuras, vomitus et ventris solutionem sedans: et est
medicina experta et famosa. C^o Be. succi cytoniorum aceto
soz lib. xx, vini boni lib. x. Coquens oia cum facilitate: do
nec spuma sit eius, et per semper auferendo spumam: deinde co
lenit: et permittat residere: et facta residentia ab ea amoue
atur, deinde addantur mellis purificati lib. vi. Et iterum
bulliant semper auferendo spumam eius. Demum perciat super
ipsis infra scripte species ligante in subtili pecia que fuerint
grossum modum contracte. Et dimittantur usque quo fuerit facta
specta decoctio et reductio ad formam syrups, vix, cinamomi
beli, et cardamomi ana. 3. iij. gariofilorum. 3. iiij. sinziberis ma
sticis ana. 3. i. s. croci. 3. ii. ligni aloes masic ana. 3. i. s. oia
per croci terantem cōtritio grossa. crocus vero permittat ut
est: deinde ligent in pecia ut. 6. et permittantur sic bullire po
stea iterum pecia in qua ligata sunt ardentia prescripta in bocas
li si vis dimittere potes: et post specta coctionem aromati
zeat cum musci boni. 3. i. galimulcate. 3. ii. Et reserua in vi
treato vase bini obturato. C^o Oliua hec aromatica durat
annos. iiij. in sua virtute et bonitate. C^o Spes prescripte
ad bulliedum non sunt ponenda usque sere facta sit decoctio:
vel sit bini propinquum coctio: eo quod ista parum sustinet de
decoctio: et hoc bini nota.

C^o Descriptio. 39.

Syrum de sticados Melsue: expertus ad oes
egritudine neruorum fridas sic est pa
ralysis: epilepsia: spasmo: tremor: et tortura. C^o Be. florum
sticados. 3. xxx. Aliae. i. thymi calameti origani afi. 3. x. ani
si. scio puretri. afi. 3. viij. sinziberis. 3. iiij. palmarum. 3. s. et
plex textus habet. 3. iiij. bulliat hec secundum artes in aqua sufficien
tia quantitatis secundum artem usque ad coctionem. 3. pto. Postea
coleat: et colature addant melis purificati lib. v. Et fiat
syrupus debito modum coquendo. Et facta quae prescripta coctio
vel partu distatia a decoctis ponant hec grossum modum con
tracta in pecia ligata. vij. cinamomi calami ardentia spice
croci sinziberis pipis nigripipis lobi. afi. 3. i. s. Et reiter
uent in vitroato vase: in qua si vis pecias potes relinqueret in
qua sunt ardentes. C^o Bulliat in aqua sufficiens quantitatis
Nota quod ista sufficiens quantitas diversis facit multum. nam quae
sunt res quam multum sustinet de decoctio: tunc per oī. M. i.
ipsarum apponit de aqua bocali. iiij. Si vero mediocrerem: medietas
tempore. Si partu bocale vnti tantum. Si vero mensuram vincas
bebas per oī libra retu ponere lib. vi. aqua si multum sustinet
de decoctione. si mediocrerem lib. iiij. si partu lib. i. s. Et iō ca
ueant viri in manibus rudiū apothecariorū se ponentes,
et dñi medicibni considerent. quod apothecarius sit qui suas
ordinatio dispensat: quia si ignorarus ne et anime et ho
noris suo parcat.

C^o Descriptio. 40.

Syrum de corticib. citri Melsue. Qui confortat
C^o stomachum: et facit oī odorem bonum.
C^o corticib. pomorum citri recentium lib. i. sete tinctorie in
kermes. 3. s. in grana corticum citoniorum lib. 3. Deco
quantur in aqua fontium lib. v. usque ad coumptionem
duarum partium: deinde addatur zucchari clarificati et
coctilib. i. coquantur usque ad formam syrups: et in fine aro
matizetur cum musci gra. iiij. C^o Adverte hoc quod corti
ces cytoniorum debent ponit in fine quasi decoctionis: eo
quia parum sustinet de decoctio: et hoc ratione ardentia
tis sue. C^o Adclarificandum zucchari apponenda est per oī li
i. zucchari. aqua coquendis lib. i. et dicta quantitate bini clarificare et

C^o Descriptio. 41.

Syrum deradicib. cōposit magralis: per
cc. ij

ad febres antiquas: et diuidit: et absterget colera grossa: et
flegma. Aperit oppilatioes oēs: et p̄p̄ stomachi: epatis: et
splenis: et p̄uocat ventram. C^o Radicib. ap̄i feniculi pe
troſili endiuie. afi. M. i. de radicib. intelligitur. Seminibus
intelligitur. aceti boni lib. q. Oia preter acetum bulliant
in lib. xx. aque usque ad perfectionem coctionem deinde cole
tur: et colature addantur mellis. purificati lib. iiiij. Et ace
ti quantitas prescripta et coquantur ad perfectam coctio
nem. et appellatur syrupus iste de radicibus cui aceto. Si
vero facere vis illi sine acetorum remoueras acetum et erit sa
etū. C^o Triplex fuit necessitas syruporum compōnius: prima
sunt cōseruatio virtutum rerum in toto anno. scda exhibicio
nis rerum in forma potabili volēdo virtutes rei p̄ter eius
subam. 3. pp infirmos quod non possunt sumere medicinas nisi
in hac forma: et pp has causas syrupi reperti sunt.

C^o Radices asiq̄ ericent binā lanante sunt: et ab interiori
ligno mudande deinde ad sole siccarū debet reseruādeqz
et sumo et huiusmodi sunt. et ita fere oēs herbe ericantur
et perseverant: flores vero in umbra. C^o Radices simpli pro
late sunt. v. nō. i. radix feniculi. ap̄i petrosili: brusci: et
asparagi. C^o Scia. iiiij. frida cōia minoria sunt ista: semē
endiuie lactucae: scariole portulace: si simpli scriptus
repia seūz cōiūz fridorū minorū de istis intelligatur. Si
vero scriptus repia. iiij. seminū cōiūz calidoz majorū ista
ponat: semē anisi: feniculi: carui: amicos: quod illa sunt. Se
mina vero. iiiij. cōia minoria calida sunt ista: semē ap̄i pe
etrosili: cimini: nasturtii. Ideo si simpli scribatur. iiiij. scia
cōia minoria calida de istis intelligit. C^o Syrum factus
cū melle simpli meli valet quod factus cū zuccharo. et quod
plex est cā: p̄ est quod mel cū sit viscous meli cōseruat me
dicinas: p̄ponēto syrupū quod zuccharū. 2. rō quod mel magis
mudificat magis regitque horibilitatem medicinam. quod zuc
charū. 3. quod mel dulcis. 4. cā quod mel digerit quod zuccha
rū. et si syrupus factus cū melle melior sit ad digerendum et
mudificandum: in ad infrigidandum et fortificandum meli valet
syrupus factus cū zuccharo quod cū melle. Cū si itēdimus di
gerere: abstergere: calefacere: et mundificare fortiter: de
bemus sacre syrupū cū melle. si infrigidare confortare
leuiter: et aperte cū zuccharo bono si utrūq; fiat cum utro
quod. Ideo notēt ignari et trouātli apothecariū quod suos sy
rups ppter avariciā cuī melle faciūt. Maior. n. inten
tio syrupi est confortare infrigidare et leuiter digerere
qua aliud sacre quare et.

C^o Descriptio. 42.

Syrum de hyssopo Melsue. Oserēs alimati: et tu
pis siccer: radicib. ap̄i: radicib. feniculi: radicum petrosili li
gritiæ afi. 3. x. ordei mitidi. 3. s. leonis malve dragantii seio
cytoniorum. afi. 3. iiij. capilloz veneris. 3. vij. iiiiube sebesten
afi. nuo. xx. passulaz. 3. i. s. sievū siccazz. Dactiloz pin
guin afi. nuo. x. coquens oia secundum artem in aqua sufficiētis quā
titatis: in aqua pluviata usque ad coctionem duarum partium:
deinde colentur: et colature addantur albaruz penidiaruz lib.
iiij. et fiat syrupus debito modum coctus. C^o Radices colligen
tes sunt cū folia: ceciderit quod tunc et non et virtus foliorum re
vertit ad radicem. et tunc fortior est virtus radicis. Radix
si simpli scripta repis in positis de raphano domesti
co est intelligendum. Sic. n. et romai et greci hodie accipiunt.
C^o Syrum oēs isti. s. violatus: de hyssopo de scabiosa de li
gritia de prasio: de iuniperis: et oēs decoctioes pectorales
cū aqua pluviata faciēti sunt: nō cū aqua coi. et rō est: quod aqua
pluviata est magis subtilis: et rōne subtilitatis magis pe
netrativa facitque virtutes alias medicinarum ad ptes pe
ctoris penetrare: quod cū alia aqua non penetraret. Et ad dñm
Aui. dicēte quod aqua pluviata rōne subtilitatis sue sube cū
putrefit. dico quod verū dicit: et hoc pp ipressionē aeris ab
cc. ij

Et. Sed ab intra secus est q̄re bñ nota. **C**Albaruz dicit auctor penidiariū: eo q̄r penidiſieri debent ex zuccharo albo nō cum pulueret rubeo ut quidam faciunt apothecarij nostri temporis.

Descriptio. 43.

Syrupus de ligritia Mesue: p̄ferēs tuſſi antiq: i mudificat pect: i plimone a mā flegmatica: q̄ tñ nō sit multe quantitatis tenacitatis i viscoſitatio. **C**re. ligritie rafe i mun. 3. q̄. capillorū vene. 3. i. ysopi ſicce. 3. i. p̄ge ſup his aq̄ pluuialio. li. iiij. i dimiſi p̄ diē i noctē: deinde coquas fm arte vſq; ad p̄ſumptio nem medietatis: deinde colentur: i colature addant: meli ſuſi purificati zucchari clarificati penidiariū. aſi. 3. viij. aq̄ roſe. 3. vi. buliant i coquant vſq; ad formā ſirupi: i refuſe. **C**Hic nō q̄ absurdū v̄i q̄ in iſto ſirupo auctor pollat aq̄ roſatā cuſ ipſa reſtrīgat: i hic ſirup⁹ d̄ dilata re p̄fectorioſ: i hoc nō ſolū v̄i p̄tra rōne: h̄i eſt ēt ū ſaſteſ hunc ſyrū: eo q̄r nulli ſunt q̄ aq̄ roſatā in eo poſnat. Ad hoc dōm q̄ recte ponif: i q̄ no ponit multū erat: i rō eſt. nā ad hoc q̄ ſyr⁹ iſte valeat tuſſi antiq: i pulmonē i pectus mundificat nō ſolū op̄: q̄ in eo ſint dilaſtatio ptes pectori] leniētia i maturantia catarrū: i vt per ligritia capilloſ veneris i ysopi ſit. Sed ēt nece eſt i q̄ in eo ſint ea q̄ ptes relaxatas adunet i v̄tutē expulſiuaſ cōſortēt atq; refocillent i fortificet: i hoc fit p̄ aq̄ roſa: iſgitur ronaliſter ponif. **C**Tribus modis vel altero triū modoz cognoscū q̄ ſyr⁹ eſt coctus. primo q̄ ſi ac ciptur cum ſpatula diſtillat p̄tinue ſicut oleum. ſecondo q̄ ſi adheret ſpatule. tertio ſi ponatur ſuper vngueſ vna gutta. ſi remanet i nō diſcurrit huic vel illuc her eſt vera cognitio coctionis.

Descriptio. 44.

Syrupus de eupatorio Mesue: p̄ferens febrib: antiq: i p̄pe eis q̄b̄ corruſipit forma ſtōachi i epatis: oppilatoe ap̄t i p̄ſert ſrigiditati i mollificatiō i ventositati in eis i inceptiō hydropiſis. **C**re. radiciū ap̄j. radiciū ſenſiculi. radiciū cindiuie. ligritie. ſiquāti. culcute. abſinthij roſariū. aſi. 3. q̄. capilloz vebedeguar. i. radicis cardonis bñdicti masculi ſucaba. i. radicis cardonis bñdicti ſemine floz bugloſe anifi. ſ. ſeminis ſenſeu. ſ. ſemis eupato. aſi. 3. v. raued. i. renbarbari maſti. ana. 3. iiij. ſpice aſſari ſoli. aſi. 3. q̄. coquuntur in lib. viij. aq̄ fm arte vſq; ad cōſumptionē tertie ptiſ: deinde colent i colature addant zucchari clarificati. lib. iiij. ſuci ap̄j. ſucci endiuie depura. aſi. lib. iiij. 3. q̄. 3. i. gra. xij. i ſiat ſirupus debito mō coquendo. **C**De bedeguar i ſucaba eſt magna diuersitas inter doctores. Auice. Mathēus ſiluati. Diſcorides. Simō Januēſis. Plynii i Gentiliſ exponit q̄ eſt ſpina alba. Gentiliſ eſt exponiſ receptaſ. Sotire que ſ canonie deſcribit iterū q̄ eſt manieries ſpina pro qua cōter ſumis alba ſpina. Et inſra eo. libro. p̄ exponere pillaſararū dicit i bedeguar eſt modus ſpina: i credif q̄ ſit ſpina alba: hoc ē q̄b̄ a doctoribus eliſere potui: qui conſule loquuntur: qui dalo q̄ ſit ſpina alba nō ponit quā partē ipſius plantę apponere debeat. mus. Cōter apothecarij. ponunt quādā rem h̄item ſimilitudinē ſpongie que rep̄iſ adhērere plāte roſe ſilueſtris: i dicunt eſte bedeguar: i cetera. **C**Sucaba de ſucaba dicit Simō Januēſis: q̄ eſt nomē arabici: i idez importat q̄d ſpina arabica: i hoc idez dicit Salie. Raſio Aliabbas Matheus ſiluati. Paulus v̄o volēa oſtendere quid ſit dicit ſucaba herba dulcis q̄ extenditur ſuper terrā i ſacit capita grossa i flores ſanguinei coloris: ſed hec apud nos reperiſt. Alij v̄o dicit q̄ ſucaba. i. bedeguar: i bedeguar. i. ſucaba: i ſic exponunt ignotum per ignotū. **C**Alij v̄o poſt ponentes tātoz viroz ambiguitates ſolent hoc in ſirupo apponi ſacere. Iūcos marinos i radices cardonis bñdicti: i dicunt q̄ duo hec videtur

de mente auctoris cum illa ſint aperitiua vrine: cōſorta tia epatis que omnia querunt a ſyrupo de eupatorio: i q̄ reperiunt experimento bene eis ſuccedere iſ. **C**Sed i bi i illi a veritate ſunt multum diſtantes. Igitur ſciat q̄ bedeguar eſt radix cardonis benedicti que masculus dicitur nullum florem faciens nec tifsum: ſed folia erte duntur ſuper terram. i ſolia ſtrictiora ſunt i breviora ſucaha: magisq; incifa. Sucaba vero eſt radix cardonis benedicti florem facientis cum groſſo capite cum paruo tiffo: immo a radice non extenditur per longitudinem ſpāne ſeu elevatur i in futura i p̄plicata pluia coſtrin gitur i in ſereno diſtatiſt differt a ſuperiori cardone p ſolia tifsum i florem. Apud nos nō reperiunt vel raro duob; hi cardones: ſed portant a montibus Belinzone in conſiſtibus theutonicis. **C**Dicio mediolanis in montib; ſuſi ſaxi oritur. i hec eſt vera expositio i declaratio bedeguar i ſucaba iſ. i due he radices i hoc ſirupo p̄nuntur: nō aliud iſ. **C**Pauci in ſirupi ſunt qui idunc ſyrupum ſciant facere. Melius enim dicit ſiat ſyrupus cuſ ſucab; ap̄j i endi. q̄titate ſufficienti. nulli ſunt qui hanc ſuſtientem q̄titatem eligere ſciat. Igitur nota q̄ per hāc ſufficientem q̄titatem intelligit pportionata q̄titates zucchari ad ſuccos: quāadmodū pportionauit i poſuit in ſyrupo de bilatijs. ſ. ſucci lib. iiij. iiiic. lib. q̄. 3. q̄d ē p̄ ſuſi lib. zucchari ſucci depurati. 3. ix. cl. 3. i. gra. xvi. nec plus nec min⁹. Illo ſigil mō pportionādo resultat ſucci q̄titas pſcripta ſupra: nec plus nec min⁹. i hec ſuit i eſt opinio doctoris: q̄re bñ nota q̄ pauci ſunt faciētes hūc ſyrupū bñ ſrōne. **C**Flores colligēdi ſunt qui pfecte ſunt maturi: i anq; cadat: i anq; diſmittat colorē iū iſ. i ſic ſumma ſyrupop̄ in hiſ cocludit iſ. **C**Descriptio. 45.

De coctio pectoralis magiſt: i leniētia pecti: i cofe rens ad tuſſim: i raucedinē vocis. **C**re. ysopi ſicce. capil. vene. ſicuū dactiloz ſebeſtē paſſularuſ ordeſliquitrit. aſi. ptes eſq;les bulliant hec in aq̄ ſuſtientis q̄titatis fm arte. deinde colent: i reſervent. **C**In hac decoctio ſunt q̄ his addūt yreos: ſed ego q̄p̄ pectoralis ſit nō laudo illam apponendā eſte ppter eius horribilitatem i malu ſaporem.

Descriptio. 46. **C**ōo: q̄ in acutis febrib: i alijs paſſio: nibus calis i tpe calo ē miltii vſi ad diſteperādū medicinas q̄ in hiſ ieporib: i paſſiōib: aſſumunt: varians aut iſte decoctio ſ a medicis peritis fm diuerſitatē egritudini magis i min⁹ calidatū i in exi gētia diſpōnū. **C**pumoz tamarindoz paſſulari vio: lartū ligritie ordeſ. aſi. ptes eſq;les bulliat hec in aq̄ ſuſtientis q̄titatis fm arte: i colent: i refua. **C**Decocatio ſiſte i oēs alie p̄ tres vel q̄tuor dies cōſuari i nō plus: i marie in estate: i inter oēs hic iſideſter dieſ de iſuſio ſaeta in aq̄ lacris ſeu caſei: q̄r min⁹ cōſeruat: q̄r miſi p̄ viuū vel p̄ duos dieſ cōſuari pōt. **C**Syrupi v̄o ſuauit ſi ſit de melle p̄ duos aňos. Si v̄o de zuccharo i bñ cocti i i vase bñ obturato p̄ aňu durat. **C**De cōſeruatione iulep. Scias q̄ iulep aq̄luz i male decoctū panico tpe ſeruat: i marie tpe eſtatis. Iulep v̄o bñ coctū per annū ſeruat: i nō plus ſub formā iulep. Et hic cocludit ac cōplect ſumma ſeptima que ſuit de ſyrupis i decoctiob; i iulep. **C**Incipit octava diſtō q̄ eſt de vnguentis. i continent. 23. deſcriptiones.

Aguentū ſtōaticiſ ſuētiōe magiſt: p̄ ſuſi mei. p̄ ſuſi ſtōz: i valēs in paſſiōib: ſridis eſt. i dolorib: ſciſ a ventositate: i ad debilitatē ſtūtia digestiue: appetitiū excitās. i digōneſ p̄curās. **C**olei hardini. i. ſpice. olei maſticiſ. olei camomille. olei mente. olei de abſinthio. aſi. 3. q̄. olei citonioz. 3. iij. olei ro. 3. q̄. 3.

macio mastis gariofilorum nucleus muscate cardamo, mi. s. maioris et minoris galange, ligni aloes, ana. 3.ij. corrallorum ru. Seminum coriandrorum preparatoru, rosariu ru. an. 3.ij. 5. sumitatu absinthiu mete florum chamaomille sumitatu squinatii. an. 3.ij. 5. pteranq oia sbrillissime: et cu paucu cere fiat vnguentu mediutene inter durtie et molles. Addendo panis brustulati pno in acetato insu et bni expsi. 3.ij. Et in oī vnguento spēs debet subtilissime pteri. Nisi n. bni puluerizens non possit virtus carui ppores penetrari nec a calore parari. Necitas vnguento et emplastroru oleoru suu ut rei alicui virt applicaret in suba adhereti et no statu resolubili. 2° quia medicinae simplices no faciebat effectu. 3° ppter debilitate medicinarum simplicium.

C Descriptio. 2.
iiiij. sarine ordei. q. 8. et fiat vnguentu in bona forma sine igne. **C** Terbentina lauaf in aqua ordei. hmo vt in frigideatur magis absterciua reddat et minus viscosa. Multo alijs modis diversificat hoc vnguentu a chirurgicis: sed iste preualet alijs.

C Descriptio. 6.

Anguentu egyptiacu Melue: pseres ad vulne ra antiq et fistulas q in dicitur mudi ficatione: abstergit enim ea et mudiificat a carne mortua. **C** Re. floris eris. 3. v. mell. 3. xliij. aceti fortissimi. 3. viij. Coque super ignem donec insipisse: deinde ab eo ablato ad de olibani bni puluerizati. 3. ij. 5. terendo supra terenda. **C** Hoc vnguentu duobus modis fit. qui. n. volunt illud multum corrosiu faciunt ipsum sine olibano. Qui do medioriter olibantu ponunt.

C Descriptio. 7.

Anguentu apostoloru Aut. 5. cas. tractatu 11. qd in vsu est. rectificans cui facilitate fistulas difficiles et scrophulas paruas nec est aliquid sile ei: et mudiificat vulnera ex carne mortua et plns et consolidat: et dī q est medicina. xij. apostoloru. **C** Re. terebentine cere albereline pini. an. 3. xliij. armoniaci. 3. xliij. opoponacis. 3. iiij. floris eris. 3. iiij. aristologie lōg. turio ana. 3. vij. myrrhe galbani. an. 3. 5. bdelij. 3. vij. litargirij. 3. viij. i sundaf bdelij et alie gūme in aceto sorti et dissoluant: certa dō pterane: et fiat vng" addendo olei lib. q. in estate et in hieme lib. iiij. **C** Oleu si simpliciter scriptu repiat de oleo olivaz semper intelligendū: qd oleu est mā oīu oleoru vi in trac. b oīis manifeste apperit.

C Descriptio. 8.

Anguentu basiliconis magnu Melue: qd eō fert vulneribus: in quib est calefactione: et ppe i vulnerib" neruof. mudiificat. n. et carnat ea. **C** Re. cere albereline pini sepi vaccini olibani myrrhe pīcī grece. i. colophonie. an. 3. i. 5. pīcīs. 3. iiiij. olei coīs lib. ii. ceterantur conterenda: et fiat vnguentu in bona forma. **C** Pīr si simpliciter scriptu reperiatur semper de naturali intelligatur. Si vero pīt. greca de colophonie semper intelligitur.

C Descriptio. 9.

Anguentu de cerusa crudu magrale pseres ad adiustione ignis et excoriationem. **C** Re. ceruse lib. i. 5. olei rof. lib. ii. 7. 3. iiiij. litargirij. 3. i. 5. ceterant omnia subtilissime: et fiat vnguentu in mortario bni oīa miscēdo. Et hic ē cōs modus. Ego dō soleo lauari face cerusam et litargirij cu aq rof. ea. n. lotiōre remouet ab eis acutias et mordacitio.

C Descrip. 10.

Anguentu de cerusa coctu magrale: puenies q buscuq malis colophonib" calidis factis caliditate solis vel quomodol: et strictioni seu excoriationi cui calefactione mala. **C** Re. ceruse lib. i. 5. litargirij. 3. i. 5. olei rof. lib. ii. 7. 3. iiiij. cere albe. 3. iiiij. ceterant oīa subtilissime. et fiat vnguento decoquēdo illud lento igne usq ad perfectā coctionē semper cum spatula agitādo: et in magdaleonibus reducat. Paruū aceti pōt apponi ut magis alet. et sine aceto ut supra fieri pōt. et sic conuenit in oībus mēbris. no aut cuz acto. qd in locis neruosis noceret et in vulneribus profundis.

C Descriptio. 11.

Anguentu de dragagāti magistrale. **R** gum me dragagāti mude. 3. iiij. aq florū violarū lib. ii. infundat in ea gūma phoras. xij. postea stamigner: et addat olei violati olei amigdalari dulcius cere albe. an. lib. i. liqfiat oleu et cera. deinde apponat gūma ipsis strigidatis: et misceant. **C** Anguentu hoc nisi signio fiat. nunq bona forma h̄re pōt. Et stat in magdaleonibus grossitudinis fabe. Igit b mō facias: post liqfactionē cere et olei et ipsoru strigidationē. Addas gūmas stamignata paulatim illa strigelizādo. ac si veiles strigeli zare manuschū: et no cesses addē gūma et strigelizare donec habeat bonā formā: et q̄to magis elaborabis inducedo

cc. iiiij

Anguentum sandalini Melue: qd cerotuz ab eo dies ultimum ad sedandum inflamationes et apostemata calida: et supercalesactioes que sunt in stomacho et epate. **C** Re. rosar. 5. i. 5. sandalorū tubeorū. 5. x. sandalorū tubeorū: sandalorū albore. sandalorū citrinorū an. 3. vi. boli armeni. 3. viij. spodij. 5. 5. cōphore. 5. iiij. cere albe. 3. xxx. olei rof. lib. i. Liqfiat siml oleu et cera. deinde lauenet cu aqua frigidissima plurib" vicibus: deinde pīscripte spēs ponant. Si vis facere vnguento in forma latu dura debes ponere pro oī. 3. i. olei specierum. 3. iiij. cere. 3. iiij. 5. Si vero molle pro omni. 3. i. olei. 3. iiij. cere. 7. 3. iiij. spērum: et ista est dosis specierum olei et cere ad vnguenta faciendū.

C Descriptio. 3.

Anguentu Galieni Melue: et ab eo appellatur cerotuz ultimum strigidationē valē ad febres acutas et sodā calidā pulsativa. **C** Re. cere albe lib. i. olei rof. lib. iiij. et sit sacram ex oleo omphacino. i. et oliu imaturis. Liquescant omnia simul: deinde latentur cu aqua frigidissima lauationib" pluribus usq quo bene albescat. Et quanto magis lauaf tanto sit perfectior. In fine dō conquassent seu lauaf cum paucu acetib boni. **C** Istud vnguento ego lauari soleo facere ex aquarosa cea loco aq coit: et est magis fortius renū.

C Descriptio. 4.

Anguentu populeon Nicolai: taliter deī qd fit de oculis ppls: et valet ḥ calorem febris acute: et bis q dormire nequit intictis ipsib" et pulib" plāti manuū et pedu. **C** Re. oculorū ppls lib. i. 5. paupieri orbis foliorū mādragore cimaz. rubi teneruma tu soliorū hyusquammi solarii vermicularis lactuce semper utrue bardene violatū vmblici veneris. an. 3. iiij. assun gie nouelle pox sine sale lib. iiij. oculippli per se bsi pīstent: et iterū postea cu assungia repīstent: et magdaleones forment: et per diuos dies sic dimittant. Tertia vero die herbe p se bni terant: deinde bis addas magdaleones: et simul ant terant: et postea iterū omnia in magdaleonib" redican: et permittant per dies noui: et elapsu termino dicti magdaleones in caldario vel capitia cum lib. i. opti mi vini reponantur: et simul ad ignē bulliat usq ad vini assumptionē semper cu spatula agitādo. Et postea colent p faciliū: et colatū pmitte strigidari: et ultimo in vase reconde. **C** Oculippli in mense aprili sunt colligendi: et cu assungia miscēdi: et seruādi sunt usq in mēse maij cu assungia eos miscēdi usq quo alie herbe colligentur. **C** De solis mādragore nota: qd apud nos no reperiuntur ipsorum loco apponimus vel corticeo mandrago, et vel papaver nigrum vel hyusquamū.

C Descrip. 5.

Anguentu citrinū seu mudiificatiū magrale: qd in vsu est. **C** Re. terebentine bni late in aq ordei lib. 5. vitellos onoz muō. vij. mell. rosati.

Bistinctio.vij.

tanto meliore formā accipiet. **C** Descriptio. 21.

Anguentū pectorale magrale lenitum: et hu-
serio tussi sicce: et succati gutturis et pectoris si eis spo-
ptes extrinsece pectoris ubi coste situantur inunguntur.
Re. olei amigdalarii dul. 3.iiij. olei camomille olei vio-
la. a. 3.iiij. butyri recētis. 3. vi. adipis galline. 3. ii. adipis.
anatis. 3. ii. yreos subtiliter puluerizati. 3. i. croci. 3. ii. cere
albe. 3. ii. Misse: et fiat vnguentum. omnia simul lique-
faciendo in fine vero hyreos et crocus ponantur. deinde
lauetur. iij. vel. iiij. lotionibus cum aqua ordei tepida.
Butyrum melius vaccinū: et cum medicinis ponit.
id est ad opus medicinae datur dōesse sine sale et conser-
vatur usq; ad sex mēses: vel usq; ad annū ad pluia.

Adeps gallie dō esse recēt et no antiq; amittit. n. com-
plone et virtutē: et effici rācidū: et amittit tpamētū: et liq-
factū mīlī. seruaf. Adipes anatis et anseris quanto anti-
quiores tāto meliores sunt. et cū in medicinis admini-
strant nullomō sale p̄dendi sunt. **C** Pinguedines oēs
si aspergant zuccharo subtiliter puluerizato diu cōser-
uant absq; corruptiō. b̄ ego sepe vidi et expimētō appro-
bauit. pinguedines. n. q. p̄ v̄sū medicine sunt nullō sale
salade sunt. s̄ mō p̄dicto ppande q̄rē tē. **C** Descrip. 13.

Anguentum cōtissē. Sūlēlī d̄ varignana
in sua p̄ctica. cap̄ de his que cōi-
nā magis sūstīt mēstrū mulierū q̄ in v̄su est. **R**e. cor-
ticū medianoz arboris glādiū myrtillorū caude cabalie
gallaz corticū fabaz azinorū. a. arilloz vuartū sorbel
laz succaz lacinoz mesphiloz imaturoz radicū celido-
nie folioz pini sinestris. a. **M**. i. teranf et coqñf in aq̄
plataginio p̄fecta coctō. deinde colēt. postea accipe cere
olei myrtini. 3. vij. 5. liq̄fāt simul. et lauenſ in p̄dicta co-
latura nomes semp colaturā in ouando q̄q; vice. postea
accipe corticū medianoz castaneaz. corticū medianoz
arboris glādiū gallaz. a. 3. i. cineris crurū ossis bouis
myrtillorū azinorū sūe arilloz vuartū. a. 3. 5. trociscoz
de karabe. 3. ii. olei myrtini. lib. q. 3. et alig addūt oleum
masticint. puluerizenf subtiliter puluerizada. Et cū p̄dā
cera lata cui sup̄scripta decoctio fiat vnguentū. **C** Per
cortices fabarti auctoz intelligit corticē in quā sābe oritur,
crescit et maturant. s. illa tegula. **C** Modus lauan-
di cera talis est. p̄mo dō cera ad ignē liquefieri. deinde
in aqua munda ab omni sapore dō p̄gci. et in aqua illa dō
manib; malarari. et aq; a cera manib; exph̄ti. deinde ad
ignē dō liquefieri et in aqua munda proisci. vt plus: et sic
sterum atq; iterē est faciēndū: quousq; aqua sine sapore
exeat: et tunc erit signum lotionis. **C** Descriptio. 14.

Anguentum p̄ vermb; Mōtagnane in an-
tidotario suoru3 p̄silioz qđ in
v̄su est. **R**e. cētauree minoris absinthi lupinoz. a. 3.
Saligni aloes cornu cerui v̄sti diptami. ana. 3. ij. aloes ad
pōdū oīum. qđ erit. 3. vij. 5. olei obsint. 3. iiiij. sellis tauri.
3. ii. cere. 3. i. 5. teranf oia cōterenda. et fiat vng". Lauaf
enī cera dupli cā. b̄ vt acuitas sua amouef. 2. vt acqui-
rat virtute quā nō h̄z. et quā h̄z depdat. vt in vnguento
comitissē: q̄r lauan; vt efficiā p̄specta. **C** Si scriptū repe-
rif cera lata. tūc dō cera lauanā est in aq̄ cōi. aliter lauef
in decoctione de qua describit. **C** Descriptio. 15.

Anguentū p̄ scabie Mōtagnane. **R**e. assungie mun-
de a tela sua. 3. v. olei laurini argētī
v̄ni extleti cere mūde. turis bñ puluerizati. a. 3. ii. salis.
3. viij. succi platagis. succi sumiter. a. 3. vi. p̄fice sic: cera
olei laurini et assungia pone i captia ad ignē cū succi:
et buliat donec oia simul usq; ad p̄sumptionē succi:
postea deponant ab igne: et addat argētū extinctū.

vt supra. et vtere. **C** Assungia porci meli p̄seruat liq̄fētā
et adeps renū capraz b̄ et mō meli p̄seruat. **C** Argentū
vintū hoc mō extiguit et p̄parat. Accipiat argētū vintū.
et ponat in vna ampulla vitri. vt supra. et ponat tanta fa-
silia q̄ coopiaf. deinde p̄cutiaf tm̄ sub et supra semp salti
us addēdo q̄ totū p̄frāgaf: ita q̄ possit aspergi tāq; lac:
et p̄tib; cuiponif adhēreat. et b̄ mō extinctum erit. aliter
tm̄ p̄cutiaf q̄ in illā formā veniat. **C** Descriptio. 16.

Anguentū p̄ scabie aliud p̄ pueris et p̄gnanti
bñ lotē. 3. iiiij. butyri loti. 3. ii. sal. 3. i. succi citrā gulop;
vitellos ouoz. a. numero. iiij. olei ro. 3. i. misceant oia si-
mul. et fiat vnguentū. **C** Salis si simpli scriptū repiat in
cōpōnib; semp de cōi sale est intelligendū. **C** Tereben-
tina et butyri lauanā sunt in aqua cōi. et sic facias de om-
ni alia re lauanā in aq̄ cū solū dē lauetur et non exprima-
tur cū q̄re cū cōi aq̄ lauanā est. **C** Descriptio. 17.

Anguentū de arthanita magni Mōf. q̄ vngif
veter et sumē t̄ ilia. et solone soluit
catarci. et vngif ex eo stōchus et sāc vomere. et educit ver-
mes. et p̄fert hydropsi. et solone educit aq̄ citrinaz: et est
ppinādū nō valētib; sumē medicinam. **R**e. suc. arthāite
id est cyclamis vel panis porcini lib. iiij. suc. cucumeris a-
simili lib. i. olei hyrrini lib. iiij. butyri vaccini li. i. pulpe col-
logntide. 3. iiij. polipodij. 3. vi. euorbijs. 3. 5. q̄ sunt terēda-
tere. et submerge succio et oleis. et pone i vale vtreo strī-
cti orifici. et strige caput ei. et p̄mitte p̄ dies octo. deinde
buliat oēs ebullitiōe vna et colef. deinde p̄sicianf sup̄ co-
laturā. serapini aur. v. myrrhe aur. q̄. duo hec dissoluant
hus i forti aceto. deinde p̄sicianf in dcā colatura: et bulliant
h̄l semp agitādo cū spatula usq; fere ad succo p̄suptio-
nē. et tūc p̄sice sup̄ ea cere. 3. v. sell Vaccini aur. v. serueat
cū eis usq; dū liq̄fāt cera. deinde pulueriza sup̄ id scamo-
nee aloes mezereō colloqnti. a. aur. v. salis gemme aur.
iiij. euorbijs. aur. iiij. turbith aur. v. pipis lō. 3. iiiij. be. camo-
milla. a. aur. iiij. misceant oia bñ vt ḡmisseant: et vtere.
C Modus cēhēdi succū a cucumē asinino talis est. Ac-
cipiant in fine Julij in dieb; canicularib; et in mēse Au-
gusti. q̄i sūt curriti: q̄ illi sūt maturi: et ponant in vase. et
p̄mittant p̄ noctē. deinde forētū cultello acuto. Erit
aquositas quedā clara et suba pulposa. Illa aq̄sitas collig-
at cū spongia vel bōbice et abūcias: et suba pulposa res-
uetur: et vtratur ad libitū ponendo illā ad sole et p̄mittat
excātā donec possit educi ad formāz trociscoz. deinde
remouetur: et reseruef. **C** Descriptio. 18.

Anguentū dialtea magrale valens proprie ar-
tū doloz p̄pectoris ex friditate et plen-
tissi: et sup̄ pectū iunctū sanat oia loca frigidata. calefacit:
mollificat: et humectat. **R**e. radicum althee. M. in. semi-
nis lini. se. senugreci cepe squille. a. lib. 5. et i. os sūt mu-
cillagines in cōmīni aqua de gibus accipe lib. vij. olei cō-
muni lib. iiiij. cere lib. iiij. terbētine. 3. vij. gūmihedere gal-
bani. a. 3. i. butyri. 3. viij. refine pini colophonic. ana. 3.
iiiij. medulle bouis. 3. vij. croci. 3. ii. sepi vaccini lib. 5. et fiat
vnguentū: dissolute dō gūmas in aceto forti. **C** In rece-
pīo q̄i reperit scriptū olei loti. Modis lauanādī talis ē.
p̄mo ponat oleū in vase mūdo stricti orifici. et sup̄ sun-
dat aq̄ clara calidissima. deinde abīscatur aqua: et tōtēs
reiterē p̄iectio dicte aque seruentis q̄ finalē exeat eius-
de coloris et sapori sicut a. p̄tectionem. et tunc oleum
erit mundū. Et nota q̄i sit dō lauanī in uno vase qđ sit in
fundo foratum: vt aqua possit exire. oleū enim remanet
semp super aquā et natat: q̄ est corpus aceti. Ideo q̄sto
lemoniō tanto melior. tē. **C** Descriptio. 19.

Anguentū marcatō Nico. in suo magno
antidotario. Et q̄p̄ hoc vng;

¶ dico sequentia nō multi sunt in vsu. Tu qz in eis sunt multe difficultates; iō declarare pposui. qd facit ad dolorē & frigiditatē capito; & pectorio; & stōachi; & ad feliro sim & splenis & epatis; & ad ilij dolorē; sibueniēs paralitio; sciatio; nephriticio; & podagricis; tumores reprimit; & dōc̄ dolores medef. Et cetera albe. lib. q. olei cō munis. lib. viij. rosis marini foliōz lauri. aii. 3. i. rute. 3. vij. amaraci. i. maiorane. 3. vi. ebry. i. floris salutis. sauvine balsamite. i. mēte aquatice. liliifagi. i. silire. ozimi polig calami artemisie enule bethonice brāce vrsine spgule. i. patritarie pumpinelle agrimonie absinthij herbe paralytis Herbe sancte marie Limarum sambuci Lassalle. i. vermicularis. aliqui vō fabā grossuz dñt mille foliū sempitue camedrey. i. camedreos cētauree. i. maioris fragrarie & herbe portantis fragras qnḡ foliū herbetetrauit. i. ozo. bi. aii. 3. iij. euisci. radicis. i. radicis althee cimini myrthi. i. folia myrthi. aii. 3. iij. senugreci. 3. i. 5. butyri. 3. i. & 3. q. vrtice violarii papaveris nigri mente saracenice alterius menthe. i. mēthe domestice polytrici lapacioli. i. lapacij acuti carduclci. i. cardonis bñdicti m̄rissilue matre. i. cap. i. foliū herbe muscate aleluia. i. panis cuculi linque ceruine. i. scolopendrie crispule camphore storacia calamite medulle ceruine. aii. 3. 5. adipis v̄si gallinacei masticis. ana. 3. i. turis. 3. 5. olei nardini. 3. q. Herbe omnes prescripte colligantur in medietate mensis Maj: & oēs in vna die vel duobus diebus: & ab hora tertiarum usq; ad meridiē. Conficiat sic. herbe terantur. subtiliter infundant p dies. vij. in optimo vino odorifero: octaua vō die ad lentū ignē h̄ ponant. Et cū vintū aliquātū erit cōlumpnū. addatur his olei p̄dictū: & bulliat donec incipiant diminui deinde cū diligētū colet: & pectis herbiosterū supignē ponant: & cū lcepint bullire pone storacē: & cū modicū bullierint pone butyru & arungias & pinguedines suprascriptas aliquātū tisas & olei narclū masticē & olibanū: & postea cere: semper cum spatula agitando: & cū cera liquefacta fuerit ab ignē deponat: & cū coagulatū fuerit reserue in vase. Parafelis herba est cuius folia incipiunt tpe hyemis q̄ se extendunt in tera: quasi alba & crispa: h̄ flore albū. Herba sc̄e marie est qdā herba ad albedinē tēdē rugosis folijs: aliq p̄fū cariam dñt. Mētha saracenica: h̄ folia lōgiora & acutiora q̄ mētha domestica seu hortensis: menthe. n. plures sunt spēs vt Mat. fil. ca. 54. osidit. Herbe muscatē hec herba est herba illa q̄ se expādit in terrā odore h̄ musci que satis assimilat agrimonie: sed est minor ea. qui qdā q̄ est valeriana: & qdā q̄ est rostrū ciconie. In ter vnguentū & emplm est differentia. Nā ad p̄ponem vnguenti: requirit cera & olei: in emplis autē non est expediens semper ponere ceram.

Descriptio. 20.

Anguentum aragon Nicolat: valēs ad dolorē & frigiditatē: ad spasmi: & te-thanti: ad dolorē ilij: & remittē: arrectio: & sciaticis multū p̄dest: & quartanarij si spina inūgaf aii horā accessibis mitifice prodest: dñ tñ sp̄h̄ calefieri. Et rosis marini Majorane radicūari. i. serpentine serpili rute: radicū fidei. i. cucumeris asinini aii. 3. iij. 5. foliōz lauri salutis sauvine. aii. 3. iij. polycarie maioris & minoris. i. hellebori albi & nigri. 3. iij. aliq dñt q̄ policaria maior ē thīm: & polycaria minor est laturegia brionie. i. radicis cucurbite saluante. 3. iij. laureole. 3. iij. nepite lib. 5. masticis olibanū. aii. 3. viij. p̄terri euforbi. sinziberis piperis. aii. 3. i. olei muscelini. 3. 5. olei petrolei. 3. i. adipis v̄si olei laurini aii. 3. iij. butyri. 3. iij. olei cōis. lib. v. cere lib. i. herbe & radicē colligantur tpe & hora scripta in p̄dicto vnguento: lauent: & mundent & subtilētū. deinde p̄terant: & p. vij. dies in oleo inhydant. octaua vō die sup ignē ponant.

& coquantur usq; ad perfectam coctionē. postea per scūculū colentur fortiter exprimendo. deinde dicta colatura super ignē ponatur. & cū bullire ceperit addatur oleū laurini butyru & adeps ac cera: q̄ liquefacta. adde petro leum & mucelinum. postea masticem & olibanum zinzibē ber piper & euforbiū & piretrū: & post ab igne deponatur. & recondat. Inter doctores magna est dōria de laureola & mezereon. idem sunt: & false. Nam mezereon est planta lacticinia: & dñ alio nole oliuella. laureola vō est arbustū: & nō h̄ lac: h̄ solia laureole sita lauro. Polycaria est herba q̄ h̄ solia solia silia olive. sed aspa & pinguia & viscosa. & sita duap. spēz. i. maior & minor. maior ē gratia odoris. & in fine fructice maior est virgas h̄is longitudine cubitis duobus. Minor vō vnius pedis longitudine porrecta flores fragilē: & mellinū h̄is colorē amari sapore. & cū floruerit flores velut capillos fac: radix ipa ē inutilis: sed qz nostro hoc climate nō reperiſ. nec cognitio habetur. ideo loco ipsorum ponit helleborus alb⁹ & niger. & alij loco polycarie maioris ponunt thymū maiorē v̄salem: & loco minoris ponit saturegiā. De oleo muscellino magna iter doctores est cōcētio. qdā. n. vñt q̄ dñ muscellinū. qz in eius apōne intrat musci. nē muscellinū v̄oaf. qz sit ex humiditate invenita in tubero sitatib⁹ v̄lmi. Itē muscellinū vocat multi oleū de ben. i. vō seie cataputie. Alij vō h̄ mō oleū muscellinū faciuit fm̄ hāc receptā. & ponit a Galieno in suo antido. & stud est in v̄su. p. olei lib. viij. aque lib. ij. foliū sp̄ce costi masticis. aii. 3. i. storacis calātē myrtle croci cassie lignee. aii. 3. vij. gariosilorum bdelij aii. 3. 5. nucis inde musci. ana. 3. ii. Conquassentur. deinde bulliat simul usq; ad p̄sūptionē aq. deinde colet: & reserue. aliq supaddūt huic descrip̄tiōni r̄lobalsamū & carpobalsamū.

Descri. 21.

agrippe Nicolai in magno anni dotario: q̄ agrippa rex iudeorū vtebat: valēt hydroptisis: & oībus tumoribus in q̄cunq; parte corporis fuerint: & ad neruōū indignatoe v̄rūna p̄ uocat: & intūctū sup vētrē laxat: & dolori renū ex frigida cā optie facit. Et bridiē. i. radicis cucurbite silvestris lib. i. radicū ebūt: species est sambuci faciens qdām seies nigra fetentia tribuli marini. aii. 3. iij. radicū sīcide. i. cu. cumeris asinini lib. i. sigile. 3. vij. hyre. i. liliū cele. 3. iii. radicum filicis. 3. ii. Omnes radices ter vel quater h̄i lauet: & in pīlo marmoreo bñ terant olei lētisci. lib. iii. Ponatur in dicto oleo. & p dies. viij. p̄mittant. Nonā vō die ad ignē ponant oīherc. & tādiū bulliat q̄ radices diuidantur. deinde ponant in sacco exprimēdo & collando. & cū collatiū fuerit ad ignē pōaf: & cū fuerit debite fere coctus intus: p̄sūciat cere albe. 3. v. Et liquefacta cera ab ignē deponat: & post in frigidationē referuyet. Antidotarium est qdāz includens diuersas descriptiōes medicināz ad diuersas & varias passiones. dñ antidotariū. i. 3. vitū datū. qz h̄ eruditines p̄ncipalē. Uel alster antidotariū dicitur. i. 3. datuz: ab anti quod est 3. inde dicitur antidotarium qdā est liber p̄tīcē experimēta p̄tra morbos data. Tribuli marini sunt quida fructus nascentes in aq; cornua h̄stites: & intūs h̄st quida medullam ad similitudinē castanee: & isti gallici pauperes solebant sup pilos suos portare. Botum est duap. spēz domestica & silvestris domēstica est arbor terebentine. Et silvestris lentiscus arbor in mōribus nascentis: ex cui sc̄e sit olei lentisci. & si h̄st non pōt ei loco ponit olei masticis v̄l terebentina vel olei de leuco. i. albū antiquū.

Descrip. 22.

Anguentum marciatō: qdā in v̄su cōter h̄rē Nicolai vt. s. h̄s v̄tutes vnguenti marciatō suprascripti. Et foliōz lauri lib. iiij. rute li. iij. 5. amaraci. i. maiorae lib. ii. rosis marini. li. i. 5. foliōz

Distinctio. ir.

myrrhī lib. i. esbryg. i. floris salviae balsamite. i. menthe aq-
tice. osimi an. lib. 5. buryri. 5. v. masticis storacis calamite
medulle ceruine adipis visi adipis galline. an. 5. i. thu-
ris. 5. g. olei nardini. 5. l. Olei viridis. i. ex olvio imma-
turis lib. vi. Et fiat vng^m put in vnguento alio marcia-
toni tibi ostendi. **T** Oleu viride est oleu omphacini. i. oleu
oliuaz immaturaz. 7 dī a virendo. eo qz maiore viridi-
tate hz qz cetera olei simplicia. **D**escrip. 23.

Vnguentum staphisagrie magistrale. &c. assu-
gie saponis mollis staphisagrie
an. 3. iij. olei linose. 3. iiij. argentivii exticti. 3. ij. Conterā-
tur subtiliter stirpēta. et misceantur: valet hoc vnguen-
tum ad interficiendū vermes seu pediculos capitis pal-
pebrarum et inquinūz. **C**Assungia si simpliciter scripta
reperiatur semper de assungia porcina est intelligendū.
Chic viriliter est notandum q̄ stomachus et epar non
debet aliquo vnguento vngit: aut aliquod emplastrum
vel cerotum supra eos ponendum est post cibum. qz at-
trahendo calorē a loco digōnis impediret cibi digōnū.
et naturā a sua digestione seu operatōe diuenteret. **C**Un-
guenta emplastra et cerota. vtpsm conseruant per annū
in sua virtute et bonitate: et nō plus. qz elapsō anno pau-
latine humiditas eoz nālio desperdit et terrestreitā acq-
ritur. quare notent apothecarij. et his compleetur sum-
ma octaua que fuit vnguentorum.

Cincipit.it^r.distinctio que est de emplastris. & continet
vi. descriptiones. **C**Quarum prima est.

Oplastrum de melliloto Mef.
mollificas oem du
ricle q̄ sit in stō epate ⁊ splene ⁊ oib⁹ viscer
bus. C. melliloti. 5. v. floz camomille se
nugreti. s. semis baccaz lauri radici althee
absinthiā an. 3. iij. seminis apq̄ cordueni idest carui agre
stis hyrcos. s. radicis ciperi ameos. Spice cassie lignee,
q̄. 3. i. 5. sansuci. i. malorane. 3. iij. armontaci. 3. x. storacis.
bdeliā. an. 3. v. terebeniine. 3. i. 5. ficutum pinguitū. nuō. ry.
sepi caprini resine. an. 3. q̄. 5. cere. 3. vij. olei sansuci. i. maio
rane. olei spice. an. lib. q̄. conficat sic. Ex semine senugre
ci. radice althee ⁊ ficuti siat mucillagines in aqua deco
ctiōis alterias senugreci camomille ⁊ melliloti. an. q̄tū
sufficit: ⁊ de dicta decoctione ēt gumme p̄scripte dissol
viant. Letera vō puluerizetur: ⁊ additis oleis cera: ⁊ adi
pibus siat emplsm. Potes ēt alio mō sacere. decoquere. ra
dices althee ⁊ ficus in prescripta decoctione: ⁊ post ipsa
rum p̄sectā coctionē bñ illa pistare: ⁊ gummas in deco
ctione dissoluere. cetera vō puluerizare: deinde cu3 oleis
p̄dictis qđ remansit de decoctione miscere: ⁊ his addere
⁊ radices ⁊ ficus ⁊ gummas dissolutas. ⁊ iterū simul tā
tū bullire q̄ decoctio sumpta sit. postea adde flores: ⁊
leui bullitione bulliat: deinde terebentina resina colata se
pum ⁊ cera ponant ⁊ bulliat vlsq̄ ad liquefactionē cere
deinde ab igne deponant ⁊ puluis supralcriptaz refuz
addat: ⁊ bsi oia misceantur ⁊ rescruef. Et hic melior erit
modus: quāq̄ etiam superior sit bonus. C Ea que i em
plastris ponunt non multum sunt conterenda: eo qz v
tus ipsius solū agit in mēdrum qđ tangit: ⁊ diu v̄t eius
durat. Et v̄z esse emplsm grossum q̄ super locum egruz
ponit. C Aliq̄ empirici apotheari puluerizat semel lau
ri exteriori cortice nō amoto ⁊ male: quare in quocunq̄
loco ponunt sempa superiori cortice mundent. C Loz
dumenti. i. carui agreste. S̄ si haberi nō posit eius loco
apponi vſit carui domestici. C Descriptio secunda.

Emplastrum Gallieni positi a Me. emendatis
vicia stodi portas stoma: et reme-
dans eius virtus q[uod] erat friditate sunt: portans digonem: et
appetitum procurans et portans epar: et sedas dolore coruz.

Be emplis

Cre. rosarum. 3. xx. folio 2. absinthii succi. 3. xv. masticis
3. xx. spice inde. i. spice nardi. 3. x. terantur seu pterant hec.
deinde accipe cere mūde. 3. viii. olei ro. lib. i. 3. dissolvant
duo hec ad ignē et lauentur post carum coagulationem
cum aqua rosa. latitationibus pluribus; deinde iterū dis-
solvantur; et post congelationem lauentur in vino veteri
succo citoniorum; et paruz aceti. deinde misceant et pul-
lere rerum suprascriptarum; et fiat emplastrum. **C**Mo-
dus iste est bonus; sed ego soleo illum lauari facere post
predictas lotiones. In vino optimo nigro. et maiore ita
pertinet ex hēc et confortationem. **D**escrip. 3.

Emplastrum diafinicō Mcf. est p̄fɔratiūnū
ſtōi ſ epatis in quibus accidit
vehemens debilitas: et viſcer̄ q̄bus accidit lubricitas et
mollificatio. et cōſert ad flūrū vētris. et ad flūrū epaticū.
v. cere. 3. q̄. olei nardini: olei ros. aſi. 3. iiiij. mastici. 3. iiij. 3.
laudani. 3. i. Puluerizēnſ puluerizanda: et liquefacta ce-
ra cū oleis miſceantur: et reducantur ad formam ceroti. deinde
accipe dactylozū ſiccōz numero. xl. tortellaz̄ deſeni. et
v. duo hec fundantur p̄ duos dies in optione vino nigro sub-
tiliter incifa et tortelle p̄fracte. carniu citoñor̄ coctoriū
in vino. 3. i. terantur dactili cōſtitutione vlnma carnes cito-
nior̄ et tortelle de ſeni oia p̄ ſe. deinde itez in ſimil. deinde
de miſceant cū ſupraſcripto ceroto: et p̄tudantur in morta-
rio donec aggredentur. deinde p̄p̄ce ſupe ea. libani abſin-
thi ſiccia. aſi. 3. iiij. ligni aloes macio myrra aloes loti ſpi-
ce achacie galie muſe. ramich calami ardatici. aſi. 3. i. pul-
uerizēnſ ſubtiliſ h. deinde cū alio rebus miſceantur: et p̄te-
ranſ mortario bñ donec oia cōmiſceantur: et hiant in unum
formā hñs empli. **T** Calamis vel calami ſi ſimpliſ ſcrip-
tu reperiatur de calamo aromatico ſemp̄ eſt intelligendus.
C Aloes qđ ingrediſ in emplastris vnguentis et cerotis
ſemp̄ dī eſe loiti: cū magis p̄fɔratiūnū ſit. magis q̄d
ſiccatiūnū et minus modificatiūnū. **D** eſcriptio. 4.

Emplastrum de granis lauri Mel. perferatur ad dolores ex friditate scōs & vēto sitate: & p̄fē ad dolorē vētris: & stōi: & renū: & m̄fricū: & vēfice: & alioz vīscēz. & olbani masticio myre. aſ. 3. i. granorum lauri. 3. ii. cipri cost. aſ. 3. 3. mellis cocti. lib. 1. 3. pterantur oīa p̄scripta: & reducantur cū melle ad formam emplastri. & si vis empl. valere in hydroptisi his prescribitis oībus addas. cipi. 3. i. 3. h̄tercoris caprarii: vel vacciniſſici pulicritizi. 3. viii. qđ est ad poindus oīum. mellib. qđ. c. n. multū pueniēs. vt a Mēsiū videti pōt eo loco. Ad faciēdū empl. cū melle p̄oi lib. i. mellis dare debes. 3. iii. spēz cibellataz. si dōbitā formā h̄c dī. C. Ad in emplastris nullo mō coquēdū est. co qz cocturam tūtenat ipsum facit. ideo ponatur in eis crudum.

Emplastrum montagnane: *Et flurū qd̄ in visu
est vales in oībus luxib⁹ ani-
quis diaricie: et ex eo calido totū miracha sentit oris sto-
machi visq; ad ilia ⁊ femur. **C.** eupatorij. **M.** i. squinā-
ti. **M.** q; spice inde quartam partem. **M.** viiius. masticis
macis an. 3. s. ligni aloes. 3. q; mirabolanozum emblemico-
rum chebulorum assatorum. ana. 3. f. boli armeni lapi-
dis emathitis terre sigillate. ana. 3. vi. seminum corian-
drozum preparatorum. 3. i. 5. spodij. 3. q; rosarum. 3. i. sari-
ne ordei. 3. q; specierum triasandalorum sine camphora
3. s. scorie ferri preparate. 3. i. olei masticis olei myrtillo-
rum. ana. lib. i. 5. contundatur subtiliter eupatorij. **C.**
terea vero opuluerintur. et fiat emplastrum in bōa forma
Mirabiliter enim valet in flurū ventris. **C.** Laphoram
non iussit appōi speciebus triasandaloz. h̄ in emplastro
intratibus pp̄ intensam ips⁹ frigiditatē. Intestino. n. sit
debilis caloriz; nec multa frida sunt apponēda circa ea*

regulariter operando.

Emplastrum de crusta panis motagnane. valet in vomitu puerorum: et in non poterit cibum retinere: multum in vaso est: quod actu calidu in oī vomitu sedat eum in media hora. **C**o. masticis methae spodij. coralloz. rubez: sandaloz alboz: sandaloz rubez. a. 3. i. crusta panis assi: et fusi in aceto per mediā horā. 3. q. olei masticis: olei cytoniorū. a. 3. i. farine ordei. 3. i. 3. p. teraf subtilissime panis. Letera puluerizent: deinde misceant: et fiat emplastrum sine igne. **C**onservatur hic est notandum: quod membris principalibus et maxime cordi et stomacho nullo modo apponenda sunt frigida actu quamvis potestialiter: utrūque frigida sint: sed aliquas sunt tepescientia: et proprie pueris: quare bene notetur hic ut queat instruere medicamenta accipientes: quod quodsi medici inadvertenter non explicat de forma approximationis: et ductus apothecarius suppleret potest. Et his emplastrorum communium distinctio copletur que sicut. i. distinctio.

Cincipit distinctio decima que est de cerotis: et continua nouem descriptiones.

Quarum prima est.

Erotum diachilon magnus **M**elius: quod ab eo appellatur emplastrum: vero quod continet fit ad formam ceroti. ideo in eoz summa ponatur: scriptum ad resolutionem: et ad maturationem oī duritie. **C**o. litargyrū mūdi triti et cribellib. i. olei hypani: olei camomil. olei aneti. a. 3. viii. mucillaginis: se. lini mucillaginis: se. senugreci mucillaginis radicū althee: mucillaginis officium pinguium: mucillaginis pastilaz: succi hyperos: succi squille: et sopsi humide: glutinis alchanach. a. 3. xii. et terebentine. 3. ii. resine pinicere citrine. a. 3. ii. p. c. et hoc modo. Accipe litargyrum et supra scripta olea: et ibi in mortario lapidem cum pistello ferreto conquiscent: et elaborere in eoz coquassatione per medium horā saltē: deinde bulliant super ignem cum facilitate semp et incessanter agitando cum spatula bone coagule fit litargyrum. tunc deponatur ab igne: et permittant in frigidari: deinde accipe mucillagines glutē succum et sopsū et terebentine et inter eos aliquanti ebullitione bulliat. deinde in mortario cuius litargyrum et oleum p̄dicta ponant: et cum pistello tum cōquas semper donec condecens fiat eoz gemitio. Tunc iterum oī reponant super ignem: et cera addita tum coquantur quod ad definitam formam veniant. s. quod habeat solidiorē coctionem quod hēre debet vanguētū: et nibil ultra ne aduratur. **C**onservatur qui male scribunt et p̄ferunt hāc cōpositionē: et dicunt diaquilon et male. d. i. scribi diachilon. i. cōpositio fæta cum succo et mucillaginis quod sunt sicut succus. Naz chilus. i. succus. **C**o. de alchanach inter doctores magna est p̄trouersia: quodā dicunt quod est mucillago radicis enucleata: et hoc latius p̄sonū est: eo quod mollificatiua et resolutiua. Alij dicunt quod est mucillago radicis althee: et scribunt alchanach. Nec hoc remotū est a p̄sonantia cui et illa sit molliificatiua resolutiua et maturationis. Non nulli alijs dicunt quod est mucillago radicis aristologie: et hoc etiā de apparentia hēre: et illa valeat in resolutiua apertib. et in ethenando ossa fracta: et scribunt alchanach. Sunt et alijs dicentes quod est colla p̄scis: quod Matthēus fil. dicit quod alchanach est nōmē cuiusdā p̄scis: et alibi quod est sp̄s cuiusdā p̄scis: et alibi quod est quoddam gen. p̄scis: que vō colla sit remanet indecisus. Et nisi cōpositū hoc hēre in se attractionē poterit sane magis adherere sc̄ē opinioni et dimitterem hāc collā. Sed quod medici cōpositionē hanc attractiua dicunt ut exprimēto iam cōprobatur est et extractio non sit nisi mediante hac colla. siq; poni facere potes colla p̄scis dissoluendo illa prius in aqua: et hoc idē faciūt cōliter p̄sticantes in apothecis.

Descriptio. 2.

Diachilon minus Melius: cuius inueniētūtum Vnde in non est ad apostemata dura: et ad du-

ritiem epatis et splenis et stomachi: et ad oēm duritatem et quā h̄ lo- scrophulas ex corticatiuas et in oī fluru epatico et proprie cus ē in ciemplastra. Puluis radicis hyperos. 3. i. Accipe ergo tricat. litargirū et pulue. hyperos: et diu in mortario agitent: et ut supra tibi ostēdi in alio facias. **C**ōmemorando quod co- cito sit media iter vnguentū et cerotū. **C**o. In oī cōpositio- ne in qua intrant litargyriū et mucillagines post coctio- nē litargyriū cū oleo. Anteē mucillagines ponant semper debem⁹ expectare in frigidationē vel saltē tepescatio- nē olei in quo est litargyrum. Si. n. ipsiſ ſeruētib⁹ appo- nerent mucillagines adeo ex crescerē ſup captiā quod ma- jor pars in ignē pdere. Et hoc ſepe vidi ptingere familiis apothecarioz non exptis. et tunc iudicabā illos iido- ctos h̄nus artis: et qui ſe magistros et dicebat ineptissimi- mi discipuli esse compleban.

Descriptio. 3.

Cerotum pro renibus meo ingenio reptum: uti le atq; mirabile ad phibendum abor- sum in muliere pregnante: vidi deo utilia expimenta: et maxime in illustrissima nūc quoddaz comitissia Britie in partib⁹ ultramōtanis uxore Illustrissimi Philippi dñi de Sabaudia que habuit duos aborsus: approrimato ce- roto aliquo tpe portauit. Et illo ſemel relicto iterum ac ab orsum venit. In multisq; alij matronis et mulierib⁹. Il liq; cōpositūdum Illustrissime ſue diuationi ſeruire. an- no. M. ccclxx. **C**o. masticis elec. 3. i. laudani. 3. vi. cere citrine. 3. ii. bistorte. nucis cypri et hypoq; doda aca- tie. sanguinis draco. rosaz. rubez. coralloz. rubez. sandaloz: methē sicce. ſeminis coriandroz. preparatoz. gallie miſteate. terre ſigilla. a. 3. ii. olei oliuarū incōpleta- rum. lib. iij. puluerizent puluerizada: et fiat cerotū in bona forma: et ſi tenax non est addat parum terebente- ne. **C**o. Cerotum dicitur a cera: quod omne cerotum recipit ceram: vel aliquid loco cete: et est quoddam medium in ter vnguentū et emplastrum: ſp̄ſ ſius vnguento: et li- quabilis emplastro.

Descriptio. 4.

Cerotum de gummis Melius. **C**o. galbani. 3. i. ar- montaci. 3. q. viridio erio. 3. q. arifol. 16 ge. aristol. rotūde. thuris opponaci: masticis cere. a. 3. i. olei oliuarū. 3. viii. litargyriū. aur. lib. i. 3. myrrhe. 3. i. bdelij. 3. q. lapidis calamite: lapidis emathitis. a. 3. i. pul- verificant puluerizada: et gitme in aceto diſoluant: et fiat cerotum in bona forma. **C**o. litargyrum ſi simpliciter scriptum regiatur de litargyrio auri ſtelligatur: quod circa instas aliter ſentiat. dicit enim quod litargyru. ſ. ſex ſtāni in vlo est: et cōliter eo uti ſunt: et ſi per coctionem: cuſ ſit ſtāni ex vena terre. et hoc verum est quod eo uti debem⁹ quod intendimus multū in frigidare.

Descriptio. 5.

Cerotū de landā magrale. Mirabilis inueniētūtum v̄tute digestiua: et valēs in paſſiōbus ſridis ei⁹: et remo- uēs dolores factos a vētoſitate digestiua. **C**o. menthe rosarum absinthij. ligni aloes. masticis. cinamomi. spice nardi. myrriloz. a. 3. ii. gariosiloz. galage. nucis mus- macis. zinzibe. gallie mulca. costi. a. 3. ii. ciperi. calamī aroma. libani. aloes. myrrhe. coralloz. rubez. a. 3. i. zedoarie. terre ſigillate. abrotani. centonici. cētauree ma- toris. ana. 3. i. 3. laudā boni. 3. ix. cere citrine. lib. q. tereb- entine. 3. viii. Liquefiant cera terebentina et laudanum ſil- deinde ſuprascripte aliae species apponantur. **C**o. Aliq; ſcriptū reperies methē ſicce: et absinthij ſicci: et aliq; me- the et absinthij ſimplis. quereret alijs quid i diversitate dicta est ſaciebus. Ideo in hoc dico quod auctores ſemper ſtelligunt de iphiſ ſiccis quodvis alijs non exprimat et alijs ſicci et ppter expriſionē volunt postmodūte intelligere

de siccio. et ideo exprimitur in aliq. mētē vel absinthiū
succi id qd volunt q tu in cetero intelligas. Nā qd volunt
dictarū humiditate herbarū dicit succi absinthiū vel suc-
cimētē. quare bene nota.

Descriptio. 6.

Lerotum pro crepatis Sētilis in suis philijs. pī
lio pīmo: pīcōsūlīmū et erptū: qd i vīlī
est: et pīsolidatiūlūz dīdīmī dīlatati pīquē intēstīna de-
scēdit ad osīcū sūle būrīam tēstīculoz. Et pīcīs līq.
de colophoniē cere: aristologīe lōge: aristologīe rotūdē:
ēmūtērēstrūtē: aloes. an. 3. iij. litargirū armoniaci oppo-
ponaci galbani masticis bdelg: iumach: an. 3. i. terebēti-
ne serapini pīolidē maioris pīolidē minoris. an. 3. i. vīlī
quercini: lapidis emathitis: olībāi gypsi: myrrhe: turīs.
an. 3. i. gallaz: nūclū cypīsī: boli arme. hypogistīdē: mī
mīc. an. 3. vi. sanguis drac. 3. vii. sanguis humanī. lib. q.
pīcīs sic. accīpē pelle arietis cū pilis idē remotis: coquat
in aqua tādiū donec tota liquefāt: et postea pīmitte aquā
infrigidare et residere deinde accīpē spēcū bī trītas et cri-
bellatas et gūmas. pīs iū dissoluant i aceto fortissimo:
que dissolute sanguine cōmīceant: et hī oīa pīmīce in col-
latura aque arietis pellis in cacabo: et fac ut simili bulliāt
bonic ad nigredinem et formam cerotī veniant et vtere.
Changīus humanū dī extrahī ab hole sano sanguī
nīcōplexionis: et post extractionē dī in ceroto ilico po-
nīcō qz lōga ipsius extractio corruptionē inducit. Eli-
qui volūt qz prius exicetur.

Descriptio. 7.

Lerotum pro costis magistrāle: valens pīrie ad
dolore pectoris ex frigiditāte: mollis-
cās et sanas loca infrigida. Et masticis galbāi oppo-
ponaci serapini armoniaci turīs pīcīs naualis pīpīlī
midē. an. 3. q. terebētīne cere absinthiū senugre. et seminis
camomille. an. 3. i. croci. 3. i. mucillaginis senugreci mu-
cillaginis seminis līni mucillaginis althee. an. 3. q. 5. mi-
scē: et his fiat cerotū dissoluendo prius gūmas in
aqua decoctionis althee senugreci et seminis: an: pulue-
rīcādo etiam puluer. pīda reducatur ad formam cero-
ti. Camomille si simpliciter scripta in cōpositis repe-
nitur semp de flore est intelligēdū. Mucillago al-
thee si simpliciter scribas vel scriptū reperias. de radice
facienda est v. doctores volunt.

Descriptio. 8.

Lerotum oxicoty Nicolai in magno antidota-
rio: ex aceto et croco nomen habet: va-
let pīcīpē ad fracturas ossium: et ad mēbra: que dolore
aliquo affligunt: et apāta dura in quaūcīs parte corporis
suerint remollit et dissoluit. Et croci pīcīs colophoniē
cere. an. 3. iij. terebētīne galbani armoniaci myrrhe oli-
bani aloes: aliqui textū non hīt aloem: masticis. an. 3. i. 3.
iij. pīcīs sic. Galbanum et armoniacū aliquātūlūm cō-
tūla ponant in sufficiētī quātitāte acetū noctem. manē
dōponant ad ignē vīlī ad liquefactionem dimittendō:
post liquefactionē colent: et itēz decoquant donec ace-
tum pīlūm: et tuni addat pīcīs naualis liquefactē et co-
late cera colophoniā et terebētīna: et interūlālō factō po-
nat mastix olībanū myrrha et aloes semp cū spatula agi-
tādo. Ad ultimū cū coctū suerit in aqua frida sūnde. et
ēxēto ab aqua manibz exprimat et tota aqua exeat. Et
sup mārmorū vīctū oleo laurū puluere croci supos-
tō malaxet. Et factio magdaleonibz referuet. Et Decro-
colb in ceroto a vargo diuersimō deponit: qdā post pī-
cīam coctionē cerotī et postq. amotū est ab ignē. Et croci
intus ponit: et cum alīg. rebz bene incorporat. et modus
iste magis a doctoribz laudatur. Alīg. vīo supradicto mo-
do faciunt nec inutilest.

Descriptio. 9.

Lerotum de mucillaginibz magrale: lenitiūlūz et
mollificatiūlū oīs duritie. Et mucil-
laginis althee, mucillaginis senugreci mucillaginis; se-

minis līni. an. 3. vi. bdelg armoniaci oppoponaci. an. 3. q.
olei de lilio fecis olei līnōse. an. 3. iij. litargirū terebētīne
an. 3. iij. stora. 3. iij. pīcīs naua. 3. iij. cere hone. lib. q. me-
dulle bouie vel sepi castre. 3. iij. puluerisentur pulueri-
zanda: et his fiat cerotū i bona formā. Et Nota qd qd sto-
rax simili repī: de calamita est intelligēdū: cu melior sit
alijs spēcīs. Nā calamita idē est qd bona gutta a calo-
qd est bonū et mitos qd est gutta. ex his compleetur de-
cima distinctio que sūlt de cerotis in vīlī existētibus.

Incipit xi distinctio que est de oleis: et cōtinet. xxx. de-
scriptiones.

Quarum prima est.

Leum spīce Mēf. seu nardini. et est
2. descriptio: multoz iuuamē
toz: et pīrie ad oēs egritudines friditatis et
vētositatis: et pīrie neruoz: stō: repatis: spī-
cis: renū: vesice: et mīcīs: et cōseri dolori au-
ris vētolo: et dolori capitio: et emigraneē fīm oēm formā
administratiōis. Et spīce ide. 3. iij. līnōci. i. maiorā. 3.
q. xiloaloe. i. ligni alo. enule. s. radicis foliū indi. calamī
ordatici. foliōz lauri. cipi. līnōci. cordume. i. carni agro-
stīo. an. 3. i. 3. pīfrangant oīa grossō mō. et fundant sup ea
vīni et aq. an. tantū qd pīdīcē res coopianē. olei silamini.
lib. vi. Decoquant in duplīcī vase phoras sex lēto ignē:
deinde sine colatura oīa in vase reponant et obturet os
valis. Oleū oliuaz est mā oīum oleo: et denoīatiō
olei haberut: et intelligēdū de oleo oliuaz et nō de alio oleo.
Cōpositio huius olei est pīcōsūlīmū. Sed raro sit pp
penuriam foliū veri. Et pp alaritām emptoz nō ētūz
debitum pīcīum soluere. Oleum silamini non fit: qd
grana silamini non repīnt apud nos: sed loco ipsius acci-
pi potest oleum amigdalārum dulcīum: vel illud quod
in seruō describetur.

Descriptio. 2.

Oleum spīce magrale: et hoc cōterit fit: et supplet vi
cē supīs qd pp penurīa foliū veri non fit.
Et spīce mar. 3. q. spīce celtī. 3. i. stīcados. 3. i. maiorā. 3. q.
nūcīs musc. cīnamo. an. 3. vi. masti. 3. iij. calami aromati.
croci. an. 3. i. 3. succī saluie vīni optimā aque fōtīo. an. 3. vi.
olei cōi. lib. vi. Cōfrangant oīa sil: et coquant in duplīcī
vase lēto ignē vīlī ad pīsumptionē vīniaque et suēcīde
indē reserue. Dia olea debēt coq in duplīcī vase et lē-
to ignē: eo qz oleuz faciliū est resolubile: et magno colore
inflamaret: et vītū depdēret. id doctores volunt et iūsse-
rūt hāc decoctionē. Hodū autē tritus est. Sed si artifi-
ciale vase ad hoc nō hēremus. possemitus accipe vīcētū
petre vel stāni cooptū. et in eo oleū et alia ponere: deinde
vīcētū infundēt in cacabo aque plenū: et sub eo ignē
facē: ex ebullitiō aq: oleū qd aquā nō tāgit decoqueret.
et hīt modus optimā. Dicīt oleū spīce a spīca in eō-
trāte: eo qz spīca est basis i oleo.

Descriptio. 3.

Oleum silamīnum magistrāle: qd fit quādo habe-
si haberi possent melius esset. modus compositōis eius
esset: sicut olei de amigdalālis: et eius iuuamenta sunt: qd
impinguat: et addit in spīate: et lēni duricēs: et asper-
tates: et clarificat vocē: et lēni guttur: et est mā multorū
oleoz. Et musc. 3. i. ligni aloes. 3. i. nūcīs musc. ga-
rioflorū mācīs spīce car. damomi. i. maiorā. et minoris.
gallie musc. cubēbe. calami aromati. ana. 3. i. olei cōi.
lib. i. buliant in duplīcī vase: et reponātūr. Et stud. oleū
ingreditur in multā medicinā: et qd ad nos non assert:
qdā multi et false dicant: qd verū appōrtatur: hanc com-
positionē loco ipsius solent medici dispensare que in
virtute est ipsius. Et si hanc nō vis facere et aliud habere
nō potes. Ipsoz loco accipies oleū amigdalārū dulcī
qd in virtute est illius: et omnis medicozū tenet schola:
sed recens esse debet non rācidū.

Descriptio. 4.

Oleum citoniorum Mesue: stomachum et membra nutritionis confortans et nervos quibus accedit laxitas et prohibet multitudinem sudoris. **C**z. cernitum cytoniorum tritorum, cum cortice suo quibus media accedit maturatio succi cytoniorum cum cortice incomplete maturatorum. **a.** 5. v. olei et olivis immaturis. lib. iii. Tria hec ponantur in vase vitro: et soli exponantur per dies. xv. vase obturato: deinde coquantur in duplice vase per horas quatuor: deinde colentur cum perciderit primendo: et colature iterum addantur cytonia: et succus eorum quantitate supra scripta. Et soli per tantum tempus dimittantur: deinde in duplice vase, ut super coquantur: deinde exprimantur. Et iterum tertio et cytonia et succus colature addatur: et soli exponantur: et tempore dicto iterum dimittantur. postea ultime coquuntur et colentur et reserueretur. **C**oleum de olivis immaturis haberi non posset loco ipsius accipi potest oleum completum: et ter vel quater lauari potest in aqua: et ita alio qualiter ad virtutem olei incompleti approximabitur. Modus lauandi positus est supra. **C**Descriptio. 5.

Oleum masticis et esu eius: quod in vaso est confortans stomachum nervos et iuncturas et lenit apostemata dura et sedat dolores. **C**Recipe olei rosa. lib. i. mastice. 3. iii. vini boni. 3. iii. et in alio. 3. viii. decoquantur omnia in duplice vase usque ad consumptionem vini et reserueretur. **C**linum cum quo sicut debet illud oleum debet esse vinum rubrum: eo quod magis fit cum et confortatuum est. **C**Descriptio. 6.

Oleum lilio litorum apositum fm Mesue in vaso est separatum doloz qui sunt a frigideitate: et confortant dolorem pectoris: dolorem matricum et frigiditatem eius: et causant facies renes et vesicam et confort colice. **C**z. foliis liliorum alborum. 3. ix. mastice calami aromatici costi carpopalami. a. 3. i. gariosilo: um cinamomi. ana. 3. 5. croci. 3. iii. omnia grosso modo conterantur et procoquiantur super eos. lib. ii. aq foliis lilioz remotis et dimittat p die ac nocte. postea omnia simul bulliant tribus vel quatuor ebullitionis: deinde pone olei olivarum vel fistamini super ea. lib. ii. De tribus ebullitionibus itez bulliat: deinde ponant in vase vitro cum foliis lilioz et dimitte in sole p dies. 40. deinde colla et admixtra. Ita oleum quicquid sit ex lilio celesti. s. hyreos. et tunc illud est magis resolutuum: calefactiuus: penetratuum. factum vero ex lilio albo est magis sedatum: et lenituum et maturatum. **C**Descriptio. 7.

Oleum costinum Mesue: nervos et lacertos calefaciens et aperiens oppilationes eoz et portas via membrana nervosa et pert stomacho et epatis et portas capillos phibeo canicie et facies color et odor corporis boni. **C**z. costi. 3. q. amari. casseligneae. 3. i. summatum maiorane. 3. viii. vini odoriferi. lib. ii. confrangantur oia predicta: et infundantur in vino per noctes duas: deinde accipe. olei fistamini. lib. iii. decoquantur omnia in duplice vase per horas sex et reserua. **C**hic non quod auctor dicit costi amari. ex his vobis possit quod credere quod haec est adulterato: sed de hali quod amarum est: et cum his est nota quod supra de costis tibi ditti. **C**Descriptio. 8.

Oleum vulpinum Mesue: et est medicamen nobile ultimum ad arteticam et podagrā et dolorem renū et dorū. **C**z. vulpe integrā: cuius interiora sint euulsa: et pone in vase: et funde super ipsum aq: fontū et aq marine. an. kist. i. lib. i. 5. olei atiq clari. kist. ii. 5. i. lib. iii. 3. ii. Et si ola decoquat lento igne cum sale. 3. ii. et coquat usque ad aq cōsumptionē: deinde permuta in alio vase: et pice super ipsa. aneti albae. i. thymii. an. lib. i. et funde super ea aqua dulcis decoctionis predictarum herbarum.

lib. ii. Et decoque sicut prius usque ad aq cōsumptionē: et carnis ab ossibus et nervis separationem: deinde colent omnia fortiter exprimendo et reserue. **C** De aqua marina. Nam si illa habere non potest loco eius apponat aqua bene salitam: et cum hoc quod ibi salita sit itez quantitates salis in recepto descriptaz apponas. Aqua marina ante quartu diē putrefit et fetet. Sed ad eam cōseruandum p mensem ponatur seu misceas cujus ea parum aque. vite. aq enim vite est bona p seruatir: ec quod resistit aqē putrefactionem. Et ultra hoc p seruat encaustum ne a magno frigore congelef. ut sepe ego expertus sum hinc incidenter. **C** Salis si simpli scribas vel scriptum reperatur semper devitali et communis intelligatur. **C** ist enim idem est quod libr. i. 5. vel cotile due. Et cotila est. 3. ix. ut voluit doctores. **C** Descriptio. 9.

Oleum scorpionum fm Mesue: quod lapidem in rebus et vesica frangit et expellit ei: et ppe in renibus: femore et super collum vesice inunctū et unius etiū p vgam. **C**z. aristologij rotun. geriane ciperi cornum. radicis cappari. ana. 3. i. funde super ea grossimo modo contracta. olei amigdalorum amarap. kist. i. i. lib. i. 5. et pone in sole viginti diebus stringendo orificium valis deinde projece super ea scorpiones. xv. et iterum strige orificium vasie: et dimitte in sole per dies. 30. deinde coletur et reserueretur. **C** Istud oleum quamquam Mesue iubat absq coctione illud facere: tamen ut virtus istarum rerum in oleo melius transeat laudare quod anteq; soli exponerentur cum oleo ad ignes tribus vel quatuor ebullitionib et plus buliret: eo quod in eo sit multa de decoctione multum sustinetia. **C** Descriptio. 10.

Oleum hyrinum Mesue abster siuū resolutiuū: matutinatuū: et sedatiuum dolorum frigidoruū: subtiliatū et maturatuū materiez in pectoro et pulmō eristentium: et confort doloribus iuncturarum: et lenit dures caruz: et spata dura: et scrophulas: et confort dolori et frigiditati matricis: et spastico et dolori auris: et fetori natuum. **C**z. radicū hyreos. 3. q. florū eius. 3. ii. aque decoctionis radicum eius lib. i. olei olivaz. lib. ii. bulliat in duplice vase usque ad aq cōsumptionē. deinde colla: et pmuta radices et flores: et aqua decoctionis. et hoc bis fiet: deinde colla et reserua. **C** Oleum istud est illud quod istrat in vng arthanite Mesue supra descripto. **C** Descriptio. 11.

Oleum de capparibus magistrale: cōuenient et approbatum in duricibus splenis. **C**z. corticum radicum capparorum. 3. i. semis agni casti scolopēdrie cipi tamarici. a. 3. ii. ruta. 3. i. olei olivarum. lib. i. aceti vini optimi. a. 3. q. misce: et costrangantur oia grosso modo: et coquatur in duplice vase usque ad cōsumptionē vini et acetū: deinde coletur et reserue. **C** Multe alie descriptiones huius olei reperiunt a doctoribus descripte: sed ista melior est: et longa experientia probata. **C** Descriptio. 12.

Oleum myrtillorū Joannis de sancto amado: stōz cor: et nervos confortas. **C**z. myrtillorum. lib. i. costrangant. vini optimi. lib. ii. olei cōis. lib. ii. misce: et si bulliat in duplice vase usque ad cōsumptionē vini: deinde colentur. Si itez myrtilli. et vinum fm eandez q̄stū tam cum dicto oleo ad coquendū ponat: et itez tertio fieri: deinde coleat et reserue. **C** In hoc oleo apponi debet vīnūz rubrū ut adiument in stipticitate et melius sit. Non sit illud abesse: quod succus myrtillorū ad nos non portat: quod si haberi posset modus facendi est. sicut olei cytonioz: ut supra ostensum est. quare et c. **C** Descriptio. 13.

Oleum rosati Mesue: et est pmus modus confortatiū: resolutiū: quod extinctiū inflammatiū et psoz: satiū: aggregatiū: et phibitiū curliū. Et differt pple

Distinctio. xi.

tum a rudi: quod niaz materia completi est oleuz ex oliuis completis et solia rosalz completarū. Materia autem ru dis est: ex oliuis quibus nonduz accidit maturatio: et solis rosarum non completarum. Cꝝ. olei oliua. non complete maturatis: vel oleum oliua z cōpletū lib. i. la uetur lauationibus pluribus et aqua fontium rosaruz rubea. ppletaz recentium contusarum. 3. uij. infundant in prescripto oleo lotu: et reconde in vase vitreo: et obtura os eius: et expone soli per dies septem: deinde coque in vase duplice per horas tres: deinde fac permutatione rosarum recentium et usaz: pmas sortiter manibꝫ exprimendo: et soli exponas per dies. vij. deinde coque in duplice vase per horas tres: et itez colla manibꝫ exprimendo. fac denuo. et tertio permutatione rosaz. et supra. et ultio pice sup eas aq infusionis rosaz quā tradidim⁹ in cap de sirupo ex insuffione rosaz. lib. i. et strige orificiū vasū: et dimitte in sole per dies. 40. deinde colla exprimendo et abuicias rosas. et tertii foli expōas: et pmittas vſqz q̄ sit cōsumpta et reserua. C aqua infusionis que intrat in hoc oleo sit quemadmodū tubi ostendi supra tractatu sirupoz de infusione rosatum pro sirupo rosato. C Descriptio. 14.

Oleum rosatum Mesue 2^m: habēs virtutē superiorē: efficiat tamen aliquiliter solutum in virtute succi. Cꝝ. succi rosarum aque infusionis rosarum. ana. lib. i. 5. olei loti. et supra lib. uij. foliorum rosaz cōtusarū lib. i. recode in vase vitreo: et expone soli per dies. v. s. sic in anteriori dictim⁹: deinde coquans in duplice vase per horas postea colent manibus exprimendo: dcide addere itez superscriptam q̄titatem rosarum succi et infusionis et facias ut supra ponēdo in sole et decoquendo tpe deo: deinde colla. ultimo vō oleum solum cum succo rosaruz et aqua infusionis eaz in dosi prescripta recondans in vase: et expone soli per dies. 40. deinde reserue. C Isto modo raro fit: sed hoc modo oleum factus ē solutum. et illud de quo intelligit Avic. q̄ dixit 2° libro caplo de rosi: q̄ oleum rosatum soluit ventrem. Nota q̄ rose ex q̄ bus fit oleum rosatum et sirupus rosatus et necessario colligende sunt in mense Aprilis vel Mai⁹ et in umbra ericande que ericande sunt. C Descrip. 15.

Oleum camomille Mesue: h̄dictum: expertoruz immamētoz: sedatūnī dolorū: et reolutūnī: et est in eo prohibitio cursus materiez propter stipticitatem eius modicam: et confortat neruoz: et neruosa oia: et cōfert doloribus eoz. Cꝝ. olei oliua z complete maturatis. lib. i. florū camomille. 3. uij. infundantur in dicto oleo: et soli exponantur per dies tres: deinde in duplice vase coquuntur per horas tres: deinde colent manibꝫ comprimendo: et hoc fiat ter semp flores pmurando: dcide ultimo addere dictā q̄titatem floz. Aque infusionis floz camomille. lib. i. et pone in vase vitreo: et obture orificium vasū: et exponantur soli per dies. 40. deinde colla manibꝫ comprimendo: et flores abuicias et colatura itez soli expōas et permittatur vſqz quo aq̄ tota sit cōsumpta. C Infusio floz camomil. fit eodem mō quo fit infusio rosaz accipiendo flores camomil. loco rosarum et fm eandem q̄titatem et aqua et florū. C Descriptio. 16.

Oleum violaz Mesue: inflammationes sedas vbicū q̄sunt et lenit asperitates pectoris: et pulmonis et sedat apato calida et pleuresiz. Cꝝ. olei oliua. immaturaz. lib. i. violaz. 3. uij. s. viridiū et usaz. reponantur in vase vitreo: et soli exponantur per dies septem: dcide bulliant in duplice vase per horas tres. postea colentur manibꝫ comprimendo: et hoc fiat bis semper nouas violas mutando soli exponendo et decoquendo. ut supra. Ultio vō colature addere violas nouas q̄titatem dictā: et super his addere aq̄ infusionis violaz. lib. i. et strige orificiū vasū

et expone soli per dies. 40. deinde colla manibus exprimendo: et iterum in dicto vase exponatur dimittatur et permittatur vſqz quo aqua cōsumpta sit. C Infusio violarum debet fieri. vt supra ostendi in sirupo violato ex infusione. Accipitur igitur de illa aqua: et fit istud oleum.

C Descriptio. 17.

Oleum de aneto Mesue: sedatum dolor: resolute pueratiū sudoris: cōferens rigori tebris inuncta spina: puocas somnū: et pferri dolori capit. Cꝝ. olei oliua. lib. i. floz aneti. 3. uij. reponantur vase: et treo: et decoquantur ut in superiorē tibi dīti ter permūtando flores: et ter decoquendo. ut supra ultimo adde aq̄ infusionis aneti. lib. i. Et soli exponas per tps tibi in supiori dcni: et oia facias de isto quemadmodū de alio superiori mōstrau. C Modus infusionis floz aneti est ut iſus roſarum et violaz nec plus nec minus nisi q̄ locoviola rum vel rosarum ponitur anetum. C Descriptio. 18.

Oleum lilioz simplex Mesue: h̄dictis virtutē cōpositi superioris. est. n. fortioris virtutis et opatio nis q̄ olei camomillū. Cꝝ. olei oliua z. lib. i. floz lilioz albo. 3. uij. reponantur in vase vitreo: et soli exponantur: et mō eo facias et de decoctione et de pmutatione floz et coctione et de aq̄ infusionis: quemadmodū fecisti in oleo camomillino et anetino nec addendo nec diminuendo: pter q̄ opz q̄ citrinitas eoz tota abuicias. C Infusionis modus floz lilioz alboz est ut infusio rosaz et viola. accipiendo dūtaxat folia floz lilioz albo. C Descriptio. 19.

Oleum sambuciū Mesue: leniens et mundificans cutim: et cōfert doloribus neruorum et psoفات eos. Cꝝ. olei. lib. i. floz sambuci in mense mai⁹ collector. 3. uij. facias et de isto mō quo fit oleum camomillū anetiniū lilioz in oībus tā de pmutatione q̄ de dcōctione et soli expōne et infusionis additione. C Modus infusionis floz sambuci sit ut infusio pscriptorū floz ut rosaz et violaz et c. C Infusio nō q̄ oīs pscripti floreō debent esse virides: et de idis viridibus est intelligendū. 3ō semel in anno fieri p̄fit et nō plus. C Descriptio. 20.

Oleum ruta Mesue: renens: vesicā: et matricē catalacēs: et cōfert doloribus eoz. et dolorilator. Cꝝ. foliorū ruta. succi eaz. ah. 3. uij. olei oliua z incompletaz. lib. uij. Tria hec reponantur in vase vitreo stricti orificiū et obturentur os eius: et soli per dies. xv. exponantur: deinde per horas quatuor in duplice vase coquants: postea colentur sortiter manibus comprimendo: et secundo et tertio hoc reiteret: demūz decoquatur per tps. ut supra reserue. C De oleo nō q̄ aliud est nouū aliud est vetus. illud q̄d est nouū calefacit calefactione temperata humectat. vetus vō ē calidū magis: magisq̄ resolubile. Igis cū olea temperata facere vis vel parum calida oletū nouū accipe debes. Lū vō cala tūc vetus accipere potes. C Et hic nō q̄ omne oleum cum quo hec vēa fiunt dīz carere omni malo sapore. C Descriptio. 21.

Oleum mēte magistrale: stō debili frigido et naufragantiū anti miro modo subueniēs: ipsum refocillans: et omnem eius iniuriam deterges. Nauseā et vomitū sedans: digōnē confortans et appetitiū pcurans: soluēs sclerosim et duricium apatum. Cꝝ. foliorū mente succi eius. ah. 3. uij. olei olinarum cōpletarū. lib. uij. Tria hec reponantur in vase vitreo: et soli exponantur per dies. xv. os vasis obturādo: deinde bulliat per quatuor horas: deinde colentur manibus sortiter exprimendo: et hoc idē ter reiteret semp mō p̄dicto faciendo: dcide colla: et reserua. Istud oleuz a Mesue nō describit. Sed sic cōiter ab omnibus practicantibus fieri solet. C Descriptio. 22.

Oleum de absinthio magistrale: calefacēs et confortans mētra frida: corroborās stomachū et exēs

tatio appetitum mortuum: oppilationes aperiens et morbos oppilationum a causa frigida curans: vermes interficiens et educens: si vnguentis et emplastris per ipsos apponat. **C**re. summiatum absinthij luci eius. a. 3. iiiij. olei oliuaz. lib. iiij. et de his facias per superius tibi monstram et de decoctione permutatione et expone ad solez.

Oleum quandoque sit ex olio complete maturis: et illud oleum dicitur completus. Aliquid sit ex olio immaturis: et illud dicitur rudi vel onfancinum: et magis scriptum est et frigidum completo. **D**escriptio. 23.

Oleum saluens agilitatem. Alteratum male proposito frigide: serens membris paralyticis: et mitigans mortuum venenosum strigoni marini. **C**re. foliorum salutis luci ei. a. 3. iiiij. olei oliuaz. lib. iiij. et facias per in oleo ruthe mente et absint. tibi oīsum est de decoctione et expone ad solem: et trina permutatione succi et herbe et. **C**um hoc potes facere ex oībus herbis oleum: et illud oītū habet virtutem illius herbe. Sacerdotes hunc oleum et herbis in mensa dā vi in pluribus: eo quod tunc maiori virtute vigent. **D**escriptio. 24.

Oleum de floribus papaveris Mesiue: sedas dolores calidos: et faciens principaliter ad sonum provocandum qui cā vigiliarum est mala proposita ab ascensione vaporum acutiorum ad caput si ex ipso inungant tempore: et nubes aures et tota frons. **C**re. flor. foliorum: et capitum papaveris viridiū prouoz. 3. iiiij. olei oliuaz. incompletus lib. i. reponant duo huius vale vitro: et obture ostium: et soleront per dies septemdeinde bulliant in duplice vase per horas tres postea colentur manibus fortiter exprimendo: et hoc fiat bis semper noua flora capita et flores innuando statim ad sole et bullido ad ignē ut supra. Tertio vero colature additae superscriptā cōtitutā foliorum floroz. et. prouoz. ut supra. Et his addas aque infusionis papaveris lib. i. et strige orificium valia et expone soli per dies. 40. deinde colla manibus exprimendo: et iterum in dicto vasere ponant: et soli exponant: et ibi permittant visus ad consumptionem aquae. **C**onstat oleum fieri et pot ex solo semine per expressionem: ut sit oītū amigdalaz et seminū. **C**onfusionis papaveris sit ut infusioni violazz excepto quod in illo soli flores accipimus: in isto vero flores folia et capita oīum. 3. iiiij. et prouoz. in reliquo sit ut in illa. **D**escriptio. 25.

Oleum cucurbite Me. Alteratum male proposito calide excessiuē: vñ conuenit supnum caliditatem: et quasi est oīs vñtis et opatiōis cuo oleo violazz. **C**re. succirahre tenerim eucurb. flor. eius. a. 3. iiiij. olei oliuarum incompletu. lib. iiij. Tria hec reponant in vase vitro: et facias per oīdū tibi in oleo methe et absinthiā et de decoctione quod expone ad sole et permutatione suci et fratre et. **C**olea oīa frigida perfectiora sunt cum oleo incomplete quod cuo completo: et si pur cuo completo sunt lauari dī clī aq̄ sonis bis vel ter. Calida vero olea fieri debent cuo oleo completo absq̄ lotione. **C**onstituit oleum et semine cucurbite per expressionem quādmodū sūt alia omnia ex seminibus et erit superiori temperantio: et nature magis conformis. **D**escriptio. 26.

Oleum de nenufarie Mesiue. Lōuēs q̄si cuo oleo et ceteris: sepe in cuo primus sonum provocare permiscemus adiuicem oītū hoc cuo oleo de papauere: est et alteratum male copiosum calide vñcūm repiat. **C**re. olei oliuaz. vñ immaturaz. lib. i. flor. nenufa. viridiū prouoz. 3. iiiij. reponant in vase vitro: et facias per oleo viola. tibi dixi et depositione ad sole et decoctione et de permutatione flor. et additio ī infusionis. **C**onfusionis nenufaris sit: si eur infusioni violarum vel rosarum nec plus nec minus. **C**ontra oībus floribus fieri pot oītū et huius virtutē flor. et

sit ut de floribꝫ violarum tibi monstrauit: sed accipi debet: cum sunt complete maturitatis: et cum non depere de naturalem eius colorē. **D**escriptio. 27.

Oleum amigdalaz dul. Mesiue. Leniens asperitate gutturus: et pulmonis: et partum omnium exteriorum: et oīs durities: et fuscates membrorum: et iunctu ras: et fert ethicis et pinguat et augmentat spinas: et interctū et fert ardori vulne et vesice. **C**re. amigdalas cōtitutē quam volueris. Contere eas bñ vel mole eas ad molaz: et ipsis bene molitis repone in patella sub q̄ sit ignis clarus: et eas in dicta patella revolve manibus usquequo dieta pasta sit bñ calida: deinde dicta pasta in uoluaf in telas: postea in expressorio ponat: et bñ cōprimat: et iterum sub eo aliqualiter: deinde iterum ad molā ponat ad remolēdū: et postea in patella iterum ad bñ calefaciendū ponat: demū post calefactionē pecoz in uoluaf: et iterum exprimatur: et tunc hēbis totū oītū. Alios modos ponit Mef. Sed iste magis visitatus ē. **C**Sunt q̄ subtile cocticē ab amigdalā remouent anq̄ oleum faciant: easq̄ mūdant ab oī intūfie: et modus iste bonus est: et oleum magis pfectū. Sed inertia detēti pauci sunt qui hoc faciat. Mō igit̄ prescripto de oleo amigdalaz sūt ola olea q̄ per expressionē sūt ut de nucleis persicorū: de chrysomillorū: et oleo amigdalārū amararū. **D**escriptio. 28.

Oleum laurinū magrale. Lōuēs omni male complerim frigide malū et imali: et serēs dolores epatis: emigrante: et nervoz: et iuncturaz facissa cā frida: et serēs doloz stō colicorenū: matr. cōspatig: splenis et viscēz: et cū sili cā vel ventositate grossa factio. **C**re. baccas lauri cōtitutē quaz volvito. Mundens a superiori cortice: et masinēs bñ ad masinam olearioz: inde calefit illa pasta in cacabo semper manibꝫ agitado sū quo sit ignis: deinde in uoluaf in pecia: et sub expressorio ponat: et bñ exprimatur et iterato remasinet et calefit et exprimat et hēbis oleum. **C**Alio mō docet facere Mef. hoc oītū bulliendo in aqua dicte bacche: et pinguedo supnata: p ipso oleo accipit: vide ab eo: sed modus supior est melior. **C**Ex multis semibꝫ et ex multis nucleis fructū olea fieri pñt: sed q̄ in vñ nō sunt sermonē nō feci. Olearia nūci amigdalaz amara. auellane. chrysolille. de psicias de nuce unda: de cereto: de graminis citri: de fisticia: et piero de lino: de seie paparie. de seie lactu. de se. cucurb. de se. se. nugre. fieri pñt et sūt per expressionē mō quo sūnt olea amigdalārū vel dulcū vel amaraz. **D**escriptio. 29.

Oleum amigdalārū magistrale habent virtutes olei amigdalārū superius descripti: imo in omnibus excellentius. **C**re. amigdalaz ex cortica lib. iiij. vel lib. q̄. si vis exire bene ab aqua in bacilone sub q̄ sit ignis carbonum: deinde de bene persistentur: post bonam contusionem ponatur in bacilone dicto et bene calefit manibus semper ducento: deinde recolligantur in una massam: et si teneri per se non possent parum aque violatum aspergaf usq̄ de eis fieri aliquid possit ad mortuorum pastori: semper in manibus ducento. Postea inclinato bacilone ad unā pōne sub quo remoueat: ignis massam dictā manibꝫ cōprimeat quādmodū mulieres solent saere cuo pannos suos in luxuā: et post aliqualiter fricationē cuo sapone illos exprimunt: et hoc sepe facias. Et sic exēhes p oī lib. i. amigdalaz. 3. iiiij. olei. hoc ego sepe fieri feci p illustrissima. N. quondam dñs Brixie. **C**oleum amigdalaz simplē si scriptū repiat et absq̄ determinatio. Se p de oleo amigdalaz dul. ē intelligē. **D**escriptio. 30.

Oleum tartari magrale: et est quo multiores linient facies suas. abstergit. n. faciem mirabiliter. **C**re. tartari cōtitutē quam volueris ponatur super pruñao: et tñi permittat q̄ totū inflammat et rubeat: postea

Distinctio. xiij.

ponat in sacculo lineo: et pone dictum sacculum in loco humiliando sicut penus: et sub sacculo ponatur vel ampula vel cyathus. q. n. etiet ab eo oleum tartari ab omnibus solet appellari. **T**hoc oleipot fieri tam de tartaro albo. s. vini albi q. vini rub. Et sunt q. alio modo faciunt. s. puluerizandum tartarum subtiliter: deinde in sacculo tele reponunt: et ipsi sacculum et tartarum irrorant aceto: deinde sub prunis ponunt: et reliquit usq. q. nigredine: deinde extrahunt illud a sacculo: et iterum puluerizant et aceto aspergit: et sub prunis ponunt et post ipsum nigredinem sacculum accipiunt. et in penus ponunt liquor exire. vt supra. **T**Quinq. modis habetur diuersitas oleorum. qdā. n. oleum fuit per pressione. vt oliuarum et amigdalarum. Quedā per impressionem vt oleum camomille et de absinthio. Quedā per fricationem vt oleum ouorum et frumenti. Quedā per sublimationem. vt oleum philosophorum vel de lateribus. Quedā vero per emanationem. vt oleum balsami. **T**Et iterum oleorum triplex est diuersitas. quedā. n. fuit frida vt rotata violetum. qdā tēperatus et amigdalorum dul. recens: eo qdā elapsō mense rācescit: sic sua tēperies deperdit: et calidū fit. ideo dixi recens. Et qdā calida: vt rutacei: costinii: vulpinū. **T**Olea frida qdā recētiora tanto meliora: cuius transiunt tres menses virtus ipsorum perditur: et calidat suunt. **T**epata vero vicq ad sex menses sunt in sua bonitate. Lalida vero seu calesaciēria qdā antiquiora tanto meliora: et sic hēs distinēt oleorum qdā sunt undecima in ordine. **I**ncepit 12^a que est de artificio cere: et continet sex modos preparationis.

Era enim qd sit: et quō a melle sepe
tur: quō fiat a doctorib⁹
lōgo et claro sermōe tractatū ē: ita ut et mu-
lieres et rustici magri effecti sint. Igitur de ipsi
us artificio scribere restabat. A cerā agit ru-
bea factam initium. **C**Modus prunus.
Ad faciendū cerā rub. primus modus. sc. cerc. lib. i. te-
rebetina subtilis. 3. iii. in estate. in hyeme. 3. iiij. Anabry sia
per lapidem pictor. bſi. riti. olei oliua. an. 3. i. Liquefiat
cera et terbentina ad ignē: demum remoueantur: et post
aliq̄le infriagationē addat oleū et cinaberio: bſi q̄ simili
scellantur et reserue. Oleū n. cū cera ponit ut ceram simul
tenere faciat. Cū cinabere separatur et frangibili redit: ac
vñ cinaberis melius cōterat. **S**unt q̄ loco cinaberio ad
faciendū rubēa cerā ponit minū: et fieri pot: sed triplus
ponit deminio: vt p̄ oilib. cere minū bſi tritū cum oleo.
vt supra. 3. iii. vel duas ad minū. **C**Modus. 2.

Cad faciēdū cera viridē scōs modus. **R.** cere. lib. i. viridis eris triti. vt supra olei olimaz. aii. 3. i. liquefias cera: et post aliquale infrigidatione addas viride es et oleum: et hī misceas: et viridis fiet. **C**Si dictā cera tenacē sacrevis adde quātitatē terebentine et suprascriptam in cera rubea. **T**erebentina. n. in cera ponis ut per ipsam tenar redatur. **A**c qz aliqui de ipsa sūt imagines ut facilius a formis in eis madefactis sepe. quare et. **C**Modus. 3.

Cad faciēdī cerā nigrā 3° mod⁹. **g.** cere.lib.i.terrenigre
trite. ut supra olei oliva. **a.h.** 3.i. liquefiat cera: ⁊ post aliquā
lem infrigidationē addant terra nigra ⁊ oleū ⁊ reserua.
Si dictam cerā nigrā tenacē facere vis addas quantita-
tem terebentine supra tibi notatam. **C**Modus. 4.

Cad faciendū seu dealbandū cerā. 4° modus. **se.** cere q̄
titatē quā volueris aque clare partes duas. Misceantur
duo h̄: et calefit aqua ad ignē claz. vsq; q̄ cera sit liq̄fa.
facta deinde paululū pmittat gescere donec tota cera na-
tūra super faciē aque: deinde accipe vas aliquod vitreatū:
eius pō exterior sit lenius: et madesac eti in aqua frida:ō
inde infundat sere medietas eius in cera liquefacta: et eti-
he eti cera q̄ sibi adh̄eret et pmitte cerā illā istridare: deide
separa eaz a vase: et tim hoc facias q̄ tota cera ab aqua fuc-

Becerra

rit extracta: deinde dictam ceram taliter formatam soli exponas et rozi in mense Maij: et illam sepe volvas: et tam tum permittratur quod fiat alba ut cerusa. Sunt autem quidam alii qui illam albant in tribus diebus seruando predictum modo.... Sed expectant in mense Iulij quando sol est in maiori calore: et quia cera illa subtilis est fac literas a caliditate solis posset liquefieri aspergenda est aqua munda bis in die.

Calius modus dealbādi cerā. **s** modus. **R**e. cere q̄titatē
quam volueris; aq̄e clare ptes duas bullia t̄ sil coquā
tur donec nigrescat aq̄. **E**t tunc. p̄ yce aq̄ illā t̄ pone alti
t̄ ita sepe fiat donec fiat alba; deinde collige ceram t̄ reser-
ua. **C** Multis alijs modis pōt cera dealbari. **S**ed pre-
scripti duo modi sunt cōiores ac meliores. **C** In sup nō
q̄ cera pōt oēm colorē accipe tingendo eā tū re tinget
ad colorē quē intendis sacere. **S**eruando modū in cera
rubea t̄ viridi tibi declaratum; t̄ de quātitate tam rei q̄
olei t̄ contritione t̄c.

CModus laborandi dicta cerā. & modus: et mensura lō-
gitudinis fm diversitatē pondere cereū de rub. tr. d3 eē
br. iij. & qr. q. cereū de rub. viij. d3 eē de br. iiiij. & qr. s. cere-
um de rub. vij. d3 eē de br. iiiij. cereū de rub. vj. d3 eē de br.
iij. & quart. iij. cereum de rub. v. debet esse de br. iij. & tertij. j. cere-
um de rub. xij. d3 eē de br. iiiij. & tertij. j. cereum de rub. ij. debet esse de br. iij. & quart. iij. s. cereum de lib. xl. debet esse de br. q.
& quar. iij. cereum de lib. xxx. debet esse de br. iij. & quart. q. cere-
um de lib. xx. d3 eē br. i. & quar. q. s. & digitis. q. cere-
um de lib. xvij. debet esse de br. q. cereum de lib. xij. debet esse de br. q. minus digitis. iiiij. cereū de lib. viij. debet esse
de quart. vj. s. cereum de lib. v. debet eē de quart. v. s. cereū
de lib. iiiij. d3 eē de br. i. & qr. s. cereū de lib. iiiij. d3 eē de br. i.
cereū de lib. h. s. d3 esse de br. i. qr. iij. s. cereū de lib. ij. debet
eē de br. i. & qr. iiiij. cereū de lib. i. s. d3 eē de br. i. & tertij. q. ce-
reū de lib. i. d3 eē de br. i. & qr. j. cereū de lib. s. debet esse de br. i.
cereum de. 3. viij. debet esse de br. i. & digitis. q. cereū de
3. iiiij. d3 eē de qr. iiiij. & 7 digitis. q. cereū de. 3. ij. d3 esse de
qr. iiiij. & digitis. q. cereū de. 3. ij. d3 eē de quart. iij. cereū de
3. i. d3 eē de qr. ij. & 7 digitis. ij. cereū de. 3. 5. d3 esse de qr. i.
5. & 7 digitis. q. cereū de. 3. iiij. d3 eē de qr. i. s. cereū de. 3. ij.
debet eē de quart. i. & digitis. ij. cereū de. 3. q. d3 eē de qr. i.
digitis. ij. cereū de. 3. i. d3 esse de quart. i. & digitio. i. Men-
sura iste intelligende sunt ac mensuranda cū brachis pā-
ni: & nō solū intelligende sunt de cereis rotundis sed de
quadratis: diversificans tñ qñqz fm diversitatis opinio-
nū: sed hic est cōis & pportionatus modus ab oib⁹ vñsta-
tus. **C**ota insuper q. qñqz ceram laborantes vel inad-
vertentia vel aliquo alio cau faciunt vel sumitatem vel
postremā cerei nimis grossiam. vt igitur errorē suū cor-
rigerē possint abradit cultello partē illā supflū: cuius
modus non laudatur. Sed accipienda est alterā cera fer-
rens & super partē illā supflū cum illo p̄cipienda: & toti
ens est reiteranda q. pars illa amota sit: & sic error corri-
getur. **C** Et nota q. p̄cipia debet esse differentia in magni-
tudine seu in grossicie de parte infinita & suprema si fm
rationem laborati est cereū. **C** Apponitur quādoqz ro-
tunda cerea vt dispendiū emittat. Igitur talis est modus.
amoueat cera in superiori parte cerei antiqui vñqz ad lici-
num per quartaz vnam: liciniūs antiqui cū nouo bñ
ligeat: ita vt cū fune suspendat non laret: deinde inuo-
tiatur cartha tāte altitudinis q̄ste cereū cē debet: & in dicta
vacuitate cera liquefacta cū captia ponat vñqz quo vacui-
tas plena sit: deinde due vel treo manus cere super totuz
cereum addantur. Et sic nouiter totuz faciūt esse appare-
bit. Modus hic ab oib⁹ vñstatus est. Et in hoc p̄cludi-
tur duodecima distinctio que suis de artificio cere.

¶ Incipit

De artificio zucchari

24

CIncipit i^z distinctio que est de artificio zucchari: et con-
tinet triginta unus modum laboracionis.

X zuccharo multa sunt q^z bⁿ meo
libello nō describen-
tur. Lⁱu*ia* trita sunt: et rudes in his sunt edo-
cti. S^zq^z sunt et nō ab oib^z modus facie-
scitur declarabitur ut artificio zucchari oib^z
pateat huius opusculi būficio.

CAd faciendum coriandros solidos. Coriandri mun-
di seu solū sunt ex zuccharo sub quo ponitur semen co-
riandri preparatum. vt. s. et bene exiccatum omni humi-
ditati. Et in principio vscz fere ad finem ponitur zuccha-
rum bene coctuz. In fine vero per tres vel quattuor ma-
nus exhibet lenis coctionis ut maiore rotunditate acci-
pere possint: sicutq^z magis solū. Dicti coriādrī bñ siccā-
di et fricādi manibus sunt: et nō solū in fine: sed in omni
additione zucchari: eo q^z inde duriores redunduntur: nec
ita faciliter ab humiditatib^z denigrant et molles reddū-
tur: et tunc ab oib^z artificiu laudatur: et bⁿ est cōsuētudo
ianueniū q^z ab oib^z approbab.

CModus. 2.
Ad faciendū coriādros crisplos. Tegatur semē coriā-
droz zuccharo manib^z fortiter fricādo vsquequo hēat
modiocē magnitudinē dando semp zucchazz satis for-
tis cocture: deinde accipiat captia forata paruo forami-
ne in fundo: et zuccharo ipleteat et ab alto zucchartū dictis
coriādrī pyciaf sup bacilonū ducēdo sub et supra hinc
et ride: et sit zucchartū fortis cocte a hn^z vscz ad finē: et bñ
ercent ducēdo bacilonū vt supra. Zucchartū das bene
coctum vt crispū durare diu possit ac vt tñ sil nō adhe-
reant q^z tuz adhererent si leviter decoqueret et hoc est q^z
bene docti apothecari faciunt.

CModus. 3.
Ad cōficiendū cinnamonomū. Et cinnamonū ex cortica-
tu a superiori cortice: et per parua fila incidatur: et in bacilo
ne ponatur: ac zucchartū supra ipm^z pyciaf cū captia par-
uo foramne forata. Et in principio vsputa p tres man^z
zucchartū sit leuis coctio: postmodū vscz in fine fori:
bacilonum ducēdo vt in coriādrīs crispis diti et tantu
hoc optimetur q grossi reddant. **S**unt q post hn^z
piectioē zucchari aspgūt dcm^z cinnamonū icissū zizibē
puluerizato vt sicut magis mordicatu et gustu fortio-
res: s^z modus ille nō mihi placet: s^z vt lingue mordētes
sint debent fieri ex bono cinnamonō: nec infundēdū ē
in aq^z vt qdā satui faciūt vt facili^z incidat: eo q illa insu-
stollit oino sapozē cinnamoni.

CModus. 4.
Ad cōficiendū amigdalas. Et amigdalas: et bñ cū pau-
co aspo frica: bñq^z in bacilone ericca: et ab oib^z imunditia
mūda demū zucchartū fortis coctois sup eas pyciaf cū ca-
pice forato bacilonuz huc et illuc ducēdo incessanter s^z
quo sit ignis carbonuz bñq^z ericcentur: et tñ hoc fiat q^z
bñ tegantur: et q^z to plus optimas dicta ductio baciloi tā-
to solidiores redundat. **S**unt q cōficiunt amygdalas
cū cortice: et hoc mō pfectioē longior et pē durat nec rance-
scunt. Sit vō q a superiori cortice mūda: et sic cōficiunt cū
zuccharo. Alij q illas dividunt in duas ptes et cōficiunt: il-
laq^z crispas faciunt. Modus vero faciendi in decoctio-
ne zucchari et ductione baciloni est vt de coriādrīs cri-
spis tibi monstrauit.

CModus. 5.
Ad cōdēdū rāctos. Et corticē rācioz pparatorū q^z tū-
tate quā volueris: et sup eas pyciaf zucchartū cū capice fo-
rato bñ coctū: et facias quēadmo^z de cinnamonō dixi: et
de plectioē zucchari et ductioē baciloi. **T**ortices arā-
cioz bⁿ mō pparant. infundant in aq^z mūda: et pmittant
p dies nonē oī die aq^z innouādo. Ultimo vō būliāt in aq^z
decē vel duodecim ebūliōib^z: deinde ab igne remotis
remoueat pars alba q cortici adheret: et incidan p long-
gum in satis minuta frusta: et infundatur i zuccharo liq-

facto et cocto p diez et nocte: delde in eo būliāt leniebuli-
tione: postmodū eēbānū et desiccari pmittant: que desic-
cate mō quo supra pfectiant: et hoc mō pparant: et amari
tudo ab eis remouetur.

CModus. 6.

Ad pfectiendū garofilos. Et garofilos et ericcas bñq^z
mūda ab oib^z imunditijs: deinde zucchartū cū capice fora-
to sup eos pyciaf fortis satis cocture. Et si illos crisplos
facere vis facias vt de coriādrīs crispis tibi diti deducē-
do bacilone. Si vō solidos vt de amigdalais tibi mōstra-
ui: et idem itelligas de rancetis. **C**Ad faciēdū pfectio-
nes bene crispas debet esse foramē captie partū: et zuc-
chari d^z dari equalē et uniformiter: et q^z to ab alto plus
pyciaf tāto melius: nec pmittēde sunt gutte sup eas ca-
dere. Ille enim opus destruent.

CModus. 7.

Ad pfectiendū anisos. Et semina anisoz bñ mūdata lib.
q^z et sup ea pyciaf zucchartū leuis coctionis in hn^z et bñ ma-
nib^z ducant p bacilonū vsquequo fere sint copta: bñq^z
ericcent ad oēm manuz zucchartū: et hoc optimū et vscz in-
ficiunt si solios anisos facere vis. Si vō crisplos postq^z co-
opta crūt da zucchartū cū capice forato: et ab alto pyciaf:
et sit fortis cocture: deinde duc bacilonū vt in coriādrīs
crispis tibi diti: et hoc facias vscz ad debitam ipsosz ma-
gnitudinē. **C**Anisi q^z to partiores tāto pulchriores: et
q^z to durior et tāto laudabiliores. duri. n. sūt et nō soluz
anis: et cetera alie pfectioēs si bñ siccēt ad oēm zuc-
chari additionē. q^z bñ hoc noteā.

CModus. 8.

Ad pfectiendū pineas. Et pineaz bñ mūdataz q^z titia-
tem quā volueris: et sup eas pyciaf zucchartū cum capice
forato bone cocture a principio vscz ad finē: et duc bacilo-
nuz put in coriādrīs crispis tibi mōstrauit. Si vō solios
facē vis facias put de amigdalais tibi mōstrauit et de pie-
ctione zucchartū et ductione bacilom. **C**Nō q^z h^z pfectio
partū durat: eo q^z rancescent pinee: et anteq^z pfectiāt est
aduertēdū ne rancide sint. cogiscunt autē q^z sunt nigre et
mali sapozē. purgādesunt cū furture. vt. s. tibi ostendi.
Nota insup φ sunt q in pma ext^z lōtūdē zucchartū ponit.
albumē oui bñ aquassatū cū zucchartū non multū calo-
ne albumē coquere: hoc faciūt: eo q^z cū difficultate zuc-
chartū eis adheret. ppter oleagineitatē que in eis ē: et hic
modus non vituperatnr.

CModus. 9.

Ad pfectiendū auellanās. Et auellanās q^z titatē quam
volueris: et facias put de amigdalais tibi mōstrauit: et cri-
spas et solias faciēdo seruando modum in istis: sicut de
amigdalais tibi dedi. Auellane anteq^z pfectiāt debet bñ
duci in bacilone et calcieri ad hoc p subtiles cortex eis
adherens remoueat. Si enim pmittere zuccharum fa-
ciliter ab eis remoueret et cetera.

CModus. 10.

Ad pfectiendū muscardinos. Et cinamomī subtilis et
elec. et bene puluerizati. 3. q^z. musci optimi dissoluti cum
paucissima aqua ro. 3. 5. misce duo h in bacilone: et super
eis pyciaf zucchartū bene coctū: beneq^z et icesanter mani-
bus zucchartū et spēs ducant: et bene ericcent: et totiē
hoc fiat q ad grossitudinē: seminiō papaueris veniat: in
fine dādo p duas manus zucchartū leuis coctionis vt ro-
tundifiant. **C**Muscardini nisi cuz difficultate corp^z ac-
cipiūt. S^z sagar apothecarius et sollicit^z in miscēdo ma-
nib^z zucchartū et spēs cito eos format. post vō duas vel
tres man^z zucchartū cribbellādi sunt: a q^z cribbellatiōe exēt
muscardini grossitudis ponte acus: et puluis reserue^z: et
aliq^z q iā corp^z sumperat erpleant. Feci ego semel facē ab
uno famulo bñ docto: et p̄sens steti: et illos cito et optime
pfectit. Sed an pfectioē dimisit pellē manus ad bacilo-
nū: et pauca q remāsūt desiccata erat. Insup nō q^z qn^z
p̄scripte oēs pfectioēs in bacilone sunt debet eē sub eo
ignis carbonū accēsus sine sumo. nō autē lignoz vtiā a
qbūsdā satuis vidi facere.

CModus. 11.

d d

Bistin. xiiij.

CAd faciendum pignocata. **R**e. zucchari clarificati et coctionis non pfecte. lib. i. Stangesel optime cum baculo amota cacti ab igne: et post longa coctione addans pinee mude. **z. viij.** Et simul misceantur: deinde zuccharum pfecte coquaf: et sit dura coctio: deinde morsellis incidat. **C**Pignocata si logo tpe seruari dicitur apponenda est q̄titas prescripta pinearum. Si vero pauco tpe apponi posseunt. lib. s. pinearum pro oī. lib. i. zucchari.

CAd faciēdū morselata albā. **R**e. zucchari clarificati et coctionis non pfecte. lib. i. Stangesel optime cum bacculo: et post logo eius coctione addas zinziberis minutum incisi. **z. viij.** Deinde zuccharum pfecte coquaf: et in morsellis incidat. Sunt autem multi qui maiorē q̄titate zinziberis pro li. i. zucchari ponunt ut fortior sit. **S**ed cōis et ab oī vistata dosis est. **z. viij. zinzb. pro oī. lib. i. zucchari.**

CZinziberata. **R**e. zinzb. mude et elec. **z. viij. cinamo. fini. z. viij.** macis gariofiloz. an. **z. viij.** puluerizent hec subtiliter: et addere zucchari clarificati et bñ cocti. lib. **z. viij.** et fiat pfectio in morsellis. **C**Losectio hec est multū delectabilis gustu: sed non est alba: et sit in multis bonis vrbib. Sed in hac nrā vrbe non est in vsu.

CAd faciēdū fructu et aialia oīa ex zuccharo. **R**e. zucchari. q̄titatē quā volueris: et pulueriza. deinde post subtilē puluerizationē ipsa fētū cū albuminibꝫ ouorū q̄titate sufficiēti itū p̄ formā paste hēat: deinde vngant forme cū oleo amigdalaz dul. et de dicta pasta forme ipse blandi. postea simul cōprunāti: et sic erūt aialia vel fructu facti: et sic oīa fieri p̄p̄t: dēmō forme hēant: deinde ponant in stufa ad faciēdū. demū pingat sīm colorē suū. **C**Sunt qdā alij qui in pastant zuccharum cū gūma dragagāti facta in aqua ros. et qui asp̄gunt formas farina: et hoc fieri pot: sed superior modus melior est.

CAd faciēdū penitios. **R**e. zucchari. lib. **z. viij.** Infundant in aqua p noctē: deinde coquaf cuī illa aqua absq; aliquia clarificatiōē: p̄stū coleat et sit coctio durā: potū quā coctionē p̄ficiat sup marmoz iunctū oleo amigdalaz dul. deinde ducat ad ferrū ante q̄frigideat: et quanto longiori tpe ducunt rato albioreos sunt: deinde forspice incidunt: et in stufa reserueat. **C**Sunt autē q̄ ponunt pro oī. li. i. zucchari. **z. viij.** amidi puluerizati post mediā zucchari coctionē vel in fine: et hoc ut zuccharum nō cōdeat: et modus ille nō vitupāt. **C**In aqua autē zuccharum ponit: et viscositatē acgrat qua mediante possit ad ferrū trahi: q̄ trahitione albi penitū fīat. **C**Zuccharum p̄ficiat rato longiori tpe in aq̄ pmittit si uiz. Quāto vero grossuz magis ac rubetū tā minorit tpe reliquēdū est in aqua: et hoc nota. zuccharum enim grossuz et rubetū multum de viscositate hēt. ideo partū in aqua pmittat. Albus vero paucā habet humiditatem. ideo ad illam acgrēdā que necia est ad hoc q̄ trahi ad ferrū possit in aq̄ ifusum stare dicitur: et logo tpe. **C**Zuccharum in oī vistis p̄scriptis pfectiōibꝫ clarificari dicitur. In ista autē nō clarificat: sī tūmō colat: ut a supfluis rimundith̄ mundet.

CAd faciēdū manuschristi rosatū. **R**e. zucchari clarificati et ab aqua cōsumpti. lib. i. aque ros. lib. s. misce et buliant duo simul vscs ad aque p̄sumptionem et zucchari fortem coctionē: deinde p̄doyce sup marmoz asplum farina subtili et reserua. **C**Sunt qui vngunt marmoz ex oleo amigdalaz loco farine. Nec modus mili placet. **C**Scias in sup q̄ zuccharū ex quo sit manuschristi non multum stangeset. longa enim stangesatio prohibet zuccharum cōdescere et cōtē.

CAd faciēdū manuschr̄pi violatū. **R**e. zucchari clarificati et ab aq̄ p̄sumpti. lib. i. aque flor. violaz. lib. s. misce: et fiat vt de p̄scripto tibi mōstrauī. **C**Nota si sup q̄ apothecariū nr̄t tpe solū. **z. viij. aq̄ flor. violaz. p̄ lib. i. zucchari.**

chari ponit ad faciēdū tā manuschr̄pi violatū q̄; frōatu: et tunc pauca vīus in eo est. **iō** q̄titas illa apponēda est supra a me descripta. **C**Potēt fieri manuschr̄pi buglosatum et boraginatum: et fiat vt p̄scripti pm̄nādo solū aquas: ut loco aquerosariū ponat aq̄ flor. buglose v̄l flor. boragi nis cū q̄titate zucchari p̄scripta. **C**Modus. **i. 8.** **C**Ad faciēdū manuschr̄pi perlatū. **R**e. zucchari clarificati et ab aq̄ p̄sumpti. lib. i. aq̄ rosariū. lib. s. misce hec duo et simili buliāt vlc̄ ad aque p̄sumptōē et zucchari durā coctionē. In fine vero addat. Margaritarum subtilissime puluerizatā. **z. viij.** Et p̄ficiat sup marmoz asplū. ut supra et reserueat. **C**Sunt autē qdā apothecariū immo sere oēs qui solū. **z. viij.** margaritarū. p̄ omni. lib. i. zucchari ponunt: et hoc ppter ipsarū penuria: ac emptores nolunt iōtare et male nulla. n. minor q̄titas apponēda est q̄. **z. viij.** p̄o omni. lib. i. zucchari.

CAd faciēdū manuschr̄pi cū fragmētis. **R**e. zucchari clarificati ab aq̄ p̄sumpti. lib. i. aq̄ rosariū. lib. s. buliāt duo h̄s vlc̄ ad p̄sumptionē aq̄ et durā coctionē zucchari: deinde in fine addant zinziberis subtilissime incisi. **z. viij.** Et p̄ficiatur sup marmoz: et def ei forma manuschr̄pi: sed latior et maior sit. **C**Hec confection fit apud curiales et dnos Uenetos: et his in locis multū in vsu est. multūq; delectabilis gustu ac nutritiu.

CAd dandū colorē rubetū zuccharo. **R**e. brarili subtilissime raspati. **z. viij.** alium roche. **z. viij.** aq̄. **z. viij.** ifūdans duo h̄s in petia ligata in dicta aq̄ p dies ser: deinde calefiat ad ignē leuitatē: et cū aq̄ zucchari coquaf.

CAd faciēdū colorē viridē zuccharo. **R**e. Succum caulinum vel succi blede vel succum foliorū yreos: et cū altero eorum zuccharū coquaf.

CAd faciēdū colorē celestini vel nigrū zuccharo. **R**e. in dici. gūmi dragagā. an. **z. viij.** vīni nigrī. **z. viij.** Ligent in petia duo h̄s subtiliter puluerizata et infundat in vīno per dies sex: deinde cū dcō vīno zuccharū coquaf: p̄s tñ ad ignē cū dictis reb̄ aliql̄r calefiat.

CAd faciēdū colorē glaucū. **R**e. croci. **z. viij.** aq̄. lib. i. infundatur in ea per diē et noctē: deinde aliqualiter calefiant simul: postea coletur: et cum dicta aqua zuccharum coquatur: vel accipe succum florū nascentiū in paludibus qui sunt glauci: et est opinio quorundam q̄ sunt flores aceti: et cum eo coque zuccharū est. n. glaucum pulcherriū: non tñ ita boni odoris.

CAd faciēdū colorē turchinū. **R**e. indici. **z. viij.** ceruse. **z. viij.** calcis vīne. **z. viij.** puluerizent: et in petia ligent: et infundatur in lib. i. aq̄ p diē et noctē: deinde sil ad ignē aliql̄r calefiant et cū dcā aq̄ zuccharū coquaf.

CAd faciēdū colorē morellū. **R**e. succiflor. yreos: et cum eo zuccharū coq̄f: et si illo tpe nō repif. Accipe. **M**. i. incisionū coz̄ morelli et q̄sunt lude et burse: et pone in aq̄ dū icipit bulire: et p̄mitat bulire trib⁹ vel q̄tuor ebūtioib⁹: deinde colef aq̄ ab illincisionib⁹ et cū dcā aq̄ coq̄tūr zuccharum: et sic potes facere oī rubetū scisitib⁹ si rubetū colorē facere vis absq̄ brarili.

CAd faciēdū marzapanū. **R**e. amig. dul. mūdata. et subtiliter p̄tritaz. lib. s. zucchari bñ et puluerizati: deinde iterū cū amigdalaz bñ omixi. lib. i. aq̄ rosariū q̄tū sufficit: et fiat pasta: q̄ extendat sup yblatas: et in furno coquatur. **C**Sunt autē q̄ nō ponunt nisi. **z. viij.** amigdalaz p̄ oī. lib. i. zucchari. qdā plus et qdā min⁹: et bñ fieri pot ad placitū

sumentis seu comedentis. **C**um sunt aliquando sine via, rito marçapani hoc modo, facta pasta extendat super incisorum zuccharo asper suz: et in terra sine igne ponat. Et superponat testū cum igne: et post coctione superioris partis revolva: et ita fiat, et tunc non cognoscet pars superior ab inferiori. **C**um sunt marçapani: et prosciuntur super marmor ut manuēt. Et hoc modo fit: coquatur zuccharum ac si manuēt facere velles: et in eo progesur amygdale ultimo conitre: et bene cum zuccharo miscetur: deinde iterum zucchari coquat: postmodum super marmor farina asper sum prosciuntur: sed prius et secundus modus melior est.

CModus. 28.

CAd faciēdū zuccharū rosarii. **R**e. summitatis flore rosa rubor incomplete maturitatis. **z. iij.** permittatur post earū collectionem saltem per diēs deinde in lapideo vase ultimate conterant: postea adde eis zucchari. lib. i. **q**uidam pīstādū pīsecanſ: deinde reponant in vase vitrea: et cooperiaſ carta: demum soli exponat: et per mentes tres permittatur omni die ipsum miscedo: deinde remoueat et reserue: et hoc modo fit zuccharū violatū: bu glosatum et boraginatum permutando soli flores: et in reliquo prescriptis modis seruādū est. **C**Nota insuper quod de floribꝫ pīscriptis soli similitas accipiēda est. alia vero pars abūcēda: quod nimis dura. Et sīla que in floribus boraginiſ reperiunt abūcēda sūt. **C**Modus. 29.

CAd faciēdū codognatā. **R**e. poma citonia a superiori cōtice et ab interiori anima mundata: et per ignem cum paucō vino in pasta reducta. lib. xij. zucchari clarificati: et ab aqua consumpti. lib. viij. misce et coquuntur omnia simul semper agitādo donec cocta sint: et in scutulis referuntur. Hec enim est vera dosis zucchari que in codignata apponēda est. alij ponunt equalē quantitatē zucchari et pasta nec modus iste laudatur. Pasta igit̄ dicta ante quod cum ea zuccharū misceatur staminanda est cum bacili forato ad hoc quod ipsa subtilio sit. Semper ergo ducenta est cum baculo dum ad ignem est ad decoquendū. Ipsius autem coctio cognoscitur cum ipsa tota a bacilone ducento se leuat: nec ab igne remouenda est nisi ipsa sepe tur a bacilone: quia tunc est signū cocture: et hoc idc intelligas de amarenata.

CModus. 30.

CAd faciēdū amarenatam. **R**e. amarenas non dulces: et cum paucō vino ad bullientiū pone: post vō crepatu ram carū colentur a succo suordein de magibus fricādo transcant per baciloniū foratum et erit pulpa: et argenti nuclei et cortices remanebunt. Accipe igit̄ de dicta pasta. lib. xij. zucchari clarificati et ab aqua consumpti. lib. viij. misce et buliant simul semper cum baculo agitādo donec a bacilone leuat: et reseruetur. **C**Nota quod hoc modo fit confectio delectabilis seu cornalina accipiendo cornalos et acciendo ut de amarenata supra monstrauit et de bulitiō cum vino et colatura et pōne zucchari. **E**t n. cōfēctio delectabilis multū ac restrictiua.

CModus. 31.

CAd faciēdū gelēam amarenarum. **R**e. succi predicti amarenarum. lib. xij. viij. zucchari clarificati et ab aqua consumpti. lib. ii. misce et buliant usque ad congelationem semper cum baculo ducento: et reseruetur. Et enim ut illa ad suum extinguendum: et si quis loco savoris quid vellet appetitum incitat ēt. **C**Sunt qui hoc idem faciunt de succo cytoniorum et decoquunt illum ad gelēam formam. alij vero ad syrapi formam: et utroqmodo fieri potest et in multis egritudinibus valit. Et hic finis imponit tertie decime distinctioni que sicut de artificio zucchari ēt.

CIncepit iij^a distinctione que est de decoctione medicinarum: et continet partes tres.

Rima est de medicinis que multū sustinet de decoctione. Secunda est de medicinis que partū sustinet de coctione. Tertia est de medicinis que mediocrē sustinet coctionē. **C**hec distinctione non minus vici lis est quam necessaria. Nisi n. medicine debito mō coquuntur que compostū faciunt sane virtus. compofitū a doctozibꝫ limitata nō resultabit. igitur ut hunc errorem amoueam distinctionē hanc annotavi: in qua et yniuersalem et particularem doctrinam comperties.

Dedicime quod multū sustinet de decoctione sunt iste,

aristologie oēs spēs feniculūs herba et radix apītū et radix et herba petrosiliū et herba et radix brusculenule hyreos gentiana squinātū colognida et modacili cucumer asinū centauree oēs lapis armeniū lapis stellatus sarcocolia serapinū eufozitū oppopona cum oēs spēs serpētarie duo ellebori radix pītū miliiū solis cicera orobz. baccare grāmē cardones oēs plāta go sempernūs cana eqna rafanūs cortices capparozz cortices mandragore cortices granitozz spēs oēs salis clun. inis reupōticī rubea tinctozz diptamus acatia hy poquistidos cornu ceruii castorei oēs succi herbarū radices oēs non aromaticae oīa hystia multā humiditatē et frigiditatē stafisagria lupuli fæolei semen canabis herberi stipites arboz et plantarum minus tamen quam radi ces et plus quam folia coquenda sunt.

Dedicime que partū sustinet de coctōe sunt iste,

manna. aq. lactis. rose. viole. sticados. epithimū. s. psilū. capilli ve. camonea. foīū indūs. flores genestre. cardamī. gariofili. pig oēs. reubarbarū. enīma. monī. maiorana. laturegia. anthos. basilicō. melilotū. camomilla. serpillū. oīiganum. sandali oēs mulcus. amba. caphora. ameo. amomi. nigel. salthec. qmō. s. strigida. m. r. s. papaveris albi et migr. oīimū. carpobal. sancti cu tota planta. cortices et. cortices cytoniorū. clamorū. aromaticus. opītū. acetū. aq. rotariū. aq. violarū. flores nenufaris. flores buglose. flores boraginiſ. oēs et flores omnia aromaticae oīa hystia virtutē in superficie. ligū aloe omnia facilis resolutionis ēt.

Dedicime quod mediocrē sustinet decoctionē sunt iste,

calamētū. mentha. salvia. beroniæ folia oīa semina. oīa vīni granatorū. vinūs citoniorū. herba papalle. vtriusq. succi herbarū arōticarti. aloes. tamaridi. succi rosarii. succi violariū. absinthiū sum̄ter. eupatoriu. ylop. pruna. assa. lupuli. cologni. turbith. agaric. polipo. ql. hyreos. sene mezereon. cicalamē. s. genestre. s. usgami. fauina. scabiosa. peonia. dauci. carni. lewisticī. petrosiliū. feniculi. anisi. cimini. aspagi. apītū. s. sem. se. ruthese. lini. se. fenugreci. se. portulace. semē lacruce. semen scarole. semen endiuie. semē acetose. et herba. semen vrtice. semen coriandroz. ordeum. myrtili. cyp̄. bebe. s. unip. tui. be. balauſtie. tass. barbas. herba. mē. thā. endiuie. scolopēdria. cico. zanthariscus. farifragia. laurus. nenufar. epatica. arthemi ſia. pinpinella. pitaria. hīpicon. costū. cedoaria. qmī. radix. ligritie et succus. et sic p̄cludit iij^a distinctione decoctione medicinarum.

CIncepit iij^a ultima distinctione que est de contritione medicinarum: et continet partes tres.

Rima est de medicinis que multū sustinent de contritione. Secunda de medicinis que partū sustinent de contritione. Tertia est de medicinis que mediocrē sustinent contritionem. **C**hec distinctione non minus vici lis est quam precedēs. et si intellecta fuerit et executioni mādata auctor. cōpositiones virtutē

suam a compositeorū limitataz in recipiente impriment,
ad laude altissimi q̄ sua benignitate opus n̄m dirigat,
Dedicinē q̄ multū instinet de cōtritiōe sūt iste.
aristologie oēs sgnātuz enula preos
scoria ferri vitruz cortices ouoz scorpiones sandali oēs
margarite opium papaver album & nigrū. f. semē. aloes
coloquintida cortices capparorum cortices granatorū
reuponticū rubea tinctori costuz diptamū. sang. draco.
coriū cerui. ossis sepie ebū aurum argentum plumbū.
vstum cartamus. semi. insquiam ihermodacyli cucu-
mer astinutus centauree oēs serpentarie oēs duo ellebo-
ri. radix peonie milium solis. semi. lini. semi. fenugreci.
berberi quattuor semina frigida maiora stafagria. se.
coriandroruz lupini faleoli. canapis cicera orobus or-
deum. bacce lauri. pinee amygdale auelane dactili passu-
le fucus myrtli. f. juniperi baia austrie grāmē oēs cortices
plantarura fauina cardones omnes sempitua cauda eg-
na rafanū. lignuz aloes cortices mandragore batitura
eris marchesita cerula litargirū muniz argentum sub-
limatum arsemicuz coralli viriusq̄ lapislaq̄uli. lapis lu-
daicus. lapis lincis crystallus magnes cinaberis n. ar-
mor sulphur terra sigilliata vitriolum flos eris auripig-
menti sp̄es oēs salis omnia alumina lapides oēs frag-
menta omnia preciosa omnia mineralia sp̄es tyriace spe-
cies miridati medicine composite deopilatiue medici-
ne composite epaticae medicine pro remibus species tro-
cicorū medicine oēs stupefiantes sp̄es triser species
biere sp̄es loch medicine pectorales oīa metallā.

Dedicinē parus sustinentes de cōtritione sunt
iste camonea nigella capilli veneris
aloes rose viole sarcocolla serapinum eusorbum oppo-
ponacum mezereon: flores genetrie: flores camomille
melilotum anetum cardamomuz absinthium sticados

Tabula distōnuz ac dī. scriptiōnū
oīum istius libri. contineat pīens libel-
lus gnḡz & decē distinctionū. quartū.

Rima erit de cōse-
ctionibz aro-
maticis.
1. De elarijs amaris.
2. De medicis solutiis.
3. Detrocis.
4. Depulveribus.
5. Deloch.
6. Desprupis.
7. Devnguentis.
8. De emplastris.
9. Decerotis.
10. De oleis.
11. De artificio cere.
12. De artificio zucchari.
13. De decoctione medicinarii.
14. De contritione medicinariū.

Prima maticis continet. xij.
descriptiones. quarum.
Prima est elarij de gēmis. folio 1.
2. Diamusci dulcis.
3. Diamusci amari.
4. Diagalange.
5. Aromatici rosati descriptione.
6. Gabrielis.
7. Diacimini.

7. Diambre.
8. Diacoralli.
9. Triasandalorum
10. Electuarj de aromatisb.
11. Diarodon abbatis.
12. Confectionibz de storace.
13. Lōectionis de cinnamomo
14. Rosate nouelle.
15. Diagraganti frigidī.
16. Diarodon descriptiōe cōl.
17. Aromatici rosati.
18. Aromatici rosati minoris.
19. Aromatici muscati.
20. Aromatici gariofilati.
21. Aromatici nardini.
22. Electuarj de citro.

- Secunda** dīto que est de ele-
ctuarj amaris cō-
tinet. xxvi. descripōnēs quartū.
Prima est tyriace andrōci. fol. 3.
2. Lyriace galieni.
3. Mitridati.
 4. Auree alexandrīne.
 5. Justini.
 6. Electuarj de bacis lauri.
 7. Diacalamenti nicolai.
 8. Diacalamenti galieni.
 9. Dianisi.
 10. Diatriton pipereon.
 11. Diacurcumē.
 12. Dialace.

epithimū. semi. psiliū cassie lignee piper omne campho-
ra ambra muscus succus solarum cortices citri cortices
cytonioz. sene thymus omnia vīna aromaticā oēs gum-
me ameos anomōi ozimī calamus aromaticus lauda-
num oēs sp̄es aromaticē omnia. quoz virtus facile re-
soluit omnia debilia & rare texture oīa que habet virtu-
tem in superficie oīa intense caliditatis & licitatis.

Dedicinē que mediocrem sustinent contritio-
nem sunt iste. Rutha spīce oēs semi-
na omnia cimīnum mirabolani omnes reubarbarum
sumus terre eupatorium ylopus assaruz lupuli turbith:
agaricus polipodium squilla. semi. vītice acetosa nastur-
cum gariofilus lux muscata cubebe sicle scolopendria ci-
corea tamariscus serpilum saxifraga laurus epatica ar-
temisia pumella paritaria yreos cyclamen: semi. gene-
stre scabiosa. semīns peonie dauci carui leuisticī petrosi
lī. seniculi anisi cimīni asparagi ap̄y ruthe. f. hypericon-
gedoaria q̄n̄fiber epar adib intestinum lupi puimo vul-
pis stomacha gallinaz medicine oēs solutiue pillule oēs
medicine stomatice diacimini dianisum diatriton pipe-
reon omnia solia preter ipsa aromatica omnia sere semi-
napreter aromatica: & sic finem operi imponimus.

Decēnum sunt Joānes francise mi. frater optime que
paruitate ingeng mei a varja libzoruz voluminibus eli-
cere potui. Non vt te his doctiōrem redderem. meum
enī non est mineruam instruere: sed vt tuis votis ob-
temperarem. Multaq̄ alia scribere proposuerā: sed du-
bitans loquacitate dannari. His finem imposui. Nostri
tu homines nostri tēporis: prolixitas eos tedio afficit
quācūq̄ vtilis & necessaria. Malū igitur taciturnitate
suis ambagibus dñmari: q̄ loquacitate. Vale igitur dñs
fēlix: & Quirici fratri tui memento.

2. 13. Lōectionis anacardine. 6.
 2. 14. Lōectionis de scoria ferri. 6.
 2. 15. Electuarj de cineribus. 6.
 2. 16. Dialatyronis. 6.
 2. 17. Diapris. 6.
 2. 18. Diapendion. 6.
 2. 19. Diadraganti calidi. 6.
 2. 20. Triphere magne. 7.
 2. 21. Diaolibani. 7.
 3. 22. Requies. 7.
 3. 23. Egete. 7.
 3. 24. Attianasie. 7.
 3. 25. Philoni persici. 7.
 3. 26. Pisilom. 7.
- Tertia** dīto que est de medica-
nis solutiue cōcūnet de-
scriptiones. si. quarum.
Prima est yerepigre Mēf. sol. 7.
2. Yere simplicis Galieni. 7.
3. Yere composite. 7.
4. Benedicte. 7.
5. Electuarj indi maioris. 8.
6. Electuarj indi minoris. 8.
7. Lōectionis amech. 8.
8. Electuarj elescoph. 8.
9. Diacatoliconis. 8.
10. Electuarj rosati. 8.
11. Electuarj de succo rosariū. 8.
12. Diasene. 8.
13. Lōectionis de manna. 8.
14. Depsilio. 8.

15. Michelete.	9. 19.	Trociscorum alandal.	13. 22.	Julep rosati.	16.
16. Diaphiniconia.	9. 20.	Trociscorum diacoralli.	13. 23.	Julep violati.	16.
17. Diaprunis non solutiui.	9. 21.	Trociscorum de tyro.	13. 24.	Syrupi violati ex issione.	16.
18. Diaprunis solutiui.	9. 22.	Trociscorum de squilla.	13. 25.	Syrupi de granatis.	16.
19. Diacassie.	9. 23.	Trociscorum andronici.	13. 26.	Orimellis squillitici.	17.
20. Lassifultule.	9. 24.	Trociscorum de vipera.	13. 27.	Miue cytoniorum sine specie bus.	17.
21. Diarob cum turbith & rebarbo.	9. 25.	Gallie muscate.	13. 28.	Syrupi de bisantioꝝ.	17.
22. Diarob sine reubarbo.	9. 26.	Gallie sebelie.	13. 29.	Syrupi de mentha.	17.
23. Diacartami.	9. 27.	Gallie elephangine.	13. 30.	Syrupi de fumoterre.	17.
24. Pillularum elefanganiz.	9. 28.	Gallie magne.	14. 31.	Syrupi de prassio.	17.
25. Pillularum masticinaz.	9. 29.	Trociscorum ramich.	14. 32.	Syrupi de absinthio.	17.
26. Pillularum aurearum.	9. 30.	Tortelle de sent.	14. 33.	Syrupi de epithismo.	17.
27. Pillularum turbidatarum.	9. 31.	Sigillatio trociscorum.	14. 34.	Syrupi de thimo.	17.
28. Pillularum aggregatiuaz.	10. 10.	Quinta distinctio q̄ est de pul	14. 35.	Syrupi de artemisia.	17.
29. Pillularum de sumoterre	10. 10.	geribus ptinet. xi. de	14. 36.	Diamoron Mesue.	17.
30. Pillularum de meſereon.	10. 10.	scriptiones quarum.	14. 37.	Diacardioꝝ seu rob nucuz.	17.
31. Pillaz de hiera simplici.	10. 10.	Prima est pulueris pro epithimate	14. 38.	Miue cytotoꝝ aromaticæ.	18.
32. Pillaz de hiera cōposita.	10. 10.	cordis.	14. 39.	Syrupi de sticados.	18.
33. Pillaz fetidarum maioroz.	10. 3.	Pulueris cōtra vermes.	14. 40.	Syrupi de corticibꝝ citri.	18.
34. Pillarum fetidaz minoroz.	10. 4.	Pulueris pro x. ac.	14. 41.	Syrupi de radicibus.	18.
35. Pillularum de sarcocolla.	10. 5.	Pulueris dulci.	14. 42.	Syrupi de ysopo.	18.
36. Pillaz de bdelio minoroz.	10. 6.	Pulueris sene.	14. 43.	Syrupi de liquiritia.	18.
37. Pillularum lucis.	10. 7.	Pulueris sene magis soluti.	14. 44.	Syrupi de eupatoria.	18.
38. Pillularum de hermodactylis	10. 8.	Pulueris pro mingentibus in	14. 45.	Decoctionis pectoralis.	18.
maiorum.	10. 8.	lecto.	14. 46.	Decoctionis cōmuniſ.	18.
39. Pillularum de reubarbo.	10.	Pulueris restrietiu.	14.	Octaua distinctio q̄ est de vi-	
40. Pillularum de hermodactylis	9.	Pulueris p ſacculo capit.	14.	guentis ptinet. xxij.	
minorum.	10. 10.	Pulueris p ſacculo cordis.	14.	scriptiones quarum.	
41. Pillularum indarum.	10. 11.	Prima est loch de pinoo.	14. 5.	Pría est vnguenti ſtomachi. fol.	18.
42. Pillaz ſine qbꝝ eſenolo.	11.	Est loch de papavere.	14. 6.	Unguenti ſandalini.	19.
43. Pillaz cochiariꝝ Nicolai.	11.	Loch ſani & erperi.	15. 7.	Unguenti galient.	19.
44. Pillularum cochiaryum alman	11.	Loch ad aſma.	15. 8.	Unguenti populeonio.	19.
ſozis.	11.	Loch de ſquilla.	15. 9.	Unguenti citrini.	19.
45. Pillularum arabicarum.	11. 2.	Loch de pulmone vulpio.	15. 10.	Unguenti egyptiaci.	19.
46. Pillularum aſaaret.	11. 3.	Loch de altea.	15. 11.	Unguenti apostolorum.	19.
47. Pillularum ſtomachazz.	11. 4.	Mirture pectoralis.	15. 12.	Unguenti basiliconis.	19.
48. Pillularum imperialtum.	11. 5.	Mirture cordialis.	15. 13.	Unguenti de ceruſa crudi.	19.
49. Pillularum cōmuniū.	11. 6.	Syrupi de ſucco acetole.	15. 14.	Unguenti de ceruſa cocti.	19.
50. Pillularum de agarico.	11. 7.	Syrupi de agreſta.	15. 15.	Unguenti de dragagantio.	19.
51. Pillularum bichichiaꝝ.	11. 8.	Syrupi de papavere.	16. 2.	Unguenti pro ſcarbie melue.	19.
Quarta distinctio q̄ est detro	9.	Syrupi de ſucco endiutie.	16. 23.	Unguenti pro ſcarbie alterius	
ciscis ptinet. xxii. de		Oriſacare.	16. 24.	pro pueris.	19.
ſcriptiones quarum.		Syrupi de pomis simpliciis.	16.	Unguenti de arthanita.	19.
Pría est trociscopꝝ diaroqđ. fol.	11.	Syrupi de pomis cōpoſiti.	16. 25.	Unguenti dialthee.	19.
2. Trociscorum de roſis minoroz	11.	Syrupi de myrtis magral.	16. 2.	Unguenti marciatonis.	19.
Wesue ſolutiuiorū.	11. 2.	Syrupi ſotati de iſuſione.	16. 3.	Unguenti aragon.	20.
3. Trociscorum de roſis maiorū	11. 3.	Syrupi roſer roſis ſiccis.	16. 4.	Unguenti agrippe.	20.
Wesue.	11. 4.	Syrupi de endiuia magral.	16. 5.	Unguenti marciatonis alte-	
4. Trociscorum de eupatoria et	11. 5.	Syrupi de adiuia gētilis.	16. 6.	rius.	20.
roſis.	11. 6.	Syrupi de ſucco acetole.	16. 22.	Unguenti ſtaſiſagrie.	20.
5. Trociscopꝝ de reubarbo.	11. 7.	Syrupi de agreſta.	16. 23.	Mona distinctio que est de em-	
6. Trociscorum de camphora.	11. 8.	Syrupi de papavere.	16. 24.	plastris contineſ. vij. de-	
7. Trociscorum de ſpodio.	11. 9.	Syrupi de ſucco endiutie.	16. 25.	ſcriptiones quarum.	
8. Trociscorum de ſpodio cuſſe	10.	Syrupi de pomis simpliciis.	16.	Pría est emp̄li de melliloto. fol.	20.
mine acetofe.	12. 11.	Syrupi de myrtis magral.	16. 2.	Emplastri galieni emundantis	
9. Trociscorum de berberis.	12. 12.	Wells violati.	16. 3.	vitia ſtomachi.	20.
10. Trociscopꝝ de absinthio.	12. 13.	Wells rosati.	16. 4.	Emplastri diafiniconia.	20.
11. Trociscopꝝ de alkekengi.	12. 14.	Syrupi de acetofitate citri.	16. 5.	Emplastri de grātis lauri.	20.
12. Trociscopꝝ de capparibꝝ.	12. 15.	Orimellis ſimpliciis.	16. 6.	Emplastri montagnane cōtra	
13. Trociscopꝝ de eupatoria.	12. 16.	Syrupi violati cōpositi.	16. 6.	flurum.	20.
14. Trociscorum de karabe.	12. 17.	Syrupi de iuiubis.	16. 6.	Emplastri de crusta panis eius	
15. Trociscorum de myrrha.	12. 18.	Syrupi de ſcabioſa.	16. 6.	dem.	21.
16. Trociscopꝝ de terra ſigil.	12. 19.				
17. Trociscorum de anifo.	12. 20.				
18. Trociscorum de agarico.	13. 21.				

Tabula lumenis apothecarioꝝ.

Becima	distinctio que est de cerotis p̄tinet. ix. de scriptiones quarum.	24. 25. 26.	Olei de floribꝫ papaveris. Olei de cucurbita. Olei denensare.	23. 17 23. 18 23. 19	De maluſchī violato. De manuſcipiato. De manuschrifti cum fragmē-
	Prima est ceroti diechilonis me- gri. folio. 21. 28	27.	Olei amygdalaz dulciū. Olei latirini.	23. 20	tis. De lauonia.
2	Diachilonis minoris.	21. 29	Olei amygdalarum magistra- lis.	23.	De colorādo cūccharuꝫ rubeo colorē.
3	Leroti pro renibus.	21.	Oleſtartari.	23. 22	De colore viridi.
4	Leroti de gummis.	21. 30		23.	De colore celeſtino.
5	Leroti de laudano.	21.		24.	De colore glauco.
6	Leroti pro crepatia.	21.		24.	De colore turchino.
7	Leroti pro coſtis.	21.	p̄tinet. vi. modos p̄paratiō quoz.	25.	De colore morello.
8	Leroti oricoci.	21.	Primus est de cera rubea facien- da.	26.	De marçpania diuersis.
9	Leroti de mucillaginibus.	21.	folio.	23. 27	De cūccharo rosato violato et alios.
Undecima	distinctio q̄ est de oleis cōuenit XXX. descriptiones quarum.	2.	De cera viridi.	23. 28	25.
	Prima est olei spīce.	sol. 24.	De cera nigra.	23.	De codognata.
2	Olei spīce alterius.	5.	De dealbaciō de cera.	23. 29	25.
3	Olei lissimini.	6.	Mensura cereorū oīum.	23. 30	De amarenata.
4	Olei citoniorū.	21.		23. 31	De ſelea amarenarum.
5	Olei masticis.	22.			Deciaquarta disto q̄ ē dicinaz p̄tinet partes tres quarū.
6	Olei liliozum compositi.	22.			Prima est de medicinis q̄ multum ſuſtinet de coctiōe. fol. 25.
7	Olei coltini.	22.	Prim⁹ de coriādris folijs, fol. 24.		
8	Olei vulpini.	22. 2	De crispis.	24. 2	De medicinis que parum ſuſti- nent decoctione.
9	Olei ſcorpionum.	22. 3	De cinamomo p̄ſiciēdo.	24.	25.
10	Olei hyprini.	22. 4	De amigdalis.	24. 3	De medicinis que mediocrem ſuſtinent coctionem.
11	Olei de capparibus.	22. 5	De rançetis.	24.	
12	Olei myrrorum.	22. 6	De garofilloſ.	24.	Decimaqnta 7 vltima q̄ ſtictio que est de contritione medicinaz conti- net partes tres quarum.
13	Olei roſati primi.	22. 7	De anisioſ.	24.	Prima est de medicinis q̄ multum ſuſtinet de p̄tritione. fol. 25.
14	Olei roſati ſecundi.	22. 8	De pineoſ.	24.	
15	Olei camomille.	22. 9	De anellanoſ.	24.	
16	Olei violati	22. 10	De muſcardinioſ.	24.	
17	Olei ameti	22. 11	De pignocata.	24.	
18	Olei liliozum ſimpliſis.	22. 12	De morſellata.	24. 2	Est de medicinis que parti ſu- ſtinent de contritione.
19	Olei ſambucini.	22. 13	De gingerberata.	24.	25.
20	Olei ruthe.	22. 14	De omnibꝫ animalibꝫ & fru- cibus.	24.	Est de medicinis que medio- crem ſuſtinet p̄tritione.
21	Olei menthe.	22. 15	De penidioſ.	24.	
22	Olei de abſinthio.	23. 16	De manuſcipiato.	24.	
23	Olei ſoluſie.				Chilio.

CExplicit libellus intitulatus Lumen Apotechariorum editus
a ſubtiliſſimo artiū & medicine Doctore domino magistro
Quirico de Augustis de Terthona. Impreſſum Gene-
tis mandato & expenſis nobilis viri Luce Anto-
ni de Biunta Florentini. Anno do-
mini. 1517. Die. 21. mensis Iulij.

270,-

